

DE KLOK VAN MEESTER HUMPHREY,
HET GEHEIM VAN EDWIN DROOD

EN ANDERE VERHALEN

DOOR

CHARLES DICKENS

NIEUWE HERZIENE UITGAVE.

1888

—

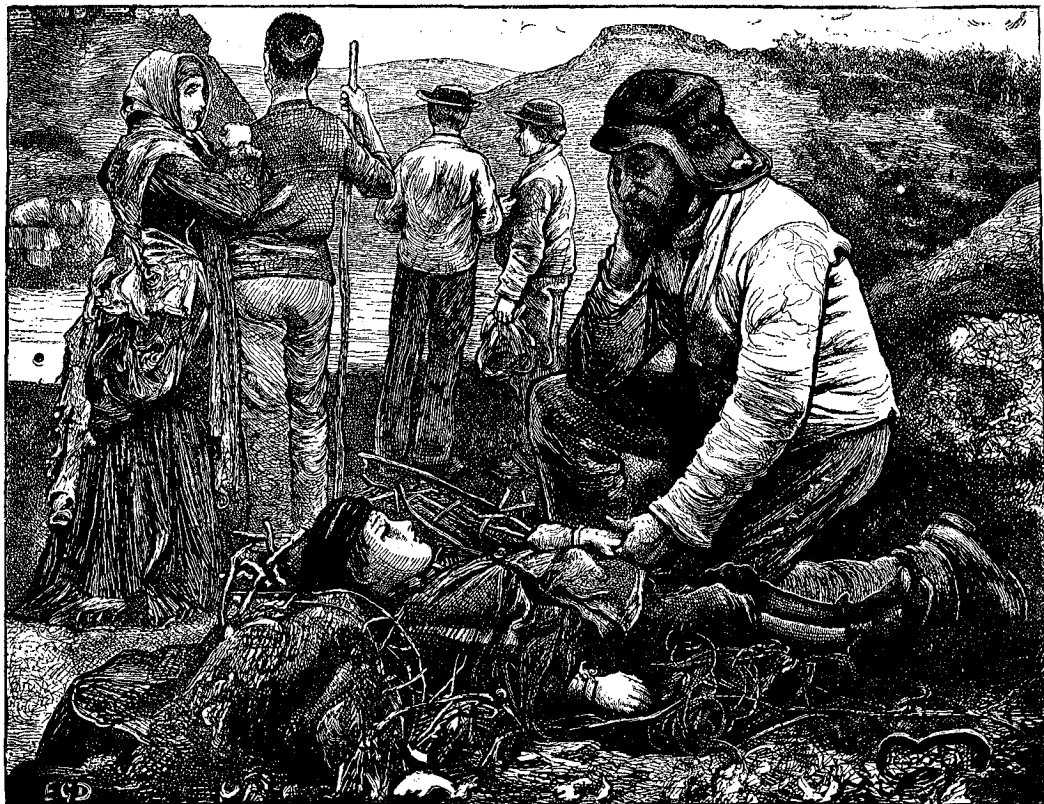
C. M. Mensing

NIJMEGEN—ARNHEM. — GEBR. E. & M. COHEN.

VOORWEER IN 1793 VERBODEN

GEDRUKT BIJ H. C. A. THIEME TE NIJMEGEN.

O V E R D R U K K E N .

OVERDRUKKEN.

DE LANGE ZEEREIS.

Wanneer de wind daarbuiten giert, en de jachtsneeuw of regen tegen de vensters klettert, zit ik gaarne bij het vuur na te denken over wat ik van zee- of landreizen gelezen heb. Dergelijke boeken hebben van mijn prilste jeugd af, op mijn geest een betooverende uitwerking gehad; het bevreemdt mij dan ook dat ik nooit een reis om de wereld gemaakt, noch ooit schipbreuk geleden heb, of door het ijs ben ingesloten, en dat ook nooit de wilden mij met strijdbijlen afgemaakt en verslonden hebben.

Terwijl ik op oudejaarsavond in het schemeruur bij mijn helder haardvuur zit, komen mij reisavonturen voor den geest uit alle streken der aarde, zonder eenige orde of regel verschijnen en verdwijnen zij. Columbus, alleen op zee met zijn misnoegd scheepsvolk, staande

op de kampanje van zijn schip, tuurt over de uitgestrekte watervlakte en bespeurt het eerste onzekere flikkeren van een licht „dat met de golven op en neer gaat, als de toorts in een visschersboot,” en dit licht is de schitterende ster van een nieuwe wereld. Bruce wordt in Abyssinië opgesloten in een gevangenis, omgeven door de bloedige gruwelen, die hem nog jaren daarna vaak uit den slaap zullen doen opschrikken. Franklin, aan het einde gekomen van zijn ongelukkige landreis — ware het zijn laatste maar geweest! — ligt met zijn moedige gezellen van honger te sterven: ik zie in gedachte elke uitgeteerde gestalte op een ellendig leger uitgestrekt te krachteloos om zich op te heffen: allen brengen de lange dagen door met gebeden, met de herinnering aan de dierbaren die zij te huis hebben achtergelaten, en met gesprekken over het genot van een goeden maaltijd; dit laatste onderwerp staat hun steeds voor den geest, zelfs in hunne droomen.

Alle Afrikaansche reizigers hoe afgemat, verlaten en ongelukkig ook, stellen zich steeds bloot aan dronken, bloeddorstige despoten van het laagste slag, die van menschenhandel hun voornaamste bedrijf maken; Mungo Park, vermachte onder een boom en door een vrouw bijgestaan, herinnert zich dankbaar, hoe over de geheele wereld zijn Barmhartige Samaritaan steeds in de gestalte van een vrouw tot hem gekomen is.

Een schaduw op den muur, waarin mijn geestelijk oog eenige sporen van een rotsachtig zeestrand kan onderscheiden, brengt mij een vreeselijk reisverhaal in herinnering, ontleend aan den drogen verhalen van zulke geschiedenissen, een parlementair blauwboek. De hoofdfiguur daarin is een misdadiger, en deze man ontsnapt met andere gevangenen uit een strafkolonie. Het is op een eiland, en zij bemachtigen een boot, waarmede zij het vasteland bereiken. Hun weg loopt langs een ruw en steil zeestrand, en de hoop dat zij eindelijk hun vrijheid zullen erlangen is uiterst gering, want de troep soldaten, langs een gemakkelijker pad gezonden om hun den weg af te snijden, moet onvermijdelijk lang voor hen de verwijderde grens bereiken, en hen weder gevangennemen bijaldien zij toevallig de vreeselijke ongemakken van de reis kunnen doorstaan. Zooals zij moesten voorzien, kwelt de honger hen reeds bij den aanvang van den tocht. Eenigen van het gezelschap sterven en worden opgegeten; anderen worden door de overigen vermoord en verslonden. Een enkel dezer rampzalige wezens eet naar zijn genoegen, houdt zich staande, en blijft leven, maar om opnieuw gevangengenomen en teruggevoerd te worden. De onuitsprekelijke ellende, die hij heeft doorstaan is zoo ontzettend, dat hij niet wordt opgehangen, zooals hij verdiende, maar teruggebracht van waar hij gekomen is om geketend zijn ouden dwangarbeid te hervatten. Kortom tijd daarna haalt hij een anderen gevangene over, bemachtigt een andere boot, en vlucht opnieuw natuurlijk weder in de oude hopelooze richting, want voor hem bestaat geen andere. Spoedig wordt hij afgesneden, en valt op het strand den vervolgers in handen. Hij is alleen. Gedurende zijn vorige reis heeft hij een onbevredigbaren smaak in zijn afschuwelijk voedsel gekregen. Hij had dan ook een tweeden man overgehaald met hem te ontvluchten, alleen om hem te dooden en te eten. In de zakken aan de eene zijde zijner ruwe gevangenskleding bevinden zich stukken van zijn medegevangene waaraan hij zich te goed doet; in de zakken van de andere zijde bevindt zich een onaangeroerde voorraad gezouten varkensvleesch, dat hij gestolen heeft alvorens het eiland te verlaten, en waarin hij geen trek heeft. Hij wordt opnieuw gevangen, en, opgehangen. Nooit zie ik echter dat zeestrand op den muur

of in het vuur, of ik zie ook hem, het ongezellige monster, die al etende rondzwerft, terwijl de zee woedt en hem tegenbruist.

Kapitein Bligh, ongeschikter man om met willekeurige macht bekleed te worden kan men zich moeielijk voorstellen, wordt op ditzelfde oogenblik over boord gezet van de „Bounty”, in een open boot op den wijden Oceaan aan zijn lot overgelaten, op bevel van een zijner officieren Fletcher Christian. Een nieuwe flickering van mijn vuur, en „Thursday October Christian,” de vijf en twintigjarige zoon van den gestorven Fletcher en eene Indiaansche moeder, bevindt zich aan boord van Zijner Majesteits schip „Briton”, dat op de hoogte van Pitcairn's eiland bijdraaide; voor den maaltijd bidt hij op eenvoudige wijze in goed Engelsch; en hij weet dat een lief beestje aan boord een hond genoemd wordt, omdat hij in zijn jeugd zijn vader en de andere muitelingen, vergrijsd onder den broodvruchtboom, van zulke zeldzame schepselen had hooren gewagen, wanneer zij van hun verwijderd vaderland spraken.

Zie de „Halsewell”, een Oostindievaarder op zijn uitreis, gedurende een Januarinacht in onstuimige vaart voortgezweept naar de rotsen bij Seacombe, op het eiland Purbeck! De twee beminnelijke dochters van den kapitein zijn met nog vijf andere dames aan boord. Het schip heeft reeds verscheidene uren rondgedreven, er staat zeven voet water in het ruim, en de groote mast is gekapt. De beschrijving van het vergaan van dit schip, staat mij van mijn vroegste tijd af voor den geest, zoo duidelijk als werd mij het verhaal voorgelezen.

Omstreeks twee uur in den morgen van Vrijdag, den zesden Januari dreef het schip in snelle vaart naar de kust, Henri Meriton, de tweede stuurman, begaf zich opnieuw naar de kajuit, waar de kapitein zich toen bevond. Er had een onderhoud plaats, waarbij kapitein Pierce zijn groote bezorgdheid voor het behoud zijner geliefde dochters te kennen gaf, en den officier ernstig afvroeg of hij niet eenig middel kon bedenken om ze te redden. Toen deze met groote smart zijn vermoeden te kennen gaf dat zulks onmogelijk zou zijn, maar dat hun eenige kans was den morgen af te wachten, hief de kapitein de handen ten hemel als tot een stil en smartelijk gebed.

„Op dit vreeselijk oogenblik kreeg het schip zulk een hevigen stoot, dat de hoofden der personen in de kajuit in botsing kwamen met het dek boven hen, en de schok werd vergezeld door een angstkreet, die op hetzelfde oogenblik aan alle punten van het schip geslaakt werd.

„Velen van het scheepsvolk, die gedurende den storm zeer nalatig en traag in het vervullen hunner plicht waren geweest, snelden nu naar het dek, waar geenerlei inspanning

van de zijde der officieren in staat was geweest hen te houden, toen hunne medewerking nuttig had kunnen zijn. Zij waren werkelijk naar hunne hangmatten geslopen, terwijl zij het werk aan de pompen en anderen noodzakelijken arbeid overlieten aan de officieren van het schip en de soldaten, die buitengewone inspanning hadden aan den dag gelegd. Aangespoord door een gevoel van het gevaar waarin zij verkeerden, vroegen deze zeelieden thans in onzinnig geschreeuw van den hemel en van hun lotgenooten die hulp, welke hun eigene pogingen, zoo ze te juister tijd waren aangewend, hun misschien zouden hebben verschaft.

„Het schip stiet herhaaldelijk op de rotsen; werd spoedig lek en viel zijwaarts naar het strand om. Bij den eersten stoot was een aantal der manschappen tegen den vlaggestok opgeklimmen, daar zij meenden dat het schip onmiddellijk zou verbrijzeld worden.

„In dien uitersten nood gaf de Heer Meriton deze ongelukkige schepselen den besten raad; hij beval dat allen zich zouden begeven naar dat deel van het schip hetwelk het sterkst naar de rotsen overhelde, en dan de gelegenheden waarnemen, die zich mochten aanbieden ter bereiking van het strand.

„Na aldus voor de veiligheid van het moedeloze scheepsvolk gedaan te hebben, wat in zijn vermogen stond, keerde hij terug naar de kajuit, waar toen alle passagiers en de meeste der officieren verzameld waren. De laatste trachten de ongelukkige vrouwen te troosten; en met voorbeeldeloze grootmoedigheid hun eigen gevaar vergetende, gevoelden zij slechts deernis met hun schoone en beminnelijke lotgenooten.

„De heer Meriton voegde zich thans ook bij hen die beproefden te troosten, met de verzekering dat naar zijn meening, het schip het wel tot den volgenden morgen zou houden, en dat dan allen zouden gered worden. Inmiddels bemerkte kapitein Pierce een der joncheeren die in zijn angst groot misbaar maakte, en herhaaldelijk uitriep dat het schip te gronde ging, hij verzocht hem vriendelijk zich rustig te houden, er bijvoegende dat hoewel het schip hoogst waarschijnlijk verbrijzeld zou worden, zulks met hem niet het geval zou zijn, maar dat hij buiten gevaar was.

„Het is moeielijk een juist denkbeeld te geven van het tooneel van dit treurig ongeval, zonder de plaats te beschrijven waar het voorviel. De „Halsewell” stiet op de rotsen bij dat punt der kust waar de klip zich schier loodrecht tot een aanzienlijke hoogte verheft. Maar, juist op die plek, is de voet van de klip uitgehold tot een spelonk van tien of twaalf el diepte, terwijl de breedte overeenkomt met de lengte van een groot schip. De wanden der spelonk zijn wegens de steilte der kust moeielijk te genaken; en de bodem is bestrooid met scherpe en oneffene

rotsstukken, welke door de eene of andere aardbeving van het gewelf losgeraakt schijnen.

„Het schip lag op zijde tegenover den mond dezer spelonk, waarvan de opening nagenoeg geheel door de lengte van het schip werd ingenomen. Toen dit echter op de rots stiet, was het zoo donker, dat de ongelukkigen aan boord geen besef konden hebben van de uitgestrektheid des gevaars, noch van de akeligheid van zulk een toestand.

„Bij het gezelschap dat zich reeds in de kajuit bevond, had men nog drie zwarte vrouwen en twee vrouwen van soldaten opgenomen; die, met den echtgenoot van een harer, daar toegelaten waren, hoewel de zeelieden welke op onstuimige wijze toegang hadden gevraagd ten einde lichten te erlangen, geweigerd en buitengehouden werden door Rogers en Brimen, den derden en vijfden stuurman. Aldus was het aantal aldaar nu tot bijna vijftig gestegen. Kapitein Pierce zat op een stoel, of eenig ander meubel, met een dochter aan weerszijden, die hij beurtelings aan zijn liefderijk hart drukte. De overigen van dit droevig gezelschap zaten op het dek, dat bezaaid was met muziekinstrumenten, alsmede met de overblijfselen van huisraad en andere voorwerpen.

„Nadat Meriton eenige waskaarsen aan stukken had gesneden, en deze op verschillende punten der kajuit geplaatst had, ontstak hij al de lantaarns die hij kon vinden, en zette zich toen bij de anderen neder, voornemens het aanbrenken van den dag af te wachten; en dan zijn lotgenooten in hun ontkoming behulpzaam te zijn. Daar hij echter bemerkte dat de arme vrouwen vermacht en uitgeput schenen, bracht hij een mand oranjeappelen, en overreedde eenige harer zich te verfrisschen door een weinig van het sap op te zuigen. Thans waren allen vrij kalm uitgenomen Mejuffrouw Mansel, die ten prooi aan zenuwtoevallen op den bodem der kajuit lag.

„Toen echter Meriton bij het gezelschap was teruggekeerd, had hij een aanzienlijke verandering in den toestand van het schip waargenomen; de wanden lieten zichtbaar los; het dek scheen opgeheven te zijn, en hij bespeurde andere duidelijke kenteekenen dat het niet veel langer houden zou. Dientengevolge, poogde hij voorwaarts te gaan ten einde uit te kijken, maar bemerkte terstond dat het schip midden doorgebroken was, en dat het voorste gedeelte in een andere richting verder zeewaarts lag. In zulk een dringenden nood toen elk oogenblik een zekeren dood kon aanbrengen, besloot hij van de tegenwoordige gelegenheid gebruik te maken, en het voorbeeld te volgen van het scheepsvolk en de soldaten, die thans in grooten getale het schip verlieten, en een goed heenkomen zochten naar de kust, die hun in aard en bijzonderheden echter volkomen onbekend was.

„Onder andere hulpmiddelen, was ook de

vlaggestok ontscheept, en men had beproefd die tusschen de zijden van het schip en een der rotsen te leggen, maar zonder gevolg, want zij brak door alvorens die te bereiken. Echter bij het licht eener lantaarn, die een matroos door het dakraam der kajuit hem toereikte, ontdekte Meriton een rondhout dat van de zijde van het schip op den rotswand scheen gelegd te zijn, en op dit rondhout besloot hij een poging te zijner redding te wagen.

„Hij legde er zich derhalve op neder, en werkte zich vooruit, maar spoedig bespeurde hij dat het met de rots geen gemeenschap had; hij bereikte het einde en gleed er toen af, terwijl hij zich in zijn val ernstig bezeerde, en voor hij zich kon oprichten door den golfslag werd weggespoeld. Hij hield zich nu al zwemmende eenigen tijd boven water, totdat een terugkeerende golf hem tegen het achtergedeelte der spelonk wierp. Hier greep hij een klein vooruitstekend deel der rots, maar was zoo bedwelmd, dat hij op het punt stond het los te laten, toen een matroos, die reeds vasten voet had gekregen, zijn hand uitstreckte, en hem hielp zich op de rots eenigszins staande te houden; waarna hij langs een klip hooger oplom, en buiten bereik der branding geraakte.

„Rogers, de derde stuurman, bleef achter met den kapitein, de ongelukkige vrouwen en hare metgezellen, omstreeks twintig minuten nadat Meriton het schip verlaten had. Kort nadat deze laatste de kajuit verliet, vroeg de kapitein wat er van hem geworden was, waarop Rogers antwoordde, dat hij op het dek was gegaan, om te zien wat er gedaan kon worden. Hierop sloeg er een hevige zee over het schip, en de vrouwen riepen uit: „Ach, arme Meriton! hij is verdronken! ware hij bij ons gebleven dan zou hij gered zijn geweest!” en zij allen, maar vooral Mejuffrouw Mary Pierce, betuigden groote deelneming bij het vermoeden dat hij verongelukt was.

„De zee brak nu door in het voorschip, en baande zich een weg tot aan de groote mast. Kapitein Pierce gaf Rogers een wenk, zij namen toen een lamp en gingen samen naar het achterschip, bezagen daar de rotsen gedurende eenigen tijd, waarna kapitein Pierce aan Rogers vroeg, of hij meende dat het mogelijk was de meisjes te redden; deze antwoordde, dat hij dit zeer betwijfelde, want zij konden slechts de zwarte voorzijde der rots ontdekken, en niet de spelonk welke eene schuilplaats aanbod aan degenen die ontkwamen. Zij keerden toen naar de kajuit terug, waar Rogers de lamp ophing, terwijl kapitein Pierce zich tusschen zijn beide dochters nederzette.

„Daar de zee steeds sneller binnendrong, vroegen Macmanus, een adelborst, en Schutz, een passagier, aan Rogers wat zij konden doen om

te ontkomen. Volg mij, was zijn antwoord, en zij begaven zich naar de galerij van het achterschip, en van daar naar de boven zijgalerij op den spiegel. Terwijl zij daar waren kwam een hevige stortzee over boord, en drong in de kajuit binnen; Rogers hoorde de vrouwen nu en dan gillen, alsof het water haar bereikte; terwijl een oogenblik daarna hare stemmen door het geloei der zee verdoofden.

„Brimer was hem naar den achtersteven gevolgd, waar zij omstreeks vijf minuten verwijlden, en toen de geweldige zee binnendrong grepen zij beiden een hoenderhok. Dezelfde golf die zoo noodlottig was voor sommigen der achtergeblevenen, voerde hem en zijn metgezel naar de rots, waar zij hevig tegen aangeworpen en gekneusd werden.

„Op de rots bevonden zich zeven en twintig menschen; daar het echter laag water was, en zij overtuigd waren, dat bij opkomenden vloed allen zouden weggespoeld worden, beproefden velen aan den achterkant of naar de zijden van de spelonk te komen, buiten bereik van het wassende water. Niet meer dan zes, behalve Rogers en Brimer slaagden hierin.

„Toen Rogers deze standplaats bereikt had was hij zoo uitgeput, dat bijaldien zijn inspanningen nog eenige minuten hadden moeten voortduren, hij er voorzeker onder zou bezweken zijn. Hij werd nu belet zich bij Meriton te voegen, daar minstens twintig man tusschen hen stonden, van welke zich geen een zonder levensgevaar bewegen kon.

„Zij zagen thans dat een vrij groot aantal van het scheepsvolk, matrozen en soldaten, en eenige mindere officieren, zich in denzelfden toestand bevonden, ofschoon velen de rotsen beneden hadden bereikt, kwamen zij om in hunne pogingen die te bestijgen. Zij konden nog een gedeelte van hun schip onderscheiden, en in hun droevigen toestand, vleiden zij zich met de hoop dat het schip nog wel duren zou tot het aanbreken van den dag; want, te midden van hun eigen nood, vervulde het lijden der vrouwen ginds aan boord hen met diepe smart; en elke stortzee die op het schip aanviel, boezemde hun angst in voor hare veiligheid.

„Maar, helaas! hunne vermoedens werden maar al te spoedig verwezenlijkt. Eenige minuten nadat Rogers de rots bereikt had, verkondigde een algemeene angstkreet het einde van den vreeselijken ramp, een kreet die nog langen tijd in hunne ooren weergalmd, en waarin de stemmen der vrouwen op hartroerende wijze te onderscheiden waren. Weinige oogenblikken daarna was alles stil, behalve het loeien van den storm en het ruischen der golven; het wrak werd in de diepte verzwolgen, en later werd er geen splinter meer van gezien.”

Het schoonste en treffendste geval dat ik ken, in zake schipbreuk, volgt op deze treurige ge-

schiedenis van een winternacht. De „Grosvenor”, Oostindievaarder strandt bij zijn terugreis op de kust van Kafferland. Er wordt besloten dat de officieren, de passagiers en het scheepsvolk gezamenlijk honderdvijfendertig zielen, beproeven zullen te voet door de ongebaande woestijnen vol verscheurende dieren, en bloeddorstige wilden heen te dringen, naar de Hollandsche volkplantingen aan de Kaap de Goede Hoop. Met dit hopelooze doel voor oogen, scheiden zij zich in twee deelen — die elkander nimmer meer op deze wereld zullen ontmoeten. Een verlaten kind bevindt zich onder de passagiers, een kleine jongen van zeven jaar die geen bloedverwanten heeft; en toen het eerste gezelschap zich in beweging stelt, roept hij een der leden toe, die vriendelijk jegens hem geweest is. Men zou meenen dat het schreeuwen van een kind een onbeduidende zaak is, voor menschen die tot zulk een uiterste zijn gebracht; evenwel het treft hen, en het kind wordt onmiddellijk in dit gezelschap opgenomen.

Van dien tijd af wordt dit kind als een heilige last beschouwd. Hij wordt door de zwemmende matrozen, op een klein vlot over breede rivieren meegetrokken; zij dragen hem om beurten door het diepe zand en lange gras (den overigen tijd loopt hij geduldig mede); van de verrotte visch die zij tot hun voedsel vinden, ontvangt hij zijn deel; zij leggen zich neder en wachten op hem wanneer de ruwe timmerman, die zijn bijzondere vriend geworden is, achter blijft. Besprongen door leeuwen, tijgers of wilden, gekweld door honger en dorst, zelfs wanneer de dood hen onder tal van afzichtelijke vormen aangrijnst zullen zij — Gode zij dank — nimmer het kind vergeten. Geheel uitgeput blijft de kapitein staan, zijn getrouwe onderbevelhebber keert terug, ieder ziet hoe hij zich naast hem nederzet, en geen van beiden zal men meer te zien krijgen tot den dag des oordeels, maar terwijl de overigen tot behoud van hun leven voorttrekken, nemen zij het kind met zich. De timmerman sterft aan vergiftige bessen, die hij, door den honger gekweld, heeft gegeten; en de hofmeester, die als bevelhebber van het gezelschap opvolgt, neemt ook de geheiligde voogdij van het kind op zich.

God weet wat hij al doet voor den armen knaap; hoe hij, zelf zwak en ziek, hem in zijne armen draagt; hoe hij het kind voedt terwijl de honger hem zelf kwelt; hoe hij het in zijn haveloos buis wikkelt, hoe hij het kleine uitgeeerde gelaat van den knaap, met vrouwelijke teederheid, aan zijn door de zon verbruinde borst legt, zijn smarten tracht te stillen, voor hem zingt terwijl hij voortstompelt, zonder acht te geven op zijn eigene verschroeiende en bloedende voeten. Van de overigen afgescheiden voor een paar dagen, graven zij een graf in het

zand, en leggen daarin hun goeden vriend den kuiper — deze twee vrienden alleen in de wildernis — en dan komt de tijd dat beiden ziek zijn, en hun rampzalige lotgenooten, thans tot een klein getal gesmolten, verzoeken één dag bij hen te blijven. Zij blijven één zelfs twee dagen bij hen. Op den morgen van den derden dag, maken zij zoo stil mogelijk voorbereidselen ter hervatting van hun reis; want, het kind slaapt bij het vuur, en men is algemeen overeengekomen dat hij niet gestoord zal worden dan op het laatste oogenblik. Dit oogenblik komt, het vuur dooft uit — en het kind is dood.

Zijn trouwe vriend, de hofmeester, toeft niet lang na hem. Zijn smart is groot, hij sukkelt nog een paar dagen voort, legt zich in de woestijn neder, en sterft. Maar hij zal in zijn onsterfelijken geest — wie twijfelt daaraan? — hereenigd worden met het kind, ter plaatse waar hij en de arme timmerman zullen worden gewekt met de woorden: „Wat gij aan de minsten dezer gedaan hebt, dat hebt gij aan Mij gedaan.”

Wanneer ik denk aan het verspreiden en verdwijnen van bijna allen die tegenwoordig waren bij die vermaarde schipbreuk (slechts weinigen herstelden ten laatste) alsmede aan de verhalen die daarover nog lang in omloop waren bij de Engelsche officieren aan de Kaap, onder andere van eene blanke vrouw met een kind, die men beweerde te hebben zien zitten schreiende bij de armoedige hut van een wilde, ver in het binnenland, en van wie men fluisterde dat zij deed denken aan de vermiste vrouwen die van het gestrande schip waren gered, en naar wie men zoolang, doch immer tevergeefs had gezocht, al deze omstandigheden wekken gedachten aan een andere soort van reis in mijn geest op.

Gedachten aan een reiziger die onverwachts van huis geroepen werd, die een groote uitgestrektheid doorreisde, en nimmer kon terugkeeren. Ik stel mij dien rampzaligen reiziger voor in zijn diepe smart, in de bitterheid van zijn angst, in de hulpeloosheid van zijn zelfverwijt, in zijn wanhopige begeerte om in orde te brengen wat hij verkeerd had achtergelaten, en te doen wat hij ongedaan liet.

Want er waren tal van zaken die hij had verwaarloosd. Onbeduidende dingen schenen ze zoolang hij te huis, zich te midden er van bevond, maar zaken van het hoogste belang toen hij op onmetelijken afstand was. Er waren tallooze weldaden die hij niet naar evenredigheid gewaardeerd, vele beuzelachtige beleedigingen die hij niet vergeven had, er was liefde die hij maar weinig beantwoord, en vriendschap die hij te licht geschat had; er waren millioenen zachte woorden, die hij had kunnen uitspreken, millioenen vriendelijke blikken, die hij had kunnen geven, ontelbare kleine gemakkelijke hande-

lingen door welke hij zich toch waarlijk groot en goed had kunnen toonen. O één dag (zoo placht hij uit te roepen) slechts een enkele dag om weer goed te maken! Maar nimmer bescheen de zon dien gelukkigen dag, en terug uit zijn verwijderde ballingschap keerde hij nimmer.

Waarom moet op den oudejaarsavond het lot van dezen reiziger, een ernstige schaduw werpen op de reisverhalen, waarmede mijn geest thans vervuld is, en mijn gemoed verduisteren? Moet ook ik eenmaal die bewuste reis maken? En als dit zoo is. Wie zal zeggen dat ik dan ook niet gekweld zal worden door te laat berouw: dat ook ik niet van uit het oord mijner ballingschap zal staren naar mijn ledige plaats van voorheen en naar mijn onafgedanen arbeid? Ik sta op een zeestrand waar de golven gelijk zijn aan jaren. Zij breken en spatten uiteen, en wellicht sla ik er weinig acht op: maar, met elke golf stijgt de zee, en ik weet dat zij mij ten slotte zal medevoeren op den tocht van dien zoo even genoemden reiziger.

DE BEDELBRIEFSCHRIJVER.

De som gelds, die hij jaarlijks onttrekt aan heilzame en nuttige doeleinden in het Vereenigd Koninkrijk, zou kunnen opwegen tegen de opbrengst der vensterbelasting. Hij maakt zich schuldig aan de meest schaamteloze bedriegerij, die men in dezen tijd kent. Door zijn luiheid, bedelarij en de onberekenbare schade die hij toebrengt aan hen die werkelijk hulp verdienen, bederft hij den stroom der ware liefdadigheid, en benevelt het brein van dwaze beoordeelaars, zoodat zij niet meer in staat zijn de geveinsde behoeftigen te onderscheiden van de ware, die wij toch altijd onder ons zullen hebben; hij verdient daarom eer naar Norfolk-eiland te worden gezonden, dan drie vierden der ergste boeven welke men derwaarts vervoert. Onder elken verstandigen regeeringsvorm zou hij ook reeds voorlang daarheen gezonden zijn.

Ik, de schrijver dezer regelen, ben gedurende eenigen tijd de uitverkoren man geweest tot het ontvangen van bedelaarsbrieven. Veertien jaren achtereen is mijn huis, voor de ontvangst van dergelijke mededeelingen geweest, wat een der hulpkantoren van het groote Postwezen voor de algemeene briefwisseling is. Ik behoor derhalve wel eenigszins op de hoogte te zijn van den bedelbrieffschrijver. Hij heeft mijn deur belegerd op alle uren zoowel bij dag als bij nacht; hij heeft met mijn knecht gevochten; hij beloerde mij wanneer ik uitging en wanneer ik t' huis kwam; ook buiten de stad, op het land, heeft hij mij vervolgd; wanneer ik een paar uren vertoefde in een logement te plattenlande,

dan verscheen hij; was ik op verren afstand buiten Engeland, zoo schreef hij mij. Hij is ziek geworden; is gestorven en begraven; hij is weer tot bewustzijn gekomen, en opnieuw van dit kortstondig tooneel verdwenen; hij is zijn eigen zoon geweest, zijn eigene moeder, zijn eigen zuigeling, zijn krankzinnige broeder, zijn oom, zijn tante, zijn bejaarde grootvader. Hij had een jas noodig om naar Indië te kunnen gaan; één pond slechts om hem voor altijd vlot te maken; een paar laarzen, om naar de kust van China te gaan; een hoed, ten einde bij de regeering een vaste betrekking te verkrijgen. Herhaaldelijk was hij in het geval van op zeven en een halve shilling na, de man te zijn. Hij had zulke schoone kansen te Liverpool — hoogst gewichtige betrekkingen van vertrouwen op koopmanskantoren was hij zeker te krijgen, als hij maar zeven en een halve shilling had — zoodat ik niet begrijp dat hij op den huidigen dag nog geen burgemeester van die bloeiende stad is.

Het is verbazingwekkend hoe hij het slachtoffer is geweest van een samenloop van omstandigheden. Hij heeft twee kinderen gehad, die nooit opgegroeid zijn; nooit hadden zij dekking des nachts; voortdurend maakten zij hem razend, door hun onophoudelijk vragen om voedsel; nooit waren zij zonder koofts of mazelen, dit vermoed ik, was de reden dat zijn brieven steeds met tabaksrook, als ontsmettingsmiddel, doortrokken waren; nimmer gedurende veertien jaren, heeft zich eenige verandering in hun toestand voorgedaan. Wat zijne vrouw betreft, neen, wat dit geduldige schepsel uitgestaan heeft weet niemand. Steeds is zij, gedurende dat lange tijdperk, in een gezegenden toestand geweest, en toch is er nimmer iets van gekomen. Zijn toewijding aan haar was zelvenloos. Hij heeft zich nooit veel om zich zelven bekommerd; hij had wel willen sterven — hij zou dit eigenlijk ook liever gewenscht hebben — maar was het niet zijn christenplicht als man, echtgenoot en vader om bedelbrieven te schrijven, wanneer hij een blik op h a a r wierp? Doorgaans voegde hij er bij, dat hij des avonds bij mij zou aankomen, om op die vraag een antwoord te erlangen.

Hij is de speelbal der meest vreemdsoortige ongelukken geweest. Wat zijn broeder hem al niet aangedaan heeft, zou ieders hart doen breken. Zijn broeder begon met hem een zaak, en ging daarna met het geld door; zijn broeder haalde hem over borg te blijven voor een belangrijke som gelds, en liet ze hem vervolgens betalen; zijn broeder wilde hem werk verschaffen tegen honderd pond 's jaars, indien hij maar had willen toestemmen om brieven te schrijven op Zondag, zijn broeder verkondigde grondbeginselen, die in strijd waren met zijn godsdienstige overtuiging, en hij mocht (dientengevolge) zijn broeder niet toestaan hem te ver-

zorgen. Zijn huisheer heeft nooit een greintje menschelijk gevoel getoond. Wanneer hij dat beslag gelegd heeft, weet ik niet, maar hij heeft het nooit opgeheven. De deurwaarder is daarbij vergrijsd. „Zij zullen hem eerstdaags moeten begraven.

Hij heeft alle denkbare baantjes gehad. Hij is bij het leger geweest, bij de zeemacht, in kerkelijke en rechterlijke betrekkingen; heeft te doen gehad met de drukpers, de fraaie kunsten, openbare instellingen, kortom werkzaamheden van alle mogelijke soort. Hij heeft een hoogst fatsoenlijke opvoeding genoten; hij heeft de verschillende colleges van Oxford en Cambridge bezocht; hij kan in zijn brieven latijnsche aanhalingen doen, maar gewoonlijk maakt hij spelfouten in onbeduidende Engelsche woorden; hij kan u vertellen wat Shakespeare over bedelarij zegt, beter dan gij zelf het weet. Het is opmerkelijk dat hij, te midden van zijn verdriet, altijd de nieuwbladen leest; en zijn verzoeken steeds versiert met de eene of andere toespeling, die op mij of op het onderwerp van den dag betrekking hebben.

Zijn leven is een reeks van wisselvalligheden. Soms heet het, dat hij nooit te voren zulk een brief geschreven heeft. De bloes van schaamte komt hem op de wangen. Dat is de eerste, en zal ook de laatste maal zijn. Zoo er niet op geantwoord wordt dan is het bepaald uitgemaakt, dat hij zich heel bedaard van kant zal maken. Soms, en dit gebeurt vaker, heeft hij een paar maal zulke brieven geschreven. Hij sluit dan de antwoorden er bij in, met kennisgeving dat zij voor hem van onschatbare waarde zijn, en met vriendelijk verzoek vooral te zorgen dat ze hem teruggezonden worden. Hij sluit gaarne het een of ander in — verzen, brieven, lommerdbriefjes, en zulk soort dingen die een antwoord noodzakelijk maken. Hij is bijzonder hard tegen „de rijke hansen” die hem den halven sovereign weigerden, bedoeld in nummer twee der ingesloten brieven — maar mij kent hij beter.

Hij houdt er een groote verscheidenheid van stijl op na; soms droefgeestig, soms vrij boertig. Wanneer hij neerslachtig is, schrijft hij scheef, en herhaalt zijn woorden — deze kleine aanwijzingen duiden op de onrust van zijn geest. Wanneer hij zich opgewekter bevindt, dan is hij openhartig met mij; dan is hij weer geheel de aangename babbelaar. Wie kent beter de menschelijke natuur dan ik? Och! hij had eens een klein sommetje geld, en hij heeft het opgemaakt — hoevelen hebben niet hetzelfde gedaan. Hij heeft zijn oude vrienden hem thans den rug zien keeren — hoevelen hebben dit insgelijks ondervonden! Zal hij mij zeggen waarom hij mij schrijft? Het is omdat hij niet de minste aanspraak op mij heeft. Daarom is het dat hij rond voor de zaak uitkomt; en (vermits ik de menschelijke natuur ken) is hij zoo

vrij mij twee sovereigns ter leen te vragen, om ze mij aanstaanden Dinsdag over zes weken, vóór 's middags twaalf uur terug te geven.

Soms, wanneer hij bemerkt dat ik hem begrepen heb, en dat er geen kans bestaat geld van mij te krijgen, schrijft hij om mij te berichten dat ik eindelijk van hem bevrijd ben. Hij heeft dienst genomen bij het Indische leger, en is op het punt te vertrekken — maar hij moet een kaas hebben. De sergeant heeft hem gezegd dat het voor zijn vooruitzichten bij het regiment hoogst noodzakelijk is, een enkele Gloucester kaas mede te nemen, van ongeveer twaalf of vijftien pond. Voor acht of tien shillings kan men er een koopen. Na hetgeen gebeurd is, wil hij niet om geld vragen; maar zoo hij morgenochtend tegen negen ure even aankomt, mag hij dan hopen een kaas te vinden? En kan hij soms ook iets voor u doen in Bengalen, ten einde zijn dankbaarheid te toonen?

Eens schreef hij mij een brief om onderstand van zeer bijzonder aard. Hij was namelijk in moeielijkheden geraakt, door pakjes slijk in bruin papier gewikkeld aan de huizen af te geven, voorwendende een besteller der spoorwegmaatschappij te zijn, in welke hoedanigheid hij het geld voor de vracht ontving. Deze liefhebberij had hij in het tuchthuis geboet. Niet lang na zijn ontslag, het was op een Zondag ochtend, kwam hij aanzetten met een brief, (hij had zich eerst geheel met stof bedekt,) waarin hij mij te kennen gaf, dat, aangezien hij besloten had een eerlijk stuk brood te verdienen, hij het land had doorreisid met een kar aardewerk. Dat alles vrij goed gegaan was tot op den dag te voren, toen zijn paard dood was neergevallen bij Chatham, in 't Graafschap Kent. Dat zulks hem in de onaangename noodzakelijkheid gebracht had, zich zelven voor de kar met aardewerk te spannen, en die naar Londen te trekken — een eenigszins vermoeiende trek van dertig mijlen. Dat hij niet opnieuw om geld durfde vragen; maar zoo ik de goedheid wilde hebben hem een ezel af te staan, hij dan vóór het ontbijt het dier zou komen halen!

Op een anderen tijd (ik beschrijf werkelijke ervaringen), gaf mijn vriend zich uit voor een letterkundige die in den iversten nood verkeert. Hij had een tooneelstuk vervaardigd, dat aangenomen was bij zeker theater — hetwelk werkelijk bestond; de voorstelling echter moest worden uitgesteld wegens de ongesteldheid van den voornaamsten acteur — die ook werkelijk ziek was; en hij met de zijnen waren den hongerdood nabij. Indien hij zijne behoeften aan den tooneeldirecteur kenbaar maakte, dan kon ik gemakkelijk begrijpen wat soort van behandeling hij te wachten had. Nu! wij kwamen deze moeielijkheid tot ons beider voldoening te boven. Kortom tijd daarna zat hij weder in verlegen-

heid — ik vermoed dat mevrouw Southcote, zijn vrouw, bevallen moest — en wij brachten ook dit punt in orde. Niet lang daarna had hij een nieuw huis betrokken, en ging zijn ondergang te gemoet door de aanschaffing van een watervat. Ik had mijne redenen aan de echtheid van het verhaal betreffende dit watervat te twifelen, en beantwoordde dien brief niet. Kort daarop evenwel kreeg ik aanleiding over mijn nalatigheid berouw te gevoelen. Hij schreef mij een paar hartroerende regelen, die mij meldden, dat de dierbare deelgenoot van zijn leed den vorigen avond om negen uur in zijne armen gestorven was! Ik zond een vertrouwden bode om den diep bedroefden weduwnaar en zijn arme kinderen te troosten: maar mijn boodschapper ging zoo spoedig, dat de comédie nog niet volkomen uitgespeeld was; mijn vriend was niet t'huis en zijn vrouw in den meest gewenschten staat van gezondheid. Hij was opgenomen door de Maatschappij tot armverzorging, (onbevoegd zooals later bleek) en ik begaf mij naar een der Londensche politiebureaux met mijn getuigenis tegen hem. De ambtenaar was zeer getroffen door de bewijzen zijner uitstekende opvoeding, hoogst ingenomen met zijn uitmuntende brieven, het speet hem zeer een man van zoo schitterende hoedanigheden daar ter plaatse te zien, maakte hem zeer zijn compliment over zijn flinke opstellen, en was zeer verheugd de aangename plicht te vervullen hem van alle vervolging te mogen ontslaan.

Een inzameling werd gedaan voor den „armen kerel,” zooals hij in de verslagen genoemd werd, en ik verliet de gerechtszaal met de verwikkelijke overtuiging algemeen als een soort van monster te worden beschouwd. Den volgende dag komt een mijner vrienden, de gouverneur eener groote gevangenis, bij mij. Waarom, zeide hij, zijt gij niet eerst bij mij gekomen, alvorens aan het Politiebureau een aanklacht in te dienen tegen dien man? Ik ken hem en zijne bedriegerijen door en door. Hij woonde op den tijd dat hij u het eerst schreef, in hetzelfde huis met een mijner wachters; en toen at hij lamsvleesch van achttien stuivers het pond, en jonge asperges van ik weet niet hoeveel de bos!” Op dienzelfden dag, en nagenoeg op hetzelfde uur ontving ik van mijn beleedigden sinjeur een deftig schrijven, waarin hij vroeg welke vergoeding ik hem dacht voor te stellen, omdat hij een nacht in een „walgelijk kerkerhol” had doorgebracht. Bovendien kwam den volgende morgen een lersch heer, lid van dezelfde maatschappij, die het geval gelezen had, hij was overtuigd dat ik voortaan mij wel wat bedenken zou, eer ik weder naar het Politiebureau ging, hij weigerde bepaald mijn deur te verlaten, tenzij ik hem een sovereign gaf, om mij tot toegevendheid te noodzaken besloot hij letterlijk mij te belegeren, en zette

zich gedurende tien vervelende uren voor mijn deur neder. Daar echter het garnizoen behoorlijk van levensmiddelen voorzien was, bleef ik binnen de muren; en tegen middernacht hief hij het beleg op met een vervaarlijk geraas aan de huisbel.

De bedelbrieffschrijver heeft dikwijls een uitgebreiden kring van kennissen. Hij kan verwijzen naar de namen op tal van bladzijden in den Hof-Gids, die inlichtingen omtrent hem kunnen geven. Edellieden en aanzienlijke heeren schrijven dat de eerlijkheid en deugd van dien man zonder voorbeeld zijn. Zij hebben hem reeds langen tijd gekend, en zouden alles voor hem willen doen. Op een of andere wijze geven zij hem de anderhalf pond niet die hij zoozeer behoeft; maar misschien is het niet genoeg — zij wenschen meer te doen, en zijn kieschheid wil dit niet toestaan. Van zijn beroep kan aangemerkt worden dat het zeer aantrekkelijk is. Hij ziet er nooit van af; en zij die tot zijn naaste omgeving behooren vatten er ook zoo groote genegenheid voor op, dat zij vroeg of laat voor zich zelven beginnen. Hij houdt er een bediende — man, vrouw of kind op na. Deze bediende is zeker mettertijd een onafhankelijke bedelbrieffschrijver te worden. Zijn zoons en dochters volgen hem in zijn beroep op, en schrijven bedelbrieven wanneer hij niet meer is. Hij plant de besmetting van het bedelbrieffschrijven over, als de smetstof eener ziekte. Wat Sydney Smith zoo terecht „de gevaarlijke weelde der oneerlijkheid” noemde, is meer verleidelijk en meer aantekend, in dit geval dan in elk ander.

Hij behoort altijd tot een corresponderende Maatschappij van Bedelbrieffschrijvers. Ieder die lust heeft kan zich van dat feit vergewissen. Geef vandaag geld op een bedelbrief, — al wijkt hij ook nog zoozeer van de gewone bedelbrieven af — en binnen veertien dagen zult ge een stortvloed van die mededeelingen ontvangen. Weiger steeds iets te geven; dan worden de bedelbrieven engelen bezoeken gelijk, totdat, door een of andere oorzaak de geldmiddelen te kort schieten van een Armverzorging, dan zal deze bij u komen aankloppen, zo goed als ieder ander. Het is geheel onnoodig onderzoek te doen naar de omstandigheden van den bedelbrieffschrijver. Somtijds zal hij zich in het boven omschreven geval bevinden (ofschoon dit niet het eerst ingestelde onderzoek was); schijnbare ellende is altijd gedeeltelijk aanwezig, werkelijke ellende valt dikwijls in den tijd tusschen het eten van lamvleesch en vroege asperges. Het is natuurlijk een bijkomende omstandigheid van zijn verkwistende en oneerlijke levenswijze.

Dat zijn bedrijf voorspoedig is, en dat er groote geldsommen mee worden verzameld, moet iedereen, die de Politierapporten van die gevallen leest, duidelijk in het oog springen.

Evenwel komen vervolgingen zelden voor, in aanmerking genomen de uitgebreide schaal waarop het bedrijf wordt uitgeoefend. De oorzaak hiervan moet gezocht worden (zoals de bedelbrieffschrijver zeer goed weet, want het is een deel zijner overwegingen) in den afkeer, die de menschen gevoelen om te erkennen dat zij bedrogen zijn geworden, of dat zij zwak genoeg geweest zijn hun geweten gerust te stellen met een zeer onvoldoend surrogaat voor de edelste aller deugden. Er is een man die het zeer goed heeft, op het oogenblik dat dit blad voor de pers wordt gereedgemaakt (9 April 1850) die nooit is gevangengenomen, die, gedurende de laatste twaalf maanden de onbeschaamdste en gelukkigste zwendelaar is geweest, dien, zelfs dit vak, ooit gekend heeft. In de handelingen van dien kerel was iets buitengewoon laags: hij heeft er zijn werk van gemaakt om aan menschen van alle soort en van alle standen te schrijven, en wel in naam van personen op wier goeden naam en eer geen de minste smet was aan te wijzen, en die hij dan deed voorgeven, dat zij in den uitersten nood verkeerden — de algemeene achting en eerbied, die men voor hen koesterde, verzekerden dan ook een spoedig en edelmoedig antwoord.

In de hoop nu, dat de uitslag der eigene ondervinding van een werkelijk bestaand persoon, iets meer zal uitrichten ter opwekking tot nadenken over dit onderwerp, dan eenige afgetrokkene verhandeling — en met persoonlijke bekendheid van de uitgebreidheid waarop het beroep van bedelbrieven te schrijven is uitgeoefend geworden gedurende eenigen tijd, en sedert bestendig is toegenomen — verzoekt de schrijver dezer bladen de aandacht zijner lezers voor een paar woorden tot besluit. Zijn ervaring is een type der ervaring van velen; eenige op een kleinere, sommige op een oneindig grootere schaal. Allen mogen oordeelen over de gegrondheid of ongegrondheid der besluiten die hij daaruit trekt.

Lang twijfelachtig, omtrent de uitwerking van zulke ondersteuning in welk geval ook, en in staat zich er slechts één te herinneren die hem persoonlijk bekend is, en waarvan hij later geen de minste reden had te veronderstellen dat er eenig goed door gedaan was, werd hij den vorigen herfst tot eenige ernstige beschouwingen geleid. Daar de bedelbrieven met elke post in menigte werden rondgezonden, werd het volkomen duidelijk dat een bende luie landloopers geplaatst waren, tusschen de algemeene begeerte iets te doen tot verlichting van de ziekte en ellende die de armen leden, en de lijdende armen zelf. Dat velen, die trachtten iets te doen tot verhelping der maatschappelijke rampen, door ziekten en dood bij de armen te voorkomen, deze rampen in de hand werkten, ofschoon onschuldig, door geld te verspillen aan verachtelijke

schurken die een last der maatschappij zijn. Dat, zoo men op verstandige wijze het leven van een dezer schurken, die zijn straffijd in de gevangenis doorbrengh, nagaat, en het vergelijkt met het leven van een dier armen in een door de cholera geteisterde steeg, of van een hunner kinderen wiens stervensuur verzacht wordt door wijlen den zeer betreunden Heer Drouet, de verbeelding alsdan een afschuwelijk kluchtspel te aanschouwen krijgt, dat niet langer meer voor God of menschen mag worden opgevoerd. Dat van alle wonderen, die in het Nieuwe Testament worden opgesomd, zoals dat van de blinden die het gezicht, de lammen die het gebruik hunner ledematen, en de dooden die het leven weder terug kregen, zeker het grootste wonder is, dat aan de armen het Evangelie zal worden verkondigd. Dat, vermits de armen bij duizendtallen onnatuurlijk en onnoodig worden weggenomen op te vroegen leeftijd, of in de verdorvenheid hunner jeugd — want bloem of bloesem heeft zulke jeugd niet — zoo wordt ook het Evangelie hun niet verkondigd, behalve in holle en onbeduidende woorden. Dat van alle jammeren, dit het grootste is, hetwelk de pestziekte ons waarschuwt te verhelpen. En dat op den Dag des oordeels, geen Postwissel tot welk bedrag ook, afgegeven op een bedelbrief ter bevrediging van een bezwaard gemoed, zal aangenomen worden als tegen genoemde kwaal iets te hebben uitgericht.

De ware armen schrijven zulke brieven nooit. Niets is meer strijdig met hunne gewoonten. De schrijvers zijn openbare afzetters; en wij, die hen steunen maken ons medeplichtig aan hunne oplichterijen. Zij doen hun voordeel met elke omstandigheid die zij weten dat ons treft, hetzij openbare of bijzondere, aangename of droevige; zij bederven de voorschriften, die wij in het leven ontvangen hebben; wat onze kracht en deugd behoorde te zijn, veranderen zij in zwakheid en in aanmoediging van ondeugd. Er bestaat een eenvoudig geneesmiddel, en wij zelve hebben dit in handen. Wij moeten besluiten, alle gevoel over boord te werpen, doof te zijn voor al zulk beroep op onze liefdadigheid, en zoodoende het bedrijf uitroeien.

Er bestaan ook graden in den moord. Het leven moet onder ons op meer dan een wijze als iets heiligs worden beschouwd — heilig, niet alleen in zoover het beschermd wordt tegen het moordtuig, het snelwerkend vergif of den wreeden slag, maar heilig, in zoover wij het beschermen tegen te voorkomen ziekten, verminkingen en smarten. Ziedaar het groote doel dat wij hebben te plaatsen tegenover zulk ellendig bedrog. Het natuurlijk leven eenmaal geëerbiedigd, dan volgt vanzelf het zedelijk leven. Datgene waaraan de schrijver van een bedelbrief niet genoeg zou hebben voor een week, zou voldoende zijn ter opvoeding van

een twintigtal kinderen gedurende een jaar. Laat ons geven wat wij kunnen; laat ons meer geven dan ooit. Laat ons doen wat wij kunnen; laat ons meer doen dan ooit. Maar laat ons geven en doen met een verheven doel; en niet het schuim der aarde, tot zijn eigen grooter verderf begiftigen, door aan hun af te staan wat een verkeerd besef van plicht ons noopt te geven.

HOE EEN KIND DROOMDE VAN EEN STER.

Er was eens een kind, dat veel rondzwierf, en over tal van dingen nadacht. Hij had een zusje, dat ook nog een kind was, en hem steeds vergezelde. Zij waren beiden den ganschen dag opgetogen van bewondering. Zij waren verbaasd over de schoonheid der bloemen; de hoogte en het heldere blauw van den hemel bevreemde hen; evenzeer als de diepte van het heldere water; zij waren verwonderd over de goedheid en de macht van God, die deze schoone wereld gemaakt had.

Somtijds plachten zij tot elkander te zeggen: indien eens alle kinderen op aarde stierven, zouden dan de bloemen, het water en de hemel bedroefd zijn? Zij geloofden zeker dat die dan bedroefd zouden zijn. Want, zeiden zij, de knoppen zijn de kinderen der bloemen, en de kleine speelsche stroompjes, die dartelend van de helling der heuvelen afkomen, zijn de kinderen van de groote watervlakte; en de kleine heldere stippen, die den ganschen nacht verstopperij spelen aan den hemel, moeten zeker de kinderen der sterren zijn; en zij zouden natuurlijk treuren wanneer zij hunne speelmakkers, de kinderen der menschen, niet meer zagen.

Er was één heldere schitterende ster, die gewoonlijk vroeger dan de overige aan den hemel verscheen, dicht bij den kerktoren, boven de begraafplaats. Zij was, naar hunne meening, grooter en schooner, dan al de andere, en elken avond stonden zij hand in hand voor het venster op den uitkijk tot de ster verscheen. Degene, die haar het eerst bespeurde, riep uit, „ik zie de ster!” En dikwijls riepen zij het tegelijk, omdat zij zoo goed wisten waar en wanneer zij opkwam. Zoo groeiden zij op in bestendige vriendschap met de ster, zoodat voor zij zich te bed begaven zij altijd nog eens naar buiten keken, om haar goedennacht te wenschen; en voor zij insliepen, plachten zij te zeggen, „God zegene de ster.”

Maar toen zij nog jong was — O zeer jong nog! — begon het zusje te kwijnen, en werd zoo zwak dat zij niet langer 's avonds aan het

venster kon staan; en dan stond het kind treurig en alleen op den uitkijk, en als hij de ster bespeurde, wendde hij zich naar het geduldige bleeke gelaat op het bedje, en zeide, „ik zie de ster,” en dan kwam er een glimlach op haar gelaat, en een zwak stemmetje antwoordde dan gewoonlijk, „God zegene mijn broertje en de ster!”

En zoo kwam de tijd al heel spoedig, dat het kind alleen uitkeek, en dat er geen bleek gezichtje meer op het bed lag, en dat er op het kerkhof, te midden van de graven, een klein graf te zien was, dat zich daar te voren niet bevond; en de ster maakte lange stralen naar hem toe, omdat hij ze door zijn tranen heen zag.

Die stralen nu, waren zoo schitterend, en zij schenen een zoo helderen weg te vormen van de aarde naar den Hemel, dat wanneer het kind zich alleen te bed begaf, hij van de ster droomde; en wanneer hij dan zoo alleen daar lag, zag hij in den droom een talloze menigte menschen, die langs dien schitterenden weg opstegen door engelen begeleid. En indien dan de ster zich opende, vertoonde zij hem een wereld van licht, waar vele andere engelen stonden te wachten om hen te ontvangen.

Al die wachtende engelen wendden hun stralende blikken naar de lieden die opgevoerd werden tot de ster; en eenige kwamen uit de rijen waarin zij geschaard stonden, en vielen de lieden om den hals, en kusten hen hartelijk, en vergezelden hen door lange lanen vol licht, en waren zoo gelukkig in hun gezelschap, dat hij in zijn bed van vreugde schreide.

Maar er waren vele engelen die niet met hen megingen, en onder deze kende hij er een. Het geduldige gelaat dat eens op het bed had gelegen was nu verheerlijkt en stralende, maar zijn hart herkende onder de gansche schaar zijn zusje.

De engel van zijn zusje toefde bij den ingang der ster, en zeide tot den aanvoerder dergenen die de menschen derwaarts hadden gebracht:

„Is mijn broertje meegekomen?”

En hij zeide: „Neen!”

Zij keerde dan vol verwachting terug, en het kind strekte zijn armen uit en riep: „O, zuster, hier ben ik! Neem mij mede!” en dan wendde zij hare stralende oogen naar hem heen, en dan was het nacht; en de ster scheen in zijn kamer, en maakte lange stralen naar hem toe, daar hij ze door zijn tranen heen zag.

Van dat oogenblik af, zag het kind uit naar de ster, als naar het huis waar hij heen zou gaan, wanneer zijn tijd gekomen was; en hij geloofde dat hij niet alleen tot de aarde behoorde, maar ook tot de ster, omdat de geest zijner zuster voor hem daarheen gegaan was.

En poos daarna kreeg het kind een broertje;

en toen het nog zeer klein was, en nog nooit gesproken had, strekte het zijne kleine leden op het bed uit, en stierf.

Wederom droomde het kind van de ster die zich opende, en van het gezelschap der engelen, en van de schaar menschen, en de rijen der engelen, die hun stralende oogen naar het gelaat dier lieden gekeerd hadden.

En de engel zijner zuster zeide tot den aanvoerder:

„Is mijn broeder gekomen?”

En hij antwoordde: „Niet die, maar een andere.”

Toen het kind zijn broertje, die een engel geworden was, in hare armen bespeurde, riep hij uit: „O, zuster, hier ben ik! „Neem mij bij u!” En zij wendde zich tot hem en glimlachte, en de ster scheen altijd door.

Hij groeide op en werd een jongeling, en toen hij eens ijverig bezig was met zijn boeken, kwam een oude bediende tot hem en zeide:

„Uw moeder is niet meer. Ik breng u, haar geliefden zoon, haren zegen!”

Wederom zag hij des avonds de ster met al het vorige gezelschap. En de engel zijner zuster sprak tot den aanvoerder en vroeg:

„Is mijn broeder gekomen?”

En hij zeide: „Het is uwe moeder!”

Een luide vreugdekreet weergalmd door de ster, omdat de moeder met hare twee kinderen hereenigd was. En hij strekte zijn armen uit, en riep: „O, moeder, zuster en broeder hier ben ik! Neem mij tot u!” En zij antwoordden hem: „Nog niet,” en de ster bleef doorschijnen.

Hij groeide op tot een man, wiens haar reeds vergrijsde, en hij zat in zijn stoel bij den haard, zwaar gedrukt door smart, en zijn gelaat door tranen bevochtigd, toen de ster opnieuw zich opende.

En de engel zijner zuster zeide tot den aanvoerder: „Is mijn broeder gekomen?”

En hij antwoordde: „Neen, maar zijn dochtertje.”

En de man die vroeger het kind geweest was, zag zijn dochter, die hij pas verloren had, als een hemelsch wezen te midden van deze drie, en hij zeide: „Het hoofd van mijn dochtertje ligt aan het hart mijner zuster, en haar arm is om den hals mijner moeder geslagen, en aan hare voeten ligt het kleine kind van voorheen, en ik kan het verdragen van haar gescheiden te zijn, God zij geprezen!”

En de ster scheen altijd door.

Zoo werd dan het kind eindelijk een grijsaard, en zijn glad gelaat van voorheen was gerimpeld, en zijn schreden waren langzaam en zwak, en zijn rug was gebogen. En op een avond dat hij te bed lag, terwijl zijn kinderen rondom hem heen stonden, riep hij

uit, zooals hij reeds lang te voren uitgeroepen had.

„Ik zie de ster!”

Zij fluisterden tot elkander: „Hij is stervende.”

En hij antwoordde: „Ja, dat is zoo. Mijn hooge leeftijd valt als een kleed van mij af, en ik begeef mij naar de ster als een kind. En o, mijn vader, thans dank ik u dat zij zich zoo vaak geopend heeft om die dierbaren op te nemen die mij wachten!”

En de ster bleef doorschijnen; en thans schijnt zij boven zijn graf.

ONZE ENGELSCHER BADPLAATS.

Tegen den Herbst van elk jaar, wanneer de grootere warmte het meerdere geraas, de stof, de straatbesproeiing, het gedrang der menigte steeds lastiger en storender wordt en het verblijf in de groote hoofdstad minder aangenaam maken dan het gewoonlijk is, dan wordt een kalm zeestrand voorzeker een geliefkoosde plek. Op zekeren vervelenden ochtend terwijl wij in een half wakenden, half slapenden toestand aan ons zonnig venster zitten, op den hoek van een kalkrots in de ouderwetsche badplaats, waarvan wij een getrouw bezoeker zijn, gevoelen wij neiging om van de plaats een schets te maken.

Deze schijnt daartoe heden bijzonder geschikt. Hemel, zee, strand en dorp liggen alle even stil voor ons, alsof zij voor de schildering poseerden. Het is stil en laag water. Een kleine golving speelt door rijpend koren op de klip, als deed het een zwakke poging uit herinnering de zee na te bootsen; en de zwerm vlinders, die over het radijszaad zweven, zijn op hunne wijze even rusteloos als de meeuwen op de hunne, wanneer er veel wind is. De oceaan ligt in het zonlicht te knipoogen als een slaperige leeuw — zijne glasachtige wateren krullen zich ternaauwernood aan het strand — de visschersbooten zijn alle in het slijk gestrand — onze twee kolenschepen (de badplaats drijft een zeehandel in dit artikel) hebben geen duim water tot op een vierde mijl afstand, en wenden zich uitgeput op hunne zijde, als een ziertogende visch uit het antideluviaansche tijdperk. Roes-tige kabels en kettingen, touwen en ringen, het onderste gedeelte van posten en palen met timmerwerk voorzien, dat als zeevering moet dienen, liggen rondom verspreid in een bruine bedding van verward zeewier en afgevalen rotsbrokken, dat alles ziet er uit als had een reuzenfamilie voor jaren aldaar thee gedronken, en de slordige gewoonte gehad om hun theebladeren op het strand te werpen.

Inderdaad, onze badplaats zelve is door het afwisselend getij van vele jaren, wat hoog en droog komen te liggen. Ofschoon wij gaarne, zooveel mogelijk, de eer der plaats ophouden, moeten wij hoewel eenigszins aarzelend, toegeven, dat er nog slechts een flauwe herinnering is overgebleven van den tijd, toen die bevallige rij huizen, in een halven cirkel gebouwd, die van het uiterste einde van het houten havenhoofd kegelvormig in zee uitliepen, een aangename plaats was, en toen de vuurtoren die daarboven uitstak, bij het aanbreken van den dag, zijn licht wierp op gezelschappen, die van openbare danspartijen huiswaarts keerden. Er is in onze badplaats een verlaten kamer die thans nog de „Vergaderzaal” genoemd wordt, en die in huur wordt gegeven voor bals, of concerten; een paar jaar geleden stapte een oude heer aan het hotel af, die vertelde dat hij daar, in vroegere jaren, gedanst had met de zeer eerzame juffrouw Peepy, die bekend stond als de eerste schoonheid van haar tijd, en de treurige aanleiding was geweest van talloze duels. Maar hij was zoo oud en verschrikt, en zoo rheumatisch in de beenen, dat om hem te gelooven, een grootere hoeveelheid verbeeldingskracht noodig was, dan onze badplaats gewoonlijk kan vertoonen: zoodat, behalve de eigenaar van de „zaal,” (die, n a m e l i j k de e i g e n a a r, tot op den huidigen dag een korte broek draagt, en die het geval bevestigde met tranen in de oogen), niemand den kreupelen ouden heer geloofde, en evenmin aan het bestaan van de zeer eerwaarde juffrouw Peepy, die reeds lang overleden was. Wat betreft de bals bij inteekening in de „Vergaderzaal” van onze badplaats; heden ten dage zouden rood gloeiende kanonskogels minder onwaarschijnlijk zijn. Soms tijds vertoont zich een reizende buikspreker, die van den weg is afgedwaald, of de vertooner van een of ander natuurwonder, of een goochelaar, of iemand met een Planetarium, waaraan verscheidene sterren ontbreken, en toeft daar dan een enkelen avond, strooit biljetten rond, waarop de naam der stad, waar hij het laatst zijn voorstellingen gaf uitgeschrapt, en die der onze schandelijk daarvoor in de plaats gesteld is, maar gij kunt verzekerd zijn dat zoo iets u geen tweemaal overkomt. Bij zulke gelegenheden wordt de ontleurde oude Biljarttafel waarop zelden gespeeld wordt (tenzij de schim der eerzame juffrouw Peepy met andere schimmen er pot speelt) in een hoek geschoven, en banken ontvangen den deftigen naam van eerste, tweede en gereserveerde zitplaatsen — die alle dezelfde blijken te zijn wanneer gij betaald hebt — en er worden eenige doffe kaarsen ontstoken — als de tocht het veroorlooft — en de voorsteller speelt met het geringe auditorium een kleine partij, die de anderen droefgeestig zal maken — en dat doorgaans een onbeslist spel

is. Daarna vertrekt de voorsteller terstond met verwenshende uitdrukkingen, en nimmer hoort men meer van hem.

Maar het vreemdste verschijnsel in onze Vergaderzaal is, dat er jaarlijks een verkoop van „Snuisterijen en Porseleinen voorwerpen” wordt aangekondigd met zeldzame bestendigheid en volharding. Waar dat porselein vandaan komt, waar het heengaat, waarom het jaarlijks te koop wordt aangeboden, daar het niemand ooit in de gedachten komt er op te bieden, hoe het komt dat het altijd hetzelfde porselein is, waarom het niet goedkoop is, daar toch de zee zich zoo dicht bij de hand bevindt, om het weg te kunnen werpen, al die dingen zijn in achttien honderd dertig nog bestendige raadsels. Elk jaar komen de verkoopbiljetten uit, elk jaar beklimt de eigenaar der zaal een kleine tribune op een tafel, en biedt het te koop aan, elk jaar koopt niemand het, elk jaar wordt het ergens weggezegt tot het volgende jaar, wanneer het weder te voorschijn wordt gehaald, als ware de geheele zaak een nieuw denkbeeld. „Wij hebben een flauwe herinnering van een onmogelijke verzameling klokken, die men voorgaf het werk te zijn van kunstenaars uit Parijs en Genève — veelal klokken die er geelachtig uitzagen, gestut op zwakke witte krukken, terwijl hun slingers, als lamme beenen, schommelden — met deze klokken had gedurende verscheidene jaren een zelfde reeks van gebeurtenissen plaats, totdat zij uit louter zwakheid schenen te vervallen.

Aan onze Vergaderzaal is een bibliotheek verbonden. Er is ook een rad van fortuin, maar het is roestig en stofferig, en draait niet meer. Een groote pop met beweegbare oogen, zou worden verloot, onder vijf en twintig deelnemers tegen twee shillings het lot, dezen herfst is het reeds zeven jaar, en nog is de lijst niet volgeteekend. Thans zijn wij vol vertrouwen, dat de verloting aanstaande jaar zal plaats hebben. Wij veronderstellen dit, omdat er slechts negen deelnemers ontbreken, en het zouden er slechts acht zijn, maar nummer twee is opgegroeid sedert haar naam ingeschreven werd, en heeft dien doen schrappen, toen zij getrouwd is. Aan het einde der straat is een geheel opgetuigd kinderscheepje van tamelijken omvang, dat in denzelfden toestand verkeert. Twee der jongens, die om dat scheepje gedobbeld hebben, zijn sedert op wezenlijke schepen naar Indië gegaan; een hunner werd door een kogel gewond, en stierf in de armen van den minnaar zijner zuster, wien hij zijn laatsten groet naar huis medegaf.

Dit is de bibliotheek der Minerva Pers. Indien gij op dit soort van lectuur gesteld zijt, kom dan naar onze badplaats. Van de romans zijn de bladen in een toestand gebracht, die veel heeft van papillotten papier, zij zijn dik bezaaid met in potlood geschreven noten: soms tijds be-

leefd, somtijds kluchtig. Sommige dezer uitleggers, zooals dit onder uitleggers meer het geval is, twisten met elkander. De een of andere jonge heer die hoonend schrijft: „O!!!” achter elke sentimenteële plaats, wordt in zijn letterkundigen loopbaan vervolgd door een ander, die schrijft: „Onbeschaamde vlegel!” Mevrouw Julia Mills heeft die gansche verzameling boeken gelezen. Zij heeft kanteekeningen op de bladzijden achtergelaten, als: „Is dit niet waarlijk treffend? J. M.” „Hoe aangrijpend! J. M.” „Hier ben ik in verrukking gebracht door de machtige bekoring van den Toovenaar. J. M.” Zij heeft ook haar liefkoosde trekken in de beschrijving van den held gecursiveerd, als: „Zijn haar, dat donker en golvend was, tooide in rijken overvloed een marmeren voorhoofd waarvan de verheven blankheid getuigde van het verstand, dat daarbinnen zetelde.” Het doet haar denken aan een anderen held. Zij voegt er bij: „Welke overeenkomst met B. L.! Zou dit enkel toevallige samenloop kunnen zijn? J. M.”

Gij zoudt moeilijk kunnen raden wat de voornaamste straat van onze badplaats is, maar gij kunt het te weten komen uit de omstandigheid, dat zij altijd opgevuld is met ezelwagens. Wanneer gij hier mocht komen, en opgetuigde ezels ziet, die klaver eten uit lichte voertuigjes, welke den ganschen nauwen doorgang innemen, dan kunt ge verzekerd zijn dat ge u in de voornaamste straat bevindt. Onze Politie kunt ge kennen aan haar uniform, ook daaraan dat zij in geenerlei opzicht het ooit iemand — vooral de bedelaars en landloopers lastig maakt. In onze snuisterijwinkels hebben wij een belangrijke verzameling beschadigde goederen, te midden van welke de vliegen van talloze zomers rondgezworven hebben. Wij zijn rijk in verouderde zeerobben, in verschoten speldekussens, in vouwstoelen voor kreupelen, in afgedankte snijwerktuigen, in miniatuurscheepjes, in slecht ingerichte kleine telescopen, en in voorwerpen van schelpen gemaakt, dat eigenlijk geen schelpen zijn. Kleine spaden, kruiwagens en mandjes zijn onze voornaamste handelsartikelen; maar deze zelfs zien er volstrekt niet nieuw uit. Zij schijnen altijd reeds hier of daar te koop aangeboden en geweigerd te zijn, voordat zij hun weg naar onze badplaats vonden.

Hieruit moet echter niet worden afgeleid dat onze badplaats een nietig oord is, geschuwd door alle bezoekers uitgenomen door een paar vaste personen van beproefde getrouwheid. Integendeel, de kans bestaat dat zoo ge in Augustus of September hier aankomt, gij geen huis zoudt vinden waarin ge u hoofd kondt neerleggen. Zoo gij echter een poging wilt wagen om op den huurprijs van huis of woning iets af te dingen, dan moet ik u zeggen dat dit een totaal wanhopige onderneming

is. Bovendien, moet gij in aanmerking nemen, dat de bevolking onze badplaats u altijd zal vertellen dat juist dit seizoen het slechtste is, dat zij ooit beleefd hebben, en geregeld zult gij hooren dat deze herfst hun ondergang is. In dit opzicht hebben zij veel van de pachters, van wie het ook merkwaardig is te vernemen, hoeveel maal zij reeds geruïneerd zijn. Wij hebben een uitmuntend hotel — prachtige baden, warme, koude en stortbaden — uitstekende badbenoodigheden — en slachters, bakkers en kruideniers, zoo goed als uw hart ze kan begeeren. Al die lieden doen zaken, om zoo te zeggen, uit louter menschlievendheid — ook is het zeker dat zij zich allen ruïneeren. Hun belangstelling in vreemdelingen, en hun beleefdheid, bij al dien achteruitgang, bewijzen hun beminnelijken aard. Gij zoudt daarvan overtuigd worden, zoo gij slechts opmerktet, hoe voorkomend de bakker elken nieuwen bezoeker helpt om geschikte kamers te vinden.

Wel verre van een gering denkbeeld te krijgen van het gezelschap zijn wij in dit opzicht hier werkelijk op, wat men gewoonlijk een aanzienlijke badplaats noemt. Soms komt er de een of andere hooggeplaatste persoon — zelfs hertogen en hertoginnen. We hebben er rijtuigen gezien, die te midden der ezelwagens schitterden, zoodat het de oogen der aanschouwers schier verblindde. In het gevolg dezer equipages komen glanzende schepselen in pluche en gepoederd, die duidelijk hun afkeer toonen wegens de weinige gemakken onze badplaats, en die men kan zien des avonds, vooral wanneer het regent, geheel niet op hun gemak in kamers veel te klein voor hun fraaie gestalten, terwijl zij misnoegd uit de benedenvensters in dwarsstraten zitten te turen. De heeren en dames maken het vrij wel en zijn goed gehumeurd: maar zoo gij de prachtige verschijningen wilt zien, die hen geheel noodeloos vergezellen, dan moet gij op onze badplaats een kijkje komen nemen bij die uitgedoste schepselen, zich behelpende met achterkamertjes die tot bediendekamers moeten dienen, en met geïmproviseerde bedsteden tot slaapplaatsen. Gij kunt niet begrijpen hoe hun dit ter harte gaat.

Wij bezitten een havenhoofd — een wonderlijk, oud houten havenhoofd, gelukkig zonder de minste aanspraak op architectonische schoonheid, en derhalve zeer schilderachtig. Booten worden daarop aangehaald, touwwerk ligt er overal opgerold; terwijl kreeftenpotten, netten, masten, roeispanen, sparren, zeilen, ballast en gebrekkige kaapstanders er een volkomen doolhof van maken. De schippers van onze badplaats zwerven steeds op dit havenhoofd rond, met hun handen in den zak, of leunen over de ruwe borstwering aan den zeekant, turende door

telescopen, die zij in dezelfde diepe bewaarplaats bij zich dragen. Als gij ze zoo ziet, zoudt ge zeker zeggen dat deze voorzeker de vadsigste schippers ter wereld moeten zijn. Zij slenteren het gansche jaar rond in stugge en onbuigzame broeken, die schijnbaar van hout gemaakt zijn. Hetzij zij met elkander praten over de vaart in het kanaal, of dat zij zich op ruwe wijze verpozen bij kannen bier in de herberg, steeds geven zij u den indruk van voorbeeldeloze traagheid. Al bleef gij ook hier gedurende tien seizoenen, dan nog is de kans duizend tegen een dat ge ooit een schuifevoerder te zien krijgt, die haast maakt. Wanneer hij zijne handen vrij, en niet in den zak heeft, maken ze op u den indruk, alsof hij in elk derzelve zonder de minste moeite een zwaar stuk ijzer droeg, dit doet kracht veronderstellen, maar hij schijnt die kracht nooit te gebruiken. Hij ziet er uit alsof hij bestendig aan het zaaien was, en dit al slenterend deed — loopen zou hier het geschikte woord niet zijn. — De eenige zaak, waarvoor hij iets gevoelt dat naar geestdrift lijkt, is teer. Hij teert alles wat hem voor de hand komt — het havenhoofd, het paalwerk, zijn boot, zijn huis, — en wanneer hij niets meer vinden kan, teert hij zelfs zijn hoed, of de kleeding die hij bij ruw weder aantrekt. Beoordeel hem echter niet naar bedriegelijken schijn. Hij behoort tot de dapperste en bekwaamste zeelieden die er zijn. Laat een bries opsteken en zich tot een storm verheffen, laat er een zee staan, die de stoutmoedigste harten met ontzetting vervult, laat het Lichtschip aan deze gevaarlijke kust des nachts een vuurpijl opzenden, of laat hen door het bulderen van den orkaan de seinschoten hooren van een schip dat in nood verkeert, dan zult ge deze mannen zien opspringen tot een zoo onversaagde, moedige en heldhaftige werkzaamheid, dat zij door niets ter wereld kan overtroffen worden. Haarklovers mogen daartegen inbrengen, dat zij ook hun voor naamste bestaan vinden in het redden van kostbare ladingen. Dat is ook zoo, en God weet, dat het geen ruim bestaan is, dat zij vinden voor het doodsgevaar waarin zij verkeerden. Maar stel die hoop op winst ter zijde. Vraag eens bij een hevigen storm aan een dezer ruwe knapen, wie zich vrijwillig aanbiedt om de reddingsboot te bemannen, ten einde te hulp te snellen van eenige in nood verkeerende schepselen, even arm en ontbloot als zij zelven, en wier leven, volgens menschelijke schatting, geen penning waard is; en die boot zal terstond bemand worden, even zeker en even blijmoedig alsof er op het geteisterde havenhoofd duizend pond ter belooning werd neergeteld. Om deze reden en ook ter herinnering aan hunne kameraden die wij hebben gekend, die de woedende zee voor de oogen hunner kinderen verzwoegen heeft, toen zij hun dappere pogingen ter redding van anderen

aanwendden, en die thans in het stille zand begraven liggen, houden wij de schippers onzer badplaats in eere en achting, en zijn wij gevoelig voor de vermaardheid die zij zoo wel verdienen.

Er zijn in onze badplaats steeds zulk een menigte kinderen, dat wanneer zij zich buitenshuis bevinden, zooals dit bij mooi weder doorgaans het geval is, men zich moeielijk voorstellen kan waar zij allen geborgen worden; het gansche dorp schijnt veel te klein om die alle onder dak te brengen. In den namiddag ziet men eindeloze rijen met zand en zeewater doortrokken laarsjes op de vensterbanken, om te drogen. Tegen badtijd in den morgen weergalmt de kleine baai van het doordringend gegil en geplas — daarna, zoo het weder frisch is, krioelt het zand van kleine blauwgevekte beenen. Het zand is de groote verzamelplaats der kinderen. Zij zijn daar als mieren oepengepakt: zich vermakende met hunne bijzondere vrienden rond te dragen, en met het vlijtig opbouwen van zandkasteelen, die door het volgende tij verzwoegen worden, het is merkwaardig te zien, hoe hun spel begeleid door het geruisch der zee, een afschaduwing aanbiedt der werkelijkheid van hun later leven.

Even merkwaardig is het op te merken, welke natuurlijke en gemakkelijke toenadering er schijnt te bestaan tusschen de kinderen en de schippers. Zij maken onderling kennis, en hebben persoonlijke voorliefde, zonder eenige hulp. Ge zult somtijds een dezer langzame zware kerels ontmoeten, die geduldig zit een klein scheepje in orde te brengen voor een dwerg van een jongen, dien hij verpletteren zou enkel door een zijner lichtste pantalons op hem te werpen. Het vreemde contrast zal u opvallen, tusschen het liefelijke kleine schepsel, en dien plompen man, die uit hard en ruw hout gesneden schijnt — tusschen het fijne handje dat ongeduldig uitgestoken wordt, en den enormen duim en vinger welke nauwelijks de draden voelen van de tui-gage die ze in orde brengen — tusschen het fijne stemmetje en het norsche gebrom — en toch bestaat er in zulk gezelschap een eigendommelijkheid, die altijd op te merken is in de vertrouwelijkheid tusschen een kind en een persoon die de verdienste heeft van waar en oprecht te zijn, dit is zeer vermakelijk.

Wij hebben op onze badplaats een wachtpost, en hetzelfde kan — in meerdere of mindere mate, wegens het officieel karakter — langs de geheele blokkade der kust opgemerkt worden; een stel bezadigde, vertrouwbare lieden, die goed onderhouden en goed bestuurd worden, die u vol vertrouwen in de oogen zien, die rustig en steeds recht door zee, te allen tijde hun plicht doen, zij hebben voortdurend een grooten zuid-wester in voorraad bij zich, die van hun goede voornemens getuigen kan. Het

zijn handige kerels — zindelijk op hunne huizen — zeer gesteld op tuinieren — gaan goed om met hunne vrouwen, zelfs zouden zij het op een woest eiland met haar kunnen vinden -- en dat eiland ook spoedig bevolken.

Wat betreft de zeeofficier van de wachtpost, met zijn open frisch gelaat, en zijn blauw oog, dat alle soort van weder heeft gezien, het doet ons hart goed wanneer wij hem des Zondags ter kerk zien komen, gekleed in blauwe jas, buffellederen vest, zwarte das en gouden epau-

hooiberg. Onze eerste geestelijke waardigheidsbkleeder, die, het zij tot zijn eer gezegd, veel voor de opvoeding besteed heeft, zoowel tijd als geld, en uitstekende scholen heeft opgericht, is een deugdzaam, schrander, gezond heer, die niet veel moeielijkheden heeft gehad met de naburige pachters, maar een leelijke gewoonte van hem was, dat hij altijd gelijk moest hebben. Bij een nieuwe regeling, heeft hij de kerk onzer badplaats aan een anderen geestelijke afgestaan. Over het geheel kunnen wij het met de kerk

»O, MAAK DAT GIJ WEGKOMT, MIJNHEER, ALS HET U BELIEFT; IK EN MEVROUW BIGBY HEBBEN HIER GEEN MANSPEERSON NOODIG.» (Blz. 208).

letten, welke bonte kleedij in den geest van alle Engelschen verbonden is met goeden, bescheiden en echt vaderlandschen dienstijver. Wij zien hem gaarne in zijn zondagspak; en zoo wij Eerste Lord van de Admiraliteit waren, (en de onmisbare vereischte voor dat ambt bezaten, namelijk volslagen onbekendheid met de zee) dan zouden wij hem morgen een schip geven.

Wij hebben in 't voorbijgaan gezegd, een kerk, natuurlijk — een afschuwelijke tempel van steen, die veel heeft van een versteenden

zeer goed vinden. Soms tijds zijn wij wel wat gramstorig over de thans heerschende gelijkstelling, en over een nieuwe en meer onbevooroordeelde kennis, die het volk van zich zelf begint te krijgen (welke onze opvatting van het Christendom geenszins goedkeuren kan), maar dit gaat spoedig voorbij, en dan is alles weder in orde.

In onze kleine badplaats bevinden zich buitendien twee hulpkerken voor de andersdenkenden; waarvan de verhouding omstreeks is, als die van een schip van honderd twintig stuk

tot een jacht. Maar het verschil in denkwijze, dat ons in den laatsten tijd heeft verdeeld, was niet van godsdienstigen aard. Het is ontstaan ten gevolge der nieuwe gasquaestie. Onze badplaats is geschokt geworden door de overweging, Gas of geen Gas. Waarom er geen Gas zou zijn, dit kwam nooit in behandeling, maar toch was er een groote Anti-Gaspartij. Groote vellen papier werden gedrukt en aangeplakt — een verschrikkelijke omstandigheid in onze badplaats. De Anti-Gaspartij vergenoegde zich eenvoudig met krijt te schrijven: „Geen Gas!” „Weg met het Gas!” en andere dergelijke heftige oorlogskreten, op de weinige achterdeuren en strookjes muur, die de grenzen van onze badplaats aanbieden; maar de Gaspartij liet biljetten drukken en aanplakken, waarin zij tegen de Anti-Gaspartij den gewichtigen bewijsgrond aanvoerde, dat er geschreven stond: Er zij licht, en er was licht; en dat geen licht te hebben (dat is, gaslicht), in onze badplaats, zooveel was als zich te verzetten tegen het hoogste gebod. Of het nu was ten gevolge dezer krasse aanvallen of niet, de Anti-Gaspartij moest de vlag strijken; en in dit seizoen hebben wij dus voor het eerst gezien, dat onze handvol winkels verlicht waren. De leden echter der Anti-Gaspartij, die er winkels op nahouden, blijven in de oppositie en branden vetkaarsen — vertoonende aldus in hunne vensters het ware beeld der gemelijkheid die zich zelf straft, en een illustratie der oude fabel, waarin men zijn neus afsnijdt om zich te wreken over zijn gelaat, zoo snijden zij hun gas af om zich te wreken over hunne zaken.

Andere bevolking, dan die wij beschreven hebben, bezit onze badplaats niet. Er zijn eenige oude versletene schippers, die met behulp van stokken in den zonneschijn rondkruipen, en er is een arme stompzinnige schoenmaker, die zijn eenzaam leven doorbrenkt met tusschen de rotsen rond te dolen, alsof hij naar zijn verstand zoekt — dat hij nooit vinden zal. Bezoekers van naburige badplaatsen komen nu en dan in wagentjes een kijkje bij ons nemen, en rijden weer even spoedig weg alsof zij ons voor zeer onbeholpen aanzagen. Er komen Savoyards, Harlekijn komt, het marionettenspel komt, de kunstmakers komen, de negers komen; liedjeszangers komen des avonds, die neuriën en trillen, (niet altijd welkend) onder onze vensters. Maar zij trekken allen spoedig af, en laten ons weder aan ons zelve over. Eens is het gebeurd, dat wij een doortrekkend gezelschap paardrijders hadden, en terzelfder tijd de menagerie van Wombwell. Zij zullen zich beiden wel wachten om het nog eens te probeeren, en de Menagerie had ons bijna van de aarde weggewischt, toen de olifant vervoerd moest worden — daar zijn wagen zoo groot, en de badplaats zoo klein was. Wij

hebben een fraaie zee, gezond voor iedereen; weldadig zoowel voor het lichaam als voor den geest. In haar ontzagwekkend ruischen verneemt men somtijds de woorden van den dichter:

En de statige schepen vervolgen hun koers
Naar de haven die ginder hen wacht:
Doch wij droomen nog steeds van den druk eener hand,
Van een stem — thans tot zwijgen gebracht!

Bruis, brijzel, breek,
Aan den voet uwer rotsen, O, zee!
Maar het lieflijke beeld van een dag van voorheen
Brengt geen enkele golf met zich meê.

Het is echter niet altijd hetzelfde, ook de taal der zee is verschillend, en heeft geen gebrek aan overvloedige hulpbronnen van blijmoedigheid, hoop en krachtige aanmoediging. Want terwijl ik hier voor het venster heb zitten beuzelen, is de vloed opgekomen. De booten wiegelen zich in het opkomende water, de kolenschepen zijn weer vlot geworden; de witgekuijfte golven ruischen naar de kust; de kinderen:

Verjagen den aftrekkenden Neptunus, en loopen voor hem
Wanneer hij terugkomt; weg.

De glinsterende zeilen glijden langs de kust, en schijnen nog aan den verren horizont; de zee, zoo ver men die zien kan, is op dien schoonen morgen schitterend en vol leven en schoonheid.

ONZE FRANSCHE BADPLAATS.

Wij hebben door vele jaren van getrouw bezoek het recht gekregen, van tijd tot tijd aan onze Engelsche badplaats ontrouw te zijn, en zoo hebben wij dan twee of drie seizoenen op een Fransche badplaats verbeuzeld: die ons voorheen alleen bekend was als een stad met een zeer lange straat, aan het begin daarvan was een slachthuis en aan het einde een stoomboot, en wij schenen bestemd die altijd te zien op wintermorgens, bij het aanbreken van den dag, wanneer, ten tijde dat het vasteland er nog geen spoorwegen op nahield, wij vroeg genoeg wakker waren om te bemerken dat wij alles behalve goed gerust hadden, het was ons lot altijd daardoor te trekken in de cabriolet der ratelende diligence van Parijs, met een zee modder achter, en een zee rollende golven voor ons. Met betrekking tot dit laatstgenoemde monster, vertoont zich voor ons geestelijk oog een eenzame Franschman met een pet van zeehondenvel op het hoofd, en daarover een versierde kap, die man was eens onze reisgenoot in bovenbedoelde cabriolet, hij ontwaakte met een bleek en fronsend gelaat, keek verdrietig

uit naar de barre branding, die zich zeer scheen te verheugen op een folterwerktuig genaamd „De Hinder,” en vroeg ons vervolgens of wij ooit last hadden van zeeziekte? Ten einde zijn geest eenigermate voor te bereiden op de hopeloze figuur, die wij straks zouden maken, en hem tevens troost te verschaffen, antwoordden wij: „Mijnheer uw onderdanige diegaar is altijd ziek wanneer het slechts mogelijk is dit te zijn.” Hij antwoordde, geheel niet opgevroot, door dit schitterende voorbeeld. „Ach, goede Hemel, ik ben altijd, altijd ziek, zelfs wanneer het onmogelijk is dit te zijn.”

De middelen van gemeenschap tusschen de Fransche hoofdstad en onze Fransche badplaats zijn totaal veranderd sedert die dagen; maar het kanaal is tot nog toe niet overbrugd, en het oude rondspartelen en stooten gaat daar nog steeds voort. Het moet erkend worden dat, behoudens bij redelijk, en dus zeldzaam, weder op zee, de overtocht van Engeland naar onze Fransche badplaats mogelijk op waardige wijze volbracht kan worden. Verscheidene kleine omstandigheden loopen samen om den bezoeker tot een voorwerp van vernedering te maken. Vooreerst, heeft de stoomboot nauwelijks de haven bereikt, of al de passagiers geraken in gevangenschap: zij worden namelijk aangevallen door een overstelpende macht van tolbeambten, en verwezen naar een donkeren kerker. In de tweede plaats, is de weg naar dien kerker omheind door borsthooge stapels touw, en aan den buitenkant van dit touwwerk verzamelen zich in hun beste kleeding alle Engelschen der plaats, die kort te voren zeeziek geweest, en thans hersteld zijn, om de ellende aan te zien van hun rampzalige medescheepselen. „O, goede Hemel! wat is die daar ziek geweest!” „Kijk hier eens hoe bleek die is!” „O! maar ginds is er een die ziet groen in het gezicht!” Wij zelve, die niet ontbloot zijn van natuurlijke waardigheid, wij herinneren ons nog levendig, dat wij langs dien afschuwelijken weg voort waggelden op een Septemberdag terwijl het hevige woei, en dat wij als een eersten komiek ontvangen werden, met uithundig gelach en toejuiching, en dat alleen door de volslagen machteloosheid onzer beenen.

Wij waren nu aan de derde plaats gekomen. In de derde plaats worden de gevangenen, nadat zij in een donkeren kerker opgesloten zijn, twee of drie tegelijk naar een binnenkamer gedrongen, waar zij de paspoorten moeten vertoonen; en dwars voor den ingang staat een militaire figuur, die met zijn arm een afsluitingsboom vormt. Gedurende deze vertooning, komen gewoonlijk twee denkbeelden in den geest der Engelschen op; vooreerst, dat het noodzakelijk is door heftig worstelen naar de cel te dringen, alsof deze een reddingsboot ware, en de kerker een schip dat op het punt is

te zinken; ten tweede, dat de arm van den soldaat eene nationale beleediging is, die de regering te onzent zich behoorde „aan te trekken.” Door deze grillen worden de Engelschen naar geest en lichaam dermate verhit dat men bij het onderzoek, hen de onzinnigste antwoorden hoort geven, en de buitensporigste dingen ziet doen. Zoo hield zekere Jonhson hardnekkig vol dat Johnson zijn doopnaam was, en gaf als den naam zijner voorouders het nationale „Dam!” op. Ook was het hem bepaald onmogelijk het onderscheid op te merken tusschen een koffersleutel en een paspoort, want voortdurend bood hij den eenen aan, wanneer om het andere gevraagd werd. Dit brengt hem naar de vierde plaats, door een kleine deur uitgeworpen, te midden van een brullende menigte is hij een waanzinnige gelijk, met woesten blik en vliegend haar totdat hij bevrijd en tevreden gesteld wordt. Zoo hij geen vrienden of bevrijders heeft, plaatst men hem doorgaans in een omnibus, die hem naar den spoorweg en verder naar Parijs vervoert.

Zoo het echter eenmaal gelukt is onze Fransche badplaats te bereiken, dan bevindt men zich in een aangenaam oord. Het schoone landschap daar omheen is vol verscheidenheid, en daarbinnen heeft men tal van karakteristieke en aangename dingen. Het is waar, men zou mogen wenschen, dat het wat minder onwelriekend was, en dat er minder bedorven afval verspreid lag, ook kon er voor de afwatring, en op vele plaatsen voor de zindelijkheid beter gezorgd zijn, daardoor zou het er veel gezonder wezen. Niettemin, is het een mooi, luchtig, aangenaam, vroolijk stadje; en zoo gij door eene der drie welgeplaveide hoofdstraten wandelt, tegen vijf uur in den namiddag, wanneer de lucht vervuld is met de lekkere geuren uit de keukens en de vensters der hotels (deze laatste zijn er bijzonder talrijk) u een overzicht vergunnen van lange tafels, die voor de bezoekers gereed staan, en waarvan de gezelligheid vermeerderd wordt door waaiervormig gevouwen servetten, dan zoudt gij terecht meenen in een stad te zijn, bijzonder ingericht voor eten en drinken.

Wij hebben een oude, ommuurde stad, rijk aan koele, openbare waterbronnen, op den top van een heuvel die boven de stad uitsteekt; en zoo zij eenige honderde mijlen van Engeland verwijderd lag, in plaats van zoo nabij, dat men op een helderen dag, het gras kan zien, groeien in de scheuren der kalkrotsen van Dover, zoudt ge u in dat stadje reeds voor lang doodelijk verveeld hebben. Het is schilderachtiger en netter dan de helft der onschuldige plaatsjes, waarmede reizigers, die hun voorgangers als schapen volgen, u reeds in hun verhalen bedrogen hebben. Wij spreken niet van de huizen met hun deftige binnenplaatsen, noch van

de zonderlinge optrekjes, evenmin van de witte, rustige en zonnige straten waarop talrijke vensters uitzien, maar er bevindt zich daar ook een oude klokkentoren, die reeds honderd jaar lang in alle mogelijke Jaarboeken en Albums zou vermeld geworden zijn, ware de gelegenheid om hem te zien maar niet zoo goedkoop geweest. Gelukkig is hij de opmerkzaamheid ontgaan, daar hij eenig is in onze Fransche badplaats, en zoo kunt gij natuurlijk, en uit eigen beweging uw ingenomenheid daarmede toonen, zonder dat ge door krachtige aansporing genoodzaakt wordt er mee te dwepen. Wij achten het een der latere voordeelen van ons leven, dat Bilkins, de eenige man van gezag in zake smaak, nooit, voor zoover ons bekend, de minste notitie genomen heeft, van onze Fransche badplaats. Bilkins heeft er nooit over geschreven, heeft nooit iets bezienswaardigs daaruit vermeld, noch de maat aangegeven van iets dat daar gevonden wordt, hij heeft ze altijd laten rusten. Dit is eene ware verlichting, voor welke de Hemel deze stad, zoowel als de nagedachtenis van den onsterfelijken Bilkins, moge zegenen.

Door boomen overwelfd en beschaduwd, is er een bekoorlijke wandelplaats op de oude wallen, die de vier zijden vormen van de Hooge Bovenstad, vandaar hebt gij een blik op de straten beneden, en verschillende gezichtspunten op de andere stad, op de rivier, op de heuvelen en op de zee. Dit alles wordt nog aangenamer en eigenaardiger door eenige der deftige huizen, die in de straten beneden geworteld, zich boven aan den top tot een frisscher bestaan schijnen ontwikkeld te hebben, terwijl zij op die wallen deuren, vensters en zelfs tuinen bezitten. Indien een kind door de deur der voorplaats, een dezer huizen binnengaat vervolgens langs de vele trappen opklimt en eindelijk het venster der vierde verdieping uitkomt, dan zou hij zich een tweede kabouter kunnen wanen, die van den een of anderen boonenstaak op betooverden grond is neergekomen. De plaats is zeer bevolkt met kinderen. Engelsche kinderen, met gouvernantes die romans lezen terwijl zij in de schaduwrijke lanen wandelen, of kindermisjes die op de banken met elkander zitten te keuvelen; Fransche kinderen begeleid door hunne glimlachende bonnes, met sneeuw witte mutsen, en zij zelven — zoo het kleine jongens zijn — met hoofdtooisels van stroo, in den vorm van bijenkorven, werkmandjes of kerkmatten. Drie jaren geleden, bevonden zich daar drie lange magere oude mannen, een hunner, droeg en versleten rood lintje in zijn kale knoopsgat, die drie zag men altijd vóór etenstijd te midden der kinderen wandelen. Zoo zij dit deden om den eetlust op te wekken, dan waren zij er ongetwijfeld besteed — tegen overeengekomen kostgeld — anders zou het, met het oog op

hun armoede, een onbezonnen daad kunnen genoemd worden. Zij waren gebogene, traan-oogige, druilloorige, oude mannen, met neergehakte schoenen en haveloos gekleed in jassen met lange panden en korte lijven, zij droegen armzalige broeken, en toch zweefde er een geest van fatsoenlijkheid over hen. Zij spraken slechts weinig met elkander, en zagen er uit alsof zij in het staatkundige ontevreden waren, zoo zij daartoe maar levenskracht genoeg hadden bezeten. Op zekeren dag hoorden wij dien van het roode lintje op zwakken toon zich beklagen tegen de andere twee, dat een zeker iemand of een zeker iets „een Dief” was; en toen klemden alle drie hunne monden zoodanig samen, dat zoo zij tanden gehad hadden, die zeker zouden verbrijzeld zijn. Den daarop volgenden winter werd het roode lintje verzameld bij het groote gezelschap verwelkte lintjes, en het volgende jaar waren daar ter plaatse de twee overgeblevenen — oude bekenden voor de kinderen — verward te midden der hoepels en poppen, waarschijnlijk waren zij in de oogen der meesten hunner, argelooze schepselen, die nooit kinderen geweest waren, en op wie kinderen nimmer zouden kunnen gelijken. Het werd opnieuw winter, en weder verdween een der oude mannen, en zoo liet dit jaar, de laatste van het driemanschap het wandelen achterwege — waartoe zij het nu ook dienstig geweest zijn — en zat alleen op een kleine afgelegene bank met de hoepels en poppen om zich heen even levendig als ooit te voren.

Op de Place d'Armes van deze stad wordt een kleine in verval geraakte markt gehouden, die als water door de oude poort schijnt heen te sluipen, en kabbelend den heuvel afstroomt, om zich te vermengen met de gronzende markt in de benedenstad, en eindelijk zich in de beweging en het geraas dezer laatste verliest. Het is zeer aangenaam, op een verloren zomermorgen, dezen marktstroom van den heuveltop af te volgen. Hij begint dommelig en loom, met een paar zakken koren, gaat over in een verbazende verzameling schoenen en laarzen; ruischt den heuvel af in verscheidene vertakkingen van oud touwwerk, oud ijzer, oud aardewerk, oude burger- en militairkleedingstukken, oude lompen, nieuwe katoenen goederen, vlammeende prenten van heiligen, kleine spiegels, onberekenbare lengten band; dompelt zich in een achterweg waardoor hij een korte poos uit het gezicht blijft, zooals dit bij rivieren meer gebeurt, of slechts een oogenblik schittert in de gedaante van een marktherberg; en plotseling verschijnt hij weder achter de groote kerk, voorwaarts schietende te midden van een schitterend mengsel witgemutste vrouwen en blauwgekielde mannen, gevogelte, groenten, vruchten, bloemen, potten, pannen, bidstoeltjes, soldaten, boter, zonneschermen en andere zonwerende middelen,

vrouwelijke dienstboden, die met manden op den rug, afwachten dat men ze huurt, en een mager oud mannetje met opgetoomden hoed, en een harnas van drinkglazen, die op zijn schouder een met vlaggen versierd karmozijnen kastje draagt, dat veel heeft van een strate-maker's heiblok zonder steel, roept al schellende overal zijn verkoelenden drank uit, Hola, Hola, Ho-o-o! met schel, verdoovend geluid, dat zich bij tijden doet hooren boven het schacherende en verkoopende gegons. Vroeg in den namiddag is de stroom in zijn geheel loop uitgedroogd. De bidstoeltjes worden in de kerk gezet, de zonneschermen neergelaten, de stalletjes en stel-lages verdwijnen, het plein wordt schoongeveegd, de huurkoetsen slenteren daar rond om een vrachtje, en zoo gij rondwandelt evenals wij, zult gij op alle straatwegen goedgekleede boerinnen ontmoeten, die naar huis rijden op zeer net getuigde ezels, met hunne schoongeschuurde melkemers, heldere botervaatjes en dergelijken bij zich.

Wij hebben in onze Fransche badplaats nog een andere markt — dat is te zeggen eenige houten hokjes in de open lucht, dicht bij de Haven — waar visch verkocht wordt. Onze visschersbooten zijn allerwege vermaard; en onze visschers, hoewel zij veel smaak hebben voor levendige kleuren zijn neutraal, zie Bilkins, en behooren tot het meest schilderachtige volk dat wij ooit ontmoet hebben. Niet alleen hebben zij een geheele stadswijk in eigen bezit, maar ook hebben zij voor zich zelven geheele dorpen op de naburige klippen. Hunne kerken en kapellen zijn hun eigendom; zij sluiten echt-verbintenissen onder elkander, hunne gewoonten en hun kleeding hebben een eigenaardig stempel en veranderen nooit. Zoodra een hunner jongens loopen kan, krijgt hij een schitterend roode muts; en eer zouden de mannen in zee gaan zonder hoofd, dan zonder dit onmisbaar bedeksel. Dan dragen zij laarzen met vervaarlijke kappen — die slap neerhangen of zwellen naar de omstandigheden; bovendien steken zij in de wonderlijkste overbroeken, aan vrouwenrokken gelijk, die van oude geteerde zeilen gemaakt schijnen, en door pik en zout zoo stijf geworden zijn, dat de dragers daarvan een eigenaardige manier van gaan aangenomen hebben, en wijdbeens zwaaiende rondloopen tusschen de booten, vaten, netwerk en touwen, een aardig gezicht. Hunne jonge vrouwen gaan voortdurend barvoets in zee, werpen hare manden in de booten, die met het tij opkomen, en verzoeken de eerste vruchten der vangst met de gunstigste beloften van liefde en trouw aan dien dierbaren visscher die wel zoo goed zal zijn die mand te vullen, deze vrouwen hebben, de fraaiste beenen, die de natuur ooit uit mahoniehout gesneden heeft, en een gang als Juno. Hare oogen hebben zulk een glans, dat de

gouden oorringen die zij dragen, naast deze schitterende burens dof schijnen; en wanneer zij gekleed zijn, komen vooral die aanvalligheden uit bij hare mooie frissche gezichten, en hare menigte rokken, — gestreepte rokken, roode rokken, blauwe rokken, altijd helder en knap, en nooit te lang — en hare eigen gemaakte kousen, donkerrood, blauw, bruin, purper of paars gekleurd — welke de oudere vrouwen overal zitten te breiden, van 's morgens tot 's avonds terwijl zij daarbij het oog houden op de kinderen, die uiterlijk veel van Hollandsche kinderen hebben — voeg hierbij hare kleine helderblauwe jakjes, eveneens gebreid, die hare fraaie gestalten eng omsluiten; en dan die natuurlijke bevalligheid waarmede zij de meest gewone muts dragen, of de wijze waarop zij den eenvoudigsten doek om haar weelderig hoofdhaar weten te strengelen, al deze volmaaktheden in aanmerking genomen, moeten wij bekennen, dat het ons nooit heeft verwonderd, nimmer op het korenveld, op de stoffige wegen, bij de luchtige windmolens of op het zachte kortgesneden grasplekje — nergens ooit — een jongen visscherman en vischvrouw van onze Fransche badplaats samen ontmoet te hebben, of de arm van dien visscher was onveranderlijk om den hals of de fijne leest van die visschersvrouw geslagen, en dat als een zaak die vanzelf sprak, en zonder eenige dwaze poging om een zoo eenvoudig en noodzakelijk iets te verbergen. Wanneer wij zoo stonden te kijken naar hunne opgaande straten, waar huis boven huis, en terras boven terras uitsteken, en waar heldere kleedingstukken op ruwe steenen leuning in de zon hingen, dan hebben wij nooit getwijfeld, dat de eigenaardige nevel op alle voorwerpen teweeggebracht, omdat men ze ziet door de bruine netten die allerwege aan palen hangen te drogen, dat deze nevel, in het oog van elken rechtgeaarden jongen visscher, een nevel van liefde en schoonheid is, waarop de uitverkorene van zijn hart zich schitterend afteekent.

Bovendien moet worden opgemerkt, dat dit een werkzaam, huiselijk en eerlijk volk is. En ofschoon wij beseffen dat, op uitnoodiging van Bilkins, het onze plicht is in bewondering neer te zinken voor de Napolitanen, zijn wij zoo vrij de voorkeur te geven aan de visschers van onze Fransche badplaats — vooral sedert wij dit jaar Napels bezocht hebben, en er slechts vier soorten van menschen vonden, die in de stad achtergebleven waren: te weten, lazaroni, priesters, spionnen en soldaten, en allen te zamen bedelaars; vermits de landvaderlijke regeering al hare onderdanen, uitgenomen de schurken, verbannen heeft.

Wij kunnen voortaan de herinnering aan onze Fransche badplaats niet afscheiden van den hospes, bij wien wij twee zomers doorbrachten, zijn naam is, Loyal Devasseur, burger en lid

van den gemeenteraad. Vergun ons het genoegen u den Heer Loyal Devasseur voor te stellen.

Zijn famielienaam is enkel Loyal; maar, hij is getrouwd, en daar in dat gedeelte van Frankrijk de gewoonte bestaat, dat een echtgenoot bij zijn eigen naam ook de familienaam zijner vrouw voegt, schrijft hij zich Loyal Devasseur. Hij bezit een twintig of dertig morgen lands, gelegen aan de helling van een heuvel, en daarop heeft hij twee landhuizen laten bouwen die hij gemeubileerd verhuurt. In vele opzichten zijn het de beste huizen, die in de nabijheid onzer badplaats op deze wijze verhuurd worden; wij kunnen dit verklaren, aangezien wij de eer hebben gehad in elk derzelve te wonen. De vestibule van het huis dat wij eerst bewoonden, was versierd met een schets van het landgoed, waarop de omvang, als tweemaal dien van Ierland, voorgesteld wordt; zoodat, toen wij het Eigendom (Mijnheer Loyal spreekt er altijd over als „la propriété”) nog niet kenden, wij drie mijlen ver liepen om de brug van Austerlitz te zoeken — welke wij later bevonden dat vlak onder het venster lag. Het Château van de oude Garde, op een ander gedeelte van het terrein, en, volgens de schets, omstreeks twee mijlen van de kleine donkere eetzaal gelegen, zochten wij een week lang tevergeefs, maar op zekeren avond, dat wij toevallig op een bank zaten in het bosch, het bosch van de schets, een paar ellen afstands van de huisdeur, bemerkten wij aan onzen voet, in deerniswaardigen toestand, omvergeworpen en vergroend door verrotting, de Oude Garde zelf: dat is, het beschilderde afbeeldsel van een lid van dat uitstekend korps, zeven voet lang, en met geschouderd geweer, dat den vorigen winter ongelukkigerwijze omgewaaid was. Men kan hieruit zien dat Mijnheer Loyal een trouw bewonderaar van den grooten Napoleon is. Hij is zelf een oud soldaat — kapitein der Nationale Garde, op zijn schoorsteenmantel staat een heel mooie vaas, hem door zijn compagnie geschonken — en zijn eerbied voor de nagedachtenis van den beroemden generaal is grenzenloos. Het gansche Eigendom is dik bezaaid met gedenkpenningen, portretten, borstbeelden en schilderijen van den grooten man.

Gedurende de eerste maanden van ons verblijf aldaar, velden wij tot onze spijt herhaaldelijk Napoleon neer: zoo wij een plank in een donkeren hoek aanraakten tuimelde hij met veel gedruisch voorover; en iedere deur die wij openden joeg hem een siddering door de leden. Intusschen is Mijnheer Loyal niet de man van louter kasteelen in de lucht, of, in Spanje, zooals hij placht te zeggen. Hij is bij uitstek practisch, vindingrijk, handig en heeft een goefend oog en dito hand. Zijn huizen zijn bekoorlijk. Op een gelukkige, hem alleen eigene manier paart

hij Fransche bevalligheid aan Engelsche grefelijkheid. Hij heeft buitengemeen slag om kleine slaapkamers te maken in alle hoeken onder zijn dak. Het zou een Engelschman eer in de gedachte komen de Woestijn te gaan bebouwen dan hiervan iets te maken. Wij zelf hebben uitstekend gerust in een bevallig kamertje van des heeren Loyal's maaksel, met ons hoofd zeer in de nabijheid van den keukenschoorsteentop, zoodat wij niet kunnen gelooven dat een fatsoenlijk man, die niet schoorsteenveger van beroep is, ooit met zijn hoofd in deze streek is geweest. Zoo Loyal's geest in eenig hoekje doordringt, dan vervaardigt hij daar ook onvermijdelijk een kast en een kapstok. In elk der door ons bewoonde huizen, konden wij de ransels bewaard, en de hoeden opgehangen hebben van een geheel regiment Guides.

Voorheen was Loyal koopman in de stad. Zoo ge tegenwoordig zaken hebt met den één of anderen handelaar in de stad, en ge geeft uw kaartje met bijvoeging „chez Monsieur Loyal” dan zult ge een glans van genoegen op 's mans gelaat zien verschijnen. Wij twifelen of er één man is, was of zijn zal, die in den geest der menschen zoo goed staat aangeschreven, als dit met Loyal het geval is in den geest der burgers van onze Fransche badplaats. Indien zij van hem spreken, wrijven zij zich de handen en lachen. O, maar hij is zoo'n goede ziel, zoo'n uitmuntende kerel, zoo'n edelmoedig karakter, die mijnheer Loyal! Het is eerlijk de waarheid! De aard van Loyal is die van een fatsoenlijk man. Hij bewerkt zijn grond met eigen handen (geholpen door één kleinen arbeider die nu en dan in onmacht valt); en hij spit en delft van den morgen tot den avond, dat hem het zweet uitbreekt — „werk altijd,” zoo zegt hij — maar, al ware hij bedekt met stof, slijk, onkruid, water hoe bevlekt ook, steeds zal Loyal fatsoenlijk man blijken te zijn. Een deftig, rechtschapen, breedgeschouderd man, met bruin gelaat, wiens militaire houding hem langer doet schijnen dan hij werkelijk is, zie in het heldere oog des heeren Loyal, wanneer hij zoo voor u staat met zijn werkpak aan en zijn pet op, niet zorgvuldig geschoren, en misschien wel met aarde bedekt, en gij zult in Loyal een fatsoenlijk man onderscheiden, wiens welgemanierdheid eenigszins gedwongen is, en gij zoudt blozen bij de gedachte alleen, hem een schriftelijke bevestiging van zijn gegeven woord te vragen. Het is niet zonder reden dat Loyal, op zijn eigene levendige wijze, de geschiedenis vertelt van zijn reis naar Fulham, bij Londen, om al die honderde boomen te koopen, die gij nu op het Eigendom ziet, dat toen een kale, opene heuvel was; en van zijn driemaandelijksch verblijf in Fulham; en van de plezierige avonden doorgebracht met de markt-hoveniers, en van het afscheids-

maal voor zijn vertrek, toen al de genoemde hoveniers, als één man oprezen met hunne glazen aanstieten (zooals de gewoonte is te Fulham), en uitriepen, „Vive Loyal!”

Mijnheer Loyal heeft een bevallige vrouw, maar geen kinderen; en hij heeft er plezier in de kinderen van zijn pachters af te richten, of om het hardst met hen te loopen, of iets met hen, of voor hen te doen, dat van zijn goedhartigheid getuigt. Hij heeft een zeer gezellige aard, en zijn gastvrijheid is grenzenloos. Zendt hem een soldaat ter inkwartiering, dan is hij verrukt. Vijf en dertig soldaten werden hem dezen zomer ter inkwartiering gegeven, en in twee dagen waren zij allen wel doorvoed en kregen roode gezichten. Het werd in het leger algemeen gezegd, dat al wie bij Loyal ingekwartierd werd, zich in overvloed baadde; en zoo gebeurde het vaak dat de gelukkige die het briefje trok met den naam „Loyal Devasseur”, een voet hoog opsprong van blijdschap, ofschoon men in de strengste marschorde liep. Loyal zou het niet kunnen verdragen, dat iets gezegd of gedaan werd, hetwelk eenigermate de strekking had den militairen stand te minachten. Eens gaven wij hem bedektelijk te kennen dat wij eenigszins twijfelden, of een stuiver per dag voor zakgeld, tabak, kousen, drank, wasch, en openbare gemakkelikheden in 't algemeen, wel geacht kon worden groote ruimte te laten voor het genot van een soldaat. „Pardon!” zei Mijnheer Loyal eenigszins opgewonden. „Het was wel geen schat, maar — à la bonne heure — het was beter dan het vroeger was!” „Wat! vroegen wij hem bij een andere gelegenheid, „moeten al die boeren in den omtrek, die elk met zijn gezin in één vertrek woonden, en om den anderen nacht één, (misschien twee soldaten) ter inkwartiering kregen, nog bovendien voor die soldaten zorgen?” „Zoowaar als ik leef!” zei Mijnheer Loyal met tegenzin; „een bed mijnheer, en vuur om op te koken, en een kaars. En zij deelen hun avondeten met deze soldaten. Het zou hun niet mogelijk zijn alleen te eten.” — „En welke tegemoetkoming krijgen zij daarvoor?” zeiden wij. Monsieur Loyal richtte zich in zijn volle lengte op, deed een stap achterwaarts, legde zijn hand op zijn borst, en zeide met majesteit, als sprak hij voor zich zelve en voor geheel Frankrijk: „Monsieur, het is een belasting aan den Staat!”

Volgens Loyal, zal er nimmer een regenbui komen. Wanneer het niet mogelijk is te ontdekken dat het op 't oogenblik stortregent, dan zegt hij dat het wel opklaren zal, dat het morgen schoon — aangenaam — prachtig weder zal zijn. Het is nooit heet op het Eigendom, zoo beweert hij. Ook is het er nooit koud. De bloemen komen er, naar zijn zeggen, uit, alsof zij in haar schik waren dáár te groeien; het is er dezen morgen als in het Paradijs; als in den

tuin van Eden. Hij is in zijn taal eenigszins beeldrijk: glimlachend zal hij u zeggen van Madame Loyal, wanneer zij te vesper gegaan is, „dat zij op haar zaligheid is uit gegaan” — *allée à son salut*. Hij is een groot liefhebber van tabak, echter zou niets hem kunnen bewegen in tegenwoordigheid van een dame te rooken. Zijn kort zwart pijpje gaat dan terstond in zijn borstzak, schroeit zijn kiel, en steekt hem bijna in brand. In den gemeenteraad, en bij plechtige gelegenheden verschijnt hij steeds in 't zwart gekleed, met een vest van behoorlijke wijdte om het lijf, en een hemdskraag van fabelachtige afmetingen. Die goede Mijnheer Loyal! Onder zijn kiel zoowel als onder zijn wijd vest draagt hij het beste hart dat ooit geklopt heeft bij een volk, zoo vruchtbaar in zachtzinnige lieden. Hij heeft ook verliezen geleden, maar heeft zich daarbij altijd goed gehouden. Niet alleen bij het verlies van het rechte spoor des nachts ten tijde dat hij te Fulham was — toen een arglistig Engelschman, onder voorwendsel hem naar huis te brengen, hem naar alle publieke nachthuizen voerde, aldaar overal op zijne kosten, „arfanarf” dronk, en ten slotte zich wegmaakte terwijl hij hem verongelukt achterliet te Cleefeeway — hetwelk wij vermoeden Ratcliff Highway te zijn — maar er waren zwaardere verliezen dan deze. Reeds lang geleden bleef een heel gezin, moeder en kinderen, zonder geld, een geheel jaar, in een zijner huizen. Mijnheer Loyal — alles behalve zoo rijk, als wij hem wenschten — had den moed niet om te zeggen: „Gij moet vertrekken,” dus bleven zij maar aldoor wonen, en betalende huurders, die het wilden betrekken, konden er niet in, ten laatste hielp men hen naar hunne familie die elders woonde en mijnheer Loyal omhelsde allen, en zeide: „Vaartwel, mijn arme kinderen!” en zat in hunne verlaten kamer en rookte zijn pijp in vrede. — „De huur, mijnheer Loyal?” „Nu! Ja! De huur!” mijnheer Loyal schudt zijn hoofd. „Le bon Dieu,” zegt nu mijnheer Loyal, „zal mij vergelden,” en hij lacht en rookt zijn pijp in vrede. Moge hij nog vijftig jaar lang zijn pijp op het Eigendom rooken, zonder vergelding.

Er zijn in onze Fransche badplaats openbare gemakkelikheden, zonder deze zou het er ook niet Fransch zijn. Zij zijn zeer populair en zeer goedkoop. Het baden in zee — dat gerekend wordt tot de meest geliefkoosde genoegens bij daglicht, daar de Fransche bezoekers den ganschen dag baden, en er zelden aan denken om minder dan een uur achtereen te water te blijven — is wonderlijk goedkoop. Omnibussen brengen u, zoo ge wilt van elk punt der stad naar het strand en terug; gij ontvangt zindelijke en gemakkelijke badbenoodigheden, kleeding, linnen, en alle toebehooren; en ge betaalt voor dat alles een halve franc, of vijf stuivers. Op het havenhoofd is gewoonlijk een gitaar, waarvan

het getinkel, verwaand genoeg, met het doffe ruischen der zee schijnt te willen wedijveren, ook bevindt zich daar altijd een jongen of een vrouw die zingt, zonder eenige stem, kleine liedjes zonder eenige melodie: de inhoud van het zangstukje, dat wij het meest hoorden, was een beroep op „den Jager” om toch niet dat keurigste van alle wild te vangen, namelijk de zwaluw. Wij hebben ook een instelling waar men zich voor baden kan abonneeren, daaraan is een terras verbonden, waar menschen met telescopen rondsletteren, en heel wat verveling voor hun geld schijnen te krijgen; daarnaast staat een maatschappij van particuliere ondernemers, die zich tegen dezen geduchten mededinger verenigd hebben. Mijnheer Féroce, een onzer bijzondere vrienden in zake baden, is een hunner. Hoe hij ooit aan dien naam is gekomen, kunnen wij niet begrijpen. Hij is een man even beminnelijk en beleefd als mijnheer Loyal Devasseur zelf; daarbij zeer gespierd en met innemend voorkomen. Mijnheer Féroce heeft zooveel drenkelingen gered, en is dientengevolge met zooveel medailles bekroond, dat, om ze alle te dragen zijn stevigheid zeer te stade komt, welke hem dan ook door een bijzondere schikking der Voorzienigheid schijnt gegeven te zijn; zoo zijn omvang die was van een gewoon mensch, zou hij ze niet alle tegelijk kunnen dragen. Alleen bij plechtige gelegenheden vertoont mijnheer Féroce die schitterende eeretekenen. Op andere tijden liggen zij, met de getuigschriften, die de reden der aanbieding vermelden, in een groote glazen kast in het roode salon van zijn eigen huis op het strand, waar mijnheer Féroce ook zijne familiebilderstukken bewaart, alsmede de portretten van hem zelf zooals hij er uitziet in badkostuum en in het burgerlijk leven, zijn bootjes die door een uurwerk in schommelende beweging worden gebracht, zoomede zijn andere artikelen van weelde.

Wij hebben bovendien een doelmatigen en vroolijken schouwburg — of liever, dien hadden wij, want hij is thans afgebrand — alwaar de opera altijd door een vaudeville werd voorafgegaan, waarin (zooals gewoonlijk) iedereen, tot zelfs de kleine onde man met den grooten hoed en de kleine stok met kwast, die altijd voor Oom of Papa speelde, plotseling van het gewone gesprek in het zachtste stemgeluid overging, tot groote verbazing van alle vreemdelingen uit Groot-Brittanje die daaraan nog niet gewoon waren, en niet konden onderscheiden of zij zongen of spraken — en inderdaad het was ook tamelijk hetzelfde. Degenen, echter, die ons de meeste gemakkelijkheden verschaffen, en aan wie wij in dit opzicht de grootste verplichting hebben, zijn de leden der Maatschappij van Weldadigheid, die den ganschen zomer werkzaam zijn, en de opbrengst hunner goede

werken aan de armen afstaan. Eenige der aangenaamste feesten, die zij op touw zetten, worden aangekondigd als „Bestemd voor de Kinderen;” en het is waarlijk alleraardigst om te zien met welken smaak zij een kleine openbare omheining in een sierlijken fraai geillumineerden tuin weten te herscheppen; en met welke gestadige hartelijkheid en overmoedigheid zij de kinderlijke spelen leiden. Voor vijf stuivers per hoofd heeft men bij die gelegenheden, harddraverijen op ezels met Engelsche „Jokeys,” en andere landelijke vermaken; loterijen om speelgoed; draaischuitjes, dansen op het gras, begeleid door de muziek van een uitstekenden troep muzikanten, wijders luchtballonnen en vuurwerk. Verder is er bijna iedere week gedurende den ganschen zomer — onverschillig op welken dag der week — een feest in een of ander naburig dorp (zulk een feest heet daar ter plaatse een Ducasse) waar het volk — maar ook werkelijk het volk — danst op het groene grasveld in de open lucht, rondom een klein muziekgezelschap, dat zelf schijnt mee te dansen, zulk een levendige en prettige beweging van vlaggen en wimpels is er om hen heen. Wij gelooven niet, dat er tusschen de Verzengde Luchtstreek en de Noordpool, mannelijke dansers gevonden worden met zulke verbazend losse beenen, voorzien van zooveel gewrichten, welke zelfs professor Owen onbekend zijn, als die welke zich hier verlustigen. Soms draagt het feest den stempel van een bijzonder bedrijf; bij de maatschappelijke Ducasse van modemaaksters en kleermakers, zult gij onder de opgeruimde jonge meisjes een heilzame bedrevenheid opmerken in de kunst om van alledaagsche en goedkope zaken buitengewone en aardige dingen te maken, alleen door wat gezond verstand en goeden smaak, dit is een hoogst practische les, voor elken stand der maatschappij in een geheel eiland, dat wij zouden kunnen noemen. Het koddigste gezicht van al deze aangename tooneelen is de eeuwige mallemlolen (wij behouden dit echt vaderlandsche woord), op de houten paarden van deze machine worden volwassen personen van elken leeftijd rondgeslingerd, en dat met de grootste deftigheid, terwijl de vrouw van den ondernemer in het midden een een-tonig orgel staat te draaien.

Wat de kosthuizen onzer Fransche badplaats betreft, die zijn legio, en zouden een afzonderlijke behandeling vereischen. Het is niet zonder een gevoel van nationalen trots dat wij gelooven, dat zich daar meer vervelende lieden van de kusten van Albion bevinden dan in al de sociëteiten van Londen. Indien gij met zekere beschroomdheid in hunne nabijheid loopt, dan zullen zelfs de halsdoeken en hoeden uwer bejaarde landgenooten u van de straatsteenen af toeroepen.” Wij zijn lastige lieden — ver-

mijd ons!" Nooit hebben wij aan de hoeken der straten zulke waanzinnige brokstukken van staatkundige en maatschappelijke gesprekken afgeluisterd, als onder deze dierbare landslieden van ons. Zij gelooven alles wat onmogelijk, en niets wat waar is. Zij verspreiden geruchten, doen vragen, verbeteren en vermeerderen elkander, dat het menschelijk verstand er van stilstaat. Gaarne loopen zij naar de Engelsche bibliotheek, en komen met zulke onbegrijpelijke machtspreuken voor den dag bij de schoone meesters van die inrichting, dat wij de vrijheid nemen haar in Harer Majesteit's welwillende overweging aan te bevelen, als een geschikt persoon voor een jaargeld.

De Engelschen maken een aanzienlijk deel uit der bevolking onzer Fransche badplaats, en worden in vele opzichten naar verdiensten aangesproken en geëerbiedigd. Sommige der opschriften, om hunnentwil geplaatst, zijn koddig genoeg, een waschvrouw bij voorbeeld zet een bordje aan haar deur verkondigende, dat zij in het bezit is van dat merkwaardige Britsche instrument, genaamd een „Mingle;" (Mangel) of een herbergier verschafft het benoodigde voor het vermaarde Engelsche spel van „Nokemdon." (Aunt Sally.) Maar voor ons is het niet de minst aangename zijde onzer Fransche badplaats, dat een lange en bestendige samensmelting der twee groote natiën daar ter plaatse, hen geleerd heeft elkander te waardeeren, van elkander te leeren, en zich te verheffen boven de dwaze vooroordeelen, die onder de zwakken en onwetenden in beide landen, gelijkelijk bestaan hebben.

Het trommelen en trompetten is natuurlijk in onze Fransche badplaats steeds aan de orde. Het uitsteken der vlaggen is insgelijks een bijzondere liefhebberij; wij bekennen gaarne dat we een vlag voor een zeer prettig voorwerp houden, en dat ons zulke teekenen van onschuldige dardelheid na aan het hart liggen. Het volk, in de stad en op het land zijn ijverige lieden die hard werken, zij zijn degelijk, matig, opgeruimd, luchthartig en over 't algemeen bekend wegens hunne innemende manieren. Slechts weinige menschen, die billijk en niet al te zwartgallig zijn, kunnen hen in hunne uitspanningen gadelaan, zonder eerbied te koesteren voor een karakter dat op zoo gemakkelijke, onschuldige en zoo eenvoudige wijze zich weet te vermaken.

AANPLAKBILJETTEN.

Indien ik een vijand had, dien ik haatte — hetgeen de Hemel verhoede! — en indien ik wist dat zijn geweten door zeker iets bezwaard

werd, dan geloof ik, dat ik dat zekere iets op een aanplakbiljet zou brengen, en een grooten afdruk daarvan in handen zou stellen van een vlijtigen aanplakker. Ik kan mij nauwelijks een vreeselijker wraak voorstellen. Op deze wijze zou ik hem nacht en dag bestoken. Ik wil hiermede niet zeggen dat ik zijn geheim zou openbaren in roode letters van twee voet hoog, leesbaar voor de gansche stad: „Ik zou er alleen bedektelijk op zinspelen. Het zou alleen maar zijn tusschen hem, en mij, en het aanplakbiljet. Stel, bij voorbeeld, dat op zeker tijdstip van zijn leven, mijn vijand zich op bedriegelijke wijze had meester gemaakt van een sleutel. Ik zou dan mijn kapitaal beleggen in de slotenindustrie, en vervolgens die zaak uitbreiden door aankondiging. In al mijn plakaten en advertenties, zou ik den regel Geheime Sleutels sterk doen uitkomen. Zoodat, indien mijn vijand voorbij een onbewoond huis ging, hij zien zou dat zijn geweten hem aanstaarde van de balustraden, en van uit de kelders naar hem opkeek. Zoo hij op zijn wandeling kwam bij een blinden muur die zou hij met levendige verwijtingen bedekt zien. Mocht hij zijn toevlucht nemen tot een omnibus, dan werden de wanden daarvan voor hem die, van Belsazar's paleis. Zoo hij in radelooze poging om te ontkomen een boot nam, zou hij de noodlottige woorden hem zien aangrijzen onder de bogen van de Theemsbruggen. Zoo hij met nedergeslagen oogen langs de straten ging, zou hij terugdeinzen van de straatsteenen, die welsprekend gemaakt waren door indrukken van lampezwart. Zoo hij in een rijtuig of te paard uitreed, zou hij zijn weg overal versperd vinden door enorme wagens, waarvan elk dezelfde woorden verkondigde over de geheele uitgebreidheid zijner oppervlakte. Totdat, gaandeweg magerder en bleeker geworden, hij ten laatste alle voedsel weigerde en ellendig omkwam; dan was ik gewroken. Dezen afloop zou ik ongetwijfeld vieren met in een schorren lach van die lettergrepen uit te barsten, en mijn armen over mijn borst te kruisen, overeenkomstig de meeste voorbeelden van gekoelde vijandschap, die ik gelegenheid had op te merken in het Drama — hetwelk, in 't voorbijgaan gezegd, daar het veel geraas verwekt, nu en dan op mij den indruk maakt van een Trommelslager.

De bovengenoemde overdenkingen kwamen mij voor den geest, op zekeren dag, toen (pas te Londen gekomen uit het Oosten van Yorkshire, en op weg om een huis te zoeken tegen Mei aanstaande) ik een oud magazijn zag, dat door rottend plaksel en rottend papier in den toestand van een oude kaas gebracht was. Het ware onmogelijk geweest te zeggen, zelfs bij het nauwkeurigst onderzoek, wat van zijn gevel steen of kalk, en wat vervallen en bedorven

pleister was. Hij was met een zoo dikke korst bedekt bestaande uit fragmenten van aanplakbiljetten, dat de kiel van een schip, na een lange reis, er niet half zoo onoogig kan uitzien. Alle sporen der gebroken vensters waren beplakt, de deuren waren overplakt, de goot was beplakt. Het gebouw was geschoord om het instorten te voorkomen; en zelfs de balken die men er tegen opgericht had, bevatten minder hout dan stijf sel en papier, zoo herhaaldelijk waren zij beplakt en weder beplakt. De rampzalige overblijfsels van oude plak katen overdekten dien bouwval zoodanig, dat er geen ander plakkaat meer op hield, en de aanplakkers hadden wanhopig de plaats verlaten, uitgenomen een ondernemend man, die de laatste maskerade had opgeheschen tot aan een opene plek bijna op de hoogte der rij schoorsteenen, waar zij golfde of neerhing als een gescheurde vlag. Onder de roestige keldertrali es lagen verfrommelde overblijfsels van oude afgescheurde biljetten te verrotten onder verwelkte hoopen afgevallen bladeren. Hier en daar, waren strooken der dikke korst van het huis losgegaan, en fladderden langzaam naar beneden, terwijl zij op straat een soort van bedding vormden; en toch, onder deze scheuren en gaten vertoonden zich lagen van half vergane plak katen, alsof er geen einde aan kwam. Mij dacht dat zoo het gebouw ooit afgebroken werd, dit dan een aanklevende hoop verrotheid en plaksel zou zijn. Wat betreft de vraag om er in te komen — Ik geloof niet, dat zoo de Schoone Slaapster en haar hof zoo beplakt waren geworden, het den jongen Prins ooit gelukt zou zijn.

Daar ik al de nog leesbare plak katen door en door kende, en zoo peinsde over hun alomtegenwoordigheid, werd ik gebracht tot de overdenkingen waarmede ik dit geschrift begon, door na te gaan hoe verschrikkelijk het zou zijn, ook iets misdaan te hebben — tegen Mij nheer Julien bij voorbeeld — en dan zijn wreken den naam in vurige letters bestendig voor mijn oogen te zien. Of M e v r o u w T u s s a u d te hebben beleedigd, en een dergelijke vergelding te moeten ondergaan. Heeft iemand soms zich iets te verwijten dat met pillen of zalf in betrekking staat? Wat zal dan P r o f e s s o r H o l l o w a y voor dien man een wraakengel zijn! Heb ik zonde bedreven in zake olie? Dan zal C a b b u r n mij vervolgen. Heb ik eenige duistere herinnering ten aanzien van bestelde of gemaakte heerenkleeders? Zoo zijn M o s e s & Z o o n op mijn spoor. Heb ik ooit een slag gedaan naar het hoofd van een weerloos natuurgenoot? dan word ik vernietigd door dat hoofd, waarvan steeds de maat genomen wordt voor een pruik, of nog erger, door een ander hoofd, dat kaal was alvorens den haarbalsem te gebruiken, en daarna zich in het bezit van een prachtigen hardos verheugde, — dat de welwillende zeden-

leer bekrachtigde: „Beter kaal te zijn als een Hollandsche kaas dan hiertoe te geraken.” Heb ik geen pijnlijke plaats en in mijn geest die M e c h i aanraakt — die N i c o l l onderzoekt — die geen artikel hoegenaamd vaneen scheurt? Trilt er in mij geen valsche toon in antwoord op geheimzinnige wachtwoorden, als: „Revalenta Arabica,” of „Nummer Een, St. Paul's Kerkhof?” Dan kan ik levensgenot hebben, en gelukkig zijn.

Terwijl ik hierover nadacht, en mijn oogen opsloeg, zag ik naar mij toekomen (ik was toen te Cornhill, dicht bij de Beurs), een plechtigen optocht van drie advertentiewagens, van aanzienlijke afmetingen, elk derzelven getrokken door een zeer klein paard. Toen de stoet naderde, kon ik moeielijk de onverschillige houding van de bestuurders dier wagens, overeen brengen met de schrikwekkende aankondigingen, die zij door de stad rondvoerden, welke, daar zij een uittreksel bevatten van den inhoud van een Zondagsblad, van bijzonder ake ligen aard waren. Diefstal, brand, moord, met den ondergang van het vereenigd Koninkrijk — elk vuurde op zich zelf, een afzonderlijke volle laag gloeiende kogels af — behoorden tot de minste kennisgevingen aan een onverstandig volk. Intusschen waren de Werktuigen van het Noodlot die de onheilspellende kar bestuurden voorover gebogen, met de armen op de knieën geleund, in een toestand van buitengewone lusteloosheid, bij gebrek aan eenig onderwerp van belang. De eerste man, wiens haar, ik natuurlijk verwachtte, te berge te zien rijzen, krabde zijn hoofd — het bedaarste dat ik ooit gezien heb — met volkomen onverschilligheid. De tweede floot een deuntje. De derde geeuwde.

Daar ik ophield, ten einde deze gevoelloosheid gade te slaan, kwam het mij voor, terwijl de ramspoedige kar mij voorbijreed, dat ik, door de opening waarin de koetsier gezeten was, een op den vloer uitgestrekte gedaante ontdekte. Te zelfder tijd meende ik tabak te ruiken. De laatste gewaarwording ging spoedig voorbij, de eerste was blijvend. Nieuwsgierig te weten of deze liggende gestalte de eenige gevoelige man der hoofdstad was, die zwaar getroffen door de hem geopenbaarde gruwelen buiten kennis geraakt, en dat zijn lichaam mischien door den voerman uit menschievendheid in de kar gelegd was, zoo volgde ik den stoet. Deze wendde zich naar Leadenhall Market, en hield stil bij een tapperij. Elke voerman steeg af. Ik hoorde duidelijk, uit de kar, waarin ik de liggende gestalte ternauwernood gezien had, de woorden:

„En een pijp!”

Daar de voerman de tapperij binnentrad met zijn kameraden, waarschijnlijk om een hartsterking te nemen kon ik mij niet weerhouden op

het lemoen van het tweede voertuig te klimmen, en door de opening naar binnen te kijken. Ik zag toen, op den bodem een matras of divan en daarop in liggende houding een klein man gekleed in een jachtbuis. De uitroep: „Goede Hemel!” ontsnapte mijne lippen, waardoor hij zich oprichtte en mij aankeek. Ik vond dat de kleine man er vrij goed uitzag, hij had een glimmend gelaat, een knap hoofd, een schitterend oog, een ietwat vochtigen blik, hij was rad van taal, en scheen nogal bij de hand. Hij had iets grappigs over zich.

Hij keek mij aan, en ik hem totdat ik plaats moest maken voor den voerman, die aankwam met een glas bier, een pijp, en met iets dat, naar ik hoor, „een prop” tabak genoemd wordt — een voorwerp dat er uitziet als een papillot-papier, dat van het hoofd eener buffetjuffrouw genomen is met de krul er in.

„Neem mij niet kwalijk,” zeide ik, toen de gestalte van den voerman zich verwijderd had, en ik dus weder mijn gezicht voor de opening kon vertoonen.” Maar — vergeef mijne nieuwsgierigheid, die heb ik van mijn moeder geërfd — woont gij hier?”

„Nou, die is ook mooi!” antwoordde de kleine man, terwijl hij bedaard zijn uitgerookte pijp ter zijde legde, en de zoo even gebrachte stopte.

„O, zoo! dus woont gij niet hier?” zeide ik.

Hij schudde het hoofd, terwijl hij kalm zijn pijp aanstak, door middel eener Duitsche tonderdoos, en hernam: „Dit is mijn rijtuig. Wanneer het stil is in de zaken, dan ga ik somtijds eens rijden voor mijn plezier. Ik ben de uitvinder dezer wagens.”

Zijn pijp was nu aan. Hij dronk zijn bier in een teug, en hij rookte en glimlachte tegen mij.

„Het was een verheven denkbeeld!” zeide ik.

„Het was zoo kwaad niet,” antwoordde de kleine man, met de nederigheid, eigen aan de verdienste.

„Zou ik uw naam op de tafelen van mijn geheugen mogen inschrijven?” vroeg ik.

„De naam heeft niet veel te beduiden,” antwoordde de kleine man; „er is niets bijzonders aan dien naam. — Ik heet de koning der Aanplakkers.”

„Hemelsche goedheid!” zeide ik.

De monarch gaf mij te kennen, met een glimlach, dat hij nooit gekroond, noch met eenige openbare plechtigheid ingehuldigd was geworden, men had hem stilzwijgend erkend als „Koning der Aanplakkers” omdat hij het oudste en meest geëerbiedigde lid was van „het oude gilde der Aanplakkers”. Hij gaf mij insgelijks te verstaan dat er een Lord Mayor was van de Aanplakkers, wiens gezag hoofdzakelijk binnen de grenzen der City uitgeoefend werd. Hij maakte ook eenige toespeling op een onder-

geschikte machtspersoon, genaamd „Kalkoenenpoot”; maar ik vernam niet dat deze heer met veel macht bekleed was. Ik maakte veeleer de gevolgtrekking dat hij dien naam gekregen had ten gevolge van iets bijzonders in zijn gang, en dat het eigenlijk een eernaam was.

„Mijn vader,” dus vervolgde de Koning der Aanplakkers, „was Werktuigkundige, Bode en Aanplakker in het kerspel van St. Andrew's, Holborn, in het jaar zeventienhonderd en tachtig. Mijn vader plakte biljetten aan ten tijde der oproerige bewegingen in Londen.”

„Gij zult wel goed bekend zijn met alles wat het aanplakken van biljetten betreft, van dien tijd af tot nu toe,” zeide ik.

„Dat zou ik nogal denken,” was het antwoord.

„Neem mij niet kwalijk,” zei ik; „maar ik ben een soort van ontvanger —”

„Toch niet van de Inkomsten-belasting?” riep Zijn Majesteit uit, terwijl hij haastig zijn pijp uit den mond nam.

„O, neen, volstrekt niet,” zei ik.

„Van gas dan? of nalatenschappen? of Naai-toestellen?” hervatte Zijn Majesteit.

„Gij begrijpt mij verkeerd,” hernam ik om hem te bedaren. „Volstrekt niet zulk een soort van ontvanger: maar een ontvanger of verzamelaar van feiten.”

„O! zijn het alleen maar feiten,” riep de Koning der Aanplakkers uit, terwijl hij zijn goede luim terug kreeg, en het mistrouwen, dat hij plotseling had opgevat, weer liet varen. „kom dan maar binnen en wees welkom! Zoo het van inkomsten, of vensterbelasting was geweest, dan zou ik u, geloof ik, uit den wagen gesmeten hebben, bij mijn ziel dat zou ik!”

Terstond gehoor gevende aan de uitnoodiging, wrong ik mij door de smalle opening heen naar binnen. Zijn Majesteit reikte mij minzaam een krukje op drie pooten, waarop ik ging zitten in een hoek en vroeg mij of ik ook rookte.

„Dat doe ik; — dat is, ik kan het, was mijn antwoord.

„Een pijp en een prop tabak!” beval zijne Majesteit aan den dienstdoenden koetsier. „Verkiest gij droog te rooken, of bevochtigt gij uw rook?”

Rooken op zich zelf brengt altijd een zeer storenden invloed op mijn gestel teweeg, zoo ik dus zedelijken moed had gehad, dan betwijfel ik, of ik wel onder eenige omstandigheid zou gerookt hebben, toch pleitte ik voor bevochtiging, en vroeg den Souverein der Aanplakkers wat zijn gewone drank was, en of hij mij het voorrecht zou willen vergunnen hem daarop te onthalen. Na eenigen kieschen tegenstand van zijne zijde, voorzag de gediensstige voerman ons van een kan rum met koud water, waarbij voor den smaak nog wat citroen en suiker gevoegd was. Ook bracht men ons een groot drinkglas en

kreeg ik een pijp. Zijn Majesteit merkte toen op, dat wij zeer goed het nuttige met het aangename konden vereenigen, en derhalve gaf hij bevel dat de wagen zijn weg zou vervolgen; en, tot mijn groote vreugde, sukkelden wij stapvoets voorwaarts.

Ik zeg tot mijn groote vreugde, omdat ik zeer veel houd van iets nieuws, en het was een geheel nieuw gevoel zoo door het rumoer van de City gehotst te worden in dien afgesloten Tempel, gedeeltelijk open van boven, omgeven door het getier daarbuiten, terwijl men boven zich niets dan lucht en wolken zag. Van tijd tot tijd vielen er hevige zweepslagen op de wanden van den Tempel, wanneer wij langer dan gewoonlijk aan den weg ophielden, en daardoor de voerlieden en koetsiers woedend maakten; evenwel, die slagen waren onschadelijk voor ons daarbinnen en verstoorden de kalmte van ons vreedzaam verblijf niet. Toen ik opwaarts blikte, had ik, naar ik meen, het gevoel van den Koninklijken Sterrekundige. Ik was bekoord door de tegenstelling, van de doodelijke ontsteltenis, die de buitenzijde van onzen wagen, op de gemoederen teweegbrengen moest, en de volkomen bedaardheid die binnen het heiligdom heerschte; waar Zijne Majesteit, gemakkelijk op zijn linkerarm geleund, zijn pijp rookte en zijn rumgrog dronk, daarbij zorg dragende zijn mond steeds aan denzelfden kant van het drinkglas, dat tusschen ons stond, te brengen. Toen ik van de wolken nederwaarts blikte en zijn koninklijk oog ontmoette, begreep hij mijn overdenking. „Ik ben voornemens,” merkte hij op, met een blik naar boven, „om het aanstaande seizoen, pronkboonen aan te kweken, en die hier dwars overheen te leiden, — dat zal dan een priëel worden, — waar ik somtijds thee kan drinken, zooals het in het liedje voorkomt.”

Ik knikte toestemmend.

„Hier rust gij dus en peinst?” zeide ik.

„En peins,” zeide hij, „over plakkaten — muren — en schuttingen.”

Wij zwegen beiden, nadenkende over het veelomvattende van dit onderwerp. Ik herinnerde mij een verrassenden inval van den waardigen Thomas Hood, en gaarne mocht ik weten of deze monarch ooit verlangd had om naar den grooten muur van China te trekken, en dien over zijn gansche uitgestrektheid met biljetten te beplakken.

„En dus,” zei hij, zich oprichtende, „t zijn feiten die gij verzamelt?”

„Feiten,” zei ik.

„De feiten van het aanplakken,” zoo vervolgde Zijn Majesteit, op minzame wijze, „voor zoover mij bekend, zijn de volgende. Toen mijn vader Werktuigkundige, Bode, en Aanplakker was in het kerspel van St. Andrew's, Holborn, bezigde hij vrouwen om voor hem biljetten aan te

plakken. Tijdens de rustverstoringen in Londen werden vrouwen tot het aanplakken van biljetten door hem aan 't werk gehouden. Hij stierf op den leeftijd van vijf en zeventig jaar, en werd begraven bij de vermoorde Eliza Grimwood, aan den overkant van den Waterloo-weg.”

Aangezien dit eenigermate den vorm had van een koninklijke toespraak, luisterde ik met eerbied en in alle stilte. Zijn Majesteit, een rol perkament uit zijn zak nemende, ging voort met groote nauwkeurigheid den volgende vloed van inlichtingen uit te storten: —

„Daar de biljetten op genoemd tijdstip meestal bestonden uit afkondigingen en verklaringen, en bovendien slechts van half formaat, zoo was de manier om de biljetten aan te plakken, vermits men nog geen kwasten gebruikte, door middel van een stuk hout dat zij een „better” noemden.

„Zoo stonden de zaken, tot op den tijd dat de Staats-loterij werd ingevoerd, en toen begonnen de drukkers grootere biljetten te drukken er werden mannen in plaats van vrouwen aangesteld, daar de gemachtigden der Staats-loterij begonnen met mannen door geheel Engeland te zenden ten einde biljetten aan te plakken, zij hielden hen zes maanden achtereen buiten aan 't werk, door de Londensche aanplakkers werden deze *landloopers* genaamd, hun dagloon was, op dien tijd, tien shillings, behalve de onkosten. Somtijds gebeurde het dat zij vijf of zes maanden aaneen verblijf hielden in groote steden; en de schetsen over alle huizen verspreidden. Er waren destijds op de aanplakbiljetten meer caricatuurprenten in houtsnede, dan men er tegenwoordig ziet, te dien tijde waren de voornaamste drukkers van aanplakbiljetten de heeren Evans & Ruffy, van Budge Row, Thoroughgood & Whiting, van heden; en de heeren Gye & Balme, Gracechurch street, in de City. De grootste biljetten op dat tijdstip besloegen twee vellen dubbele kroon; en toen zij plakkaten van vier vel begonnen te drukken, plachten twee aanplakkers samen te werken. Zij ontvingen geen vast weekloon, dit werd geregeld naar het verrichte werk, en het is bekend dat in een loterij-week, de Londensche aanplakkers, elk acht of negen pond weekloon ontvingen, tot op den dag der trekking; evenzo ontvingen de mannen die aanplakborden door de straat droegen, doorgaans een pond per week, destijds veroorloofden de aanplakkers ook niet dat iemand hun biljetten opzettelijk beplakte of vernielde, zij vormden onder elkander een maatschappij en aten dikwijls te zamen in een of andere herberg, waar zij 's avonds plachten te komen om hun arbeid te ontvangen.”

Dit alles droeg Zijn Majesteit op sierlijke wijze voor; hij plakte het, als het ware, in een groote proclamatie voor mij aan. Ik maakte gebruik van de pauze die hij thans hield, om

te vragen wat een „twee-vel dubbele kroon” beteekende?

„Een twee-vel dubbele kroon,” hernam de Koning, „is een biljet van negen en dertig duim breedte bij dertig duim hoogte.”

„Is het mogelijk,” zeide ik, terwijl mijn geest terugkeerde tot de reusachtige aankondigingen die wij toen voor de menigte ten toon spreidden — die kinderen waren vergeleken, bij sommige der aanplakbiljetten op het vervallen oude magazijn — „dat slechts weinige jaren geleden het grootste biljet niet grooter was dan dat?”

„Het feit,” hernam de Koning, „is ongetwijfeld zoo.” Hier nam hij zijn perkament weder ter hand.

„Sedert de afschaffing der Staats-loterij zijn al die goede gevoelens verdwenen, en er is niets dan najiver overgebleven, door de onderlinge mededinging. Verscheidene maatschappijen van aanplakkers zijn verzezen, maar weer teniet gegaan. Het is twaalf jaar geleden dat voor 't eerst zulk een maatschappij werd opgericht; maar wat van het oude gilde en zijn aanhangers overgebleven was vereenigde zich en bestreed hen. Gedurende eenigen tijd hadden wij het nu weer rustig, totdat een drukker van Hattton Garden een maatschappij vormde, wier doel was het muurwerk der huizen af te huren; maar hij werd door het publiek niet gesteund, en gaf zijn opgeslagen houten borden voor de huur over. De laatste maatschappij, die opgericht werd trok partij van de nieuwe Politie-verordering, huurde van de heeren Grisell en Peto de schutting van Trafalgar Square, en vestigde een kantoor van aanplakking in Cursitor street, Chancery Lane, en nam eenige der nieuwe aanplakkers in haar dienst, een tijdlang ontnamen zij ons de helft van al ons werk, en bestreden ons met buitengewone heftigheid, zij brachten een aanklacht tegen ons in bij de overheid, en lieten ons beboeten, maar zij vonden dit zoo duur, dat zij het niet konden volhouden, daarom gebruikten zij altijd een aantal booswichten uit de boevenwijk der stad om ons te komen bevechten; en bij zekere gelegenheid gingen de oude aanplakkers naar Trafalgar Square om te beproeven biljetten aan te plakken, maar werden door de nachtwacht in verzekerde bewaring genomen, en met vijf pond beboet, voor Queen Square, daar geen onzer voor de rechtbank spreken mocht; maar toen zij vertrokken waren hadden wij een conferentie met den overheids-persoon, die de boete tot op vijftien shillings verminderde. Terwijl de lieden op de uitspraak wachtten, ging het eerste gezelschap naar een taperij waar wij gewoonlijk kwamen, en wachtte onze terugkomst af, alwaar toen een vechtpartij plaats had die alle beschrijving te boven gaat. Spoedig daarna, kwam de hoofdpersoon op zekeren dag tot ons om de zaak bij te leggen, ver-

klarende dat hij de maatschappij had ontbonden, en dat de poging om ons ten onder te brengen hem op vijfhonderd pond verlies was te staan gekomen. Wij namen toen bezit van de schutting in Trafalgar Square; maar de heeren Grisell en Peto wilden ons niet veroorloven onze biljetten op gezegde schutting aan te plakken tenzij wij hun eerst betaalden — en van het begin tot het einde betaalden wij omstreeks tweehonderd pond voor die schutting, en even zooveel voor die van de Reform Club-house, Pall Mall.”

Daar Zijn Majesteit nu geheel buiten adem was, legde hij zijn perkament (dat hij scheen geëindigd te hebben) ter zijde, deed een paar trekjes aan zijn pijp, en nam een teug rumgrog. Ik nam de gelegenheid waar om te vragen hoeveel afdelingen de kunst en het geheim van het aanplakken wel bevatte? Hij antwoordde, drie — het aanplakken van biljetten voor vendumeesters, schouwburgbiljetten en algemeene biljetten.

„De aanplakkers die voor vendumeesters werken,” zeide de Koning, „zijn zeer achtenswaardig en schrander, en worden over het algemeen goed betaald voor hun werk, zoowel in als buiten de stad. De prijs die door de voornaamste vendumeesters betaald wordt voor werk buiten de stad is negen shillings per dag; dat is, zeven shillings dagloon, een shilling voor huisvesting, en een voor plaksel. Werk in de stad is vijf shillings per dag met inbegrip van het plaksel.”

„Stadwerk moet nogal moeielijk werk zijn,” zeide ik, „zoo er onder de aanplakkers veel van die vechtpartijen voorvallen, welke alle beschrijving te boven gaan?”

„Wel,” hernam de Koning, „een paar blauwe oogen is voor mij geen zeldzame zaak, dat verzeker ik u; een aanplakker moet, zoo noodig, zijn vuisten kunnen gebruiken. Wat het standje betreft, waarvan ik u sprak, dit ontstond door een onredelijk gevoerde concurrentie. Behalve een man te paard, die ons overal volgde, had de maatschappij ook nog nacht en dag een bewaker in dienst, om ons te beletten op de schutting in Trafalgar Square biljetten aan te plakken. Wij gingen op zekeren morgen vroegtijdig daarheen om biljetten aan te plakken, en zoo wij daarin mochten verhinderd worden, de hunne dan zwart te maken. Wij werden verhinderd, en ik gaf bevel met zwartmaken te beginnen. Er werd mee begonnen vrij vlug — en wij werden allen naar Queen Square gevoerd: doch men kon mij niet beboeten. Dat wist ik,” — met een vroolijken glimlach, — „ik had slechts het bevel gegeven — ik was slechts de Generaal.”

Ingenomen met de minzaamheid van den monarch, vroeg ik of hij zelf ooit een schutting gehoord had.

„Een groote heb ik gehuurd,” hernam hij, „tegenover het Lyceum Theater toen de gebouwen daar nog stonden. Ik betaalde er dertig pond voor; verhuurde ruimte daarop, en noemde het „Standplaats voor Uitwendige Papierbeplaking”. Maar het nam niet op. Ach!” zeide Zijn Majesteit diepzinnig, terwijl hij het glas vulde, „aanplakkers hebben heel wat te sjouwen. De bepaling omtrent het aanplakken van biljetten, werd in een Politie-Verordening opgenomen op voorstel van een lid van het parlement, die mij bij zijn verkiezing gebruikte. De bepaling is zeer streng ten aanzien der plaatsing van biljetten; maar hij bekommerde zich niet waar zijn biljetten geplaatst werden. Het was alles in orde, zoolang het zijn biljetten waren.”

Daar ik bang was een zweem van menschenhaat op 's Konings blijmoedig gelaat te bemerken, vroeg ik van wie de vernuftige uitvinding was, die ik zoozeer bewonderde, namelijk het aanplakken van biljetten onder de bogen der bruggen.

„Dat is de mijne!” zeide Zijn Majesteit. „Ik was de eerste die ooit een biljet onder een brug aanplakte! Natuurlijk kwamen er spoedig naäpers. Wanneer zijn die er niet? Doch zij plakten ze aan bij laag water, en toen de vloed opkwam werden alle biljetten netjes weggeschen. Ik had dit wel voorzien!” De Koning lachte.

„Wat is,” vroeg ik, „de naam van dat werktuig, dat veel heeft van een onmetelijke hengelroede. waarmede biljetten op hooggelegen plaatsen worden aangebracht?”

„O, dat is de zigzagvormige schaar,” antwoordde zijn Majesteit. „Thans gebruiken wij dit werktuig waar wij vroeger ladders gebruikten, zooals men nu nog in de dorpen doet. Eens toen Mevrouw „(Vestris, meen ik)” in Liverpool moest spelen, waren een andere aanplakker en ik bezig aan den buitenmuur van Clarence Dock, — ik met genoemde verlengschaar — hij op een ladder. Och Heer! ik plakte mijn biljet aan, vlak boven zijn hoofd, ellen hooger dan hij met ladder en al terwijl hij naar zijn werk klauterde. De menschen, die de dokken in- en uitgingen, stonden te kijken en lachten. — Het is omstreeks dertig jaren, dat die scharen in gebruik kwamen.”

„Zijn er,” was ik zoo vrij te vragen, aanplakkers die niet kunnen lezen?”

„Er zijn er eenige,” zeide de Koning. „Doch zij weten zeer goed wat de bovenzijde van hun werk is. Zij houden het zooals het hun gegeven wordt. Ik heb slechts een paar maal gezien dat een biljet ten onderste boven geplakt was. Maar dit behoort tot de zeldzaamheden.”

Hier werd ons gesprek afgebroken, omdat een reeks karren een opstopping veroorzaakte over omstreeks drie vierde mijl lengte, naar het

mij voorkwam. Zijne Majesteit echter verzocht, dat ik mij toch niet ongerust zou maken over deze zeer gewone verwarring, rookte met de grootste bedaardheid door, en staarde naar het uitspansel.

Toen wij weder in beweging kwamen, vroeg ik, wat het grootste plakkaat was dat Zijn Majesteit ooit had gezien.

De Koning antwoordde: „Een plakkaat van zes en dertig voet.”

Ik vernam insgelijks, dat er zoo ongeveer een honderd vijftig aanplakkers in Londen waren, en dat Zijn Majesteit meende dat er gemiddeld honderd biljetten (enkele vellen) per dag werden aangeplakt. De Koning was van oordeel dat de plakaten wel in omvang, maar niet in aantal waren toegenomen; daar de afschaffing der Staats-loterij een sterken achteruitgang, vooral op het platteland, had teweeggebracht. Bovendien overwoog ik bij mij zelve dat de gewoonte om in de nieuwsbladen te adverteeren zeer toegenomen was. De voltooiing van vele verbeteringen in Londen, zooals Trafalgar Square (het viel mij vooral op dat Zijn Majesteit dit een verbetering noemde), de Beurs, enz., had in de laatste jaren het aantal plaatsen gunstig voor aanplakking zeer verminderd. Thans bepalen zich de aanplakkers liever tot bijzondere wijken, dan wel tot de soorten van werk. De eene man bewerkt Whitechapel, een andere bepaalt zich tot den omtrek van Houndsditch, Shoreditch en de City; de een (zeide de Koning) is gewoon aan den kant van Surrey te plakken; een ander pleegt zijn werk te maken van het West-end.

Zijn Majesteit maakte, met eenige strengheid, aanmerking, op het verzuim van kiescheid en smaak, dat gaandeweg door den invloed der nieuwe school in het beroep was binnengeslopen: er was een zedeloos en laag soort van bedriegers gekomen, die tot schier elken prijs karweitjes aannamen, tot nadeel van de oude school, en tot verderf hunner misleide begunstigers. Hij was van oordeel dat het beroep overvoerd werd door de concurrentie, en merkte op, sprekende van zijn onderdanen: „Dat er te veel zijn.” Hij geloofde echter dat de zaken een weinig vooruitgingen; tot bewijs daarvan voerde hij het feit aan, dat er nu met algemeene goedkeuring plaatsen voor het aanplakken van bepaalde biljetten aangewezen zijn; deze plaatsen echter moeten geregeld door de aanplakkers gebruikt worden, of zij vervallen en komen in andere handen. Het was nutteloos een man de eene week een biljet van Drury-Lane te geven, en de volgende week weer niet. Waar moest het dan heen? Hij was van oordeel, dat, zich de uitgaven te getroosten van een eigen plank, waarop uw aanplakker uw eigene biljetten aanbracht, de eenige volmaakte manier was waarop men heden ten dage kon aankondigen; maar,

zelfs om dit ten uitvoer te brengen, tegen betaling van een shilling per week aan de eigenaars van aanlegplaatsen voor stoombooten en dergelijke, moet men bovendien in staat zijn orders te hebben voor schouwburgen en openbare tentoonstellingen, of gij kunt verzekerd zijn dat de een of ander u den voet ligt. Zijn Majesteit beschouwde de zucht naar orders als een van de meest onverzadelijke lusten der menschelijke natuur. Zoo er ergens gebouwd of hersteld werd, moest gij iets afstaan en trachten het met den opzichter van het werk eens te worden; maar, orders werden van u verwacht, en de man die er de meeste kon geven kwam het best weg. Er was nog een ander bedenkelijk punt in zake orders, namelijk dat werklieden ze voor drank verkochten, en dit dikwijls deden aan personen, die aan de zwakheid van bestendigen dorst laboreerden: hetgeen (volgens het zeggen van Zijn Majesteit) ten gevolge had dat uwe orders aan de deuren der schouwburgen werden aangeboden door lieden die „te beverigen” waren om verstandelijk voordeel van de voorstellingen te trekken, en die u tot schande verstrekten. Ten slotte, beweerde Zijn Majesteit dat men nauwelijks te weinig op een plakkaat kon zetten; slechts twee of drie in het oog loopende regels, laat het dan maar rusten — het overige komt vanzelf!

Dit zijn de bijzonderheden van mijn gesprek met Zijn Majesteit, zooals ik ze kort daarna opteekende. Ik ben mij niet bewust, mij eenige verandering of weglating veroorloofd te hebben. 's Konings manier van spreken was buitengewoon openhartig; en het kwam mij voor dat hij die lichte neiging tot herhalingen vermeed, die men heeft kunnen opmerken in het onderhoud van Zijn Majesteit Koning George den derde, evenals dien geringen onderstroom van eigenwaan, dien de oplettende waarnemer misschien heeft opgemerkt in het gesprek met Napoleon Bonaparte.

Ik moet den Koning het recht doen wederbaren te zeggen, dat ik, en niet hij, het gesprek afbrak. Bij deze gelegenheid werd ik het onderwerp van een merkwaardig gezichtsbedrog; de pooten van mijn stoel schenen mij te verdubbelen; de kar met groote snelheid rond te draaien; en een nevel op te rijzen tusschen mij en Zijn Majesteit. Bij deze gewaarwordingen voegde zich nog een gevoel van hevige onpasselijkheid. Ik schrijf deze onaangename uitwerkselen toe, óf aan de stijfspap waarmede de plakATEN aan den wagen bevestigd waren: en die misschien een geringe hoeveelheid rattenkruit bevatte; óf wel aan den drukinkt, waarin wellicht eenige even schadelijke bestanddeelen aanwezig waren. Hiervan ben ik echter niet zeker. Waarvan ik alleen zeker ben is, dat ik niet in het minst van den rook of den rumgrog was aangedaan. Ik werd

uit het voertuig geholpen in een gemoedstoestand, dien ik slechts op twee andere plaatsen ondervonden heb — ik bedoel op het havenhoofd te Dover, en op het daartegenoverliggende gedeelte van de stad Calais — en bleef op een stoep zitten, totdat ik wat hersteld was. De stoep was middelerwijl verdwenen. Sedert heb ik, in verscheidene andere wagens verlangend naar den Koning uitgezien, maar tot dusver ben ik nog niet zoo gelukkig geweest Zijn Majesteit te ontdekken.

GEBOORTE-BERICHTEN.

„BEVALLEN, MEVROUW MEEK VAN EEN ZOON.”

Mijn naam is Meek. Ik ben, inderdaad, mijnheer Meek. Die zoon is van mij en van Mevrouw Meek. Toen ik de advertentie zag in de Times, liet ik het blad uit mijn hand vallen. Ik zelf had de advertentie doen plaatsen, en er voor betaald, maar thans kwam zij mij zoo verheven voor, dat het mij geheel overweldigde.

Zoodra ik wat tot mij zelve gekomen was, nam ik het blad op en ging er mede naar het bed van Mevrouw Meek. „Marie Jane,” zeide ik (ik bedoelde Mevrouw Meek), thans zijt gij een openbaar persoon geworden.” Wij lazen het bericht der geboorte van ons kind verscheidene malen over, met gewaarwordingen van diepe aandoening; en ik zond den schoenpoetsersjongen naar het bureau van het blad om vijftien afdrukken. Ik kreeg ze niets minder, ofschoon ik er zooveel tegelijk nam.

Ik behoef ternauwernood te zeggen, dat ons kind verwacht was geworden. Inderdaad, wij waren reeds eenige maanden met betrekkelijk vertrouwen in verwachting geweest. Mevrouw Meek's moeder, die bij ons inwoont — zij heet Bigby — had alle mogelijke toebereidselen gemaakt om het kind in onzen kring op te nemen.

Ik hoop en vertrouw dat ik een bedaard man ben. Ik zal verder gaan. Ik weet dat ik een bedaard man ben. Ik ben vreesachtig van aard, mijn stem was nooit luid, en, wat gestalte betreft, ik ben van mijn kindsheid af klein geweest. Ik koester den grootsten eerbied voor Marie Jane's mama. Ik geloof dat zij alleen, met een hardbezem gewapend, een stad zou bestormen en innemen. Het is mij nooit gebleken dat zij, in welk opzicht ook, aan een sterveling iets heeft toegegeven. Zij is in staat het onversaagdste hart met schrik te vervullen.

Daarbij — Maar ik wil de omstandigheden niet vooruitloopen.

Het was op een namiddag, verscheidene maanden geleden, toen ik van Marie Jane's mama den eersten wenk ontving, dat er eenige voorbereidselen gemaakt werden. Ik kwam vroeger dan gewoonlijk van het kantoor, en mij naar de eetkamer begevende, vond ik achter de deur een belemmering, die de vrije opening belette. Het was een versperring van zachten aard. Toen ik naar binnen keek, bemerkte ik dat het een vrouwelijk wezen was.

De vrouw in quaestie stond achter de deur, en gebruikte een glas sherry. Te oordeelen naar den reuk, die door het vertrek verspreid was, twijfel ik niet of zij was aan haar tweede glas. Zij droeg een zwarten hoed, en had een vol gelaat. De uitdrukking van haar blik was streng en ontvreeden. Toen zij mij ontwaarde, uitte zij de volgende woorden: „O, maak dat gij wegkomt, mijnheer, als het u belieft; ik en Mevrouw Bigby hebben hier geen manspersoon noodig!”

Die vrouw was Mevrouw Prodigit.

Natuurlijk, trok ik terstond af. Ik was eenigszins geraakt, maar zei niets. Ik weet niet, of ik na den maaltijd eenige neerslachtigheid toonde omdat ik wat indringerig scheen geweest te zijn. Marie Jane's moeder zeide tot mij, toen zij zich 's avonds verwijderde, met zachte doch duidelijke stem, en met een verwijtenden blik, die mij geheel uit het veld sloeg: „George Meek, Mevrouw Prodigit is de baker van uw vrouw!”

Ik heb niets tegen Mevrouw Prodigit. Is het aan te nemen dat, terwijl ik dit met tranen in de oogen schrijf, ik in staat zou zijn eenige vijandige gevoelens te koesteren tegen een vrouw, die voor het welzijn van Marie Jane zoo noodzakelijk is? Ik wil het aan het noodlot en niet aan Mevrouw Prodigit wijten; maar zeker is het dat laatstgenoemde dame droefheid en verwarring in mijn nederige woning bracht.

Wij waren gelukkig voor dat zij het eerst verscheen: somtijds waren wij zelfs buitengewoon gelukkig. Maar, telkens wanneer de deur der zijkamer geopend en „Mevrouw Prodigit!” aangediend werd, en dit gebeurde zeer dikwijls, dan kwam daar verdriet uit voort. Ik kon den blik van Mevrouw Prodigit niet uitstaan. Ik gevoelde dat ik te veel was, en dat men mij in het bijzijn van Mevrouw Prodigit zeer goed missen kon. Tusschen Marie Jane's mama en Mevrouw Prodigit ontspon zich een gevreesde, verborgen verstandhouding — zoo iets van een geheim of een samenzwering, terwijl ik aangeduid werd als een wezen dat men behoorde te schuwen. Ik scheen iets slechts te hebben uitgevoerd. Telkens wanneer Mevrouw Prodigit's namiddags verscheen, verwijderde ik mij naar de kleedkamer — waar de temperatuur des winters

inderdaad vrij laag is — en zat daar naar mijn door de kou verdikten adem te kijken, en naar mijn laarzenrek, dat wel een zeer nuttig meubel is, maar mijns inziens geen opvrolijkend voorwerp. De lengte der beraadslagingen, die onder deze omstandigheden met Mevrouw Prodigit werden gehouden, zal ik niet trachten te beschrijven. Ik merk slechts op dat Mevrouw Prodigit gedurende dezelve altijd Sherry gebruikte; dat na affloop Marie Jane steeds in rampzalige stemming op de sofa lag; en dat Marie Jane's-mama mij altijd ontving, wanneer ik teruggeroepen werd, met een blik van droevige zegepraal die maar al te duidelijk zeide, „Nu, George Meek! Aanschouw mijn kind, Marie Jane, hoe vervallen zij is, mij dunkt gij kunt nu voldaan zijn!”

Ik glijd heen over den tijd die verliep tusschen den dag, dat Mevrouw Prodigit protesteerde tegen het bezoek van manspersonen, en den voor immer gedenkwaardigen middernacht, toen ik haar naar mijn nederige woning voerde in een vigilante, met een buitengewoon grooten koffer boven op, en een pakje, valies en mand op den bok naast den koetsier. Ik heb er niets tegen dat Mevrouw Prodigit, geholpen en aangespoord door Mevrouw Bigby, die ik niet kan vergeten dat Marie Jane's moeder is, volkomen bezit neemt van mijn eenvoudige woning. Op den bodem van mijn hart moge de gedachte opkomen, dat het minder vreeselijk is wanneer een man bezit neemt, dan wanneer een vrouw dat doet, en vooral indien die vrouw Mevrouw Prodigit is; doch, ik behoor wat te verdragen, en ik hoop dat ik dit kan, en ook doe. Gezwets en gesnauw knagen aan mijn gevoelens, doch ik kan dit verdragen, zonder klacht. Zij mogen honderd uit praten; zij kunnen met mij van den eenen hoek naar den anderen sullen, boven mijn krachten; niettemin, wensch ik de aanleiding tot twist in het gezin te vermijden.

De stem der natuur, echter, spreekt luide ten gunste van August George, mijn zontje. Het is voor hem dat ik een paar huishoudelijke praatjes, bij wijze van klacht, in het midden wensch te brengen. Ik ben volstrekt niet boos; ik ben zacht gestemd — maar gevoel mij ellendig.

Ik wensch te weten waarom, toen mijn kind August George, in onzen kring verwacht werd, er toen een voorraad van spelden werd opgedaan, alsof de kleine vreemdeling in plaats van een schuldeloos wicht een misdadiger was, die bij zijn aankomst onmiddellijk op de pijnbank moest gelegd worden? Ik wensch te weten waarom er zoo'n haast gemaakt werd om deze spelden in alle richtingen over zijn onschuldig lichaampje te steken? Ik wensch te vernemen waarom August George beroofd moest worden van licht en lucht, alsof dit vergiften waren? Waarom, vraag ik, wordt mijn onschuldig kind

opgesloten in een manden bedje met diemet en katoen, van kleine lakens en dekens voorzien, zoodat ik hem slechts kan hooren snuiven, en geen wonder! diep verscholen als hij is onder de roode kap van een soort van kleine bad-machine, en dat ik van zijn ledematen niets meer te zien kan krijgen dan zijn neus?

Verwachte men dan dat ik de vader zou worden van een Fransch broodje, en dat de schuivers van alle Natiën zouden moeten te pas komen om August George te borstelen? Wil men mij vertellen dat zijn gevoelige huid ooit

armpjes en beentjes, zooals ik dit voortdurend opmerk? De stijfsel dringt hem tot in de ziel: wie zal zich verwonderen dat hij schreeuwt?

Was August George bestemd om ledematen te hebben, of om voor romp geboren te worden? Ik vermoed dat ledematen in de bedoeling lagen, vermits ze de gewone verrichtingen moeten uitvoeren. Indien dat zoo is, waarom worden dan de leden van mijn arm kind geketend en saamgebonden?" Wil men mij soms wijs maken dat er eenige overeenkomst bestaat tusschen August George! Meek 'en Jack Sheppard?

»KIJK ME NU DIEN KINDERACHTIGEN SUL EENS AAN!» ZEIDE MIJN OOM.
(Blz. 216).

door de Natuur bestemd was om er uitslag op te brengen, door het vroegtijdig en onophoudelijk gebruik dezer geduchte kleine werktuigen?

Is mijn zoon een nootmuskaat, dat hij op de stijve kanten van scherpe plooisels moet worden geraspt? Ben ik de vader van een mouselinen jongen, dat zijn lenige oppervlakte gekruld en geplooid moet worden? Of is mijn kind van papier of linnen, dat het de indrukken van de fijnere opmaakkunst, door de waschvrouw uitgeoefend, moet dragen op zijn zachte

Laat wonderolie ontleden in welk scheikundig laboratorium gij verkiest, en zeg mij dan welke overeenkomst, in smaak, die heeft met het natuurlijk voedsel, hetwelk Marie Jane's trots en plicht is aan August George toe te dienen! Intusschen, beschuldig ik Mevrouw Prodgit, geholpen en aangespoord door Mevrouw Bigby, dat zij mijn onschuldigen zoon, van het eerste uur zijner geboorte, stelselmatig wonderolie heeft opgedrongen. Wanneer dit geneesmiddel, in zijn krachtige werking, inwendige stoornis aan August George veroorzaakt, dan beschuldig

ik Mevrouw Prodigit, geholpen en aangespoord door Mevrouw Bigby, van op dolzinnige en ongerijmde wijze opium te hebben toegediend, ten einde den storm dien zij verwekt heeft te bedaren! Wat beteekent dit?

Zoo wij niet meer leven in de dagen der Egyptische Mummies, hoe durft dan Mevrouw Prodigit, ten behoeve van mijn zoon, een hoeveelheid flanel en linnen eischen, dat men daarmede mijn gansche nederige woning wel zou kunnen bekleeden? Moet ik mij verwonderen dat zij dit eischt? Volstrekt niet! Dezen morgen, was ik, een uur lang, getuige van een smartelijk gezicht. Ik zag mijn zoon — August George — in de handen en op den schoot van Mevrouw Prodigit, hij werd aangekleed. Hij was op dat oogenblik, vergelijkenderwijze gesproken, in den natuurstaat, daar hij niets aanhad dan een kort hemdje, dit kledingstuk was in merkwaardige wanverhouding tot de lengte van zijn gewone bovenkleding. Van Mevrouw Prodigit's schoot sleepte langs den vloer een lange smalle rol of windsel — naar mijn gissing eenige ellen lang. Ik zag Mevrouw Prodigit bezig het lichaam van mijn weerloos kind stevig hierin te wikkelen terwijl zij hem over en weer rolde, nu eens zijn onbewust gelaat naar boven keerende, dan weder de achterzijde van zijn kaal hoofd, totdat het onnatuurlijke feit voltrokken, en het windsel met een speld vastgestoken was, welke laatste ik alle redenen heb te gelooven dat in het lichaam van mijn eenig kind binnendrong. In dezen zwachtel brengt hij de eerste phase van zijn bestaan door. Wanneer ik dit alles weet, kan ik dan nog glimlachen?

Ik geloof dat ik wel wat warm in mijn uitdrukkingen ben geweest, maar ik gevoel ook diep. Niet voor mij zelven; maar voor August George. Ik durf niet tusschen beiden treden. Wil een ander het doen? Wil eenig blad er zich mee bemoeien? Eenige geneesheer? Eenig bloedverwant? Iemand, wie ook? Ik beklaag mij niet dat Mevrouw Prodigit, geholpen en aangespoord door Mevrouw Bigby, Marie Jane's genegenheid geheel van mij vervreemdt, en een onoverkomelijken slagboom tusschen ons plaatst. Ik beklaag mij niet dat ik geheel niets meer beteeken. Ik verlang niet iets te beteekenen. Maar, August George is een voortbrengsel der natuur, ik kan niet anders denken, en ik eisch dat hij, althans eenigszins, natuurlijk zal behandeld worden. Naar mijn zienswijze, is Mevrouw Prodigit, van het begin tot het einde, een maatschappelijke conventie en een geloof. Is waarlijk de geheele faculteit bang voor Mevrouw Prodigit? — Zoo niet, waarom nemen zij haar dan niet onderhanden en verbeteren haar?

P. S. Marie Jane's mama beroemt zich op haar eigen kennis in deze zaak, en zegt dat zij, behalve Marie Jane nog zeven kinderen

grootgebracht heeft. Maar hoe weet ik dat zij ze niet nog veel beter had kunnen grootbrengen? Marie Jane is alles behalve sterk, en is onderhevig aan hoofdpijnen en slechte spijsvertering. Behalve dat, verneem ik uit statistieke tabellen dat van de vijf kinderen er één sterft in het eerste levensjaar; en één kind van de drie binnen het vijfde. Dat, dunkt mij, ziet er niet uit alsof er in dit opzicht nog niet veel te verbeteren valt!

P. P. S. August George lijdt aan stuipen.

SLAPELOOZE NACHTEN.

Mijn oom lag met half geslotene oogen, en zijn nachtmuts tot over zijn ooren getrokken. Zijn verbeeldingskracht was reeds zwevende, en begon het tegenwoordig tooneel te verwarren met den krater van den Vesuvius, de Fransche opera, het Coliseum te Rome, Dolly's Chop-house in Londen, en al het mengelmoes der opgeteekende plaatsen waarmede het brein van een reiziger opgevuld is; om kort te gaan, hij was juist in slaap gevallen."

Dus spreekt die gevierde schrijver, Washington Irving, in zijn Verhalen van een Reiziger. Het gebeurde echter een dezer nachten, dat ik lag: niet met half geslotene oogen, maar met mijn oogen wijd geopend; niet met mijn slaapmuts over de ooren getrokken, want als gezondheidsmaatregel draag ik nooit een slaapmuts: maar met mijn haar verward over het kussen verspreid; niet juist zoowat dommelende, maar helder, duidelijk en klaar wakker. Wellicht, zonder wetenschappelijke bedoeling of onderzoek, was ik bezig de theorie van het Dualisme der hersens op te luisteren: misschien waakte het eene deel mijner hersens, en sloeg het andere slapende deel gade. Dit moge nu zijn zooals het wil, iets in mij was zoo verlangend mogelijk om te gaan slapen, maar iets anders in mij wilde niet slapen, en was zoo halsstarrig als George de derde.

Terwijl ik aan George den derde denk — want ik wijd dit geschrift aan mijn gedachtenloop terwijl ik daar wakend neerlag: de meeste menschen liggen wel eens wakker, en kunnen eenig belang in het onderwerp stellen — komt mij Benjamin Franklin in de gedachten, en dientengevolge Benjamin Franklin's geschrift over de kunst zich aangename droomen te verschaffen, dit schijnt noodzakelijk in te sluiten de kunst om den slaap te vatten. Daar ik nu dikwijls dit geschrift placht te lezen toen ik nog een kleine jongen was, en ik mij alles wat ik toen las even volkomen herinner, als ik thans al wat ik lees vergeet, haalde ik het volgende aan, „sta op, schud uw kussen goed door, schud uw beddenlakens ten minste twintigmaal, open dan

het bed geheel, en laat het afkoelen; wandel middelerwijl ongekled in uw kamer rond. Wanneer gij gevoelt dat de koude lucht u onaangenaam wordt, leg u dan weer te bed, en gij zult spoedig in slaap vallen, en uw slaap zal zacht en aangenaam zijn."

Niet het minste van dat alles gebeurde! Ik volgde de aanwijzing nauwkeurig, punt voor punt, en het eenige gevolg dat ik er van had, was dat mijn oogen zoo mogelijk, nog helderder open stonden dan te voren.

Daarbij kwam de Niagara. De twee aanhalingen van Washington Irving en Benjamin Franklin kunnen die in mijn hoofd gebracht hebben door een vereeniging van denkbeelden betrekkelijk Amerika; maar ik bevond mij aldaar, en de Hoefijzer-Val donderde en tuimelde in mijn oogen en ooren, en de regenbogen die ik op het schuim had verlaten toen ik dit het laatst in werkelijkheid had aanschouwd, waren prachtig om te zien. Daar het nachtlucht echter nog helder doorbrandde, en de slaap verscheidene duizenden mijlen verder verwijderd scheen dan de Niagara, zoo nam ik het besluit een weinig over den Slaap na te denken; nauwelijks had ik dit gedaan, of ondanks mij zelve dwaalde ik af naar het Theater van Drury-Lane, en zag daar een groot tooneelspeler, een mijner beste vrienden, (aan wien ik gedurende den dag had gedacht) de rol van Macbeth spelen, en hoorde hem den slaap toespreken als, "de dood van elken dag des levens," zooals ik hem menigmaal gehoord heb in lang vervlogen dagen.

De slaap dan. Ik wil denken over den slaap. Ik ben besloten te denken (op deze wijze ging ik voort) over den slaap. Ik moet het woord Slaap stevig vasthouden, of ik ben binnen een halve seconde op een ander onderwerp gebracht. Ik gevoel mij, op onverklaarbare wijze, reeds afdwalende naar Clare Market. Slaap. Het zou, ter opheldering van de gelijkheid van den slaap, wel merkwaardig zijn te onderzoeken hoeveel van zijn verschijnselen gemeen zijn, aan alle klassen, aan alle graden van rijkdom en armoede, aan elken trap van ontwikkeling en onkunde. Hier, hebt ge, bij voorbeeld, haar Majesteit Koningin Victoria, in haar paleis, en wel dezen nacht, en daar hebt ge, Winking Charley, de onbeschaamde landlooper, in een van Harer Majesteit's gevangenissen. Haar Majesteit is wellicht vele duizenden malen van dienzelfden Toren afgevallen, waar ik nu en dan afval. Dit is ook Wilking Charley gebeurd. Haar Majesteit heeft in haar slaap het Parlement geopend of verdaagd, of heeft een receptie, ten hove gehouden, gekleed in zeer schamele kleeding, waarvan het gebrekkige en de onvoegzaamheid haar veel hartzeer hebben gebaard. Ik, van mijn standpunt, heb onuitsprekelijke gemoedsontrust doorstaan, toen ik plaats nam

in Londen Tavern aan een open tafel, in mijn nachtgewaad, en al de hoffelijkheid van mijn waarden vriend en gastheer mijnheer Bathe, kon mij niet overreden dat deze kleeding voor die gelegenheid zeer geschikt was. Winking Charley is herhaaldelijk in erger toestand beproefd geworden. Haar Majesteit is niet onbekend met een gewelf of uitspansel, op een soort van vloerkleed, met onduidelijk patroon, dat in de verte wel wat heeft van oogen, en dat nu en dan storend op haar nachtrust werkt. Dit gebeurt ook mij. Evenzeer overkomt dat Winking Charley. Het is ons alle drie overkomen, dat wij met luchtige schreden rondzweefden op kleinen afstand boven den grond; ook dat wij met de grootste belangstelling gespreken hielden met verscheidene lieden, alle door ons zelve voorgesteld; en dat wij ten einde raad waren om te weten wat zij ons hadden gezegd; en hoogst verwonderd over de geheimen die zij openbaarden. Het is waarschijnlijk dat wij alle drie moorden begaan, en de lijken verborgen hebben. Het is vrij zeker dat wij allen wanhopige pogingen hebben aangewend om te schreeuwen, en geen stem hadden; dat wij allen naar de comedie zijn gegaan, en er niet in konden komen; dat wij allen veel meer van onze jeugd, dan van ons later leven hebben gedroomd; dat — ik ben het kwijt! De draad is verbroken.

Terwijl ik hier lig, met het nachtlucht voor mij, begin ik te stijgen . . . steeds hooger, ik kan er geen enkele reden voor vinden, en toch word ik opgetrokken door banden welke voor mij niet zichtbaar zijn, opwaarts naar den grooten St. Bernard! Ik heb in Zwitserland gereisd, en heb tusschen de bergen rondgezworven; maar, waarom ik er nu heen moet, bij voorkeur op den grooten St. Bernard liever dan op eenigen anderen berg, dit verklaar ik niet te begrijpen. Terwijl ik hier klaar wakker lig, en met elk zintuig zoo verscherpt, dat ik duidelijk verwijderde geluiden kan onderscheiden, die op andere tijden onhoorbaar voor mij zouden zijn, maak ik die reis, zooals ik vroeger werkelijk gedaan heb, op denzelfden zomerdag, en met hetzelfde vroolijke gezelschap — ach! twee zijn er sedert gestorven, het smart mij daaraan te denken — en daar is hetzelfde spoor, met dezelfde zwarte houten armen die den weg aanwijzen, en hier en daar bevinden zich nog dezelfde schuilplaatsen tegen den storm, en daar is dezelfde sneeuw op den top, en dezelfde koude nevels, en daar is hetzelfde koude klooster met zijn reuk van een menagerie, en hetzelfde hondenras, dat bijna uitgestorven is, en hetzelfde ras lustige jonge monniken, die ik tot mijn spijt als zwetters heb leeren kennen, en dezelfde kloosterkamer met zijn piano en zijn zetels rondom het vuur, en hetzelfde avondeten, en dezelfde eenzame nacht

in een cel, en dezelfde heldere frissche morgen, wanneer men naar buiten gaat in de hoogst verdunde lucht en het was als dompelde men zich in een ijsbad. Zie nu, wat komt daar aanstappen; en waarom sluipt dit op den top van een Zwitserschen berg in mijn geest?

Het is een figuur die ik eens zag, even a zonsondergang, met krijt op een deur geteekend in een klein laantje bij een dorpskerk — mijn eerste kerk. — Hoe jong ik op dien tijd was weet ik niet, maar het beangste mij zoozeer — misschien bad de nabijheid van het kerhof er wel eenig deel aan, want de figuur rookte een pijp, en had een grooten hoed op, onder den rand van welken elk zijner ooren horizontaal uitstaken, en dit is op zich zelve niet meer benauwend, dan een mond die van het eene oor tot het andere gaat, een paar starende oogen, en handen als twee bossen wortelen vijf aan elken. — dat ik nog een onbestemde onrust gevoel als ik mij herinner (zooals ik vroeger dikwijls gedaan heb wanneer ik wakker lag), hoe ik naar huis liep, telkens achter mij keek, de angst dat het mij zou volgen; hetzij afgescheiden van de deur of met deur en al, dat kan ik nu niet zeggen, en kan het misschien nooit. Het heeft een onaangename nasleep. Ik moet besluiten aan iets te denken met betrekking tot het beginsel van den vrijen wil.

De opstijgingen per luchtbol van het vorige seizoen. Zij kunnen, terwijl ik wakker lig, evengoed dienen tot onderwerp van nadenken, als ieder andere zaak. Ik moet ze echter stevig vasthouden, want ik voel ze ontglippen, en in hun plaats komen de Mannings, man en vrouw, hangende aan den top der gevangenis bij Horsemonger-Lane. Met betrekking tot welk akelig schouwspel, ik het volgende vreemdsoortig spel van den geest in herinnering breng. Ik heb namelijk die terechtstelling aanschouwd, en ben heengegaan terwijl die twee gestalten boven de ingangspoort heen en weer bungelden — de man is niet anders dan een verschrompeld, loshangend pak kleeren alsof de man er uitgegaan was; de vrouw is eene schoone gestalte, met zoo veel zorg geregen en zoo naar de kunst gekleed, dat de hupsche gedaante volstrekt niet veranderd was, terwijl ze daar langzaam heen en weer slingerde.

Met de meeste inspanning, kon ik, gedurende eenige weken, mij het uitwendige dier gevangenis nooit voorstellen, hetwelk de vreeselijke indruk dien ik ontvangen had mij bestendig verplichtte te doen, zonder dat zich de twee in de morgenlucht hangende gedaanten tevens vertoonden. Totdat, op zekeren avond langs die sombere plaats gaande, toen de straat verlaten en rustig was, en ziende dat de lichamen er niet meer hingen, mijn verbeelding ze, als het ware, afnam en begroef binnen de omheining

der gevangenis, waar zij sedert altijd gelegen hebben.

Het oplaten van luchtballonnen in het vorige seizoen. Laat ik ze eens optellen. Daar was die met het paard, den stier, het valscherms, en den kunstenaar hangende — voornamelijk met zijn teenen, geloof ik, — onder het schuitje. Zeer verkeerd inderdaad, en dat bepaald moest worden tegengegaan. Doch, in verband met deze en dergelijke vertooningen, treft het mij, dat men dat gedeelte van het publiek, hetwelk die voorstellingen bijwoont, daarvan ten onrechte een verwijt maakt. Hun genoegeen heeft in die moeielijkheid de overhand. Het is een publiek van groot geloof, en zij zijn volkomen zeker dat die heer niet van het paard zal vallen, noch de dame van den stier, of uit het valscherms, en dat de kunstemaker een stevig houvast aan zijn teenen heeft. Zij gaan er niet heen om den waaghals te zien verongelukken, maar om hem te zien zegepralen. Er is hier geen vergelijking te maken met openbare gevechten tusschen menschen en beesten, omdat niemand kan instaan voor een bepaald beest — tenzij het altijd hetzelfde ware, in welk geval het slechts een eenvoudige tooneelvertooning zou zijn, die hetzelfde publiek in denzelfden toestand zou gaan zien, volkomen overtuigd dat het beest van te voren getemd was door den man. Dat zij niet gewoon zijn kansen en gevaar met eenige juistheid te berekenen, kunnen wij bemerken aan het feit dat ze zich roekeloos blootstellen in volgepropte stoombooten, in onveilige vervoermiddelen en plaatsen van allerlei soort. Ik wordt onwillekeurig gebracht tot de gedachte, dat in plaats van op een van nature welgezind en menschlievend volk te smalen, en hun wreede gevoelens toe te dichten, het beter is hen te onderrichten, en hen door betogen en redeneeren te leiden — want zij zijn zeer wel vatbaar voor redeneering, zoo gij een zaak met hen wilt bespreken — tot meer omzichtige en verstandige gevolgtrekkingen.

Ziedaar een hoogst onaangenaam en ongelegen bezoek. Er komt een man met afgesneden hals, naar mij toesnellen terwijl ik wakker lig! Een herinnering aan een oude geschiedenis van een mijner bloedverwanten, die, op een nevelachtigen winteravond huiswaarts gaande naar Hampstead, toen Londen nog veel kleiner en de weg eenzaam was, plotseling zulk een gedaante ontmoette die hem voorbij stooft, en onmiddellijk daarna twee bewakers van een krankzinnigen-gesticht hem vervolgende. Een zeer onaangename verschijning, inderdaad, die ongevraagd in mijn geest opkomt, terwijl ik wakker lig. — Het oplaten van luchtballonnen. Ik moet tot de luchtballonnen terugkeeren. Waarom moest die bloedende man zich te midden daarvan vertoonen? Dat doet er niets toe; zoo ik daarnaar onderzoek doe, zal hij misschien terugkomen.

De luchtballons dan. Dit zonderling publiek heeft van nature een groot genoeg in de aanschouwing van het te boven komen van natuurlijke moeielijkheden; grootendeels, naar ik gis, omdat het leven van de groote meerderheid onder hen vrij eentonig en zakelijk is, en wijders, omdat alles in den vorm van toevallige verwonding, of eenige soort van ziekte of ongeschiktheid tot werken, zich in hun eigen kring zoo ernstig voordoet. Ik zal deze schijnbaar tegenstrijdige bewering verklaren. Neem de voorstelling van een Kerstmis-Pantomime. Voorzeker zal niemand veronderstellen dat de jonge moeder in het parterre, die het van lachen uitschaterert wanneer het kleine kind gekookt wordt of dat men er op gaat zitten, in zulk een gebeurtenis buiten het tooneel plezier zou hebben. Of neem op de galerij, dien fatsoenlijken werkman, die buiten zich zelven geraakt van verrukking omdat hij dien forschen heer uit het venster der tweede verdieping ziet werpen, zoudt gij hem willen lasteren door te vermoeden dat hij het minste vermaak zou hebben, indien hij zulk een schouwspel in eenige straat te Londen, Parijs, of New-York zag gebeuren. Het komt mij altijd voor dat het geheim van dit genot gelegen is in de tijdelijke verhevenheid boven de gewone gevaren en ongelukken des levens, omdat men ongevallen ziet, die, zoo zij werkelijk plaats grijpen, vergezeld gaan met lichamelijk of geestelijk lijden, tranen en armoede, en dat zij thans, door een ruwe soort van verdichting, aan iedereen overkomen zonder de minste schade — daar de schijn van droefheid in een pantomime op zoo ruwe wijze luimig is, is hij volstrekt geen schijn meer. Evenzeer als in het komische verzinsel kan ik begrijpen dat de moeder, die een kwetsbaar kind t'huis heeft, zeer veel behagen vindt in het onkwetsbare kind op het tooneel, evenzoo in de werkelijkheid te Cremorne, kan ik begrijpen hoe de metselaar, die altijd blootgesteld is in zijn werkpakje van den steiger te vallen, en naar het hospitaal te worden gebracht, een groote bewondering koestert voor het schitterende personage met loovertjes behangen, die de wolken ingaat op een stier, of ten onderste boven, en die, dit houdt hij voor uitgemaakt — daar hij over de zaak niet nadenkt — door buitengewone bedrevenheid en vlugheid zulke ongevallen heeft overwonnen, als waaraan hij en zijn kennissen bestendig zijn blootgesteld.

Ik wensch dat terwijl ik wakker lig, de Morgue in Parijs maar niet hierheen komt, met zijn akelige bedden, en zijn doornatte opgehangen lakens, waarvan het water den ganschen dag door afdruppelt op een ander iets, in een hoek dat even doorweekt is, als een hoop gekneusde overrijpe vijgen die ik in Italië gezien heb! En deze afschuwelijke Morgue komt weder terug aan het hoofd van een stoet

vergeten spookgeschiedenissen. Dit zal niet gaan. Ik moet aan iets anders denken terwijl ik wakker lig; of, evenals dat scherpzinnige dier in de Vereenigde Staten dat den kolonel herkende die zulk een goed scherpschutter was. Waar zal ik dan aan denken? De laatste brutale aanrandingen. Dit is een zeer goed onderwerp. De laatste brutale aanrandingen dus.

Gesteld intusschen eens, dat, terwijl ik hier wakker lig, ik de akelige schim zag, waarvan in een dier spookgeschiedenissen sprake is, met een doodkleed om het hoofd, steeds in zeker nachtelijk uur door zekere glazen deur turende — zou het mij, in zulk een geval tot eenigen troost verstrekken op wijsgeerige gronden te weten, dat het slechts een spel mijner verbeelding was, dit is een vraag, die ik mij niet onthouden kan in 't voorbijgaan te doen.

De laatste brutale aanrandingen. Ik wensch met nadruk de bepleiting te bespoedigen voor de wederinvoering van de geesels straf op dergelijke misdaden. De opwelling van verontwaardiging, wegens het begaan van gruwelijke onmenscheelikheden, is natuurlijk en edelmoedig, maar ik betwijfel ten sterkste of het geeselen daartegen wel een krachtig geneesmiddel is. Niet wegens de minste ingenomenheid of medelijden met den misdadiger, dien ik minder acht dan een dolle wolf, maar wegens den algemeenen toon en het gevoel, dat zeer veel verbeterd is sedert de geeseltijden. Het is na-deelig voor een volk, wanneer men hen met zulke straoefeningen gemeenzaam maakt. Toen de geesels verwijderd werd uit Bridewell, en in onbruik geraakte achter de kar en aan de geeselpaal, begon hij ook te verminderen in krankzinnigengestichten, tuchthuizen, scholen en huisgezinnen en overal plaats te maken voor een beter stelsel dan wreede dwinglandij. Het zou ondoordacht zijn, omdat een paar redeloze wezens misschien ongeëvenredigd gestraft worden, in eenig opzicht iets weder in het leven te roepen, waarvan de maatschappij, in zoovele opzichten ternauwernood en gelukkig bevrijd is. De geesels is een zeer besmettelijk voorwerp, en moeijlik binnen vaste grenzen te bepalen. Schaf de straf der geldboete geheel af — een barbaarsche kunstgreep, evenzeer verouderd als weddenschappen bij gevecht, maar bij het algemeen zeer nauw verbonden met dit soort van vergrijp — verviervoudig minstens den tijd der gevangens straf voor verzwarende aanrandingen — en, boven alles, laat ons in zulke gevallen geen bevoorrechte Gevangenis hebben, noch ijdele roemzucht, krachtige soep, of gebraden vleesch, maar hard werk, en gezond of ziek één onveranderlijke en onschadelijke hoeveelheid brood en water; en wij zullen dan veel beter doen, dan in het duister naar den geesels rond te tasten te midden der roestige overblijfsels van de pijnbank, het brandmerkijzer,

de kettingen en de galg aan de openbare wegen, alsmede de gewichten die de menschen dood drukten in de cellen van Newgate.

Zoo ver was ik gekomen toen ik bevond dat ik zoolang wakker gelegen had, dat zelfs de dooden begonnen te ontwaken, en elkander in mijn gedachten op onrustbarende wijze verdrongen. Daarom besloot ik niet langer wakker te liggen, maar op te staan en een nachtwandeling te gaan doen — welk besluit voor mij een gewenschte bevrijding was, en ik vermoed dat dit thans voor zeer veel anderen evenzeer het geval zal zijn.

GESCHIEDENIS VAN DEN ARMEN BLOEDVERWANT.

Hij zag er tegen op den voorrang te hebben onder zoovele eerbiedwaardige leden der familie, door de rij te openen van hen die geschiedenissen zonden verhalen, terwijl zij in een gemoedlijken kring rondom het Kerstvuur zaten; en nederig bracht hij in het midden dat het beter zou zijn zoo „John, onze geachte gastheer” (op wiens gezondheid hij verzocht te drinken), de vriendelijkheid zou willen hebben te beginnen. Want wat hem zelf betrof, zeide hij, hij was zoo weinig gewoon de eerste te zijn dat hij inderdaad — Maar daar zij hier allen riepen, dat hij beginnen moest, en eenstemmig verklaarden dat hij moest, kon, zou, en behoorde te beginnen, hield hij op met in zijn handen te wrijven, haalde zijn beenen van onder zijn armstoel te voorschijn, en begon.

Ik twijfel niet (zeide de arme bloedverwant) dat ik de vergaderde leden onzer familie door de bekentenis die ik ga doen verwonderen zal, en voornamelijk John, onzen geachten gastheer, wien wij zooveel verschuldigd zijn wegens de gulle gastvrijheid waarmee hij ons heden onthaald heeft. Zoo gij mij echter de eer bewijst verwonderd te zijn over iets dat van een persoon komt zoo onbeduidend in de familie als ik ben, dan kan ik u alleen zeggen dat ik bij al wat ik vertel de meest angstvallige stiptheid zal in acht nemen.

Ik ben niet wat men mij veronderstelt te zijn. Ik ben geheel wat anders. Voor ik verder ga, doe ik misschien beter een blik te werpen op wat ik verondersteld word te zijn. Algemeen wordt aangenomen, tenzij ik mij vergis — zoo dit gebeurt zullen de vergaderde leden onzer familie mij zeer zeker terecht wijzen (hier keek de arme bloedverwant op innemende wijze om zich heen of iemand hem ook tegensprak) — dat ik niemand kwaad gedaan heb dan mij zelve. Dat nooit eenige mijner ondernemingen met bijzonder goeden uitslag zijn bekrond. Dat ik te kort schoot in de liefde omdat mijn vertrouwen aan het belachelijke grensde — denkende dat het on-

mogelijk was dat Christiana mij zou kunnen bedriegen. Dat ik te kort schoot in de verwachtingen van mijn oom Chill, omdat ik in wereldsche zaken niet zoo scherpzinnig was als hij kon gewenscht hebben. Dat ik, in het leven, over het algemeen nogal misleid en teleurgesteld ben. Dat ik op het oogenblik een vrijgezel ben tusschen de negen en vijftig en zestig jaar, levende van een beperkt inkomen in den vorm eener driemaandelijksche toelage, en ik merk dat John, onze geachte gastheer, wenscht dat ik daarvan geen verdere melding zal maken.

Voor het tegenwoordige komen mijn bezigheden en gewoonten op het volgende neer.

Ik bewoon in Clapham Road — een zeer nette achterkamer in een zeer fatsoenlijk huis — waar men verwacht dat ik gedurende den dag niet zal zijn, tenzij armzalig; en dat ik gewoonlijk tegen negen uur in den morgen verlaat, onder voorwendsel naar mijn werk te gaan. Ik neem mijn ontbijt — broodje met boter, en een kop koffie — in het vanouds bekende koffiehuis bij de Wistminster brug; en dan ga ik naar de City — ik weet niet waarom — en zit in Garreway's koffiehuis of aan de Beurs, en loop rond en neem een kijkje in een paar der werkplaatsen en kantoren mijner betrekkingen of kennissen die zoo goed zijn mij te dulden, en waar ik als het soms koud is, een plaatsje bij het vuur heb. Op deze wijze breng ik den tijd door tot vijf uur, en dan gebruik ik het middagmaal, dat mij gemiddeld anderhalve shilling kost. Dan heb ik nog een weinig geld over voor avondvermakelijkheden, ik loop bij het naar huis gaan even in het vanouds bekende koffiehuis, en neem mijn kop thee, en somtijds een stukje geroosterd brood er bij. Wanneer nu de wijzer van de klok zijn weg naar het morgenuur weer inslaat, zoo sla ik mijn weg weer in naar Clapham Road, en als ik t'huis kom ga ik naar bed — vuur aanleggen kost te veel geld, en de menschen waar ik inwoon zijn er ook tegen omdat het te lastig is en te veel vuil maakt.

Somtijds is een mijner bloedverwanten of kennissen zoo vriendelijk mij ten eten te vragen. Dat zijn feestdagen voor mij, en dan wandel ik gewoonlijk in het Park. Ik ben een eenzellig man, en wandel zelden met iemand. Niet dat men mij ontwijkt omdat ik er haveloos uitzie; ik zie er volstrekt niet haveloos uit, daar ik altijd een zeer goed pak zwarte kleeren aan heb (eigenlijk is het Oxfords fabrikaat, dat veel heeft van zwart, en veel sterker is); maar ik heb de gewoonte aangenomen van zeer zacht, of bijna in 't geheel niet te spreken, daarbij is mijn opgewektheid niet bijzonder groot en ik gevoel dat ik geen zeer aantrekkelijk kameraad ben.

De eenige uitzondering op dezen algemeenen

regel is ten aanzien van Kleine Frank, het kind van mijn vollen neef. Ik gevoel een bijzondere genegenheid voor dat kind, en hij houdt ook veel van mij. Hij is van nature een verlegen kind; en in een groote menigte wordt hij, om zoo te zeggen, spoedig over 't hoofd gezien, en vergeten. Hij en ik kunnen het echter samen zeer goed vinden. Ik verbeeld mij dat het arme kind mij mettertijd opvolgen zal in het bijzondere standpunt, dat ik onder de familie inneem. Wij spreken slechts weinig, toch verstaan wij elkander. Wij wandelen hand aan hand rond; en zonder veel te spreken weet hij wat ik meen, en ik weet wat hij meent. Toen hij nog zeer klein was, bracht ik hem gewoonlijk naar de vensters der speelgoedwinkels, en toonde hem het speelgoed daarbinnen. Het is merkwaardig hoe spoedig hij begreep dat ik hem heel wat presenten zou hebben gegeven zoo mijn omstandigheden mij dit hadden veroorloofd.

Kleine Frank en ik gaan naar de buitenzijde van het Monument kijken — hij houdt zeer veel van het Monument — en naar de Bruggen, en naar alles wat men voor niets zien kan. Twee mijner verjaardagen hebben wij gevierd door gestoofd ossenvleesch samen te gaan eten, daarna zijn wij voor halfgeld naar den schouwburg geweest, en waren zeer getroffen. Eens wandelde ik met hem in Lombard Street, daar gaan wij dikwijls heen omdat ik hem gezegd heb dat er veel rijkdom woont — hij houdt zeer veel van Lombard Street — toen eens een heer tot mij zeide terwijl wij voorbijgingen: „Mijnheer uw zoontje heeft zijn handschoenen laten vallen.” Ik verzeker u, zoo gij mij het vermelden van zulk een beuzelachtige omstandigheid ten goede houdt, dat de toevallige benaming van het kind als mijn zoontje, mijn hart gevoelig trof en dwaze tranen in mijn oogen bracht.

Zoo kleine Frank naar buiten ter schoolgezonden wordt, zal ik zeer in verlegenheid zijn, wat dan uit te voeren, maar ik ben voornemens elke maand daarheen te wandelen, en hem te bezoeken als hij een halven dag vacantie heeft. Men heeft mij gezegd dat hij dan op de weide speelt; en mocht men tegen mijne bezoeken bedenkingen maken, daar zij het kind in de war konden brengen, zoo kan ik hem op een afstand zien, zonder dat hij mij gewaar wordt, en dan weer heengaan. Zijn moeder is van een zeer fatsoenlijke familie, en keurt het niet goed, dit weet ik, dat wij te veel samen zijn. Ik weet wel dat ik niet geschikt ben zijn te bedeesden aard te verbeteren; evenwel geloof ik, dat zoo wij geheel gescheiden waren, hij mij meer missen zou dan ik kan zeggen.

Wanneer ik sterf in Clapham Road, zal ik in deze wereld niet veel meer achterlaten, dan ik er uit zal meenemen; toch bezit ik een miniatuurportret van een jongen met helder gelaat,

krullend haar, en open hemdskraag golvende langs zijn borst, mijn moeder liet het van mij maken, maar ik kan niet gelooven dat het ooit leek, het zal niets opbrengen bij den verkoop, en ik zal verzoeken dat het aan Frank worde gegeven. Ik heb daarbij aan den lieven jongen een briefje geschreven, waarin ik hem vertelde dat het mij zeer speet van hem te moeten scheiden, ofschoon ik moest bekennen dat ik niet inzag waarom ik hier zou blijven. Ik heb hem een korten raad gegeven, den besten dien ik geven kon, namelijk zich te laten waarschuwen voor de gevolgen van niemand kwaad te doen dan zich zelven; en heb getracht hem te troosten over wat hij, naar ik vrees, als een gemis zal beschouwen, door hem te doen beseffen dat ik door iedereen, behalve door hem, als iets overvloedigs beschouwd werd, als iemand die te veel is; en dat, daar het mij op de een of andere wijze mislukt is een plaats te vinden in deze groote vergadering, het beter is dat ik er uitga.

Dit, zeide de arme bloedverwant, terwijl hij zijn keel schraapte en eenigszins luider begon te spreken, is de algemeene opinie omtrent mij. Nu, is het een merkwaardige omstandigheid, die eigenlijk het oogmerk en doel mijner geschiedenis uitmaakt, dat dit alles onjuist is. Dit is niet mijn leven, en het zijn ook niet mijn gewoonten. Ik woon zelfs niet eens in Clapham Road. Vergelijkenderwijs gesproken, ben ik daar hoogst zeldzaam geweest. Ik woon meestal, in een — ik schaam mij haast het woord uit te spreken, omdat het zoo verwaand klinkt — Kasteel. Ik wil niet zeggen dat het een oude baronie is, maar toch is het een gebouw dat bij iedereen altijd bekend stond onder den naam van Kasteel. Hierin bewaar ik de bijzonderheden mijner geschiedenis; zij zijn de volgende:

Toen ik voor het eerst John Spatter, die mijn klerk geweest was, als compagnon aannam, en ik nog een jong man van niet meer dan vijf en twintig jaar was, wonende in het huis van mijn oom Chill, van wien ik veel te verwachten had, waagde ik het mij voor te stellen aan Christiana. Ik had Christiana langen tijd bemind. Zij was in alle opzichten zeer schoon en zeer innemend. Ik wantrouwde haar moeder de weduwe, die ik vreesde dat van een intrigeerenden en geldzuchtigen aard was; maar, ter wille van Christiana, dacht ik het beste maar van haar. Ik had nooit iemand anders bemind dan Christiana, en van mijn kindsheid af, was zij voor mij de geheele wereld, en O, veel meer dan de geheele wereld geweest!

Christiana nam mijn voorstel aan met bewilgiging harer moeder, daardoor werd ik zeer gelukkig. Mijn levenswijze bij mijn oom was schraal en vervelend, en mijn zolderkamertje was even somber, kaal en koud, als de boven-

gevangenkamer in eenige strenge vesting van het noorden. Daar ik echter Christiana's liefde bezat, verlangde ik niets ter wereld meer. Ik zou mijn lot met dat van geen sterveling hebben willen ruilen.

Gierigheid was bij ongeluk, de hoofdondeugd van mijn oom. Ofschoon hij rijk was, bekromp hij zich, schraapte, hield vast wat hij kon, en leefde ellendig. Daar Christiana geen vermogen had, was ik gedurende eenigen tijd wel wat bevreesd om hem ons engagement bekend te maken: maar, ten laatste schreef ik hem een brief, waarin ik alles naar waarheid mededeelde. Ik stelde hem dien brief ter hand op een avond, bij het naar bed gaan.

Den volgende ochtend kwam ik beneden huiverende in de koude Decemberlucht, die in het onverwarmde huis van mijn oom nog kouder was dan op straat, waar de winterzon somtijds scheen, en die in elk geval verlevendigd werd door vroolijke gezichten en stemmen die voorbijgingen; met bezwaard gemoed ging ik naar de lange, lage ontbijtkamer waarin mijn oom zat. Het was een groote kamer met een klein vuur, en er was een groot boogvenster in, waarop de regendruppelen des nachts hun spoor hadden achtergelaten, als waren het de tranen van lieden die geen t'huiskomen hebben. De kamer zag uit op een ruwe voorplaats met krakende vloersteen, en eenig verroest ijzeren rasterwerk dat voor de helft van het voetstuk was losgeraakt, van waar men een gezicht had op een oud leelijk nevengebouw, dat voorheen een snijkamer was geweest (tijdens de beroemde chirurgijn er woonde die het huis aan mijn oom verpand had).

We stonden altijd des morgens zoo vroeg op, dat wij op dien tijd van het jaar bij kaarslicht ontbeten. Toen ik de kamer binnentrad was mijn oom zoo samengetrokken door de koude, en zat zoo ineengedoken in zijn stoel achter het enkele doffe kaarsje, dat ik hem niet zag voordat ik dicht bij de tafel stond.

Toen ik hem mijn hand toestak, greep hij zijn stok (daar hij gebrekkig was, liep hij altijd met een stok door het huis), deed een slag naar mij, en zeide: „Gij stommeling!”

„Oom,” hernam ik, „ik dacht niet dat gij zoo boos zoudt zijn.” Ik had dit ook werkelijk niet verwacht, ofschoon hij een harde en gramstorige oude man was.

„Gij hadt niet verwacht!” zeide hij. „Wanneer hebt gij ooit iets verwacht? Wanneer hebt gij ooit berekend, of uit uw oogen gekeken, gij verachtelijke hond?”

„Dit zijn harde woorden oom!”

„Harde woorden? Vederen zijn het om er zoo een stommerik als gij zijt mee te raken,” zeide hij. „Zie eens hier! Betsy Snap! Kijk hem eens aan!”

Betsy Snap was een verwelkte, leelijke, gele

oude vrouw — onze eenige dienstbode — die om dien tijd van den morgen altijd bezig was mijn oom's beenen te wrijven. Toen mijn oom haar verzocht mij aan te kijken, legde hij zijn magere hand op haar schedel, terwijl zij naast hem geknield lag, en wendde haar gelaat naar mij heen. Een onwillekeurige gedachte, die hen beiden in verband bracht met de Snijkamer, zooals die er ten tijde van den chirurgijn dikwijls moet hebben uitgezien, ging te midden van mijn angst, mij door den geest.

„Kijk me nu dien kinderachtigen sul eens aan!” zeide mijn oom. „Kijk dien lafbek eens aan! Dit is de heer die, naar het zeggen der lieden, geen anderen vijand heeft dan zich zelve. Dit is de mijnheer die geen neen kan zeggen. Dit is de heer die zulke goede zaken gemaakt heeft dat hij genoodzaakt is dezer dagen een compagnon te nemen. Dit is de heer die een vrouw wil gaan trouwen welke geen cent heeft, en die in handen valt van Jezabels welke het toeleggen op mijn dood!”

Ik begreep nu, hoe groot de woede was van mijn oom; want niets minder dan totale verstandsverbijstering kon hem nopen dat slotwoord uit te spreken, waarvan hij zulk een afkeer had, dat men het in geen enkel geval ooit in zijn tegenwoordigheid uitsprak, noch er op zinspeelde.

„Op mijn dood,” herhaalde hij, alsof hij mij braveerde, door zijn eigen afschuw voor dit woord te braveeren. „Op mijn dood — dood — Dood! Maar ik zal den toeleg vernielen. Eet voor het laatst onder dit dak, gij zwakke ellendeling, en moogt ge er in stikken!”

Gij kunt wel begrijpen dat ik niet veel trek had in het ontbijt waarop ik in deze woorden werd uitgenoodigd; toch ging ik op mijn gewone plaats zitten. Ik zag dat ik voortaan door mijn oom verstooten was; ik kon dat echter zeer goed verdragen daar ik verzekerd was van Christiana's hart. Hij ledigde zijn schotel met brood en melk zooals gewoonlijk, maar hij nam die thans op zijn knieën en keerde zijn stoel met den rug naar de tafel waar ik zat. Toen hij klaar was, snoot hij zorgvuldig de kaars uit; en het koude, leikleurige, ellendige daglicht bescheen ons.

„Nu, mijnheer Michel,” zeide hij, „voor wij scheiden, zou ik gaarne in uw tegenwoordigheid een woord met die dames spreken.”

„Zooals gij wilt, mijnheer,” hernam ik; „maar gij vergist u, en doet ons groot onrecht, zoo gij meent dat er in deze verbintenis eenig ander gevoel op het spel staat dan zuivere, belangelooze, getrouwe liefde.”

Hierop antwoordde hij slechts: „Gij liegt!” en verder zei hij niets meer.

Wij gingen door half gedooide sneeuw en half bevrozen regen, naar het huis waar Christiana en haar moeder woonden. Mijn oom

kende haar zeer goed. Zij zaten aan het ontbijt, en waren verwonderd ons op dat uur te zien.

„Uw dienaar, mevrouw,” zeide zijn oom tot de moeder. „Gij raadt geloof ik het doel van mijn bezoek, mevrouw. Ik verneem dat hier een menigte zuivere, belangelooze, getrouwe liefde is opgehoopt. Ik gevoel mij gelukkig te komen brengen al wat er nog aan ontbreekt, om geheel volmaakt te kunnen zijn. Ik breng u uw schoonzoon, mevrouw — en uw echtgenoot, mejuffer. Deze heer is mij voortaan volkomen vreemd, maar ik wensch hem veel plezier met zijn verstandige keus.”

Hij snauwde mij toe, toen hij heenging, en nooit heb ik hem wedergezien.

Men zou zich vergissen (vervolgde de arme bloedverwant) te veronderstellen dat mijn dierbare Christiana, door de overreding en den invloed harer moeder, een rijk man trouwde, en dat de modder van zijn rijtuig mij bespatte, als zij in deze veranderde tijden mij voorbijreed. Neen, neen. Zij huwde mij.

De reden waarom wij iets vroeger trouwden dan wij voornemens waren is deze. Ik betrok een nederige woning, en maakte bezuinigingen en plannen om harentwil, toen zij op zekeren dag, met grooten ernst tot mij kwam en zeide:

„Lieve Michel, ik heb u mijn hart geschonken. Ik heb gezegd dat ik u beminde, en heb beloofd uw vrouw te worden. Ik ben nog evenzeer de uwe door alle wisselingen van goed en kwaad, alsof wij getrouwd waren op den dag dat daarvan het eerst tusschen ons sprake was. Ik ken u heel goed, en weet dat zoo wij scheiden moesten en onze verbintenis verbroken werd, uw gansche leven verduisterd zou zijn, en al wat er nu nog in uw karakter aanwezig is aan kracht om den strijd met het leven aan te gaan, zou dan niet meer zijn dan een schaduw van wat het thans is!”

„Bij God, Christiana!” zeide ik. „Gij spreekt de waarheid.”

„Michel!” zeide zij, haar hand, met maagdelijke genegenheid, in de mijne leggende, „laat ons niet langer gescheiden leven. Ik behoef slechts te zeggen dat ik tevreden leven kan met de middelen die gij hebt, en ik weet dat gij dan gelukkig zijt. Welnu, ik zeg dat van ganscher harte. Strijd niet meer alleen; laat ons samen strijden. Lieve Michel, het is niet goed, dat ik voor u geheim houd wat gij niet vermoedt, maar wat mijn gansche leven vergalt. Mijn moeder: zonder acht te slaan op wat gij hebt verloren, verloren om mij, en wegens het vertrouwen op mijn woord: stelt haar hart op rijkdommen, en dringt mij tot mijn ongeluk een andere partij op. Ik kan dit niet uitstaan, want kon ik het, dan ware dit

ontrouw tegen u. Ik wensch liever uw worstelingen te deelen dan ze aan te zien. Ik verlang geen beter huis dan gij mij geven kunt. Ik weet dat gij met grooteren moed streven en arbeiden zult indien ik geheel de uwe ben, laat dit dus zoo zijn wanneer gij wilt!”

Dien dag was ik waarlijk gelukkig, en een nieuwe wereld opende zich voor mij. Wij waren binnen korten tijd getrouwd, en ik nam mijn vrouw mede naar onze gelukkige woning. Dit was het begin van het verblijf waarvan ik gesproken heb; het Kasteel dat wij sedert altijd samen bewoond hebben, dagteekent van dien tijd. Al onze kinderen zijn daarin geboren. Ons eerste kind — thans gehuwd — was een meisje, dat wij Christiana noemden. Haar zoon lijkt zoozeer op kleine Frank, dat ik ze nauwelijks van elkander kan onderscheiden.

De algemeene opinie ten aanzien der handelingen van mijn compagnon met mij is ook geheel onjuist. Hij begon niet mij als een armen dwaas koel te behandelen, toen mijn oom en ik dien noodlottigen twist hadden; ook maakte hij zich later niet gaandeweg van onze zaak meester, en wist mij er uit te werken. Integendeel hij gedroeg zich jegens mij met de meeste goede trouw en eer. De zaken tusschen ons namen de volgende wending: Op den dag dat ik van mijn oom scheidde, en even voor dat op ons kantoor mijne koffers aankwamen (die hij mij nazond niet gefrankeerd), ging ik beneden naar onze spreekkamer op de kleine losplaats, waar men een gezicht had over de rivier; en daar vertelde ik aan John Spatter wat er gebeurd was. John zeide niet, in antwoord, dat rijke betrekkingen iets degelijks was, terwijl liefde en gevoel niets anders waren dan hersenschimmen en maneschijn. Hij sprak mij aldus aan:

„Michel,” zeide John, „wij hebben samen school gegaan, en in 't algemeen had ik beter slag om vooruit te komen en naam te maken dan gij.”

„Dat hadt gij ook, John,” antwoordde ik.

„Niettemin,” ging John voort, „leende ik uw boeken van u en verloor ze; ik leende uw zakgeld en betaalde het nooit terug; verkocht u mijne beschadigde zakmessen voor meer dan ze mij nieuw gekost hadden; en liet u opdraaien voor de ruiten die ik gebroken had.”

„Dat alles is niet de moeite waard om er over te spreken, John Spatter,” zeide ik, „ofschoon het volkomen waar is.”

„Toen gij voor het eerst in deze jonge zaak gezet werd, die beloofde heel goed te zullen gaan,” vervolgde John, „was ik zoekende naar eenige betrekking, ik kwam tot u, en gij naamt mij als klerk.”

„Dat is evenmin de moeite waard te ver-

melden, mijn waarde John Spatter," zeide ik; „maar het is toch waar.”

En bevindende dat ik verstand had van zaken, en dat ik wezenlijk nuttig was voor uw zaak, wildet gij mij niet in dien toestand laten, maar dacht dat het billijk was mij als uw compagnon aan te nemen.”

„Dat is nog veel minder de moeite der vermelding waard dan eenige van die andere kleine omstandigheden, welke gij hebt opgehaald, John Spatter," zeide ik; „want ik ben altijd geweest en ben nog, gevoelig voor uwe verdiensten en mijne tekortkomingen.”

„Nu, mijn goede vriend," zeide John, mijn arm door den zijnen stekende, gelijk hij gewoon was te doen, toen wij nog op school gingen; terwijl twee schepen, die wij zagen door onze kantoorvensters (welke veel hadden van de vensters in een schip), langzaam met het tij de rivier afdreven, zooals John en ik toen in gezelschap, en in goed geloof en vertrouwen, onze levensreis begonnen; „laat er, onder deze vriendschappelijke omstandigheden, een goede verstandhouding tusschen ons bestaan. Gij zijt te inschikkelijk, Michel. Gij doet niemand kwaad dan u zelve. Indien ik nu eens die voor onze betrekking schadelijke hoedanigheid in u opmerkte, met een schouderophalen, een hoofdschudden of een zucht; en ik inmiddels het vertrouwen dat gij in mij stelt misbruikte—”

„Maar dat zult gij nimmer misbruiken John," merkte ik op.

„Dat zal ik ook nimmer!" zeide hij; „maar ik stel slechts een geval — Ik zeg dan, zoo ik middelerwijl dat vertrouwen misbruikte door een gedeelte onzer gemeenschappelijke zaken in de duisternis te houden, en een ander gedeelte in het licht, en weder een ander gedeelte in den schemer, en zoo voort, zoo zou ik dag aan dag mijn kracht versterken, en uw zwakheid nog zwakker maken, totdat ik mij ten laatste op den grooten weg bevond die leidt naar fortuin, terwijl gij, tallooze mijlen van den weg af, werdt achtergelaten op de een of andere dorre weide.”

„Het is juist zooals gij zegt," hernam ik.

„Om nu dit, of zelfs de geringste kans voor dit te voorkomen, Michel," zei John Spatter, „moet er tusschen ons volkomen opening van zaken bestaan. Niets moet worden geheim gehouden, en wij moeten slechts één belang hebben.”

„Mijn waarde John Spatter," verzekerde ik, „zoo meen ik het precies.”

„En wanneer gij te inschikkelijk zijt," vervolgde John, met een gelaat gloeiende van vriendschap, „moet gij mij toestaan te beletten dat de een of ander partij trekt van die zwakheid in uw karakter; gij moet niet verwachten dat ik die door de vingers zal zien. —

„Mijn waarde John Spatter," hernam ik, „ik

verwacht geenszins dat gij die zwakheid door de vingers ziet. Ik wil ze gaarne verbeteren.”

„En ik ook!" zei John.

„Dan is alles goed!" riep ik uit. „Wij hebben beiden hetzelfde doel voor oogen; en daar wij het langs eerlijken weg zoeken te bereiken, en wij elkander volkomen vertrouwen, en slechts één belang hebben, zoo zal onze compagnieschap voorspoedig en gelukkig zijn.”

„Daar ben ik zeker van," antwoordde John Spatter. „En wij drukten elkander zeer hartelijk de hand.

Ik nam John mede naar mijn Kasteel, en wij brachten een zeer gelukkigen dag door. Onze vennootschap ging goed vooruit. Mijn vriend en compagnon vulde aan wat mij ontbrak, zooals ik voorzien had dat hij doen zou; en door zoowel de zaak als mij zelve te verbeteren, erkende hij ruimschoots elke kleine opklimming in het leven waartoe ik hem geholpen had.

Ik ben niet, zeide de arme bloedverwant, terwijl hij langzaam zijn handen wrijvende naar het vuur keek, zeer rijk, daar heb ik nooit veel om gegeven; maar ik heb genoeg, en ben gewaarborgd voor alle matige behoeften en ongerustheden. Mijn kasteel is niet wat men een luisterrijke plaats noemt, maar het is zeer giefelijk, en er heerscht hartelijkheid en blijmoedigheid, zoodat men er het ware afbeeldsel der huiselijkheid aanschouwt.

Onze oudste dochter, die zeer veel van haar moeder heeft, huwde met den oudsten zoon van John Spatter. Onze beide familiën zijn door nog andere banden van gehechtheid innig aan elkander verbonden. Het is zeer genoeglijk des avonds, wanneer wij allen te zamen zijn — hetgeen dikwijls gebeurt — en wanneer John en ik over oude tijden spreken, en over hetzelfde belang dat er altijd tusschen beiden bestaan heeft.

Ik weet in mijn Kasteel werkelijk niet, wat eenzaamheid is. Eenige onzer kinderen of kleinkinderen loopen er altijd rond, en de jeugdige stemmen mijner afstammelingen zijn verrukkelijk — o, zoo verrukkelijk! — voor mij om te hooren. Mijn dierbare en liefdevolle gade, altijd trouw, behulpzaam, ondersteunend en troostend, is de onwaardeerbare zegen van mijn huis; waaruit alle andere zegeningen ontspringen. Wij zijn een vrij muzikale familie, en wanneer Christiana soms ziet dat ik eenigszins vermoeid of gedrukt ben, sluipt zij naar de piano en zingt een aardig liedje dat zij gewoon was te zingen toen wij het eerst verloofd waren. Ik ben zulk een zwak man, dat ik het niet kan uitstaan dit lied door een ander te hooren zingen. Eens hoorde ik het in den schouwburg, toen ik daar was met kleine Frank; en het

kind vroeg verbaasd: „Neef Michel, van wien zijn die heete tranen die daar op mijn hand gevallen zijn?”

Dit nu is mijn Kasteel, en dit zijn de werkelijke bijzonderheden van mijn leven daarin doorgebracht. Dikwijls neem ik kleine Frank mede daarheen. Hij is een welkome gast bij mijn kleinkinderen, en zij spelen samen. Op dezen tijd van het jaar — Kersttijd en Nieuwjaar — ben ik zelden buiten mijn Kasteel. Want alles loopt in dat seizoen samen om mij daar te houden; en de eischen van het seizoen schijnen mij te overtuigen dat het daar goed is te zijn.

„En het Kasteel is —” merkte een ernstige, vriendelijke stem onder het gezelschap op.

„Ja. Mijn Kasteel,” zeide de arme bloedverwant, zijn hoofd schuddende terwijl hij steeds in het vuur keek, „is in de Lucht. John, onze geachte gastheer, raadt zijn ligging zeer nauwkeurig. Mijn Kasteel is in de Lucht! Mijn verhaal is uit. Wilt gij zoo goed zijn de beurt aan een ander te geven?”

DE GESCHIEDENIS VAN HET KIND.

Verscheidene jaren geleden was er een reiziger, die op een verren tocht uitging. Het was een tooverreis, die zeer lang moest schijnen wanneer hij ze pas begon, en zeer kort wanneer hij halfweg gekomen was.

Gedurende een zeer korte poos reisde hij langs een duister pad, zonder iets te ontmoeten, totdat hij eindelijk bij een mooi kind kwam. Hij zei toen zoo tot het kind: „Wat doet gij hier?” En het kind zeide: „ik ben altijd aan het spelen. Kom en speel met mij!”

Toen speelde hij met het kind den ganschen dag, en zij waren zeer vroolijk. De Hemel was zoo blauw, de zon scheen zoo liefelijk, het water was zoo helder, de bladeren waren zoo groen, de bloemen waren zoo mooi, en zij hoorden de vogelen zingen, en zagen zooveel schoone vlinders, dat alles hun verrukkelijk voorkwam. Dit geschiedde bij mooi weer. Indien het regende keken zij gaarne naar de vallende droppels, en ademden de frissche geuren in. Wanneer het woei, was het verrukkelijk naar den wind te luisteren, en te denken aan wat de wind zeide, als hij daar zoo kwam aanvliegen uit zijn huis — waar of dat huis toch was? dat zouden zij wel eens willen weten — fluitende en huilende, de wolken voor zich uitdrijvende, de boomen buigende, door de schoorsteenen loeiende, terwijl hij de huizen op hun grondvesten deed schudden, en de zee woedend opzweepte. Doch, wanneer het sneeuwde, dat was het best van alles; want, het liefst wat zij deden

was naar de witte vlokken te kijken die snel en in dichte massa naar beneden stoven, alsof het dons was uit de borst van millioenen witte vogels; en te zien hoe zacht de opeenstapeling plaats had; en te luisteren naar de stilte op velden en wegen.

Zij hadden overvloed van het schoonste speelgoed ter wereld, en de vermakelijkste prentenboeken; alle over Turksche sabels en muiltjes en tulbanden, en dwergen, en reuzen en genieën en tooveressen, en Blauw-Baarden en boonestaken en rijkdommen en spelonken en wouden en Valentines en Orsons; en alles nieuw en alles waar.

Op zekeren dag echter verloor de reiziger plotseling het kind. Hij riep het verscheidene malen, maar kreeg geen antwoord. Hij begaf zich alzoo weer op weg, en ging een poos voort zonder iets te ontmoeten, totdat hij ten laatste bij een aardigen jongen kwam. Hij zei toen tot den jongen: „Wat doet gij hier?” En de knaap zeide: „ik ben altijd aan het leeren. Kom en leer met mij.”

Zoo zette hij zich dan met dien jongen aan het leeren over Jupiter en Juno, en de Grieken en de Romeinen, en ik weet niet over wat al meer, hij leerde meer dan ik kan zeggen — en hij zelf evenmin, want hij vergat er spoedig heel veel van. Maar, zij leerden niet altijd; zij hadden de vermakelijkste spelletjes die ooit gespeeld waren. Zij roeiden des zomers op de rivier, en des winters reden zij schaatsen op het ijs; zij waren ijerig bezig te voet, en te paard; vermaakten zich met cricket, en andere balspelen, speelden diefjesspel, haas en hond en nog verscheidene andere landelijke spelen, meer dan ik bedenken kan; niemand was hen daarin te knap af. Zij hadden feestdagen ook, en Driekoningen-koeken, en partijtjes waar tot middernacht gedanst werd, en wezenlijke Schouwburgen waar men paleizen van echt goud en zilver uit den grond zelf zag oprijzen, zij zagen alle wonderen der wereld tegelijk. Wat betreft vrienden, die hadden zij, en wel zulke dierbare vrienden en zoovele, dat ik ze niet allen kan optellen. Zij waren allen jong, evenals de aanvallige knaap en zouden omtrent elkander nimmer in hun leven onverschillig zijn.

Op zekeren dag echter te midden van al die vermaken, verloor de reiziger den knaap, zooals hij het kind verloren had, en, na hem vergeefs geroepen te hebben, vervolgde hij zijn reis. Hij ging toen een kleine wijl voort zonder iets te zien, totdat hij eindelijk bij een jongeling kwam. Toen zeide hij tot den jongeling: „Wat doet gij hier?” En de jongeling zeide: „ik ben altijd verliefd. Kom en wees verliefd met mij.”

Zoo ging hij dan met dien jongeling mee, en spoedig kwamen zij bij een der aardig-

ste meisjes die men ooit gezien had — zij leek precies op Fanny daar ginder in den hoek — en had oogen als Fanny, en kuiltjes in de wang zooals Fanny, en zij lachte en bloosde juist als Fanny doet terwijl ik over haar spreek. De jonge man werd dus dadelijk verliefd — juist als een zeker iemand, die ik maar niet noemen zal, de eerste maal dat hij hier kwam, op Fanny werd. Nu! Hij werd somtijds geplaagd — juist als zeker iemand gewoonlijk gedaan werd door Fanny; en zij krakeelden somtijds — juist als zeker iemand en Fanny gewoonlijk krakeelden; en zij legden het weer bij, en zaten in het duister, en schreven elken dag brieven, en zij waren nooit afzonderlijk gelukkig, altijd keken zij naar elkander uit, en hielden zich alsof het niet zoo was, en waren geëngageerd tegen Kersttijd, en zaten dicht naast elkander bij het vuur, en zouden zeer spoedig trouwen — alles precies zooals een zeker iemand die ik niet noemen zal en Fanny!

Maar, op zekeren dag verloor de reiziger hem, zooals hij zijn overige vrienden verloren had, en, na hen geroepen te hebben om terug te komen, hetwelk zij niet deden, vervolgde hij zijn reis. Zoo ging hij een kleine poos voort zonder iets te zien, totdat hij ten laatste een heer van middelbare jaren aantrof. Hij zeide nu tot den heer: „Wat doet gij hier?” En zijn antwoord was, „ik ben altijd bezig. Kom en wees bezig met mij!”

Dus zette hij zich met dien heer ijverig aan het werk, en zij gingen samen door het bosch. De gansche reis ging door een bosch, dit was echter in den beginne open en groen geweest, zooals een bosch dat in de lente is; en nu begon het dicht en donker te worden, zooals een bosch in den zomer; sommige der boompjes die het eerst waren uitgelopen, begonnen reeds bruin te worden. De heer was niet alleen, maar had een dame van omstreeks denzelfden leeftijd bij zich, het was zijn vrouw; en zij hadden kinderen, die ook met hen waren. Zij gingen allen te zamen door het bosch, velden de boomen, en maakten een pad door de takken, en de afgevallen bladeren, droegen lasten en werkten hard.

Van tijd tot tijd kwamen zij aan een lange groene laan die naar diepere wouden voerde. Dan plachten zij een verwijderde, zachte stem te hooren, die uitriep: „Vader, Vader, ik ben ook nog een kind! Wacht even op mij!” Een oogenblik daarna zagen zij dan een zeer kleine gestalte, die al grooter werd terwijl zij kwam aanloopen, om zich bij hen te voegen. Toen ze aangekomen was, drongen zij allen er om heen, en kusten en verwelkomden haar; en zij gingen allen te zamen verder.

Somtijds kwamen ze aan verscheidene lanen tegelijk, en dan stonden allen stil, en een der

kinderen zeide: „Vader, ik ga naar zee,” en een ander zeide: „Vader, ik ga naar Indië,” en een ander: „Vader, ik ga mijn fortuin zoeken waar ik kan,” en een ander: „Vader, ik ga naar den Hemel!” En terwijl zij dan veel tranen vergoten gingen zij heen, eenzaam, langs die lanen, elk kind zijn eigen weg; en het kind dat naar den Hemel ging, verhief zich in de gouden lucht en verdween.

Telkens wanneer deze scheidingen voorvielen, keek de reiziger naar den heer, en zag hem een blik slaan naar den Hemel boven de boomen, waar het daglicht begon af te nemen, en de zon ten ondergang neigde. Hij zag ook, dat zijn haar begon te vergrijzen. Zij konden echter nooit lang vertoeven, want zij hadden hun reis te vervolgen, en het was noodzakelijk voor hen steeds bezig te zijn. Ten laatste waren die scheidingen zoo dikwijls voorgevallen, dat er geen kinderen meer overbleven, en alleen de reiziger, de heer en de dame vervolgden hun weg in elkanders gezelschap. Het bosch nam nu een gele tint aan; die overging in bruin; en de bladeren, zelfs die van het bosch, begonnen af te vallen.

Daarop kwamen zij aan een laan die donkerder was dan de overige, en zetten nu met eenige haast hun reis voort zonder om te zien wanneer de dame somtijds stilstond.

„Ik word geroepen man,” zeide de dame tot haar echtgenoot.

Zij luisterden, en hoorden een stem, heel ver in de laan roepen: „Moeder, moeder!”

Het was de stem van het eerste kind die gezegd had: „ik ga naar den Hemel!” en de vader zeide: „ik bid u nog niet. De zonsongang is zeer nabij. Ik bid u nog niet.”

Maar de stem riep: „Moeder, moeder!” zonder acht op hem te slaan, hoewel zijn haar nu geheel wit was en tranen in zijn oogen stonden.

De moeder, die reeds naar de donkere schaduw der laan was heengevoerd, en zich voortbewoog terwijl zij de armen nog om zijn hals geslagen hield, kuste hem toen, en zeide: „Mijn waardste, ik word opgeroepen en ik ga!” En zij ging heen. Toen bleven de reiziger en hij alleen samen over.

Zij gingen te zamen verder, totdat zij dicht aan de grens van het bosch kwamen: zoo nabij, dat zij voor zich uit door de boomen de zon in schitterend rood konden zien ondergaan.

Terwijl hij zijn weg door de takken baande verloor de reiziger nogmaals zijn vriend. Hij riep en riep, maar er kwam geen antwoord, en toen hij uit het bosch trad, en de zon kalm zag ondergaan in een uitgestrekt purperen verschiet kwam hij bij een ouden man die op een omgevallen boom zat. Toen zeide hij tot den grijsaard: „Wat doet gij hier?” En de oude man zeide met een kalmen glimlach: „ik ben

altijd in herinneringen verdiept. Kom en verdiep u daarin met mij!"

De reiziger ging toen naast dien ouden man zitten, vlak tegenover de helder ondergaande zon; en al zijn vrienden kwamen zachtjes terug en stonden om hem heen. Het schoone kind, de aanvallige knaap, de verliefde jongeling, de vader, moeder en kinderen; zij waren allen daar, en hij had er geen verloren. Hij beminde ze allen, en was vriendelijk en inschikkelijk met hen allen, en vond er steeds genoeg in hen allen gade te slaan, en allen eerden en beminde hem. En ik geloof, waarde Grootvader, dat gij zelf die reiziger wel moet zijn, omdat gij evenzoo met ons, en wij met u doen.

DE GESCHIEDENIS VAN DEN SCHOOLJONGEN.

Daar ik thans nog tamelijk jong ben — ik heb wel mijn jaren, maar gevoel mij toch nog vrij jong — kan ik op geen bijzondere lotgevallen van mij zelve terugkomen. Het zou, vermoed ik, niemand hier kunnen schelen te weten welk een vrek de Eerwaarde heer is, of welk een grifioen zij is, of wat zij den ouders opschreven — voornamelijk haarsnijden en geneeskundige behandeling. Een onzer jongens kreeg op zijn rekening twaalf shillings en een half voor twee pillen — nogal voordeelig tegen zes shillings en drie pence het stuk, zou ik denken — en hij nam ze niet eens in, maar stak ze in de mouw van zijn buis.

Wat het rundvleesch betreft, dit is een schande. Het is geen ossenvleesch. Gewoon ossenvleesch bestaat niet uit spieren. Gewoon ossenvleesch kunt gij kauwen. Behalve dat, is er bij gewoon ossenvleesch ook vleeschmat, en daarvan is bij het onze geen druppel te bespeuren. Een ander onzer jongens ging ziek naar huis, en hoorde den huisdokter tot zijn vader zeggen, dat hij omtrent die ziekte geen aanleiding wist te zeggen, tenzij het was van het bier. Natuurlijk was het van het bier, en dat moest ook wel!

Intusschen, Ossenvleesch en de Oude Cheeseman zijn twee verschillende dingen. Dit is ook het geval met bier. Ik was eigenlijk voornemens van den Ouden Cheeseman te vertellen; en niet van de wijze waarop het gestel onzer jongens bedorven werd ter wille van winstbejag. Zie maar eens enkel naar de korst der pastei. Er is niets vlokkgigs nog schilferachtigs aan. Het is alles zoo vast en stevig — als lood. Onze jongens krijgen nachtmerrie, zien er opgezwoollen uit, en maken 's nachts de anderen wakker. Het is ook geen wonder.

De Oude Cheeseman liep eens op een nacht slapend te wandelen, zette zijn hoed over zijn

nachtmuts op, nam een hengelroede en een kolfstok, en ging naar beneden in de spreekkamer, waar men natuurlijk dacht dat het een spook was. Hij zou dit echter nooit gedaan hebben indien hij gezond voedsel had ontvangen. Zoo wij allen slaapwandelaars worden dan geloof ik wel dat het hun spijten zal.

De Oude Cheeseman was toen nog geen tweede Latijnsche meester; hij was zelf schooljongen. Toen hij nog zeer klein was werd hij daar gebracht in een postwagen, door een vrouw die altijd snoof en hem braaf door elkaar schudde — en dat was al wat hij er zich van herinnerde. In den vacantiestijd ging hij nooit naar huis. Zijn rekeningen (extra-vakken leerde hij nooit) werden naar een Bank gezonden, en de Bank betaalde ze; en tweemaal 's jaars kreeg hij een bruin pak kleeren, en op zijn twaalfde jaar moest hij reeds laarzen aantrekken. Zij waren hem ook altijd te groot.

In de zomervacantie plachten sommige onzer jongens die dicht bij woonden, nu en dan te komen, en tegen de boomen buiten de speelplaats op te klauteren, om naar den ouden Cheeseman te kijken, die daar alleen zat te lezen. Hij was altijd zoo zoetsappig als de thee — en die is nogal zoet zou ik denken! — als zij dan naar hem floten, keek hij op en knikte; en wanneer zij riepen: „Hola, Oude Cheeseman, wat hebt ge gehad voor uw maaltijd?“ zeide hij: „Gekookt schapenvleesch;“ en wanneer zij vroegen: „Is het hier niet eentong, Oude Cheeseman?“ dan zeide hij: „Het is somtijds wel wat vervelend;“ en zij riepen: „Nu, vaarwel, Oude Cheeseman!“ en klauterden dan weer naar beneden. Natuurlijk was het bedriegelijk den Ouden Cheeseman gedurende de gansche vacantie niets dan gekookt schapenvleesch te geven, maar dit was juist zoo de manier. Wanneer zij hem geen gekookt schapenvleesch gaven, dan gaven zij hem rijstpodding, beweerde dat het een traktatie was. En haalden zoodoende den slachter uit.

Zoo groeide Oude Cheeseman op. De vacantiestijd gaf hem nog andere onaangenaamheden, behalve de eenzaamheid; omdat, wanneer de jongens langzamerhand, en met weerzin, terugkwamen hij altijd blijde was hen te zien: en dit te meer wanneer zij vooral niet in hun schik waren hem te zien, en dan kwam zijn hoofd wel eens in aanraking met den muur en kreeg hij een bebloeden neus. Maar over 't algemeen was hij de gunsteling. Eens deed men een inschrijving voor hem; en, om hem wat opgeruimd te maken, gaf men hem voor de vacantie twee witte muizen, een konijn, een duif, en een mooien jongen hond. Oude Cheeseman schreide van aandoening — vooral spoedig daarna toen zij onderling elkander verscheurden.

Natuurlijk werden Ouden Cheeseman alle

namen van kaassoorten als bijnamen gegeven — Dubbele Glo'sterman, Familie Cheshireman, Hollandsche kaasman, Noord Wiltshireman en zoo al meer. Maar hij sloeg daar nooit acht op. Ik wil niet zeggen dat hij oud was in jaren — want dat was hij niet — doch van den beginne af, werd hij Oude Cheeseman genoemd.

Eindelijk werd Oude Cheeseman hulponderwijzer in het Latijn. Op een morgen, bij den aanvang van een nieuw halfjaar, werd hij de school binnengeleid en in genoemde hoedanigheid voorgesteld als „Mijnheer Cheeseman”. Toen waren al onze jongens het eens dat Oude Cheeseman een spion was, en een overlooper, die naar het vijandelijke kamp was overgegaan, en zich zelve verkocht had voor goud. Het werd voor geen verontschuldiging aangenomen, dat hij zich verkocht had voor zeer weinig goud — twee pond tien shilling per kwartaal en de wasch, zooals werd verteld. Er werd besloten door een Parlement, dat te dier zake werd gehouden, dat de geldzuchtige bedoelingen van Ouden Cheeseman alleen in aanmerking konden komen, en dat hij „ons bloed voor Drachma's had vergoten.” Het Parlement nam deze uitdrukking over uit Shakespeare's tooneel van den twist tusschen Brutus en Cassius.

Toen op deze plechtige wijze vastgesteld was dat Oude Cheeseman een verschrikkelijke verrader was, die zich in de geheimen onzer jongens gedrongen had, ten einde in gunst te geraken door alles aan te brengen wat hij wist, toen werden alle jongens die moed hadden opgeroepen, om zich te vereenigen tot een genootschap ten einde een plan tegen hem te smeden. De President van het genootschap was de Primus der school, genaamd Bob Tarter. Zijn vader was in West-Indië, en hij beweerde zelf, dat zijn vader millioenen waard was. Hij oefende groote macht uit op onze jongens, en hij schreef een Parodie aldus beginnende:

„Wie hield zich voor ons steeds zoo zwak
Dat wij 't nauw hoorden als hij sprak,
Die toch een lage klikspaan werd?
Oude Cheeseman:”

— en op deze wijze ging het voort in meer dan een dozijn verzen, welke hij elken morgen placht te zingen, vlak voor den lessenaar van den nieuwen meester. Hij richtte een der kleinere jongens af, een roodwangig onbeschaamd ventje, die alles deed wat men verlangde, deze moest op zekeren morgen met zijn Latijnsche spraakkunst naar hem toe gaan, en die alzoo opzeggen: — *Nominativus pronominum Oude Cheeseman, raro exprimitur*—was nooit verdacht, *nisi distinctio nis*—een klikspaan te zijn, *aut emphasis*

gratiâ — totdat dit een bewezen zaak was. *Ut* — bij voorbeeld, *Vos damnastis* — toen hij de jongens verkocht. *Quasi* — alsof, *dicat* — hij zeide, *Præterea nemo* — ik ben een Judas! Dit alles maakte grooten indruk op den Ouden Cheeseman. Veel haar had hij nooit gehad, maar het weinige dat hij had begon dagelijks dunner en dunner te worden. Hij werd bleeker en zag er meer vervallen uit; en somtijds zag men hem des avonds aan zijn lessenaar zitten, met een zeer lange pit aan zijn kaars, en de handen voor zijn gelaat, terwijl hij schreide. Maar geen enkel lid van het genootschap kon medelijden met hem hebben, zelfs al ware hij daartoe geneigd geweest, omdat de President zeide dat het geweten van Ouden Cheeseman in hem begon te spreken.

Op deze wijze ging het voort met Ouden Cheeseman, en 't was een ellendig leven dat hij leidde! Natuurlijk trok de Eerwaarde zijn neus tegen hem op, en natuurlijk deed zij dit ook — omdat beiden dit altijd deden tegen al de meesters — maar het meest had hij van de jongens te lijden, en dit was een voortdurend lijden. Hij sprak er nooit over, voor zoover het genootschap wist; maar toch verwierf hij daardoor geen grooter vertrouwen, omdat de President zeide dat hieruit Oude Cheeseman's lafhartigheid bleek.

Hij had slechts een vriendin in de wereld, en die was bijna even machteloos als hij zelf, want het was Jaantje maar. Jaantje was een vrouw die toezicht hield over de kleerkast onzer jongens, en zorg droeg voor de koffers. Zij was, naar ik gis, het eerst gekomen als een soort leermeisje — uit een Liefdadigheids-gesticht, beweerden eenige onzer jongens, maar dit weet ik niet zeker — en toen haar tijd om was, was zij gebleven tegen zooveel per jaar. Zoo weinig per jaar moest ik misschien zeggen, want dat had er veel meer van. Evenwel, zij had eenigè ponden in de Spaarbank belegd, en zij was een zeer aardige jonge vrouw. Zij was niet wat men mooi noemt; maar had een zeer open, eerlijk, opgeruimd gelaat, en al onze jongens hielden veel van haar. Zij was zeer handig en vroolijk, en buitengewoon welwillend en vriendelijk. En indien er iets aan de hand was met de moeder van een der jongens, dan liep hij terstond naar Jaantje en toonde haar den brief.

Jaantje was de vriendin van den Ouden Cheeseman. Hoe meer het genootschap tegen hem was, des te meer stond Jaantje hem ter zijde. Somtijds placht zij hem een opgeruimden blik toe te werpen uit het venster van haar werkkamertje, zoo iets scheen hem den ganschen dag op te beuren. Zij kwam nu en dan uit den boomgaard en den moestuin, (die altijd gesloten werd gehouden, dat verzeke ik u!) over de speelplaats, wanneer zij even goed een

anderen weg had kunnen gaan, alleen maar om Ouden Cheeseman een wenk met haar hoofd te geven, alsof zij zeggen wilde, „wees toch opgeruimd!” Zijn kamertje zag er altijd zoo frisch en ordelijk uit, dat men zeer goed kon nagaan wie het opruimde terwijl hij aan zijn lessenaar zat; en wanneer onze jongens somtijds zagen dat er een bord warme meelpap op zijn kamer stond, dan gisten zij met verontwaardiging wie dat naar boven gezonden had.

Onder deze omstandigheden, besloot het Genootschap, na veel vergaderen en veel beraadslagen, dat Jaantje zou worden aangezocht om Ouden Cheeseman, dood te verklaren; en dat zoo zij weigerde, men dan niet meer tegen haar spreken, noch de minste notitie van haar nemen zou. Er werd dus een deputatie benoemd, aan wier hoofd de President stond, om bij Jaantje haar opwachting te maken, en haar bekend te maken met het besluit, dat de Vergadering in de droevige noodzakelijkheid geweest was te nemen. Zij was zeer gezien wegens al hare goede hoedanigheden, en er liep een verhaal, dat zij zelfs den Eerwaarde in zijn studeervertrek had bezocht, en enkel door haar goedhartigheid, een jongen kwijtschelding van een zeer strenge straf had bezorgd. De deputatie zag dus wel wat op tegen dat baantje. Evenwel, zij trok er heen, en de President gaf uitvoerig verslag van de zaak. Hierop werd Jaantje gloeiend rood, barstte in tranen uit, vertelde den President en de deputatie, op een niet zeer malsche wijze, dat zij niet anders dan een troep deugnieten waren en joeg de gansche achtbare vergadering de kamer uit. Er werd diensvolgens opgeteekend in het Genootschaps boek (met cijferletters geschreven uit vrees voor ontdekking) dat alle verkeer en gemeenschap met Jaantje was verboden: en de President sprak de leden toe omtrent dit onwederlegbaar bewijs van Ouden Cheeseman's ondermijning.

Maar Jaantje bleef even trouw aan den Ouden Cheeseman, als deze valsch was tegen onze jongens — ten minste zooals zij meenden — en bleef bestendig zijn eenige vriendin. Het was een groote smart voor het Genootschap, omdat Jaantje voor hen een even groot verlies was, als zij een aanwinst was voor hem; en daar zij meer verbitterd op hem waren dan ooit, behandelden zij hem slechter dan ooit. Op zekeren morgen, eindelijk, kwam hij niet aan zijn lessenaar, men keek in zijn kamer en vond die ontruimd, en met bleek gelaat fluisterden onze jongens onder elkander dat de Oude Cheeseman, het niet langer kunvende verdragen, vroeg was opgestaan en zich verdronken had.

De geheimzinnige blikken der andere meesters na het onthijt, en het duidelijke feit dat

oude Cheeseman niet verwacht werd, bevestigde het Genootschap in dit gevoelen. Sommigen begonnen te overleggen of de President gehangen, of voor zijn gansche leven verbannen zou worden, en het gelaat van den President drukte grooten angst uit om te weten waar hij aan toe was. Hij zeide echter, dat een jury van zijn land bevinden zou dat hij moed bezat; en dat in zijn toespraak hij hun met de hand op het hart de vraag zou voorleggen, of zij als Britten verklikkers konden beschermen, en hoe zij zouden handelen indien zij in hetzelfde geval waren. Sommige leden der Vereeniging waren van oordeel, dat hij beter zou doen weg te loopen totdat hij een of ander bosch vond waar hij met een houthakker van kleeding kon verwisselen, en zijn gelaat met het sap van braambessen kleuren; maar de meerderheid meende dat zoo hij bleef, zijn vader — die in West-Indië woonde, en millioenen waard was — hem wel vrij zou kunnen kopen.

Het hart van al onze jongens klopte sneller toen de Eerwaarde binnentrad, en met zijn liniaal gewapend de houding aannam van een Romanheld, of Veldmaarschalk; zooals hij altijd deed alvorens een toespraak te beginnen. Echter hun vrees was niets vergeleken bij hun verbazing, toen hij uitkwam met het verhaal dat Oude Cheeseman, „zoolang onze geachte vriend en mede-pelgrim op de aangename banen der kennis,” dus noemde hij hem. — O, ja! Ik mag zeggen! dat was hij werkelijk! — het ouderlooze kind was van een onterfde jonge dame die tegen den wil haars vaders gehuwd, en wier jonge man gestorven was; zij zelve was ook van hartzeer gestorven, en haar ongelukkig kind (Oude Cheeseman) was grootgebracht op kosten van een grootvader, die nooit het kind, den jongeling, of den man had willen zien: deze grootvader was nu gestorven, dat was zijn verdiende loon — deze opmerking is van mij — en het aanzienlijk vermogen van dien grootvader, die geen testament gemaakt had, kwam nu, plotseling, geheel en voor altijd aan den Ouden Cheeseman! onzen zoo hooggeachten vriend en mede-pelgrim op de aangename paden der kennis; de Eerwaarde sloot met eenige klinkende aanhalingen en zeide, dat hij, Cheeseman „nog eens te midden van ons zou komen” over veertien dagen om dan zelf op meer bijzondere wijze van ons afscheid te nemen. Met deze woorden wierp hij een strengen blik op al onze jongens, en ging plechtstatig heen.

Thans was er groote ontsteltenis onder de leden van het Genootschap. Verscheidene hunner wilden het opgeven, weer anderen nog trachtten te bewijzen dat zij er eigenlijk nooit toe behoord hadden. De President evenwel hield vol, en zeide dat zij te zamen moesten staan of vallen, en dat zoo er een bres ge-

maakt werd, dit over zijn lijk zou zijn — hiermede wilde hij de Vereeniging aanmoedigen: maar het gelukte niet. De President zeide verder, dat hij over den toestand waarin zij zich bevonden zou nadenken, en binnen weinige dagen hun zijn beste meening en raad zou geven. Daarnaar werd verlangend uitgezien, omdat hij veel van de wereld kende vermits zijn vader in West-Indië was.

Nadat hij verscheidene dagen ernstig had nagedacht en op zijn lei legers had bijeengetrokken, riep de President onze jongens te zamen en stelde hun de zaken duidelijk voor. Hij zeide, dat zoo Oude Cheeseman op den bepaalden dag kwam, het niet missen kon of zijn eerste wraak zou zijn het Genootschap in staat van beschuldiging te stellen, en hen allen een duchtig pak slaag te doen geven. Nadat hij dan met vreugde de pijniging zijner vijanden zou hebben aanschouwd, en zich in hun angstgeschreeuw zou hebben verlustigd, dan was het waarschijnlijk dat hij, onder voorwendsel van een onderhoud, den Eerwaarde zou uitnoodigen in een afzonderlijke kamer te gaan — zegge de spreekkamer, waar de Ouders werden binnen gelaten, en waar de twee groote globes stonden, die nooit gebruikt werden, dat hij hem daar de vele valschheden en vernederingen zou verwijten die hij van hem had moeten verduren. Aan het einde zijner beschouwingen zou hij een teeken geven aan een Voorvechter, verborgen in de gang, die dan te voorschijn zou komen, zich op den Eerwaarde zou werpen, en hem toetakelen totdat hij buiten kennis lag. Oude Cheeseman zou dan Jaantje vijf tot tien pond present doen en daarna het gesticht verlaten.

De President verklaarde dat hij niets tegen dit programma had in te brengen wat het gedeelte betrof, dat in de spreekkamer of met Jaantje zou worden ten uitvoer gebracht; maar in zoover het Genootschap daarin betrokken was, spoorde hij aan tot krachtig verzet. Met dit doel voor oogen beval hij dat alle bruikbare lessenaars met steenen moesten worden gevuld, en dat het eerste woord der aanklacht, voor elken jongen het teeken zou zijn om die steenen naar den Ouden Cheeseman te slingeren. Deze stoutmoedige raad bracht bij het Genootschap meerdere opgeruimdheid te weeg, en werd eenstemmig aangenomen. Een paal omstreeks ter lengte van den Ouden Cheeseman werd in de speelplaats opgericht, en al de jongens oefenden zich daarop zoolang totdat hij geheel met deuken was bedekt.

Toen de dag aanbrak, en de plaatsen waren aangewezen, zat iedere jongen in duizend vreezen. Er was veel over en weer beraadslaagd op welke wijze de Oude Cheeseman zou komen; doch men was algemeen van oordeel dat hij zou verschijnen in een soort van triumfwagen

door vier paarden getrokken met twee livreebedienden voorop, en den Voorvechter vermomd achterop. Edoch geen geratel van wielen werd gehoord, want Oude Cheeseman kwam ten laatste in de school zonder eenigen omslag. Geheel zooals hij voorheen placht te doen, alleen was hij in het zwart gekleed.

„Jongeheeren,” zeide de Eerwaarde, terwijl hij hem voorstelde, „onze zoo hooggeschatte vriend en medereiziger op de aangename paden der kennis, verlangt een paar woorden tot u te spreken. Dus allen opgelet, jongeheeren!”

Iedere jongen stak toen stilletjes zijn hand in zijn lessenaar en had het oog op den President gevestigd. De President was volkomen gereed, en koos met zijn oogen Ouden Cheeseman tot mikpunt.

Toen ging Oude Cheeseman heel eenvoudig naar zijn ouden lessenaar, zopals hij voorheen altijd deed, zag om zich heen met een zonderlingen glimlach alsof er een traan in zijn oogen stond, en begon met een trillende zachte stem aldus: „Mijn waarde kameraden en oude vrienden!”

De hand van elken jongen kwam terstond uit zijn lessenaar te voorschijn, en de President begon te schreien.

„Mijn waarde kameraden en oude vrienden,” zeide Oude Cheeseman, „gij hebt zeker van mijn geluk gehoord. Ik heb zoovele jaren onder dit dak doorgebracht — mijn geheele leven mag ik wel zeggen — dat ik hoop dat gij om mijnentwil er u over zult verheugen. Ik zou er geen genot van hebben zonder uw gelukwensching te ontvangen. Zoo er ooit eenig misverstand tusschen ons is geweest, zoo bid ik u, dierbare jongens, laat het vergeven en vergeten zijn. Ik gevoel groote genegenheid voor u, en ik ben zeker dat gij dit beantwoordt. Ik heb behoefte, met de volheid van een dankbaar hart, elk uwer de hand te drukken. Ik ben teruggekomen om dit te doen, als gij wilt, mijn geliefde jongens.”

Van het oogenblik af dat de President was begonnen te schreien, waren ook hier en daar andere jongens in tranen uitgebarsten; maar thans, nu Oude Cheeseman met hem, als den primus der school begon, de linkerhand met hartelijkheid op zijn schouder legde, en hem zijn rechterhand toestak; en toen daarop de President zeide: „waarlijk ik verdien het niet, mijnheer; op mijn eerewoord ik verdien het niet;” ontstond er een algemeen gesnik en geschrei door de geheele school. Elke andere jongen zeide evenzeer, dat hij het niet verdiende; maar Oude Cheeseman stoorde zich daaraan volstrekt niet, ging blijmoedig rond naar elken jongen, vervolgens naar elken meester — en ging ten slotte over tot den Eerwaarde.

In een hoek stond een kleine schreiende knaap, die altijd de een of andere straf had, deze begon toen met schelle stem uit te roepen: „Heil den Ouden Cheeseman! Hoera!” De Eerwaarde wierp een blik op hem, en zeide: „Mijn heer Cheeseman, jongeheer.” Doch Oude Cheeseman verklaarde dat zijn oude naam hem

konfijten, vruchten, pasteiën, geleiën, wijn en water, suikerboonen, chocolaadjes, noten — men kon eten en ook in zijn zak steken zoo- veel men verkoos — alles ten koste van Ouden Cheeseman die trakteerde. Daarna, toespraken, een ganschen dag vacantie, allerlei soort van vermakelijkheden en spelen, ezels, hittewagens,

»OF HIJ DE PREDIKANT ZELF WAS, OF DIENS ZOON MOZES, OF MIJNHEER BURCHILL, OF DE LANDHEER, OF WEL EEN VERMENGING VAN ALLE VIER, DAT KON IK NIET ZEGGEN.” (Blz. 230).

liever was dan de nieuwe, waarop al onze jongens den kreet herhaalden; en gedurende, ik weet niet hoeveel minuten, was er zulk een donderend handgeklap en voetengetrappel, en zulk een geschreeuw, als men vroeger nooit gehoord had.

Hierna werd er in de eetkamer een zeer prachtigen disch gereedgemaakt. Vogels, tong,

een diné aan alle meesters gegeven in de restauratie de Zeven Klokken (twintig pond de persoon, meenden onze jongens), wijders werd bepaald dat elk jaar op dien dag vacantie en feest zou zijn, en evenzoo op Ouden Cheeseman's geboortedag. — De Eerwaarde verbond zich in tegenwoordigheid der jongens dit toe te staan, zoodat hij later nooit kon terugtreden — alles

op kosten van den Ouden Cheeseman.

En gingen onze jongens niet gezamenlijk juichen buiten de restauratie de Zeven Kloken! O neen! volstrekt niet.

Maar er is behalve dat nog iets. Heb maar geen zorg voor het verdere verhaal, want er is nog meer. Den volgenden dag werd besloten, dat het Genootschap met Jaantje een schikking zou treffen, en daarna zou de Vereeniging ontbonden worden. Wat zoudt ge er van denken wanneer Jaantje ook eens heenging? „Wat! heengaan voor altijd?” zeiden onze jongens met lange gezichten. „Ja, zeker,” was het eenige antwoord dat zij ontvingen. Niemand van de lieden in huis wilde iets meer zeggen. Ten laatste nam de primus het op zich den Eerwaarde te vragen, of het waar was dat onze oude vriendin Jaantje werkelijk heenging? De Eerwaarde (hij heeft een dochter t'huis gekregen — met opgetrokken neus, en rood gezicht) antwoordde gestreng. „Ja, jongeheer, Mejuffrouw Pitt gaat heen.” Welk idée, om Jaantje Juffrouw Pitt te noemen! Sommigen zeiden dat zij haar ontslag had gekregen als straf omdat zij van Ouden Cheeseman geld had aangenomen; anderen zeiden dat zij bij Ouden Cheeseman in dienst was getreden tegen tien pond 's jaars. Onze jongens kwamen niet anders te weten dan dat zij vertrokken was.

Het was twee of drie maanden daarna, toen, op een achtermiddag, een open rijtuig stilhield bij het cricket-veld, juist buiten de grenzen, een dame en een heer zaten er in, die langen tijd naar het spel keken, en opstonden om het aan te zien. Niemand sloeg daar acht op, totdat dezelfde kleine kwajongen tegen alle regelen in, kwam aanloopen, van de post waar hij als Verkener geplaatst was, en zeide: „Het is Jaantje!” Allen lieten terstond het spel in den loop en verdrongen zich om het rijtuig. Het was Jaantje! Wat een mooien hoed had zij op! En zoudt gij het kunnen gelooven, Jaantje was getrouwd met den Ouden Cheeseman.

Spoedig werd het een zeer gewone zaak, dat wanneer onze jongens op de speelplaats aan den gang waren, een rijtuig gezien werd aan het benedeneinde van den muur, daar waar het zich met het boveinde vereenigde, en dan stonden daar een dame en een heer, er over heen te kijken. De heer was altijd onze Oude Cheeseman, en de dame was Jaantje.

Toen ik ze voor het eerst zag, was het op deze wijze. Er was toen reeds veel verandering gekomen onder onze jongens, en het was gebleken dat Bob Tarter's vader volstrekt geen millioenen waard was! Hij was, eigenlijk gezegd niets waard. Bob had dienst genomen als soldaat, en Oude Cheeseman had alles voor hem betaald. Maar dat heeft niets te maken met het rijtuig. Het rijtuig hield stil, en al

onze jongens staakten hun spel zoodra zij het in het oog kregen.

„Gij hebt mij dus in elk geval nooit links laten liggen!” zeide de dame, lachende, terwijl onze jongens langs den muur opklauterden om haar de hand te drukken. „Zult gij dat nooit doen?”

„Nooit! nooit! nooit!” klonk het van alle kanten.

Ik begreep toen niet wat zij daarmee meende, maar nu begrijp ik het. Haar gelaat beviel mij trouwens zeer, zoowel als haar manier van doen, en onwillekeurig keek ik haar aan — en hem evenzeer — met al onze jongens zoo vroolijk rondom hen verzameld.

Zij merkten spoedig dat ik een nieuweling was, dus dacht ik dat ik zelf ook wel op den muur mocht klauteren, en hun de hand drukken, zooals de anderen deden. Ik was evenzoo in mijn schik hen te zien als de overigen, en terstond even gemeenzaam met hen.

„Nu nog veertien dagen,” zeide oude Cheeseman, „en dan is er vacantie. Wie blijft er in de vacantie over? Is er iemand onder u die overblijft?”

Een menigte vingers wezen mij aan, en verscheidene stemmen riepen uit: „Hij blijft hier!” Het was het jaar dat gij allen weggingt; en ik was er nogal neerslachtig om, dat kan ik u zeggen.

„O!” zeide Oude Cheeseman. „Het is hier zeer eentonig in den vacantietyd. Hij zou beter doen naar ons te komen.”

Ik ging dan naar hun gezellig huis, en was daar zoo gelukkig als ik maar zijn kon. Zij verstonden de kunst om met jongens om te gaan, dat verstonden zij. Wanneer zij, bij voorbeeld, met een jongen speelden, dan speelden zij ook. Zij kwamen niet wanneer het spel reeds begonnen was, of gingen heen voor het was geëindigd. Zij wisten ook hoe een jongen moet worden opgevoed. Kijk maar eens naar hun eigen jongen! Hij is nog maar heel klein, en toch, wat een ferme jongen is het! In waarheid dengene, van wien ik het meest houd, na Mevrouw Cheeseman en den Ouden Cheeseman, is voorzeker den jongen Cheeseman.

Nu heb ik u alles verteld wat ik weet van den Ouden Cheeseman. En het is, vrees ik, niet veel bijzonders. Is het wel?

DE GESCHIEDENIS VAN NIEMAND.

Hij woonde aan den oever van een prachtige, breede en diepe rivier, die altijd statig voortrolde naar een uitgestreken grooten oceaen. Van het begin der wereld af had zij steeds

zoo voortgerold. Soms had zij haar loop veranderd en zich in nieuwe richtingen begeven, terwijl zij haar oude wegen droog en onvruchtbaar achterliet; maar altijd hadden haar wateren gestroomd, en moesten immer blijven voortvloeien. Niets was tegen dien peilloozen vloed bestand. Geen levend schepsel, geen bloem, geen blad niet het geringste bezielde of onbezielde wezen keerde ooit terug van den onbekenden oceaan. De strooming der rivier ging met onweerstaanbare macht daarheen; en de loop werd nooit gestremd, evenmin als de loop der aarde in haar wenteling om de zon.

Hij woonde in een bedrijvige plaats, en werkte zeer hard voor zijn brood. Hij kon niet verwachten ooit zoo rijk te worden, dat hij een maand kon leven zonder zwaren arbeid, maar toch was hij tevreden, God weet het, en werkte met opgeruimden geest. Hij behoorde tot een groot gezin, waarvan alle zonen en dochters hun dagelijksch brood verdienden door hun dagelijkschen arbeid, die van den vroegen morgen tot den laten avond aanhoudend voortduurde. Hij had geen ander lot te verwachten, en hij trachtte ook niet daarnaar.

In de buurt waar hij woonde hoorde men veel te veel trommelen, trompetten en rede-neeren; maar hij bemoeide zich daarmee niet. Dat geklets en rumoer kwam van de Bigwig-familie, wel was hij zeer verbaasd over de onverklaarbare handelingen van dat ras. Zij richtten voor zijn deur de vreemdste standbeelden op, van ijzer, marmer, brons en koper; en verduisterden zijn huis door de pooten en staarten van zonderlinge beelden van paarden. Hij wenschte wel eens te weten wat dat alles betekende, glimlachte op zijn gewone, ruwe, luimige manier, en bleef intusschen aan zijn harden arbeid.

De Bigwig-familie (die uit de aanzienlijkste en luidruchtigste lieden der omstreken bestond) was wel zoo vriendelijk geweest hem de moeite te besparen van zelf te denken, en zij bestuurde ook hem en zijn zaken. „Wel, waarlijk,” zeide hij, „ik heb weinig tijd over; en indien gij zoo goed wilt zijn de zorg voor mij op u te nemen, voor het geld dat ik meer betaal” — want de Bigwig-familie was niet verheven boven zijn geld — „dan ben ik daarvan af, en zal u zeer verplicht zijn, overwegende dat gij alles wel het best zult weten.” Vandaar nu kwam het trommelen, trompetten en de redevoeringen, en de leelijke beelden van paarden, voor welke men verwachtte dat hij in aanbidding zou neervallen.

„Ik begrijp dat alles niet,” zeide hij terwijl hij verlegen zijn gerimpeld voorhoofd krabde. „Maar het heeft een beteekenis, misschien, als ik ze maar kon ontraadselen.”

„Het beteekent,” antwoordde de Bigwig-familie,

die uit zijn gezegde iets begon te vermoeden, „de hoogste eer en roem voor de hoogste verdienste.”

„O! zoo!” zeide hij. En hij was blij dat hij dat hoorde.

Toen hij echter eens rondkeek onder al die beelden van ijzer, marmer, brons en koper, viel het hem op dat hij daaronder miste een zijner zeer verdienstelijke landslieden, den zoon van een wolhandelaar uit Warwickshire, of eenig ander eenvoudig landsman, van dat soort. Hij kon er geen der mannen bij vinden wier kennis hem en zijn kinderen gered had van een schrikwekkende en mismakende ziekte en wier moed zijn voorvaderen uit den toestand der lijfeigen-schap had verlost, wier wijs beleid een nieuw en verheven bestaan voor den geringsten had geopend, wier schranderheid de wereld van den werkman met talloze wonderen had opgevuld. Terwijl hij daarentegen anderen vond van wie hij geen goeds wist, en zelfs sommigen van wie hij veel kwaads wist.

„Hum!” zeide hij. „Ik begrijp het niet heel goed.”

Hij ging toen naar huis, en zette zich bij zijn vuur ten einde dat alles uit zijn gedachte te verdrijven.

Zijn huiselijke haard nu was tamelijk ongezellig, geheel ingesloten door zwarte straten; toch was het voor hem een kostelijke plaats. De handen zijner vrouw waren verhard door het werk, en zij was oud voor haar tijd; toch was zij hem dierbaar. Zijn kinderen, in hun groei belemmerd, leden aan de gevolgen van ongezond voedsel; maar zij waren schoon in zijn oogen. Boven alles, was er een ernstig verlangen, dat dien man na aan 't hart lag, namelijk dat zijn kinderen onderwijs zouden ontvangen. „Zoo ik somtijds op den dwaalweg gebracht ben,” zeide hij, „door gebrek aan kennis, laat zij ten minste beter weten, en mijn misslagen vermijden. Zoo het voor mij moeielijk is den oogst van genot en onderricht te verkrijgen, die in boeken is opgestapeld, laat het voor hen gemakkelijker zijn.

Bij de Bigwig-familie braken er echter hevige huiselijke twisten uit betreffende de vraag, wat, volgens de wet, aan de kinderen van dien man moest onderwezen worden. Sommigen der familie zeiden dat dit in de eerste plaats boven alle andere dingen noodzakelijk was; en andere familie-leden beweerden weder dat iets anders in de eerste plaats en boven alles onmisbaar was; en de Bigwig-familie werd verdeeld in partijen, schreef pamfletten, belegde vergaderingen, leverde aanklachten in, hield redevoeringen en alle soort van toespraken; beperkte elkander in wereldlijke en geestelijke rechtbanken; zij wierpen met slijk, wisselden vuistslagen, en bleven steeds handgemeen door onverklaarbare vijandschap. Intusschen zag deze man, in zijne korte avondurtjes bij zijn haard,

den duivel der onwetendheid aldaar verrijzen, en zijn kinderen aangrijpen. Hij zag zijn dochter een slonzige slavin worden; hij zag dat zijn zoon druilend den weg opging, die van lage zinnelijkheid, naar dierlijkheid en misdaad leidde; hij zag het dagende licht der rede in de oogen zijner kleine kinderen veranderen in sluwheid en achterdocht, zoodat de wensch nu en dan bij hem opkwam: Och, waren zij maar liever idioten.

„Ik begrijp dat evenmin,” zeide hij; „maar ik denk toch dat het niet goed kan zijn. Neen, veeleer verklaar ik, bij den bewolkten Hemel boven mij, daartegen op te komen, als tegen een onrecht mij aangedaan!”

Toen hij weer wat rustig werd (want zijn hartstocht was van korten duur, en zijn gemoed was zacht) keek hij om zich heen op zijn Zondagen en vrije dagen, en hij zag hoe eentonig en vervelend die waren, en hoe daaruit dronkenschap met al haar noodlottige gevolgen ontstond. Toen deed hij een beroep op de Bigwig-familie, en zeide: „Wij behooren tot de arbeidende klasse, en ik heb eenig vermoeden dat werklieden van elken stand bestemd zijn — door een hooger verstand dan het uwe, als ik het goed begrijp — om nu en dan opfrissing en ontspanning van den geest te hebben. Zie eens waartoe wij vervallen, wanneer wij dit niet ontvangen. Kom! Geef mij een onschuldig genoeg, toon mij iets, geef mij een kans!”

Hierop, echter geraakte de familie Bigwig in een toestand van geraas, dat iemand hooren en zien verging. Wanneer er nu en dan eenige nauw verstaanbare stemmen opgingen, die voorstelden hem de wonderen der wereld te toonen, de pracht der schepping, de groote veranderingen door den tijd teweeggebracht, de werkingen der natuur en de schoonheden der kunst — hem die dingen te toonen, dat wil zeggen op een tijdstip van zijn leven wanneer hij er nut van kon hebben — dan ontstond er onder de Bigwig's een vreeselijk geraas en getier, heel veel gepraat en gesmeek op de tribune, veel gemoep en vertoog, zelfs werden namen genoemd, en er werd met slijk geworpen, er werden parlementaire onderzoekingen ingesteld waarop antwoorden kwamen als — waar „Ik durf niet” zich vervoegen tot „Ik zou wenschen” — zoodat de arme man ontroerd stond, en woest om zich heen staarde.

„Heb ik tot dit alles aanleiding gegeven,” zeide hij, terwijl hij zijn verschrikte ooren met zijn handen dichthield, „alleen maar omdat ik meende een onschuldig verzoek te doen, hetwelk voortkwam uit mijn persoonlijke ontdekking, en uit het algemeene bewustzijn van iedereen die zijn oogen belijft te openen? Ik begrijp niet, en ik word niet begrepen. Wat moet er van dien staat van zaken worden?”

Hij was over zijn arbeid heengebogen, terwijl

hij zich zelven dikwijls die vraag stelde, toen het gerucht zich begon te verspreiden dat een pestziekte zich onder de werklieden vertoonde, en ze bij duizenden wegmaaide. Hij ging heen om zich daarvan te overtuigen, en bevond spoedig dat het waar was. De stervenden en de dooden lagen dooreen in de dichte en besmette huizen waar hij zijn leven had doorgebracht. Nieuw vergif werd in de altijd sombere en verpeste lucht gedistilleerd. Sterken en zwakken, ouderdom en jeugd, vaders en moeders, allen werden evenzeer getroffen.

Welke middelen ter ontcoming bezat hij? Hij bleef waar hij was, en zag hen, die hem het dierbaarst waren, sterven. Er kwam een vriendelijke geestelijke tot hem, en wilde eenige gebeden doen om zijn zwaarmoedig hart te verlichten, maar hij antwoordde:

„Och, wat helpt het, zendeling, om te komen tot mij, een man die veroordeeld is in deze besmette plaats te wonen, waar elk zintuig, dat ons tot genot gegeven is, een foltering wordt, en waar elke minuut van mijn getelde dagen nieuwe modder voegt bij den hoop waaronder ik gedrukt lig? Maar geef mij een eerste schemering van den Hemel, door mij een weinig van zijn licht en lucht te geven; geef mij helder water; help mij zindelijk te zijn; verlicht dezen zwaren dampkring en dit drukkende leven, waaronder onze geestkracht verzinkt, en waardoor wij de onverschillige en verharde schepselen worden, die gij al te vaak in ons aanschouwt; neem op zachte en vriendelijke wijze de lichamen dergenen die onder ons sterven weg uit de kleine kamer, waar wij zoo gemeenzaam worden met de ontzagwekkende verandering, dat zelfs hare heiligheid voor ons verloren gaat; dan Prediker, zal ik naar u luisteren — niemand dan gij weet beter, hoe gaarne ik dit doen zal — wanneer gij mij spreekt van hem wiens gedachten zoozeer met de armen vervuld waren, en die medelijden had met alle menschelijke smart!”

Hij was opnieuw aan zijn werk, eenzaam en droevig, toen zijn Meester, in het zwart gekleed, bij hem kwam staan. Hij ook, was zwaar beproefd geworden. Zijn jonge vrouw, zijn schoone en goede jonge vrouw, was gestorven; en evenzoo, zijn eenig kind.

„Het is zwaar om te dragen, Meester — ik weet het — maar wees getroost. Ik zou u wel willen troosten als ik maar kon.”

De Meester dankte hem hartelijk, maar hij zeide: „O, gij werklieden! De ramp begon bij ulieden. Zoo gij maar wat gezonder en voegzamer geleefd hadt, zou ik thans geen weduwnaar, en niet in rouw gedompeld zijn.”

„Meester,” hernam de andere, zijn hoofd schuddende, „ik begin nu eenigszins te begrijpen dat de meeste onheilen door ons zullen komen, zooals zulks met deze ramp het geval is,

en dat ook geene derzelve aan de deur van ons armen zal blijven staan, totdat wij vereenigd zijn met die groote kibbelende familie daarginder, om de dingen te doen zooals het behoort. Wij kunnen niet gezond en voegzaam leven tenzij degenen, die ons wenschen te besturen, ons daartoe de middelen verschaffen. Wij kunnen niet goed onderricht zijn, tenzij zij zich de moeite willen geven ons te onderwijzen; wij kunnen geen redelijke genoegens smaken, tenzij zij die ons verschaffen; wij kunnen niet anders dan eenige valsche goden van ons zelve hebben, indien zij er zoovele van de hunne op alle openbare plaatsen oprichten. De nadeelige gevolgen van onvoldoend onderwijs, de nadeelige gevolgen van verderfelijk verzuim, de schadelijke gevolgen van onnatuurlijke beperking en de ontzegging van beschavende genietingen, al die schadelijke gevolgen zullen door ons ontstaan, en geen derzelve zal bij ons beperkt blijven. Zij zullen zich heinde en ver verspreiden. Dit doen zij altijd; dit hebben zij altijd gedaan — evenals de pestziekte. Zooveel heb ik er ten laatste van begrepen, denk ik."

Maar de Meester zeide opnieuw: „O, gij verklieden! Hoe zelden hooren wij iets van u, behalve wanneer er de eene of andere wederwaardigheid is!”

„Meester,” hernam hij, „ik ben Niemand, en dus is het niet waarschijnlijk dat men iets van mij hoort (misschien is het ook niet zeer noodig dat men iets van mij hoort), behalve wanneer er de een of andere wederwaardigheid is. Maar die begint niet bij mij, en zal ook nooit met mij eindigen. Zoo zeker als de dood, zullen de rampen op mij neerkomen, maar zij zullen ook van mij opstijgen.”

Er was zoovele gezond verstand in wat hij zeide dat de Bigwig-familie, er lucht van krijgende, doodelijk verschrikt door de laatste ontvolkingen, besloot zich met hem te vereenigen ten einde de maatregelen te nemen die behoorden genomen te worden — in elk geval voor zoover gezegde maatregelen in verband stonden tot de rechtstreeksche voorkoming, menscheijkerwijze gesproken, van een andere pestziekte. Toen echter hun vrees begon te slijten, hetgeen spoedig het geval was, hervatten zij hun uitvallen onder elkander, en deden verder niets. Gevolgelijk verscheen de bezoeking opnieuw — onder de mindere standen als te voren — en verspreidde zich wrekend opwaarts als te voren, en rukte de schreeuwers in grooten getale weg. Maar niemand onder hen erkende of bespeurde ooit in het minst, dat hij er in eenig opzicht schuld aan had.

Aldus leefde en stierf Niemand op de oude, oude manier; en dit is eigenlijk de geheele geschiedenis van Niemand.

Had hij dan geen naam, vraagt gij? Mis-

schien waren zij Legio. Het komt er ook weinig op aan wat zijn naam was. Laat ons hem Legio noemen.

Indien gij ooit in de Belgische dorpen bij het slagveld van Waterloo zijt geweest, zult gij, in het eene of andere stille kerkje een gedenkteeken hebben gezien, opgericht door getrouwe wapenbroeders aan de nagedachtenis van Kolonel A., Majoor B., de Kapiteins C. D. en E., de Luitenants F. en G., de Vaandrighs H. I. en J., zeven officieren niet in werkelijken dienst, en honderddertig onderofficieren en verdere manschappen, die vielen bij de vervulling hunner plicht op dien gedenkwaardigen dag. De geschiedenis van Niemand is de geschiedenis der onderofficieren en verdere manschappen op aarde. Zij nemen deel aan den slag; zij hebben hun aandeel aan de overwinning; zij sneuvelen; en worden niet anders dan in de massa genoemd. De marsch van den hooghartigsten onder ons voert naar den stoffigen weg langs welken zij gaan. O! laat ons dit jaar bij het Kerstvuur aan hen denken, en hen ook niet vergeten wanneer het uitgebrand is. —

DE GEEST DER KUNST.

Ik ben een vrijgezel, en bewoon een paar sombere kamers in den Temple. Zij zijn gelegen in een vierkant blok hooge huizen, die volmaakt een put zouden vormen, indien er geen water en een emmer ontbrak. Ik woon boven in het huis, in de nabijheid der dakpannen en huismusschen. Evenals de man uit het kindersprookje, woon ik alleen, en al het brood en de kaas die ik krijg — en dat is niet veel — leg ik op een plank. Ik behoef er misschien nauwelijks bij te voegen, dat ik verliefd ben, en dat de vader van mijn bekoorlijke Julia bedenkingen oppert tegen onze verbintenis.

Ik vermeld deze kleine bijzonderheden als gaf ik een aanbevelingsbrief over. De lezer is nu met mij bekend, en misschien zal hij zich verwaardigen naar mijn verhaal te luisteren.

Van nature ben ik van eenigszins droome-rigen aard; en mijn vele ledige oogenblikken — want ik heb een betrekking bij de balie — gevoegd bij het vele eenzelvige luisteren naar het tjilpen der musschen en het kletteren van den regen, heeft die gemoedsstemming nog verhoogd. In mijn „bovenvertrekken” hoor ik den wind huilen, op een winternacht, wanneer de bewoner der benedenvertreking meent dat het volkomen stil weder is. De doffe lampjes

met welke onze Aichtbare Maatschappij (die nog niet op de hoogte schijnt te zijn van de nieuwe ontdekking genaamd Gas) de akeligheden van de trap zichtbaar maakt, verergeren nog de zwaarmoedigheid die mij bevangt wanneer ik 's avonds naar huis ga.

Ik ben wel in de Rechtbank, maar niet van de Rechtbank. Ik kan niet zeggen wat dat beduidt. Ik zit in Westminster Hall somtijds (in mijn hoedanigheid) van tien tot vier uur; en wanneer ik het Hof verlaat, weet ik niet of ik op mijn pruik sta of op mijn laarzen.

Het komt mij voor (ik vermeld dit in verrouwen) dat er te veel gepraat en te veel wet is — even alsof er een paar korrels waarheid over boord geworpen werden in een onstuimige zee van kaf.

Dit alles maakt mij dweepend. Toch, ben ik overtuigd dat wat ik zal schrijven als zelf gezien en gehoord, ik ook werkelijk gezien en gehoord heb.

Het is noodig op te merken dat ik zeer veel behagen vind in schilderijen. Ik ben zelf geen schilder, maar ik heb schilderijen bestudeerd en er over geschreven. Ik heb al de beroemste schilderijen in de wereld gezien; mijn opleiding en lectuur zijn vrij algemeen geweest, zoodat ik van te voren behoorlijk op de hoogte ben gekomen van de zaken die een schilder gewoonlijk tot onderwerp zijner stukken kiest; en, ofschoon ik misschien eenigszins in twijfel mag staan ten aanzien van den juisten vorm der scheede van Koning Lear's zwaard, bij voorbeeld, zoo geloof ik dat ik Koning Lear vrij goed zou kennen, indien ik hem toevallig ontmoette.

Ieder seizoen ga ik naar de Hedendaagsche Tentoonstellingen, en natuurlijk heb ik grooten eerbied voor de Koninklijke Academie. Ik verlaat mij op haar veertig Academische artikelen bijna even stellig als op de negen en dertig artikelen der Engelsche Kerk. Ik ben overtuigd dat er in geen geval, eenige wettige mogelijkheid bestaan kan, dat daarin één artikel te veel of te weinig zou blijken te zijn.

„Het is nu juist drie jaren — deze zelfde maand drie jaar geleden — dat ik op een Donderdag namiddag van Westminster naar den Temple ging in een penny-bootje. De lucht was betrokken toen ik onvoorzichtig aan boord wandelde. Het begon onmiddellijk daarna te donderen en te weerlichten, en de regen viel in stroomen neer. Het scheen te dampen door de vochtigheid, ik ging naar beneden; maar daar waren zooveel passagiers, die ook rookten, dat ik weer naar boven ging, en mijn overjas dichtknoopende, ging ik onder beschutting der raderkast staan, zoo recht op als ik kon, en schikte mij zoo goed als ik kon.

Het was op dit oogenblik, dat ik voor het

eerst het vreeselijk Wezen aanschouwde, dat het onderwerp is mijner tegenwoordige herinneringen.

Bij de schoorsteenpijp, schijnbaar met het oogmerk zich te drogen even spoedig als hij nat werd, stond een haveloos man in kaal zwart gekleed, met de handen in zijn zakken, hij boeide mij van het gedenkwaardig oogenblik af, dat ik hem in het oog kreeg.

Waar had ik dat oog voorheen gezien? Wie was hij? Waarom bracht ik hem terstond in verband, met den predikant van Wakefield, Alfred den Groote, Gil Blas, Karel den tweede, Joseph en zijn broeders, de Tooverkoningin, Tom Jones, de Decameron van Boccaccio, Tom O'Shanter, het Huwelijk van den Doge van Venetië met de Adriatische zee, en de Groote Pest in Londen? En wanneer hij zijn been boog, en een zijner handen op den rug legde van den stoel naast hem, waarom deed hij mij dan onwillekeurig denken aan de woorden: „Nummer Honderd twee en veertig, Portret van een heer?” Zou het mogelijk zijn dat ik krankzinnig werd?

Ik keek hem nog eens aan, en nu zou ik het hebben kunnen bezweren dat hij tot de Predikant van Wakefield's familie behoorde. Of hij de Predikant zelf was, of diens zoon Mozes, of mijnheer Burchill, of de Landheer, of wel een vermenging van alle vier, dat kon ik niet zeggen; maar ik kreeg een begeerte hem bij de keel te grijpen, en hem te beschuldigen van, op de een of andere wijze, met het bloed der Primroses in verband te staan. Hij keek op naar den regen, en toen — O Hemel! — hij werd de Heilige Johannes. Hij sloeg de armen over elkander, en onderwierp zich aan het weder, ik was dwaselijk geneigd hem aan te spreken als den Spectator, en vroeg in allen ernst wat hij met Sir Roger de Coverley had uitgevoerd.

Het vreeselijk vermoeden dat ik niet goed bij het hoofd was geworden kwam met verdubbelde kracht bij mij terug. Inmiddels stond deze schrikwekkende vreemdeling, die zoo onverklaarbaar met mijn nood verbonden was, zich te drogen bij de schoorsteenpijp; en terwijl de damp uit zijne kleeders opsteeg, waardoor hij in een nevel gehuld was, zag ik steeds door het spookachtig medium al de lieden, die ik genoemd heb, en een twintigtal meer, gewijde en ongewijde.

Ik weet dat mij een ontzettende neiging kroop, terwijl het donderde en weerlichtte, namelijk om met dien man, of duivel, te worstelen, en hem over boord te werpen. Maar, ik verstoutte mij — ik weet zelf niet hoe — tot hem te spreken, en toen het onweer even ophield, stapte ik over het dek naar hem toe, en zeide:

„Wie zijt gij?”

Hij antwoordde met schorre stem: „Een Model.”

„Een wat?” zei ik.

„Een Model,” hernam hij. „Ik poseer voor de kunst tegen een shilling per uur.” (Door dit gansche verhaal geef ik zijn eigene woorden terug, die onuitwischbaar in mijn geheugen geprent zijn.)

Ik kan niet zeggen, welk een verlichting mij deze ontdekking gaf noch de innige vreugde die ik gevoelde, toen het vertrouwen op de gezondheid mijner geestvermogens terugkeerde. Ik had hem wel om den hals kunnen vallen, indien ik mij niet geschaamd had voor den man aan het roer.

„Gij zijt dus,” zeide ik, hem zoo hartelijk de hand drukkende, dat ik den regen uit de mouwen van zijn jas wrong, de heer dien ik zoo dikwijls heb aanschouwd, in verband met een stoel met hoogen rug, en een tafel met gedraaide pooten?”

„Dat Model ben ik,” vervolgde hij gebelgd, „en ik wenschte wel dat ik iets anders was.”

„Zeg dat niet,” hernam ik. „Ik heb u in gezelschap van verscheidene schoone jonge vrouwen gezien;” en dat had ik ook werkelijk, en altijd (zooals ik mij nu herinner) maakte hij heel veel werk van zijn beenen.

„Ongetwijfeld,” zeide hij. „En ge hebt mij te midden van bloemvazen gezien, en tal van deksels, en in kabinetten van oudheden, en verscheidene andere grappen.”

„Mijnheer,” zeide ik.

„En verscheidene grappen,” herhaalde hij met eenigszins luider stem. „Gij kunt mij ook in wapenrusting gezien hebben, zoo ge goed hadt gekeken. Ik durf zeggen dat ik wel de helft der wapenrustingen heb aangehad, die ooit uit den winkel van Pratt gekomen zijn: en weken achtereen heb ik gezeten, terwijl ik niets at, voor gouden en zilveren schotels waarvan het aantal wel geschat kan worden op de helft van die, welke ooit voor bijzondere gelegenheden geleend werden, uit de magazijnen van Storrs, Mortimer, Garrards en Davenportsssss.”

Opgewonden, naar het scheen door een gevoel van beleediging, dacht ik dat hij nooit aan het eind van dat laatste woord zou komen. Doch, ten laatste rolde het langzaam en somber met den donder weg.

„Neem mij niet kwalijk,” zei ik, „gij zijt een zeer knap welgemaakt man, en toch — neem mij niet kwalijk — ik vind, wanneer ik wel naga, dat ge mij doet denken aan — kortom dat mijn herinnering u eenigermate vergelijkt met — vergeef mij — een soort van krachtig monster.”

„Het zou wel wonder zijn, wanneer dat niet zoo was,” zeide hij. „Weet ge wel wat mijn hoofdzaken zijn?”

„Neen,” zei ik.

„Mijn hals en mijn beenen,” zei hij. „Wanneer ik niet zit voor een hoofd, dan zit ik meestal voor een paar beenen. Gesteld nu eens ge waart een schilder, en dat ge een week lang aan mijn hals werktet, dan geloof ik dat ge daaraan een menigte builen en gezwollen zoudt opmerken, die er in het geheel niet aan te zien zouden zijn, indien ge mij in mijn geheel waarnaamt, in plaats van alleen het oog op mijn hals gericht te houden. Zoudt ge dat ook niet denken?”

„Dat kan wel zijn,” zeide ik, terwijl ik hem eens opnam.

„Wel, het is niet meer dan natuurlijk,” zei het Model.

„Werk een andere week aan mijne beenen, en het zal precies hetzelfde zijn. Ge zult ze ten slotte zoo knoesterig en knobbelig vinden, alsof het de stammen van twee oude boomen waren. Neem daarna mijn beenen en hals, en zet ze aan het lichaam van een ander mensch, en ge zult een volmaakt monster hebben. En dat is de manier waarop het publiek zijn monsters verkrijgt, op elken eersten Maandag in Mei, wanneer de Koninklijke Academie haar Tentoonstelling opent.”

„Gij zijt een kunstrechter,” zei ik, met een gelaat vol eerbied en ontzag.

„Ik ben zeer slecht geluimd, als dat zoo is,” vervolgde het Model, met groote verontwaardiging. „Alsof het, tegen een shilling per uur, voor een mensch al niet erg genoeg was, onder allerlei oude prullen te moeten staan zoodat men zou denken dat het publiek overtuigd was dat men er vastgenageld stond gedurende dien tijd — of gedwongen te zijn smerige oude hoeden op te zetten en dito jassen aan te trekken, en op tamboerijnen te spelen aan de golf van Napels, met den rookenden Vesuvius op den achtergrond er bij, en de wijngaarden in het midden — of genoodzaakt te worden op onbeleefde wijze zijn beenen in de hoogte te houden, te midden van een troep jonge meiden, zonder eenige andere reden, dan om ze te toonen — alsof dit al niet erg genoeg was, zal ik ook nog buiten dienst gesteld worden!”

„Voorzeker niet!” zei ik.

„Voorzeker wel,” zeide het verontwaardigde Model. „Maar ik zal er een laten groeien.”

De sombere en dreigende wijze waarop hij de laatste woorden mompelde kunnen nooit uit mijn herinnering gewischt worden. Mijn bloed verstijfde.

Ik vroeg mij zelve, wat toch zou dit wanhopige wezen besloten hebben te laten groeien? Mijn hart gaf daarop geen antwoord.

Ik waagde het hem te verzoeken zich duidelijk te verklaren. Met een verachtelijken lach, sprak hij toen de volgende sombere profetie uit:

„Ik zal er een laten groeien. En, let op mijn woorden, het zal u hinderen!”

„Wij scheiden in den storm, nadat ik met bevende handen hem een halven kroon opgedrongen had. Ik meende dat er iets bovennaatuurlijks met de stoomboot gebeurde, toen haar dampende gedaante de rivier afvoer; maar ik zag er nooit iets van in de nieuwsbladen.

Twee jaren verliepen, gedurende welke ik mijn beroep zonder wederwaardigheden voortzette: nimmer ondervond ik natuurlijk iets, dat naar een aandoening geleek. Na verloop van dien tijd, bevond ik mij, op zekeren nacht, op weg naar den Temple, het was juist weer zulk een donderbui en weerlicht, als waardoor ik aan boord der stoomboot was overvallen — behalve dat dit onweer te middernacht boven de stad losbarstte, en door de duisternis en het nachtelijk uur ontzettender werd gemaakt.

Toen ik mijn voorplaats binnentrad, meende ik werkelijk dat er een donderslag zou neervallen, en de bestrating opbreken. Elke steen op de plaats scheen den donder te weerkaatsen. De watergoten waren overladen, en de regen stroomde van de toppen der huizen neder als waren zij bergtoppen geweest.

Juffrouw Parkins, mijn waschvrouw — de vrouw van Parkins den portier, die pas aan waterzucht overleden was — had bijzonderen last om een nachtkaaersje en een lucifer onder de traplamp van mijn portaal te plaatsen, opdat ik mijn kaars kon aansteken wanneer ik t'huiskwam. Daar juffrouw Parkins steeds alle voorschriften in den wind sloeg, waren zij nooit daar ter plaatse aanwezig. Zoo gebeurde het dan dat ik bij die gelegenheid tastende in de duisternis, den weg naar mijn kamer zocht, om de kaars te halen en die dan hier te komen aansteken.

Hoe ontroerde ik toen, daar onder het traplicht stond het geheimzinnige Wezen, dat ik twee jaar te voren in een onweersbui op de stoomboot ontmoet had, hij was glimmend van vochtigheid alsof hij sedert onze laatste ontmoeting nog niet droog geweest was! Zijn voorspelling kwam mij plotseling voor den geest, en ik gevoelde mij een onmacht nabij.

„Ik zeide dat ik het doen zou,” merkte hij met holle stem op, „en ik heb het gedaan. Mag ik binnenkomen?”

„Misleid schepsel, wat hebt gij gedaan?” hernam ik.

„Ik zal het u zeggen,” was zijn antwoord, „zoo gij mij binnenlaat.”

Zou hij een moord hebben gedaan? en was hij daarin zoo goed geslaagd dat hij het nog eens wenschte te doen ten mijnen koste?

Ik aarzelde.

„Mag ik binnenkomen?” zeide hij.

Ik knikte toestemmend met het hoofd, terwijl ik alle mogelijke tegenwoordigheid van

geest bijeenzamelde, en hij volgde mij naar mijn kamers. Daar zag ik dat het ondergedeelte van zijn gelaat omwonden was, met wat men gewoonlijk een Belcher zakdoek ¹⁾ noemt. Hij nam langzaam dezen doek weg, en vertoonde toen een langen donkeren baard, die over zijn bovenlip heen krulde, aan de hoeken van den mond ineengedraaid was, en tot op zijn borst neerhing.

„Wat is dat?” riep ik onwillekeurig uit; „en wat zijt gij geworden?”

„Ik ben de Geest der Kunst!” zeide hij.

De uitwerking dezer woorden, langzaam geuit onder het ratelen van den donder, te middernacht, was in hooge mate ontzettend. Meer dood dan levend keek ik hem stilzwijgend aan.

„De Duitsche smaak kwam in zwang,” zeide hij, „en nam mijn broodwinning weg, thans ben ik klaar voor den smaak.”

Hij maakte zijn baard eenigszins ruig met zijn handen, kruiste zijn armen, en zeide:

„Strengheid!”

Ik huiverde. Het zag er zoo streng uit.

Hij deed zijn baard over zijn borst golven, en, met beide handen op den steel van een vloerbezem geleund, die Juffrouw Parkins bij mijn boeken had laten staan, zeide hij:

„Welwillendheid.”

Ik stond versteld. De verandering der gemoedsstemming was geheel door den baard te weeggebracht. De man had zijn gezicht met rust kunnen laten, of in het geheel geen gezicht kunnen hebben. De baard deed alles.

„Hij ging op zijn rug liggen, op mijn tafel, en door die beweging van zijn hoofd werd zijn baard aan de kin opgetrokken.

„Dat is de dood!” zeide hij.

Hij ging van mijn tafel af, en, opwaarts blikkende naar de zoldering, trok hij zijn baard een weinig scheef; terzelfder tijd stak hij hem voor zich uit.

„Aanbidding, of een wraakgelofte,” merkte hij op.

Hij keerde zich zijwaarts naar mij heen, terwijl hij zijn bovenlip zeer deed zwellen, met het bovengedeelte van zijn baard.

„Romanesk karakter,” zeide hij.

Hij keek zijwaarts langs zijn baard, alsof het een bosch klimop was.

„Jaloerschheid,” zeide hij. Hij gaf er een handigen draai aan in de lucht, en onderrichtte mij nu dat hij zwelgde. Hij maakte hem ruw met zijn vingers — en het was Wan-

¹⁾ Een Belcher zakdoek, ook wel Billy genaamd, is een zijden doek, van donkerblauwe grondkleur, met groote ronde witte vlekken, in het midden bevindt zich een groote plek die nog donkerder tint heeft dan de grondkleur. Die doek wordt aldus genoemd naar Jim Belcher den bokser, die er gewoonlijk zulk een bij zich droeg.

hoop; dun — en het was Woede. De baard deed alles.

„Ik ben de Geest der Kunst,” zei hij. „Twee shillings per uur thans, en wanneer hij langer is, meer! Daar is de ware uitdrukking. Er is geen betere. Ik zei dat ik hem zou laten groeien, en ik heb hem doen groeien, en het zal u hinderen!”

Hij mag misschien van de trappen afgetuimeld zijn in de duisternis, maar zeker ging of liep hij er niet af. Ik keek over de leuning, en ik was alleen met den donder.

Behoef ik van mijn schrikwekkend lot nog meer te vertellen? Het heeft mij sedert altijd vervolgd. Het staart mij aan van de muren der Koninklijke Academie (behalve wanneer Maclise het aan zijn genie onderwerpt), het vervult mijn gemoed met schrik in het Britsch Instituut, het verlost jonge kunstenaars mede ten verderve. Ik mag gaan waar ik wil, overal vervolgt mij de Geest der Kunst, die eeuwig de werking der hartstochten in het haar wil leggen, en alle uitdrukking in den baard meent te vinden. De voorspelling is vervuld, en het slachtoffer heeft geen rust meer.

UIT DE STAD.

Wanneer ik op een schoonen Septembermorgen te midden mijner boeken en papieren aan het open venster zit op de klip die boven het zeestrand uitsteekt, heb ik de lucht en den oceaan als een schoone schilderij in een lijst gevat voor mij liggen. Een schoone schilderij is het inderdaad, maar er is beweging in, verscheidenheid van licht op de zeilen der schepen en het kielzog der stoombooten, zulke verblindende strepen van zilver die zich ver in zee uitstrekken, zulke frissche tinten, op de gekrulde toppen der golven wanneer zij breken en naar mij toe rollen — een schilderij met zooveel muziek wanneer de golvende vaart op de steentjes der kust ruischt, of de morgenwind suist door de korenschooven waarmede de boerenwagens beladen zijn, voeg daarbij nog het gezang der leeuweriken, en de verwijderde stemmen der spelende kinderen — zulke bekoorlijkheden voor oog en oor kunnen alle galerijen der aarde nauwelijks verschaffen.

Zoo droomerig is het gemurmel der zee onder mijn venster, dat ik, naar gissing, wel reeds een honderdtal jaren hier geweest kan zijn. Niet dat ik oud geworden ben, want ik vind dat ik dagelijks over de naburige duinen en met gras bedekte heuvelen groote afstanden kan doorloopen, over alles heenspringen en tegen alles opklauteren; maar het geruisch van den Oceaan schijnt zoo met mijn overpein-

zingen vereenzelvigd te zijn, en andere werkelijke dingen schijnen ingescheept en ver achter den horizon weggedreven, zoodat, tenzij ik het tegendeel wil aannemen, ik de betoverde zoon ben van den Koning mijn vader, opgesloten in een toren aan het zeestrand, om mij te beschermen tegen een oude booze toovernimf, die er op aandrang mijn peet-tante te zijn, en die bij de doopvont voorspelde — wonderlijk schepsel! — dat ik voor mijn een en twintigste jaar in ongelegenheid zou geraken. Ik herinner mij in een stad geweest te zijn (behoorende, naar ik meen, tot het grondgebied van mijn Koninklijken bloedverwant) waarschijnlijk nog niet zeer lang geleden, welke stad in den treurigsten toestand verkeerde. De aanzienlijkste inwoners waren allen in oude kranten veranderd, en in die hoedanigheid dienden zij om hun vensterblindens voor stof te bewaren, en al hun kleine huisgoden in papier te wikkelen. Ik wandelde door de sombere straten, waar elk huis gesloten was en met kranten beplakt, en waar mijn eenzame voetstappen op het verlaten plaveisel weergalmden. Op de openbare wandelplaatsen waren geen rijtuigen, geen paarden, geen bezielde wezen, slechts een paar slaperige politiedienaars, terwijl eenige schaamteloze straatjongens partij trokken van de verlatenheid om tegen de lantaarnpalen op te klauteren. In de Westelijke straten werd geen handel gedreven; in de winkels aldaar werden geen zaken gedaan. Het water dat de leerjongens 's morgens vroeg op de straatsteenen had doen druppelen, bleef onuitgewischt. Magere Cochinchina kippen stapten onrustig in de hoeken hunner kooien rond; daar niemand in de verlaten stad gebleven was (naar het mij voorkwam) om hen te voeren. Herbergen, waar schitterende lakeien hun beenen zwaaiende over prachtige rijtuigkleeden, naast gepruikte koetsiers, gewoon waren zich te goed te doen, waren stil en ledig, en de ongebruikte tinnen drinkkannen blonken daardoor veel te schitterend op de planken. Ik zag een poppenkast tegen een muur gesteund bij Park Lane, alsof ze ineengezonken was. Zij was verlaten, en niemand die op de vernieling acht sloeg. In Belgrave Square ontmoette ik den laatsten man — een bediende van een herberg — op een paal gezeten in een haveloos rood buis, hij at stroo, en zag er verweerd uit.

Indien ik mij den naam wel herinner van de kleine stad naast welke deze zee ruischt — maar, zooals ik voorop gesteld heb, ik ben thans in geenerlei zaak veel te vertrouwen — dan is het Pavilionstone. Een vierde van een eeuw geleden, was het een visschersplaatsje, en men zegt dat er een tijd was waarin het doorging voor een smokkelaars stadje. Ik had gehoord dat het nogal vermaard was ter zake van jenever en brandewijn, en dat, gelijktijdig met die vermaardheid, het leven van een lantaarnopsteker

bij de Assurantie kantoren slecht aangeschreven stond. Men had namelijk opgemerkt dat indien hij niet stipt was in het opsteken der lantaarns, hij vreedzaam leefde, maar zoo hij trouw zijn werk maakte van de olielampen in de steile en nauwe straten, hij gewoonlijk reeds op vroegen leeftijd van de klip viel. Thans, stroomden gas en electriciteit tot zelfs naar den waterkant, en de South-Eastern Spoorweg Maatschappij doet ons midden in den nacht het schelle geluid der stoomfluit hooren.

Maar de oude visschers- en smokkelaars stad blijft, en is voor het laatste doel zulk een verleidelijke plaats, dat ik plan heb de volgende week een nacht er op uit te gaan, met een gevoerde muts op en een visschersbroek aan, terwijl ik een ledige ton voor mij uit rol, als een oudheidkundige onderneming. Laat niemand met likdorens zich in Pavilionstone wagen, want er zijn halsbrekende bordessen met ruwe trappen, die de voornaamste straten door achterwegen verbinden, daardoor loopt de bezoeker gevaar binnen een half uur kreupel te worden. Dit zijn de wegen langs welke ik, bij het voortrollen van die ton, ontkomen zal. Ik maak van een der hoeken een Thermopylae, verdedig hem met mijn hartsvanger tegen den kustbewaarder totdat mijn dappere kameraden zich uit de voeten hebben gemaakt, dan verdwijn ik in de duisternis, en keer terug in de armen mijner Suzanna. In verband met deze halsbrekende trappen maak ik melding van eenige houten hutten, met bouwvallige achterhuizen, met plaatsjes van drie voet in 't vierkant, versierd met guirlanden van gedroogde visch, te midden van welke (hoewel de Algemeene Gezondheids-commissie zich er tegen verzet) mijn Suzanna woont.

De South-Eastern Maatschappij heeft Pavilionstone zoo bekend gemaakt, met de tot haar behoorende spoortreinen en prachtige stoombootten, dat er een nieuw Pavilionstone verrijst. Ik zelf behoor tot Nieuw Pavilionstone. Wij zijn voor het tegenwoordige wat mortel- en kalkachtig, maar wij gaan hard vooruit. Wij gingen werkelijk op zekeren tijd zoo snel vooruit, dat wij het eenigszins overdreven, en een straat aanlegden met winkels, waarvan verwacht wordt dat het wel tien jaar zal duren eer er wat in omgaat. Wij zijn in het algemeen heel wat uitgelegd; en, met eenige zorg en moeite (die zich volstrekt niet zoo ver behoeven uit te strekken), zal het een zeer aardig plaatsje worden. Dit behoort wel zoo te zijn, want onze ligging is bekoorlijk, onze lucht is overheerlijk, en onze luchtige heuvels en duinen, met wilden tijm begroeid en getooid met millioenen wilde bloemen, laten, op het woord van een voetganger, niets te wenschen over. In Nieuw Pavilionstone zijn wij wel een weinig te veel verslaafd aan kleine vensters met meer steenen dan glas er in, en wij zijn niet zeer vindingrijk in zake architec-

tonische versierselen, door de scheuren in de straatdeuren krijgen wij verrassende zeegezichten, over het geheel echter, zijn wij zeer aardig en geriefelijk ingericht, en kunnen ons zeer goed schikken. Maar de Gemeente-Secretaris (indien er zulk een ambtenaar is) kan de begraafplaats der oude kerk niet te spoedig sluiten. Zij ligt in het midden van ons, en Pavilionstone zal er geen voordeel bij hebben, indien zij te lang verlaten ligt.

Het voornaamste in Pavilionstone is zijn Groot Hotel. Indien men, een twaalfstal jaren geleden, naar Parijs ging met de stoomboot behoorende tot de South-Eastern, dan werd men afgezet op het terras van de hoofdlijn, station Pavilionstone (er was toen nog geen aansluiting) tegen elf uur, in een donkeren winternacht, terwijl de wind loeide; en in de schrikwekkende wildernis buiten het station, was een omnibus die u terstond opnam en wegvoerde, en niemand bekreunde zich om u, zoodat gij zoo goed als alleen in de wereld waart. Gij hotstet dan over kalk tot in het oneindige, totdat ge werd uitgezet aan een vreemd gebouw, dat juist opgehouden had een schuur te zijn, maar nog niet begonnen was een huis te worden, waar niemand uw komst verwachtte, noch wist wat met u uit te voeren wanneer gij kwaamt, en waar gij rondgeslingerd werd van den eenen kant naar den anderen, totdat gij terecht kwaamt tegen een stuk koud ossenvleesch, en eindelijk in bed. Tegen vijf uur in den morgen werdt gij uit het bed gejaagd, en na een treurig ontbijt, in verfrommeld gezelschap te midden van algemeene verwarring, werdt gij naar boord van een stoomboot gehotst, waar gij in ellendigen toestand op het dek bleef liggen totdat gij Frankrijk zaagt dat hevig stootende en golvende zich over den boegspriet heen aan u vertoonde.

Thans, gaat gij over naar Pavilionstone op een vrije en gemakkelijke manier, door tusschenkomst van een onverantwoordelijk agent, der South-Eastern Maatschappij die zorg voor u draagt totdat gij uit den spoorweg-waggon stapt bij hoog water. Zoo gij terstond met de boot overgaat, hebt gij niets te doen dan aan boord te stappen en daar gelukkig te zijn zoo gij kunt — ik kan het niet. Zoo gij uw intrek neemt in ons Groot Pavilionstone Hotel, dan komen de vroolijkste sjouwerlieden die men zien kan, en wier opgeruimde blikken een aangename verwelkoming zijn, nemen uw bagage op den schouder, rijden ze weg in wagens, of rollen er mede heen in karren, en hebben plezier er athletische vertooningen mee te maken. Zoo gij deel wilt nemen aan het openbare leven in ons Groot Pavilionstone Hotel, kunt ge in die inrichting rondloopen als waart ge in uw sociëteit; gij vindt voor u ter beschikking uw gezelschapszaal, eetzaal, rookzaal, biljartzaal,

muziekzaal, ontbijtzaal, tweemaal per dag open tafel (de eene eenvoudig, de andere schitterend), warme en koude baden. Indien ge mocht verlangen lastig te worden gevallen, dan staan er massa's vervelende lieden voor u gereed, en vooral van Zaterdags tot Maandags, kunt gij (zoo ge wilt) daarvan naar hartelust verzadigd worden. Zoo ge verlangt alleen te zijn in ons Groot Pavilionstone Hotel, spreek slechts één woord, zie naar de lijst der voorwaarden, kies uw verdieping, noem uw eindeijfer — gij zijt daar gevestigd in uw kasteel, per dag, per week, per maand, of per jaar, geheel vreemd aan allen die komen of gaan, tenzij gij zin mocht hebben in den vroegen morgen een wandeling te doen door de lanen van schoenen en laarzen, die voor het ontbijt uur zoo geregeld de kamerdeuren toeien, dat het mij voorkomt alsof er niemand opstond, of ze binnen nam. Wilt ge over de Alpen trekken en uw Italiaansch wat laten luchten in ons Groot Pavilionstone Hotel? Spreek met den Directeur — een spraakzaam, welopgevoed beleefd man. Verlangt gij hulp, bijstand, troost of raad in ons Groot Pavilionstone Hotel? Zend om den hospes, en hij is uw vriend. Mocht het gebeuren dat gij of een der uwen ziek werd in ons Groot Pavilionstone Hotel, dan zult gij hem of zijn vriendelijke vrouw niet spoedig vergeten. En wanneer ge uw rekening in genoemd Hotel betaalt, zult gij daarin geen enkele post vinden, die u aanleiding geeft uit uw humeur te geraken.

Een in elk opzicht goed hotel, was in de dagen der postkoetsen, een hoogst aangename plaats. Maar, geen dezer hotels of herbergen zou elken dag van het jaar vier of vijfhonderd menschen hebben kunnen opnemen, die allen doornat, en de helft hunner doodziek waren. Dit is het waardoor wij schitteren in ons Groot Pavilionstone-Hotel. Bovendien — wie, der met stoombooten en spoortreinen aankomenden en vertrekkenden, in- en uitlopenden, zou ooit het aantal der fooitjes hebben kunnen berekenen, die moesten worden betaald in een herberg van den ouden stempel? In ons Groot Pavilionstone-Hotel is het woord fooi letterlijk onbekend. Alles wordt voor u gedaan; elke dienst wordt u bewezen tegen vaste en billijke voorwaarden; alle prijzen hangen in alle kamers op; en gij kunt uw eigen rekening vooruit opmaken, even goed als de boekhouder.

Ingeval gij een kunstschilder zijt, die verlangt tegen geringe kosten de physionomieën en baarden van verschillende natiën te bestudeeren, kom dan na ontvangst dezès, te Pavilionstone. Gij zult er alle volken der aarde vinden, geschorene en ongeschorene, sommige die hun haar laten snijden en andere die het laten groeien, alle soorten zult ge in ons Hotel vertegenwoordigd vinden. Koeriers zult ge er

bij honderden aantreffen; met lederen tassen voor vijf-franc stukken, die zij dichtknippen met een geluid, alsof er vuurwapenen bij duizenden werden afgeschoten; er is meer bagage in een morgen, dan Europa er vijftig jaar geleden in een geheele week zag. Uit te zien naar treinen, stoombooten, zieke reizigers en bagage is de grootsteuitspanning van ons groote Pavilionstone. In onze publieke vermakelijkheden zijn wij niet bijzonder sterk. Wij bezitten een Literarisch en Wetenschappelijk Instituut, alsmede een Inrichting voor den werkenden stand — moge zij menigen vroolijken feestdag vieren, terwijl de ketel te vuur staat, de muzikanten spelen, en het volk danst; en moge ik dan op de helling van een heuvel met welgevallen dit aangenaam tooneel, dat in Engeland zoo zeldzaam voorkomt, aanschouwen! — ook hebben wij twee of drie kerken, en meer kapellen dan ik tot nu toe heb kunnen tellen. Doch publieke vermakelijkheden zijn bij ons schaarsch. Zoo een arm tooneel-directeur met zijn gezelschap tot ons komt, om ons op een zolder een voorstelling te geven van: Mary Bax, of de Moord op de Zandheuvelen, dan stellen wij zeer weinig belang in hem — en zouden hem werkelijk van honger doen omkomen. Wij zijn meer ingenomen met een kabinet van wassenbeelden, vooral wanneer die beweeglijk zijn; in welk geval het tweede gebod beter wordt in acht genomen dan wanneer zij zich bewegen. Cook's circus (Mijnheer Cook is mijn vriend, en laat altijd een goeden naam achter) geeft ons bij zijn doortocht slechts één avondvoorstelling. Ook de reizende menagerie acht ons geen langer bezoek waard. Dezer dagen gaf zij ons gelegenheid een kijkje te nemen in den met geschilderde glazen vensters voorzienen verblijfwagen dien Hare Majesteit op het Kasteel Windsor gereed hield, totdat zij een geschikte gelegenheid vond hem over te doen voor de acceptatie van den eigenaar. Ik bracht van deze toeepting vijf dingen die mij bevreedden mede. Het heeft mij sedert altijd benieuwd, of de beesten ooit gewoon raken aan deze beperkte plaatsen van opsluiting. Of de apen in hun toestand van vrijheid dien afschuwelijken reuk van zich geven; of wilde dieren van nature een gevoel hebben voor maat en toon, ten gevolge waarvan elk viervoetig dier wanhopig begon te brullen, wanneer de troep muzikanten begon te spelen; waar de giraffe met zijn hals blijft wanneer zijn kar gesloten wordt; en of de olifant zich niet schaamt wanneer hij uit zijn hok wordt gebracht om voor de geheele Vergadering op zijn kop te gaan staan.

Onze haven te Pavilionstone ondervindt den invloed van het getij, zooals ik reeds bij de vermelding der spoortreinen opgemerkt heb. Bij laag water zijn wij een hoop slijk, met een ledige bedding daarin; waar een paar mannen

in groote booten steeds bezig zijn te scheppen en te hoozen: welk voorwerp zij daartoe gebruiken ben ik niet in staat te zeggen. Op dien tijd liggen al de visschersbooten op hun kant, alsof het doode zeemonsters waren; de kolenschepen en andere vaartuigen zitten mistroostig in het slijk; de stoombooten zien er uit alsof hun witte schoorsteen nooit meer rooken, en hun roode schepraderen nooit meer draaien zouden; het groene zeeslijm en onkruid op de ruwe steenen aan den ingang schijnen herinneringen aan verouderde hooge vloed die nimmer zullen terugkeeren, de touwen van den vlaggestok hangen neer; zelfs de kleine houten vuurtoren krimpt ineen bij het onbeduidende zonlicht. En hier veroorloof ik mij de opmerking omtrent dien kleinen houten vuurtoren, dat wanneer hij des nachts verlicht wordt, — rood en groen — hij mij doet denken aan het huis van een geneesheer, waarop verscheidene onrustige huisvaders afgaan bij gelegenheid van voorbarigen huiselijken angst, en er herhaalde malen omheen loopen voor zij de nachtschel vinden.

Van het oogenblik echter dat de vloed opkomt, begint ook de Haven van Pavilionstone te herleven. Hij gevoelt de frissche koelte van het wassende water voor het water opkomt en er begint leven en beweging in te komen. Wanneer de zwakke golfjes naar binnen kruipen over elkander heenspringende, dan ontwaken de windvaantjes aan de toppen der masten en worden onrustig. Terwijl het water wast, worden ook de visschersbooten lustiger en dansen op en neer, aan den vlaggestok hijscht men een schitterend roode vlag, de stoomboot damp, kranen beginnen te knarsen, paarden en rijtuigen zwerfen rond, verdwaalde reizigers en bagage verschijnen. Thans zijn de vaartuigen vlot, en komen naar de werf aandrijven. De karren, die gekomen zijn om kolen, laden thans, wat zij laden kunnen. De stoomboot dampt thans met volle kracht, en blaast nu en dan tegen de raderkasten als een opgeblazen walvisch — tot groot ongerief van zenuwachtige straatslijpers. Met het tij is ook de frissche zeewind opgekomen, en gij moet uw hoed vast houden (zoo ge wilt zien hoe de dames h a a r hoed ophouden, terwijl zij met eenig oponthoud over den breeden zoom naar Pavilionstone komen). Alles in de haven spat, loopt over en fladdert nu. De komst van den Down Tidal Trein wordt geseind, en gij weet (zonder te begrijpen hoe gij het weet), dat er tweehonderd zeven en tachtig menschen in aantocht zijn. Thans komen de visschersbooten, die uit geweest zijn, met het tij weer binnen. Thans luidt de bel, en de lomomotief sist en fluit, en de trein stuift naar binnen, en de tweehonderd zeven en tachtig scharrelen er uit. Thans is er niet slechts een watervloed, maar een menschevloed, en een bagagevloed —

alles tuimelt, vloeit en bonst door elkander. Na heel wat geharrewar stoomt de stoomboot naar buiten, en wij (op het havenhoofd) zijn allen opgetogen wanneer zij voorttrot als wilde zij haar schoorsteenpijp weggrollen, en zijn teleurgesteld als dit niet gebeurt. Nu komt de andere stoomboot binnen, en het Tolkantoor maakt zich gereed, en de sjouwerlieden van de werf komen bijeen, en de kabels worden gereedgemaakt, en de knechts van het Hotel komen aanrattelen met karren en rolwagens, brandend van verlangen om met meer bagage meerdere Olympische spelen aan te vangen. En op deze wijze gaan wij, met elk tij, naar Pavilionstone. Zoodat, indien ge een bagageleven wilt leiden, of het zien leiden, of zoo gij verlangt zachte lucht in te ademen, die u onmiddellijk in slaap doet vallen op elk tijdstip van den dag of den nacht, of zoo ge u wilt vermeien op of in zee, of wel in Kent rondslechteren, of de stad uitgaan om deze genoegens geheel of gedeeltelijk te genieten, kom dan naar Pavilionstone.

BUITEN HET SEIZOEN.

In de laatste gure lente, bevond ik mij toevallig in een badplaats buiten het seizoen. Een boosaardige noord-oostelijke windvlaag voerde er mij heen uit vreemde streken, ik hield er verblijf gedurende drie dagen, vast besloten mij zooveel mogelijk bezig te houden.

Den eersten dag begon ik mijn arbeid met twee uren naar de zee te kijken, en de Vreemde Militie door mijn staren in verlegenheid te brengen. Nadat ik met deze belangrijke bezigheden gereed was, zette ik mij aan een der twee vensters mijner kamer, besloten iets wanhopigs te ondernemen in zake van een literarisch opstel, en een hoofdstuk van ongehoorde voortreffelijkheid te schrijven — waarmede deze proeve niets te maken heeft.

Het is een merkwaardige eigenschap van een badplaats buiten het seizoen, dat alles daarin de aandacht trekt. Ik had van te voren geen het minste vermoeden van deze noodlottige waarheid; maar op het oogenblik dat ik mij tot schrijven nederzette begon ik ze te bespeuren. Ik was nauwelijks in de meest belovende houding gaan zitten, en doopte mijn pen in den inkt, toen ik bevond dat de klok op het havenhoofd — een klok met roode plaat en witten rand er om — mij op hinderlijke wijze noopte mijn horloge te raadplegen, en te zien hoe ver ik met den middelbaren tijd van Greenwich verschildte. Daar ik niet voornemens was een reis te maken noch een waarneming te doen, had ik niets met dien tijd van Greenwich

te maken, en kon het heel goed gedaan hebben met den tijd der badplaats, al een tamelijk nauwkeurige zaak. Daar echter, de klok van het hoofd volhardde, achtte ik het noodzakelijk mijn pen neer te leggen, en mijn horloge met genoemde klok te vergelijken, waarop ik in groote bezorgdheid geraakte omtrent halve seconden. Ik had mijn pen weer opgenomen, en was op het punt een zeer kostbaar hoofdstuk te beginnen, toen onder het venster een kotter van het Tolkantoor mij noopte een zeevaartkundige monsterring daarover te houden.

Onder deze omstandigheden was het onmogelijk voor een zuiver menschelijken wil, den Tolhuiskotter af te schepen, vermits de schaduw van den mast juist op mijn papier viel, en het vaantje van den top op het onbeschreven hoofdstuk speelde. Ik was daarom genoodzaakt naar het andere venster te gaan; daar schrijlings op den stoel te gaan zitten, zooals Napoleon in zijn bivak wordt afgebeeld; en den kotter in oogenschouw te nemen, zooals hij daar, den ganschen dag, op den weg lag van mijn hoofdstuk. O! hij was opgetuigd voor heel wat zeil, maar zijn romp was zoo klein, dat vier reuzen aan boord (drie man en een jongen), die vlijtig bezig waren hem overal af te krabben, mij deden vreezen dat zij hem geheel zouden wegkrabben. Een vijfde reus, die zelf het toezicht scheen te houden „beneden” — daar hij werkelijk van zijn middel af zich in het beneden gedeelte bevond — stond in peinzende houding zoo nabij de schoorsteenpijp, dat hij daaruit scheen te rooken. Verscheidene jongens zagen dat aan van de werf, en wanneer de geheele aandacht van den reus elders was, dan slingerde de een of andere hunner zich door middel eener lijn die van het want afhing door de lucht over den kotter als een jonge stormgeest. Thans bracht een zesde hand twee kleine watervaten naar beneden; onmiddellijk daarna, kwam een handwagen een korf aanbrengen. Ik was nu verplicht aan te nemen dat de kotter een kruisvaart ging doen, en gaarne wenschte ik te weten waar hij heen ging, wanneer en waarom hij vertrok, en op welken tijd hij weer terug werd verwacht, alsmede wie het bevel voerde? Terwijl ik met deze belangrijke vragen geheel vervuld was, maakte de Pakketboot toebereidselen om over te steken, en terwijl zij haar schaarschen stroom brullend uitliet, scheen zij te roepen: „Zie naar mij!”

Het werd toen een bepaalde plicht naar de Pakketboot te kijken, terwijl zij zich tot den overtocht gereedmaakte; en tal van pas met den trein aangekomene lieden zich in groote opgewondenheid naar boord spoedden. Het scheepsvolk had hun geteerde overjassen aangetrokken — en men weet wat dat beteekent — om nog niet eens te spreken van de witte kommen, die achter de deur der kajuit netjes

gerangschikt staan in stapeltjes van een dozijn elk. Een dame, voorzover ik zag, een gelatene en zorgzame dame, nam haar kom van den voorraad aardewerk alsof zij een ververschingskaartje nam, legde zich op het dek neder met dat voorwerp naast zich, wikkelde haar voeten in een omslagdoek, bedekte haar gestalte naar de manier der ouden met een anderen, en nadat deze toebereidselen voltooid waren, scheen zij, ten gevolge van haar wilskracht, ongevoelig te worden. De zakken der brievenmaal (Ach had ik zelf de zee-beenen van een brievenmaalzak!) werden aan boord gebracht; de Pakket hield op te brullen, wendde af, en zette koers naar de witte streep aan den sluitboom der haven. Eén dompeling, één rollen, één breken van de zee over haar boegen, en Moore's Almanak of de wijze Raphaël konden mij niet meer vertellen van den staat van zaken aan boord, dan ik reeds wist.

Het vermaarde hoofdstuk was echter thans alles behalve begonnen, en zou reeds aangevangen zijn, zonder den wind. Hij woei stijf uit het oosten, en hij loeide door den schoorsteen en deed het huis schudden. Dat was zoo erg niet, maar, toen ik naar buiten keek in den grauwen storm ten einde een ingeving te krijgen, legde ik mijn pen weder neer om bij mijzelf de opmerking te maken, hoe door de zee alles krachtig aantoonde, dat het in nauw verband staat met den wind. De boomen alle naar denzelfden kant gebogen; de zeeeringen der haven het hoogst en sterkst opgericht tegen het woedende punt; de steentjes aan het strand in dezelfde richting opgeworpen; het aantal pijlen alle tegen den gemeenschappelijken vijand gericht; de zee naar binnen stuivende, en op hen aanrukkende alsof zij op het gezicht ontvlamd was. Dit bracht mij op de gedachte dat ik wezenlijk uit moest gaan en een wandeling doen in den wind; derhalve gaf ik het prachtige hoofdstuk voor dien dag op, geheel overtuigd, dat ik zedelijk verplicht was mij eens te laten doorwaaien.

Ik bereikte volkomen mijn doel, en wel op den straatweg — den grooten weg zelf — op den top der klippen, waar ik den postwagen ontmoette, terwijl allen die buitenop zaten hun hoeden en ook zich zelve vasthielden, ook zag ik een kudde schapen wier wol rondom hun hals in zulke groote kragen was opgewaaid dat zij er als wollige uilen uitzagen. De wind speelde op den vuurtoren als ware het een groote fluit, het schuim werd in wolken van mist over de zee gedreven, hevig rolden en slingerden de schepen, en bij tusschenpoozen maakten lange schuine lichtstreepen hellende bergen van gemeenschap tusschen den oceaan en den hemel. Een wandeling van tien mijlen bracht mij aan een zeestad zonder klip, waarin het, evenals in de stad waar ik vandaan kwam, buiten het sei-

zoen was. De helft der huizen was gesloten; van de andere helft was weer de helft te huur; er kon in die stad, op dien tijd, evenveel omgaan, als zij op den bodem der zee gelegen was. Niemand scheen iets te doen te hebben behalve de procureur; de pen van zijn klerk was in vollen gang voor het boogvenster van zijn houten huis; alleen de koperen plaat aan zijn deur was vrij van zout, en was dien morgen pas geoetst. Op het strand, te midden der ruwe loggers en kaapstanders, stonden groepen verweerde bootslieden, als een soort van zee-monsters onder de lij van die voorwerpen op den uitkijk, of leunden voorover tegen den wind, en tuurden door beschoten kijkglazen. De bel der zijkamer in de „Admiraal Benbow” was zoo dof van klank geworden omdat het buiten het seizoen was, dat na aan de koord getrokken te hebben, om een lunch, ik het geluid niet kon hooren dan nadat ik driemaal gebeld had, evenmin als de jonge vrouw, in zwarte kousen en zware schoenen, die buiten het seizoen als bediende fungeerde.

De kaas van den „Admiraal Benbow” was buiten het seizoen, maar het huisbakken brood was goed, en het bier onberispelijk. Misleid door een paar vroege lentedagen, die warm en zonnig waren geweest, had de „Admiraal” den haard uit zijn zijkamer weggeruimd, en had in den schoorsteen een paar bloempotten gezet — hetwelk voor de beminlijkheid en goede verwachting van den „Admiraal” pleitte, maar niet voor zijn scherpzinnigheid: daar de kamer bij dat bezoek, doordringend koud was. Ik nam daarom de vrijheid door een kleinen steenen gang een kijkje te nemen in des „Admirals” keuken, en, een hoogen zetel ziende die voor het keukenvuur stond, met den rug naar mij gekeerd, slenterde ik derwaarts, met mijn brood en kaas in de hand, kauwende en rondkijkende. Een jonge zeeman en twee bootslieden zaten op de bank te rooken en bier te drinken uit pintkannen van dik aardewerk — zulke kroezen vindt men op die plaatsen veel, met gedeeltelijk gekleurde ringen er om heen, en tusschen die ringen zijn versierselen aangebracht. De jonge zeeman vertelde zijn ervaring van pas drie nachten oud, over een vreeselijk geval van overvaring in het Kanaal en deed dat op een toon dien ik niet spoedig vergeten zal.

„Op datzelfde oogenblik van den tijd,” zeide hij (hij was een vervelend man die in zijn onderwerp opging), „daar de nacht helder en kalm was, maar met een grauwen nevel op het water, die zich niet verder dan twee of drie mijlen scheen uit te breiden, wandelde ik op den houten weg naast het havenhoofd dicht bij de plaats waar het gebeurde, op en neer met een vriend van mij, zijn naam is mijnheer Clocker. Mijnheer Clocker is een kruidenier ginder aan den overkant.” (Te oordeelen naar

de richting, die hij met den kop van zijn pijp aanwees, moet ik opmaken dat mijnheer Clocker een mannelijke meermin was, die zijn kruideniershandel dreef in vijf en twintig vademen diepte.) „Wij rookten onze pijpen en wandelden langs den dijkweg op en neer, zoo over een en ander keuvelende. Wij waren daar gansch alleen, behalve een paar kustvaarders die op het tij wachtten, zooals die lieden doorgaans doen.” (Een der schippers mij diepzinnig aankijkende, sloot een oog; ik begreep dat dit beteekende: ten eerste, dat hij mij in het gesprek opnam; ten tweede, dat hij het voorstel bevestigde; ten derde, dat hij zich voorstelde als een kustvaarder.) „Plotseling stonden mijnheer Clocker en ik aan de plaats vastgenageld, op het hooren van een geluid, dat door de stilte over de zee tot ons kwam, als een sterk angstiggefluit of Eolische harp. Wij hadden in het minst geen denkbeeld van wat dat mocht zijn, en oordeel over onze verbazing toen wij de schippers, als één man in hun booten zagen springen, zich spoeden om zeil te maken en heen te gaan, alsof elk hunner op het oogenblik razend was geworden! Maar zij wisten dat het de noodkreet was van het zinkende landverhuizersschip.”

Toen ik in mijn badplaats buiten 't seizoen terugkwam, en mijn twintig mijlen behoorlijk had afgelegd, bevond ik dat de vermaarde Magnetiseur Black voornemens was het publiek dien avond een soirée te geven in de Zaal der Muzen, die hij tot dat doel besproken had. Na een goeden maaltijd, in een gemakkelijken stoel bij het vuur gezeten, begon ik te wankelen in het voornemen dat ik had opgevat om de voorstelling van den Magnetiseur bij te wonen, en over te hellen tot de wenschelijkheid om te blijven waar ik was. In dit laatste was ook werkelijk eenig punt van wenschelijkheid gelegen, daar ik Frankrijk niet verlaten had geheel alleen, maar uit de gevangnissen van St. Pelagie gekomen was met mijn uitstekende en ongelukkige vriendin Mevrouw Roland (in twee deelen, welke ik, voor twee francs ieder, gekocht had aan het boekstalletje op de Place de la Concorde, te Parijs, aan den hoek der Rue Royale). Besloten hebbende den avond door te brengen in tête-à-tête met Mevrouw Roland, ondervond ik, zooals altijd, groot genoegen in het gezelschap van die geestige vrouw en in de aantrekkelikheden van haar moedig hart en innemend gesprek. Ik moet bekennen, dat ik nog meer van haar zou houden, zoo zij slechts eenige gebreken meer had; slechts een paar hartstochtelijke fouten van welken aard ook; evenwel ben ik geneigd te gelooven dat de onvolmaaktheid in mij, en niet in haar gelegen is. Wij brachten bij die gelegenheid te zamen een paar uren door van treurige belangrijkheid, en zij vertelde mij opnieuw dat zij was ontslagen

uit de gevangenis der Abbaye, en weder in arrest was genomen alvorens zij een half dozijn stappen op vrijen voet had gedaan, en weggevoerd naar de gevangenis, die zij alleen verliet om naar de guillotine gevoerd te worden.

Mevrouw Roland en ik namen toen afscheid van elkander voor middernacht, en ik begaf mij ter rust met vaste voornemens voor den volgenden dag ten aanzien van het onvergelijkelijke hoofdstuk. Het was een zeer troostrijke gedachte, bij het aanbreken van den dag de vreemde mailbooten te hooren binnenkomen, en de overtuiging te hebben dat ik niet aan boord was, noch verplicht was op te staan; derhalve stond ik welgemoed op om aan het hoofdstuk te beginnen.

Ik was zoo ver gekomen dat ik den tweeden morgen weder aan mijn venster zat, en den eersten regel van mijn hoofdstuk had geschreven en weer uitgeschraapt, omdat hij mij niet beviel, toen mijn geweten mij verweet dat ik gisteren in elk geval de badplaats buiten het seizoen niet gezien had, maar dat ik ze had verlaten met een snelheid van vier en een halve mijl per uur. De beste manier waarop ik die nalatigheid kon goed maken was klaarblijkelijk zonder een oogenblik uitstel een kijkje te gaan nemen. Dus—geheel uit een gevoel van plicht—verschoof ik het prachtige hoofdstuk tot den volgenden dag, en slenterde naar buiten met de handen in mijn zak.

Al de huizen en woningen die ooit aan bezoekers verhuurd werden, waren dien morgen te huur. Het scheen biljetten gesneeuwd te hebben met de woorden te H u u r er op. Dit bracht mij tot de overdenking wat de eigenaars van al die vertrekkende toch wel buiten het badseizoen uitvoerden; hoe zij hun tijd besteedden en hun geest bezighielden. Zij konden toch niet altijd naar de Methodisten-kerken gaan, waarvan ik er elke minuut een passeerde. Zij moesten natuurlijk eenige andere uitspanning hebben. Zouden zij zich den schijn geven van elkanders woningen te nemen, en elkanders theebussen te openen voor de grap? Zouden zij schijven van hun eigen ossen- of schapenvleesch afsnijden, en voorwenden dat die aan een ander behoorden? Zouden zij misschien kleine toneelen van het leven opvoeren, zooals kinderen doen, en zeggen. „Ik moet naar uw vertrekken komen kijken, en gij moet twintig gienjes per week te veel vragen, en dan moet ik zeggen, ik zal er vandaag nog eens over denken, en dan gij weer, dat er een andere dame en heer is geweest die geen kinderen hadden, en die een bod hebben gedaan dat uwe voorwaarden zeer nabij kwam, en gij u verbonden hebt binnen een half uur hun een bepaald antwoord te geven, en dat ge juist het bordje wildet afnemen toen gij hoordet kloppen, en dan moet ik ze nemen, begrijpt ge?” Een twin-

tigtal dergelijke overdenkingen verdrongen zich in mijn geest. Daarna ging ik voorbij de muren, waaraan nog de verkleurde overblijfsels der biljetten van den Circus van het vorige jaar gekleefd waren, en kwam aan een afgelegen veld naast een houten loods waar de Circus zelf gestaan had, en waar nog op het gras een soort van tonsuur te zien was, ter plaatse waar de jonge dame op haar lievelingspaard Firefly in snelle vaart rondgedraafd had. Toen ik naar de stad terugkeerde, kwam ik langs de winkels, die nadrukkelijk toonden dat zij buiten het seizoen waren. De apotheker had geen doozen met gemberbierpoeders, geen schoonheidszeepen noch watertjes om bij de zeebaden te gebruiken, geen aantrekkelijke parfumerieën; niets anders dan zijn groote staarogende roode flesschen, die er uitzien, alsof de winterstormen in de onstuimigheid van het zoute water ze hadden ontvlamd. De ingemaakte groenten bij den kruidenier, de Harvey Saus, Dr. Kitchener's Zoet Zuur, Ansjovis, Marmelade van Dundee en de gansche voorraad van weelderige middelen ter opwekking van den eetlust overwinterden ergens onder den grond. De porseleinwinkel had nergens eenige kleinigheden. De Bazar had het geheel en al opgegeven, en vertoonde aan de luiken een kennisgeving dat deze inrichting tegen Pinksteren weer zou geopend worden, en dat de eigenaar middelerwijl te spreken was te Wild Lodge, East Cliff. In de Inrichting voor zeebaden, een rij nette houten huisjes, zag ik den eigenaar in een toestel voor stortbaden te bed liggen. Wat de badkoetsjes betreft, zij stonden (hoe zij er kwamen, kan ik niet zeggen) op den top van een heuvel minstens anderhalve mijl ver. De bibliotheek, die ik nooit anders dan open gezien had, was stevig gesloten; twee gemelijke kaalhoofdige oude heeren schenen er hermetisch in opgesloten te zijn, en waren eeuwig bezig met het lezen van nieuwsbladen. Dat wonderlijk geheim, de muzikwinkel genaamd, zette de zaken voort als gewoonlijk (behalve dat er meer kabinet-piano's in voorraad waren) als ware seizoen of geen seizoen voor hem precies hetzelfde. Hij maakte dezelfde ontzaglijke vertooning van schitterende koperen blaasinstrumenten, ontzettend ineengedraaid, die, naar ik gis, wel een waarde van een paar duizend pond vertegenwoordigen, en die het onmogelijk is, dat iemand wie ook in eenig seizoen kan bespelen of verlangt te bespelen. In de vensterkast waren uitgestald vijf triangles, zes paar castagnettes, en drie harpen; wijders alle mogelijke uitgaven van Polka's met gekleurd titelblad: van de oorspronkelijke af, waar twee aanvallige Polen, een man en vrouw, met de armen in de zijde, zich voor den aanschouwer vertoonen, tot die van Ratcatcher's Dochter toe. Wonderlijke inrichting verbazend raadsel! Drie andere winkels nog vertoonden weinig verschil tusschen

wat zij waren in of buiten het seizoen. In de eerste plaats de winkel waar horloges voor zee- lieden te koop waren, deze had steeds de oude verzameling enorme tijdmeters, die waarschijnlijk bestemd schenen om boven uit den mast te kunnen vallen: met plaats en ter opwinding gelijk aan brandspuitproppen. Ten tweede, de winkel die een uitstalling vertoonde van den ouden zuid-wester, de geoliede pakken, de matrozenbuizen, en de oude eenige zeekist met haar handvatsels, die wel iets hadden van een paar touwen ooringen. Ten derde de onveranderbare winkel voor den verkoop van overgeblevene literatuur. Hier ging Dr. Faust nog steeds in den rooden vuurgloed ten ver- derve, onder toezicht van drie groene schubbege personages, met uitwassende slangen aan hun schouderbladen. Hier was de Gouden Droom- uitlegger, alsmede de Norwoodsche Waarzegger te koop voor zes stuivers het stuk, met inlichtingen om den stomme te laten babbelen, en de toekomst te voorspellen uit thee- kopjes, waarbij een prentje voorstellende een jonge vrouw met slanke leest gelegen op een sofa, in een zoo ongemakkelijke houding, dat men daaruit kon verklaren hoe zij tegelijkertijd droomde van een brand, een schipbreuk, een aardbeving, een geraamte, een kerkportaal, bliksemstralen en begrafenis-plechtigheden, en een jonge man in schitterend blauwe jas en gele broek. Hier waren de „Kleine Zangvogels” en Fairburn's Komische zangeressen. Hier waren insgelijks balladen op het oude balladen papier en in de oude verwarde drukletters; met een ouden man die zijn hoed op zij droeg, en een armstoel, ter illustratie van Will Watch den Onverschrokken Smokkelaar; en de Monnik der Grauwe Orde, voorgesteld door een klein meisje in een hoepel, met een schip in het verschiep. Al die dingen waren er evenals in vroegere dagen, toen zij mij zeer veel genoegen verschafften!

Al deze genoegens volkomen te smaken kostte mij zooveel tijd, dat ik vóór het naar bed gaan niet meer had dan een uur om aan Mevrouw Roland te wijden. Wij kwamen met elkander zeer goed heen over het onderwerp harer kost- schoolopvoeding, en toen ik den volgenden morgen opstond was ik ten volle overtuigd dat de dag voor het groote hoofdstuk eindelijk ge- komen was. Gedurende den nacht, echter, was het stil weder geworden, en toen ik aan het ontbijt zat bloosde ik bij de herinnering dat ik nog niet op de Duinen geweest was. Ik, zulk een lierhebber van wandelen, en nog niet op de Duinen geweest. Werkelijk, op zulk een stillen en schoonen morgen moest die zaak in orde worden gebracht. Als een voornaam ge- deelte van, de Geheele Plicht van den Mensch, liet ik daarom het hoofdstuk — voor het oogenblik — liggen en ging naar de Duinen.

Zij waren ontzettend groen en schoon, en gaven mij veel te doen. Toen ik klaar was met de vrije lucht en het mooie gezicht, moest ik in de vallei afdalen en naar de hop gaan kijken (waarvan ik niet het minste ver- stand heb) en vervolgens naar de kersen- boomgaarden gaan zien. Toen nam ik op mij een nauwkeurig onderzoek in te stellen naar een zwervende familie in rouw (de moeder zoo werd beweerd, ongetwijfeld door haar zelve, was de vorige week gestorven), en dit te doen vergezeld gaan door een gift van achttien stuivers, die een groote uitwerking te- weegbracht, en door zedelijke vermaningen welke hoegenaamd geen uitwerking tweeg- brachten. Eindelijk, was het laat in den namid- dag voor ik tot het weergalooze hoofdstuk terugkeerde, en toen besliste ik dat het thans geheel ten onpas, en evenzeer buiten het seizoen was als de plaats, ik legde het dus ter zijde.

Ik ging des avonds naar den schouwburg voor de benefiet voorstellingen van Mevrouw B. Wedgington die overal in de stad de waarschu- wing had doen aanplakken „Vergeet het niet!” Ik berekende dat men beginnen zou met den prijs te stellen op vier shillings en negen stuivers, maar dat die in den loop van den avond wel stijgen zou tot een halven sovereign. Er was niets dat iemand ergeren kon — uitge- nomen den goeden mijnheer Baines van Leeds — Mevrouw B. Wedgington zong met begelei- ding van een grooten piano. Mijnheer B. Wed- gington deed hetzelfde, en trok ook zijn jas uit, trok zijn pantalon wat op, en danste op klompen. De jongeheer B. Wedgington, tien maanden oud, werd verzorgd door een van koude huijverende jonge persoon in de loze, en het oog van Mevrouw B. Wedgington was meermalen naar dien kant gewend. Vrede zij met al de Wedgington's van A tot Z. Mogen zij zich te gelegener tijd hier of daar be- vinden!

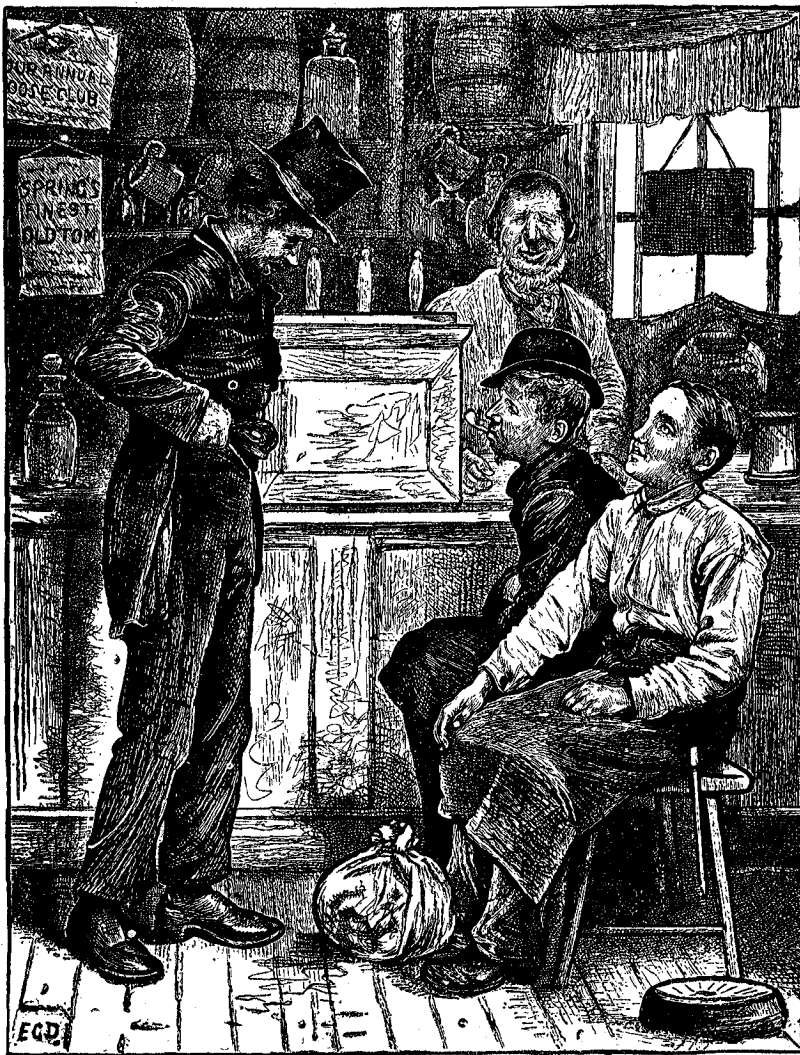
GESCHIEDENIS VAN EEN ARMEN MAN DIE EEN OCTROOI VERLANGDE.

Ik ben niet gewoon voor de pers te schrij- ven. Dit is ook niet de zaak van een werkman die nooit minder arbeid (uitgezonderd een paar Maandagen, met Kersttijd en Paschen) dan twaalf of veertien uur per dag. Maar men heeft mij verzocht zoo eenvoudig mogelijk op te schrijven, wat ik te zeggen had; en dus neem ik pen en inkt en doe het zoo goed ik kan, hopende dat men de gebreken zal willen ver- ontschuldigen.

Ik werd nabij Londen geboren, maar heb

gewerkt in een winkel te Birmingham (wat gij Fabrieken zoudt noemen, dat noemen wij Winkels) reeds sedert jaren herwaarts. Ik diende gedurende mijn leerjaren te Deptford, in de nabijheid mijner geboorteplaats en ik ben smid van beroep. Mijn naam is John. Men noemde mij steeds „Oude John” van mijn negentiende

een zoo aangename dag als ik ooit gekend heb. Wij hebben zoo iets van tien kinderen gehad, van welke er nog zes in leven zijn. Mijn oudste zoon is ingenieur op de Italiaansche stoompakketboot „Mezzo Giorno”, dienst doende tusschen Marseilles en Napels, aanleggende te Genua, Livorno en Civita Vecchia. Hij was een

»KOMT GIJ VAN BUITEN, JONKMAN?» »JA,» ANTWOORDEDE IK.
(Blz. 259).

jaar af, omdat ik niet veel haar had. Ik ben thans zes en vijftig jaar, en ik vind niet dat ik meer haar heb, ook niet minder, dan op gezegden negentienjarigen leeftijd.

Aanstaande April, zal ik vijf en dertig jaar getrouwd zijn. Ik trouwde op den eersten April. Die laatst licht, licht het best. Ik voor mij kreeg dien dag een goede vrouw, en het was voor mij

goed werkman. Hij vond een menigte nuttige kleine dingen uit, die hem — niets opbrachten. Ik heb twee zoons die het heel goed hebben te Sidney, Nieuw Zuid Wales, — ongetrouwd nog, toen ik het laatste van hen gehoord heb. Een mijner zonen (James) ging als soldaat in dienst, en werd in Indië doodgeschoten. Hij lag zes weken in het hospitaal met een geweer-

kogel in het schouderblad, hetwelk hij ons eigenhandig geschreven heeft. Hij zag er het best uit van allen. Een mijner dochters (Mary) heeft het goed in haar omstandigheden, maar zij heeft het water in de borst. De andere (Charlotte) werd op de laagste manier door haar man verlaten, en zij met haar drie kinderen wonen bij ons in. De jongste, zes jaar oud, heeft aanleg voor werktuigkundige.

Ik ben geen Chartist ¹⁾ en ben dit nooit geweest. Ik wil niet zeggen, dat ik niet veel openbare zaken zie, waarover te klagen valt; maar ik geloof niet dat dit de manier is om ze in orde te krijgen. Indien ik zoo dacht, dan zou ik een Chartist zijn. Maar ik denk zoo niet en ben geen Chartist. Ik lees de courant, en hoor de beraadslagingen, in, wat men te Birmingham „de spreekkamer” noemt, en ik ken vele goede mannen en werklieden die Chartisten zijn. Merk op. Geen Lichamelijke kracht.

Ik zou niet gaarne willen dat men mij voor een pocher aanzag indien ik de opmerking maak (want ik kan niet opschrijven wat ik te zeggen heb, zonder dit voorop te stellen, alvorens ik verder ga), dat ik altijd vernuftig van aard ben geweest. Ik verdiende eens twintig pond met een schroef, die thans nog in gebruik is. Ik ben twintig jaar, af en aan, bezig geweest aan de voltooiing en volmaking van een uitvinding. Ik bracht ze tot volkomenheid den vorigen Kerstavond om tien uur des avonds. Ik en mijn vrouw stonden bij het Model en lieten er een paar tranen op vallen, toen het voltooid was, en ik haar binnenleidde om het in oogenschouw te nemen.

Een mijner vrienden, zijn naam is William Butcher, is een Chartist. Gematigd. Hij is een goed spreker. Hij is zeer opgewonden. Ik heb hem dikwijls hooren beweren, dat wat ons werklieden in den weg staat is, dat er bij elke gelegenheid in den loop der tijden, te veel betrekkingen zijn in het leven geroepen om menschen te verzorgen die nooit hadden moeten verzorgd worden; en dat wij aan vormen hebben moeten gehoorzamen, en loonen hebben moeten betalen om die betrekkingen te onderhouden hetwelk wij niet hadden behooren te doen. „Het is waar,” (zoo redeneerde William Butcher), „dat het geheele publiek dit doen moet, maar het drukt het zwaarst op de werkende klasse, omdat die het minst kan missen; en ook omdat er geen beletselen op zijn weg behooren gelegd te worden, wanneer hij herstel van onrecht verlangt, of bevordering van recht.” Merk op. Ik heb deze woorden opgeteekend uit den mond van William Butcher

zelf. Daar W. B. ze uitsprak voor bovengemeld doel.

Om nu tot mijn Model terug te keeren. Daar stond het nu volkomen gereed, op Kerstavond, bijna een jaar geleden, des avonds om tien uur. Al het geld dat ik kon uitsparen besteedde ik aan het Model; en wanneer de tijd slecht, of de kinderen van mijn dochter Charlotte, of beiden, ziekelijk waren, dan stond het soms maanden achtereen stil. Ik had het, ik weet niet hoeveel maal stuk geslagen en het weder overgemaakt met verbeteringen. Daar stond het eindelijk, als een geheel voltooid en volmaakt Model, zooals hierboven gezegd is.

William Butcher en ik hadden op Kerstdag een lang gesprek over het Model. William is zeer gevoelig. Maar somtijds wat dwars. William zeide: „Wat wilt gij er mede doen John?” Ik zeide: „Octrooi vragen.” William zeide: „Hoe zoo Octrooi vragen, John?” Ik zeide: „Wel door een Octrooi te nemen.” William stelde mij toen voor dat de wet op het Octrooi een zeer groot onrecht was. William zeide: „John, zoo gij uw uitvinding bekend maakt alvorens gij een Octrooi krijgt, dan kan iedereen u de vruchten van uw harden arbeid rooven. Gij zit in de klem, John. Gij zijt verplicht een koop te sluiten tegen u zelf, door iemand te zoeken die van te voren uit den hoek komt, voor de groote onkosten van het Octrooi; of gij moet heen en weder worden geslingerd van den een naar den ander, ten einde te trachten een beteren koop voor u zelven te sluiten, en uw uitvinding toonen, en dan kan ze u worden ontfutseld.” Ik zeide: „William Butcher zijt gij dwars? Gij zijt somtijds dwars.” William zeide: „Nee, John, ik zeg u de waarheid;” daarna besprak hij het meer uitvoerig. Ik zeide tot W. B. dat ik zelf het Octrooi zou bekostigen.

Mijn vrouw's broeder, George Bury van West-Bromwich (zijn vrouw ging ongelukkig aan den drank, liep met alles weg, en werd zeventienmaal in de gevangenis te Birmingham opgesloten alvorens hij in elk opzicht gelukkig bevrijd werd), liet aan mijn vrouw, zijn zuster, toen hij stierf, een legaat na van honderd acht en twintig pond tien shillings in Effecten op de Engelsche Bank. Ik en mijn vrouw hadden dat geld nooit aangeraakt. Merk op. Wij konden oud komen te worden, en buiten staat om te werken. Wij kwamen nu overeen Octrooi te nemen voor de uitvinding. Wij zeiden dat we er maar een bres in zouden maken — ik meen in de bovengenoemde geldsom — en de uitvinding octrooi-eeren. William Butcher gaf mij een brief aan Thomas Joy, in Londen. T. J. is een timmerman, van zes voet en vier duim lang, en speelt zeer goed met den werpschijf. Hij woont te Chelsea, Londen, bij de kerk. Ik kreeg verlof op den winkel, onder voorwaarde weer aangenomen te

¹⁾ Voorstander van 't algemeen stemrecht.

worden wanneer ik terugkwam. Ik ben een goed werkman. Geen afschaffer; doch nooit dronken. Toen de feestdagen van Kerstmis voorbij waren, ging ik naar Londen met den Parlementsstrein, en huurde een woning voor een week bij Thomas Joy. Hij is getrouwd, en heeft één zoon die op zee vaart.

Thomas Joy verkondigde (uit een boek dat hij had) dat de eerste stap die gedaan moest worden, om de uitvinding te octrooieeren, was een adres gereed te maken voor Koningin Victoria. William Butcher had dit ook beweerd, en het opgesteld. Merk op. William is vlug met de pen. Een verklaring voor een hoofd-beamte der Kanselarij moest er worden bijgevoegd. Deze stelden wij ook op. Na heel veel moeite vond ik zulk een ambtenaar, in Southampton Buildings, Chancery Lane, bij Temple Bar, waar ik de verklaring deed, en achttien stuivers betaalde. Men zeide mij de verklaring en het adres naar het departement van Binnenlandsche Zaken te brengen, waar ik het liet om door den Secretaris te worden geteekend (na dat ik het Bureau gevonden had), en waar ik betaalde twee pond, twee shillings, en zes stuivers. Binnen zes dagen teekende hij het, en men zeide mij het naar het bureau van den Procureur-Generaal te brengen, en het daar te laten opdat er verslag van kon worden gegeven. Ik deed het, en betaalde vier pond, vier shillings. Merk op. Niemand van hen was dankbaar voor het geld dat ik hem betaalde, maar allen waren zij onbeleefd.

Mijn woning bij Thomas Joy werd nu voor nog een week gehuurd, waarvan reeds vijf dagen om waren. De Procureur-Generaal maakte een natuurlijk verslag, zooals zij het noemden (daar mijn uitvinding, zooals William Butcher had gezegd voor ik vertrok, onbelemmerd was), en ik werd daarmee teruggezonden naar het Bureau van Binnenlandsche Zaken. Zij maakten er een Afschrift van, dat een Brevet werd genoemd. Voor dit Brevet, betaalde ik zeven pond, dertien shillings en zes stuivers. Het werd naar de Koningin, ter teekening, gezonden. De Koningin zond het geteekend terug. De Secretaris van Binnenlandsche Zaken teekende het opnieuw. De heer wierp het mij toe toen ik kwam, en zeide: „Breng het nu naar het Kantoor der Octrooien in Lincoln's Inn." Ik was toen reeds in de derde week bij Thomas Joy, spaarzaam levende, wegens de kosten. Ik vond dat ik den moed begon te verliezen.

Aan het Kantoor der Octrooien in Lincoln's Inn, maakten zij „een schets van het Koninklijk besluit," van mijn uitvinding, en een „uittreksel van het besluit." Ik betaalde hiervoor vijf pond, tien shillings, en zes stuivers. Zij namen twee afschriften in 't net van het besluit; een voor het gewoon Zegel, en een voor het Kantoor van het klein-Zegel. Ik betaalde hiervoor een

pond, zeven shillings en zes stuivers. Daarenboven drie pond voor registratie-kosten. De klerk van hetzelfde kantoor schreef het koninklijk besluit in 't net over ter onderteekening. Ik betaalde hem een pond en een shilling. Opnieuw kosten van registratie een pond tien. Daarna moest ik het Koninklijk besluit weder naar den Procureur-Generaal brengen, en het weder doen teekenen. Dit kostte mij opnieuw vijf pond. Ik haalde het terug, en bracht het weder naar den Secretaris van Binnenlandsche Zaken. Hij zond het naar de Koningin en zij teekende het opnieuw. Hiervoor betaalde ik zeven pond, dertien shillings en zes stuivers. Ik was meer dan een maand bij Thomas Joy. Ik was geheel uitgeput, mijn geduld zoowel als mijn zak.

Thomas Joy maakte de geheele toedracht dezer zaak bekend aan William Butcher. William Butcher maakte ze bekend aan drie Birminghamse Vereenigingen, vanwaar zij naar alle andere Vereenigingen overging, en, zooals men mij later verteld heeft, ging zij vervolgens door al de winkels in het Noorden van Engeland. William Butcher verklaarde, in zijn Vergadering, in een redevoering, dat dit een ge-octrooieerde manier was om Chartisten te maken.

Maar ik had nog lang niet gedaan. Het Koninklijk besluit moest gebracht worden naar het Zegelkantoor in Somerset House, Strand — waar het zegel zich bevindt. De klerk van het kantoor maakte een „gezegeld stuk voor den Lord Geheim Zegelbewaarder." Ik betaalde hem vier pond, zeven shillings. De Klerk van den Lord Geheim Zegelbewaarder maakte „een met het Geheim Zegel voorzien stuk voor den Lord Kanselier." Ik betaalde hem vier pond, twee shillings. Dit stuk werd aan den Beamte der Octrooien overhandigd, die het genoemde stuk in 't net overschreef. Ik betaalde hem vijf pond, zeventien shillings en acht stuivers; terzelfder tijd, betaalde ik de Zegelrechten voor het Octrooi, in 't geheel, met dertig pond. Daarna betaalde ik nog aan „doozen voor het Octrooi," negen shillings en zes stuivers. Merk op. Thomas Joy zou ze mij gemaakt hebben voor achttien stuivers. Vervolgens betaalde ik nog aan „salaris voor den Secretaris der Schatkist," zeven pond, dertien shillings. Daarna betaalde ik „loon aan den Ondersecretaris der Schatkist," tien shillings. Vervolgens betaalde ik opnieuw aan den Lord Kanselier, een pond, elf shillings, en zes stuivers. Ten slotte betaalde ik „foeien aan den Plaatsvervanger Verzegelaar, en aan den beamte van den Lord Kanselier voor 't gereedmaken van de wassen zegels," tien shillings zes stuivers. Ik had bij Thomas Joy over de zes weken gelogeerd, en het onbelemmerd Octrooi van mijn uitvinding, alleen geldig binnen Engeland, had mij gekost zes en negentig pond, zeven shillings, en acht stuivers. Indien ik het

had willen geldig maken voor het Vereenigd Koninkrijk, zou het mij meer dan driehonderd pond gekost hebben.

Het onderwijs nu, was in mijn jeugd maar zeer beperkt geweest. Zooveel te erger voor u zult gij zeggen. Ik zeg het ook. William Butcher is twintig jaar jonger dan ik, maar hij is wel honderd jaar knapper. Zoo William Butcher Octrooi voor een uitvinding had verlangd, zou hij schranderder geweest zijn dan ik, bij het heen en weer geslinger naar al die kantoren, hoewel ik niet geloof dat hij zoo geduldig zou geweest zijn. Merk op. William is somtijds dwars, en geeft ook acht op de portiers, boodschappers en secretarissen.

Ik zeg niets van de verveling, die mij het aanvragen van Octrooi voor mijn uitvinding veroorzaakt heeft. Maar ik stel deze vraag: Is het verstandig een man, die een vernuftige verbetering heeft uitgevonden, het gevoel te geven, alsof hij iets verkeerd, in plaats van iets goeds gedaan had? Welk gevoel kan een mensch anders hebben, wanneer hij telkens dergelijke moeielijkheden ontmoet? Alle Octrooi vragende uitvinders moeten dit gevoelen. En let eens op de onkosten. Hoe hard is het voor mij, en hoe hard voor het land zoo er eenige verdienste in mij is (en mijn uitvinding is nu opgenomen, ik erken het dankbaar, en gaat zeer goed), om mij tot al deze uitgaven te noodzaken voor ik een vinger bewegen kan! Tel het zelf maar op, en het zal zes en negentig pond, zeven shillings, en acht stuivers beloopt. Niet meer en niet minder.

Wat kan ik tegen William Butcher inbrengen omtrent al die ambten. Ga maar eens na, de Secretaris van Binnenlandsche Zaken, de Procureur-Generaal, het Octrooi Kantoor, de Lord Kanselier, het Geheim zegel, de Secretaris der Octrooien, de Penningmeester van den Lord Kanselier, de Secretaris der Schatkist, de Ondersecretaris der Schatkist, en de Beambte van den Lord Kanselier voor 't gereedmaken van de wassen zegels. Niemand in Engeland kan een Octrooi erlangen voor een elastieken band, of een ijzeren hoepel, zonder al die ambtenaren te betalen. En wel sommige hunner meer dan eenmaal. Ik moest door vijf en dertig rangen gaan. Ik begon met de Koningin op den troon. Ik eindigde met den plaatsvervangenden ambtenaar van den Lord Kanselier voor 't gereedmaken der wassen zegels. Merk op. Ik zou laatstgenoemden ambtenaar wel eens willen zien. Is het een man, of wat is het?

Wat ik te zeggen had, dat heb ik gezegd. Ik heb het neergeschreven. Ik hoop dat het duidelijk is. Niet zoozeer het handschrift (daarop valt niet te roemen), als wel de beteekenis er van. Ik zal nu besluiten met Thomas Joy. Thomas zeide tot mij, toen wij afscheid namen: „Weet ge wat John, indien de wetten van dit

land zoo rechtvaardig waren als zij behoorden te zijn, dan zoudt gij naar Londen zijn gekomen — een nauwkeurige beschrijving en schets van uw uitvinding hebben gegeven — een halve kroon of zoo iets voor de inschrijving hebben betaald — en ten gevolge van dien uw Octrooi hebben verkregen.”

Ik ben van dezelfde meening als Thomas Joy. Verder ben ik het volkomen eens met de bewering van William Butcher, dat de gansche bende behoorende tot de Schatkist en de wassen zegels moest worden opgeruimd, en dat Engeland reeds meer dan genoeg gevild en gewast is geworden.”

DE EDELE WILDE.

Om maar in eens met de deur in huis te vallen, ben ik zoo vrij te zeggen dat ik geen het minste vertrouwen heb in den edelen wilde. Ik beschouw hem als schadelijk en geloof dat er omtrent hem heel wat bijgeloof bestaat. Dat hij rum vuurwater noemt en mij een blank gezicht, strekt ook al niet om mij met hem te verzoenen. Het is mij eigenlijk onverschillig hoe hij mij noemt. Ik noem hem een wilde, en ik geloof dat het zeer wenschelijk is dat een wilde door beschaving van de oppervlakte der aarde verdwijne. Ik denk dat een eenvoudige heer (dien ik houd voor den minsten vorm der beschaving) beter is dan een huilende, fluitende, stampende, springende, verscheurende wilde. Het is mij volkomen onverschillig, of hij een vischgraat door zijn gezicht steekt, of stokjes door zijn oorlellen, of vederen van vogels in zijn haar; of hij zijn hoofd platdrukt tusschen twee planken, of zijn neus indrukt, zoodat die zich over zijn gelaat verbreedt, of zijn onderlip nederwaarts trekt door zware gewichten, of zijn tanden zwart maakt, of ze uitstoot, of zijn eene wang rood en de andere blauw verft, of zich tatoeëert, of zijn lichaam met olie en vet inwrijft, of het kerft met messen. Aan welke dezer liefelijke buitensporigheden hij zich overgeeft, hij is en blijft een wilde — wreed, valsch, diefachtig, bloeddorstig; meer of minder overgegeven aan het gebruik van vet, ingewanden; en meer beestachtige gewoonten; een wild dier die de verdachte gave bezit van te snoeven; een bedriegelijke, vervelende, bloeddorstige, eenzelvige bluffer.

Het is echter merkwaardig na te gaan hoe sommige menschen over hem spreken, als spraken zij over den goeden ouden tijd; hoe zij het betreuren dat hij in den ontwikkelingsgang der wereld verdwenen is, uit deze en gene landen waar zijn afwezigheid een gezegende verlossing is, en een onmisbare voor-

bereiding tot het uitstrooien der eerste zaden van elken invloed, die de menschheid kon verheffen; hoe zij, zelfs met het klare bewijs voor zich, kunnen gelooven of zich tot het geloof laten overreden, dat hij iets is, hetwelk hun vijf zinnen hun duidelijk aantoonen dat hij niet is.

Daar hadt ge bij voorbeeld een paar jaar geleden, Mijnheer Catlin met zijn Ojibbeway Indianen. Mijnheer Catlin was een ernstig man met veel geestkracht, die onder veel meer Indiaansche stammen geleefd had, dan ik hier behoef op te tellen, en die een schilderachtig en opgewonden boek over hen geschreven heeft. Hij had zijn gezelschap ineengehurkte en spuwende Indianen op de tafel voor zich, daar voerden zij hun ellendige huppelende dansen uit, op hun eigenaardige akelige wijze, hij noodigde, met alle mogelijke goede trouw zijn beschaafde toehoorders uit om wel acht te geven op hun overeenstemming en bevalligheid, hun volmaakte ledematen, en de uitstekende uitdrukking van hun gebarenspeel; en zijn beschaafde toehoorders stemden toe en bewonderden met volkomen goede trouw. Daarentegen, als eenvoudige dieren beschouwd, waren zij ellendige schepsels, die zeer laag stonden, en zeer slecht gevormd waren, en als mannen en vrouwen die eenige dramatische uitdrukking bezaten in hun voorstellingen, waren zij niets betere dan het koor aan een Italiaansche Opera in Engeland — en zouden minder geweest zijn, indien zoo iets mogelijk ware.

Mijn meeningen omtrent den edelen wilde zijn niet nieuw. De grootste schrijvers over natuurlijke historie, hebben hem reeds lang geleden op dergelijke wijze beschreven. Buffon kende hem, en toont aan waarom hij de norsche tyran is tegenover zijn vrouwen, en hoe het komt, dat zijn geslacht (God zij gedankt!) zoo schaarsch in getal is. Als proef van den aard zijner zedelijke natuur, ga hem eens een oogenblik voorbij en wend u tot zijn „getrouwen hond”. Heeft hij ooit zijn hond verbeterd, of aan zich gehecht, sedert zijn edelheid het eerst in een wilden staat door de bosschen rondliep, en getemd werd (hoewel het lang duurde) door Pope? Of ontardt het dier, dat de vriend is van den mensch, altijd in zijn laag gezelschap?

Niet de ellendige toestand van den edelen wilde is iets nieuws; maar het is het gekerm over hem met domme bewondering, en de schijn hem te beklagen, en het maken van eenige gunstige vergelijking tusschen de gebreken der beschaving en den gewonen gang van zijn grof vuile levenswijze. Er moge nu en dan een verandering in deze aanstekende dwaasheden geweest zijn, maar in hem is er geen.

Denk aan de Bosjesmannen. Denk aan de twee mannen en de twee vrouwen, die een

paar jaar geleden in Engeland werden vertoond. Gevoelt nu de groote meerderheid der personen — die zich den afschuwelijken aanvoerder van dit gezelschap herinneren, met zijn huid vol zweren, zijn onreinheid en zijn afkeer van water, en zijn schrijdelingsche beenen, en zijn hatelijke oogen, door zijn ruwe hand overschaduwde, en zijn geschreeuw van Qu-u-u-a-a-a!” (iets zeer beleedigends voor een Bosjesman naar ik geloof) — zich eenigszins aangetrokken tot dien edelen wilde, of is het een eigenaardigheid van mij hem te verafschuwen, te verfoeien, te verachten en te verwerpen? Ik heb te dier zake geen voorbehoud, en zal openhartig verklaren, dat, wanneer ik het tooneel ter zijde stel der vertooning, waarin hij den dood nabootste van een schepsel dat hij had gevelde, door zijn hoofd op zijn hand te leggen en met zijn rechterbeen te trekken — op welken tijd ik geloof dat hem neer te vellen een zeer te verontschuldigen manslag zou zijn geweest — ik nooit die slapende, rookende en hoestende groep om hun kolenvuur heb zien zitten, zonder dat de oprechte wensch bij mij opkwam dat er iets met de smeulende houtskool mocht gebeuren, hetwelk de verstikking van de geheele groep edele vreemdelingen ten gevolge had.

Thans is er een gezelschap Zoeloe Kaffers ten toon gesteld in de St. George Gallery, Hyde Park Corner Londen. Deze edele wilden werden op zeer aangename wijze voorgesteld; men ziet ze in een sierlijk theater, ingericht met eigenaardige tooneelen van bijzondere schoonheid, en zij worden beschreven in een hoogst gevoelige en bescheiden lezing, die gehouden wordt met een ingetogenheid, waaraan al dergelijke vertooners een voorbeeld mochten nemen. Ofschoon bijzonder leelijk, zijn zij toch beter gevormd dan die onder hun voorgangers welke ik vermeld heb; en zij zijn vrij schilderachtig voor het oog, ofschoon alles behalve welriekend voor den neus. Ik kan mij moeielijk voorstellen, welk denkbeeld een bezoeker die aan zijn eigen verklaringen en overdenkingen overgelaten wordt, zich van de bedoeling dezer edelen moet vormen, wanneer zij vrijen loop geven aan dat gebarenspeel, dat een natuurlijke eigenschap van den edelen wilde schijnt te zijn; want voor mijn persoonlijke meening is het zooveel te duidelijker dat het geen hooger denkbeeld aan mijn geest verschaft dan een algemeen stampen, klauteren en razen, merkwaardig (zooals alles in het leven der wilden) door zijn eenvormigheid. Maar laat ons — met behulp van den uitlegger, dien ik zoo zeer noodig heb — zien wat de edele wilde in Zoeloe Kafferland uitvoert.

De edele wilde stelt een koning aan om over hem te regeeren, aan wien hij zijn leven en zijn ledematen onderwerpt zonder eenig gemor

of eenige voorwaarde, en wiens geheele leven wordt doorgebracht in een zee van bloed; maar die, na onophoudelijk gemoord te hebben, op zijn beurt gedood wordt door zijn nabestaanden en vrienden, op het oogenblik dat er zich een grijs haartje op zijn hoofd vertoont. Al de oorlogen die de edele wilde voert met zijn natuurgenooten (en hij kent geen ander plezier) zijn verdelgingsoorlogen — en dit is nog het best dat ik van hem weet, en het troostrijkste voor mijn geest wanneer ik hem aanschouw. Hij heeft geenerlei zedelijk gevoel hoe ook genaamd; en zijn „roeping” kan kortweg duivelsch genoemd worden.

De plechtigheden waarmede hij eenige kleine verandering aan zijn levenswijze geeft, zijn, natuurlijk, van verwantschappelijken aard. Zoo hij een vrouw verlangt, verschijnt hij voor het hol van den heer dien hij tot zijn schoonvader heeft uitgekozen, vergezeld van een gezelschap vrienden die allen een sterken reuk van zich geven, die allen gillen, fluiten, stampen en een aanbod doen van een zeker aantal koeien voor de hand der jongejuifer. De uitverkoren schoonvader insgelijks gesteund door een gezelschap sterk riekende vrienden — schreeuwt, fluit en gilt (op den grond gezeten, hij kan dus niet stampvoeten) dat er nooit zulk een meisje ter markt is geweest als zijn dochter, en dat hij zes koeien meer moet hebben. De schoonzoon en zijn uitgezochte kring helpers schreeuwen, fluiten, stampvoeten en gillen in antwoord dat zij drie koeien meer zullen geven. De schoonvader (een oude bedrieger, die begonnen is met te hoogen eisch) neemt er vier aan, en staat op om den koop te sluiten. Het geheele gezelschap, met inbegrip van de jongejuifer, vervallen dan in stuiptrekkende bewegingen, en schreeuwen, fluiten, stampvoeten en gillen allen te zamen — intusschen neemt niemand notitie van de jonge dame (aan wier bekoorlijkheden men zonder huivering niet denken kan) de edele wilde wordt dan beschouwd als gehuwd, en zijn vrienden maken voor hem sprongen als bezetenen bij wijze van gelukwensching.

Indien de edele wilde zich eenigszins ongesteld gevoeld, en die omstandigheid aan zijn vrienden meldt, dan merkt men terstond dat hij zich onder den invloed van betoovering bevindt. Een geleerd persoon, Imyanger of Toover Doctor wordt onmiddellijk gehaald, om de Tooverheks te verbannen. Terwijl de mannelijke bewoners van de kraal op den grond gezeten zijn, verschijnt de geleerde doctor als een grauwe beer, en begint een dans van vreeselijken aard uit te voeren, gedurende welke vertooning hij onophoudelijk op zijn tanden knarst en huilt: — „Ik ben de oorspronkelijke geneesheer om den geest te verbannen. Jo Jo Jo! Geen betrekking met eenige andere inrichting. Till till till! Alle andere bezweerders zijn valsche

bezweerders, Boro, Boro! maar ik bemerk hier een echte wezenlijke heks, hoesch, hoesch, hoesch! in wier bloed ik, de oorspronkelijke Imyanger en Duivelbezweerder, deze mijn beerenklaauwen wil wasschen. O Jo Jo Jo!” Gedurende al dien tijd kijkt de geleerde doctor rond naar de oplettende gezichten, ten einde den een of anderen ongelukkige uit te kiezen, die hem een koe schuldig is, of hem de eene of andere kleine belediging heeft aangedaan, of tegen wien hij, ook zonder belediging, een haat heeft opgevat. Hem heeft hij dan spoedig als den boozen geest aangewezen, die dan oogenblikkelijk gedood wordt. Bij afwezigheid van zulk een wezen, is de bezweerder gewoon de vreedzaamste en fatsoenlijkste persoon in het gezelschap uit te bannen. Maar de verbanning of bezwering wordt onveranderlijk gevolgd door de slachting.

Sommige der edele wilden, voor welke mijnheer Catlin zoo innige belangstelling toont, en wier vermindering in aantal, door rum en pokken, hem zoozeer ter harte gaat, hadden een gewoonte die niet zeer van de genoemde verschilt, hoewel ontzettender en walgelijker in haar afschuwelijke bijzonderheden.

Terwijl de vrouwen in het veld aan den arbeid zijn, bezig met mais te schoffelen, en de edele wilde in de schaduw ligt te slapen, heeft het opperhoofd soms de welwillendheid voor den dag te komen en het werk te verlichten door er naar te kijken. Bij deze gelegenheden, zet hij zich in zijn eigen wilden zetel, en wordt vergezeld door zijn schilddrager, die boven zijn hoofd een schild van koeluhuiden houdt uitgestrekt — dat in vorm veel heeft van een groote mosselschelp — vreeselijk en wonderlijk, op de wijze van een schouwburg figurant. Doch opdat de groote man zijn grootheid niet vergeten zou in de beschouwing van het geringe landbouwerswerk, komt er plotseling een dichter naar binnen stuiven, die voor dat doel in dienst genomen is, en Lofredenaar wordt genoemd. Deze literarische heer draagt een luipaardenkop over zijn eigen hoofd, en een kleed van tijgerstaarten; hij schijnt voorbedachtelijk op zijn achterpooten uit den dierentuin gekomen te zijn; en hij begint terstond den lof van het opperhoofd op te snijden, aldoor springende en tierende. Er is een waanzinnige kwaadaardigheid in de wijze, waarop dit monster de lucht bezoedelt, en tandenknarsend uitschreeuwt: „O wat een verrukkelijk opperhoofd is hij! O wat een heerlijke massa bloed vergiet hij! O hoe majestueus slobbert hij het op! O hoe bekoorlijk wreed is hij! O hoe verscheurt hij het vleesch zijner vijanden en verbrijzelt de beenderen! O wat lijkt hij op den tijger, den luipaard, den wolf en den beer! O, row row row row, wat ben ik met hem ingenomen!” dit alles zou het Genootschap der Vrienden wel mogen verleiden

om in korte galop de Swartz-Kop-stichting aan te vallen en de gansche kraal uit te roeien.

Wanneer er onder de edele wilden een oorlog op til is — hetgeen altijd het geval is — dan belegt het opperhoofd een raad om zich te vergewissen of, naar het oordeel zijner broeders en vrienden in het algemeen, de vijand verdelgd zal worden. Bij deze gelegenheid, na de uitvoering van een Umsebeuza, of krijgsszang, — welke volmaakt dezelfde is als alle andere zangen, — houdt het opperhoofd een redevoering voor zijn broeders en vrienden, in enkele linie geschaard. Gedurende het uitspreken van deze rede wordt geen bijzondere orde in acht genomen, maar iedere heer die door het onderwerp in vuur geraakt, in plaats van te roepen: „Hoor, hoor!” zoals dit bij ons gewoonte is, schiet uit het geziel te voorschijn en vertrappt, of verbrijzelt den schedel, of verplettert het gelaat, of rukt de oogen uit, of verbreekt de ledematen, of volvoert een menigte afschuwelijkheden op het lichaam van een denkbeeldigen vijand. Daar verscheidene heeren tegelijk in dergelijken staat van opgewondenheid geraken, en opbreken zonder zich in het minst aan den redenaar te storen, zoo komt deze vermaarde persoon eenigermate in het geval van een redenaar in een Iersch Huis der Gemeenten. Ook hebben verscheidene dezer tooneelen van het leven der wilden een groote overeenkomst met een Iersche verkiezing, en ik denk dat zij te Cork zeer wel ontvangen en verstaan zouden worden.

Bij al deze plechtigheden treedt de edele wilde op de uitgebreidste wijze voor zich zelf op; waarvan (om hem op beschaafd terrein over te brengen) wij kunnen leeren, denk ik, dat daar zelfzucht een der schadelijkste en verachtelijkste kleingeestigheden is waarmede een beschaafd man behept kan zijn, zoo is die ook werkelijk onbestaanbaar met de onderlinge wisseling van denkbeelden; in zooverre dat indien wij allen over ons zelven spraken, wij spoedig geen hoorders zouden hebben, en allen tegelijk zouden moeten gillen en schreeuwen op onze eigen hand: en zoo zouden wij de maatschappij afschuwelijk maken. Indien wij dan in ons nog iets van den edelen wilde overgehouden hebben, zoo kunnen wij er mijns inziens niet spoedig genoeg van bevrijd worden. Maar de zaak is klaarblijkelijk anders. Wat de quaestie betreft der vrouw en van het huwelijksgoed, daar wij geld in de plaats gesteld hebben van koeien, zoo hebben wij ook voorzeker niets van den Zoeloe Kaffer overgehouden. Het dulden van willekeur is altijd een groot onderscheidend kenteeken van een wilde geweest. De beschaafde wereld is er in dat opzicht ook beter op geworden. Op dezelfde wijze, is Parijs een beschaafde stad, en het Théâtre Français een

hoogst beschaafd theater; en wij zullen nooit hooren, en hebben in de laatste dagen (natuurlijk) d a a r nooit gehoord, van den Lofredenaar. Neen, neen, beschaafde dichters hebben betere dingen te doen dan die. Wat aangaat het bezweren van duivels, er zijn geen zoogenaamde duivels in Europa, en geen Europeesche machten om hen te verbannen; dat zou niet anders zijn dan verspiederij, geheime opstokerij, kleine boosaardigheid, bijgeloof en valsche schijn. En wat betreft geheime duivels en geesten, kloppen zij niet aan onze deuren in het jaar achttien honderd drie en vijftig?

Om te besluiten zoals ik begonnen ben. Mijn stelling is, dat zoo wij iets van den Edelen Wilde kunnen leeren, dan is het hoe wij niet behooren te doen. Zijn deugden zijn een fabel; zijn geluk is een bedriegerij; zijn adelom, onzin. Indien wij wreed zijn jegens het ellendige wezen, kunnen wij geen meerdere rechtvaardiging daarvoor doen gelden, dan wanneer wij wreed geweest waren jegens een WILLIAM SHAKESPEARE of een ISAAC NEWTON; doch hij wordt voortgedreven door een macht oneindig beter en hooger dan er ooit in de wouden op aarde zich een vertoond heeft, en de wereld zal er beter door worden wanneer de plaats zijner inwoning hem niet meer kent.

EEN VLIEGENDE REIS.

Wanneer Don Diego de — zijn naam heb ik vergeten — de uitvinder van de laatste nieuwe Vlieg-Machine, prijs, zooveel francs voor dames, zooveel meer voor heeren — wanneer Don Diego, met verlof van den ambtenaar van den Lord Kanselier voor 't gereedmaken van de wassen zegels en zijn edele bende, een Octrooi zal hebben verkregen, geldig voor het grondgebied der Koningin, en wanneer hij een gemakkelijk magazijn op een luchtige standplaats zal geopend hebben; en wanneer alle personen van eenig fatsoen er ten minste een paar vleugels op zullen nahouden, en dat men ze zal kunnen zien rondzweven in elke richting; dan zal ik mijn vlucht nemen naar Parijs (terwijl ik rondom de wereld vlieg) op een goedkoope en vrije manier. Voor het oogenblik doe ik het maar met de South-Eastern Spoorweg Maatschappij, in wier Sneltrain ik hier zit, tegen acht uur op een gloeiend heeten morgen, onder het zeer heete dak van het Station te Londen Bridge, in gevaar „gebroeid” te worden als een komkommer, een meloen, of een ananas. En van ananassen gesproken, ik geloof dat er nooit zooveel in een Trein waren, als er in dezen Trein schijnen te zijn.

Bah! De broeikastlucht is doortrokken met

ananassen. Elke Fransche burger of burgeres brengt ananassen mee naar huis. De nette kleine Bekoorster in den hoek van mijn rijtuig (de Fransche tooneelspeelster, aan wie ik mijn hart overgaf onder den invloed van dat dappere kind, „Meat-chell”, in het St. James Theater den vorigen avond) heeft een ananas in haar schoot. De vriendin, vertrouweling, moeder, mysterie, of de Hemel weet wat, van de Bekoorster, heeft twee ananassen in haar schoot, en een bos derzelven onder de bank. Een tabak-rokende Franschman in wijden Algerijnschen mantel, met spitsen kap van achteren, die zou kunnen doorgaan voor een Abd-el-Kader donker groen gekleurd, en die geheel in vuile met oplegsel voorziene kleeding gehuld schijnt, heeft ananassen bij zich in een met deksel voorzienen mand. Een lange, ernstige, zwaarmoedige Franschman, met zwarten baard à la Van Dijk, en kort afgesneden haar, met wijd vest en nauwsluitende jas: te oordeelen naar zijn pantalon is hij verdrietig, naar zijn vrouwenlaarzen kalm, naar zijn juweelen kostbaar, naar zijn linnengoed glad en blank: met zwarte oogen, hoog voorhoofd, haviksneus — opgemaakt zou men denken, als Lucifer of Mephistopheles, of Zamiel, veranderd in een hoogst fatsoenlijk Parijzenaar — heeft het groene einde van een ananas uit zijn nette valies steken.

Bah! zoo ik lang hier in deze gedwongen houding moest blijven, weet ik niet wat er van mij worden zou — of ik tot een reus zou worden uitgerekt, of wel tot eenig ander natuurverschijnsel zou uitloopen of ontluiken! — De ineengepakte Bekoorster is door de hitte niet gehavend — zij is altijd bedaard, altijd beknopt. O, zie eens naar haar kleine lintjes, kraagjes, en kantjes, naar haar sjaal, haar handschoenen, heur haar, haar armbanden, haar hoed, naar alles wat zij om en aan heeft! Hoe volmaakt is alles in orde? Hoe legt zij het aan om zoo netjes te zijn? Hoe komt het dat elke kleinigheid die zij aan heeft, als het ware tot haar behoort, en een deel van haar uitmaakt? En zelfs de Geheimzinnige, kijk h a r e e n s a a n ! Een model. De geheimzinnige persoon is niet jong, noch schoon, hoewel bij kaarslicht nog tamelijk; maar zij doet ten behoeve van zich zelve zulke wonderen, dat, wanneer zij een dezer dagen sterft, men verbaasd zal zijn een oude vrouw in haar bed te vinden, die in de verte op haar lijkt. Zij is eenmaal ook tooneelspeelster geweest, en het zou mij niet verwonderen, dat zij toen ook een Mysterie had die haar vergezelde. Misschien zal de bekoorster lang genoeg leven om zelve een Mysterie te worden, en met een sjaal te staan wachten bij het scherm, en in spoorwegwaggonen tegenover Mademoiselle te zitten, en op ondergeschikte wijze te glimlachen en te praten, zooals zij

nu doet. Het is wel hard dit te veronderstellen!”

Twee Engelschen, en nu is onze waggon vol. Eerste Engelschman in geldzaken betrokken — rood gezicht, zeer achtenswaardig — behoort misschien tot de Effectenbeurs — tot de City, voorzeker. Eigenschappen van den tweeden Engelschman, gaan geheel op in drukte. Hij werpt zich in het rijtuig. Schreeuwt uit het portievenster over zijn bagage, is overigens doof. Versmoort zich onder stapels van overjassen, zonder eenige reden en op onwijze manier. Wil van geen enkelen portier raad aannemen. Is gezet en warm, wischt zich het hoofd af, en maakt zich nog warmer door zoo onstuimig te ademen. Is geheel ongeloofig ten opzichte der verzekering van den conducteur dat „er geen haast is.” Geen haast! En een vlucht naar Parijs in elf uren.

Het is voor mij in dit treurige hoekje alles hetzelfde, haast of geen haast. In afwachting dat Don Diego mij mijn vleugels t’huis zendt, geschiedt mijn vlucht met de South-Eastern Maatschappij. Ik kan in elk geval met de South-Eastern meer op mijn gemak vliegen, dan in de bovenlucht. Hier kan ik gaan zitten denken zoo gemakkelijk als ik verkies, terwijl ik snel voortbewogen word. Ik ben aan niemand verantwoordig schuldig wegens detraagheid mijner gedachten in zulk een trage zomervlucht; voor mijn vlucht wordt gezorgd door de South-Eastern, en ik behoeft er mij volstrekt niet mee te bemoeien.

De bel! Van ganscher harte. Van *mij* wordt zelfs niet verlangd dat ik even mijn vleugels zal bewegen. Er is iets dat voor mij snuift, iets dat voor mij schreeuwt, iets dat iedereen waarschuwt uit mijn weg te blijven, — en voert ga ik.

Ha! De frissche lucht is aangenaam na die gedwongene houding, ofschoon die lucht over eindeloze straten heenstrijkt, en de rook van die massa schoorsteenen verspreidt. Hier zijn wij — neen, ik meen daar waren wij, want het is reeds ver achter ons weggestoven — in Bermondsey waar de leerlooiers wonen. Een flikkering! en de verwijderde vaartuigen op den Theems zijn voorbij. Een ruk! De kleine straten met nieuwe steenen en roode dakpannen, met hier en daar een vlaggestok, die als een groote staak uit de pronkboonen opschiet, en, overal een menigte open waterleidingen en slooten als algemeene gezondheidsmaatregel, dat alles is in een vaart voorbijgestoven. Een gesis! stofwolken, moestuinen, en onbebouwde terreinen. Een geratel! New Cross-Station! Een schok! Daar zijn wij te Croydon. Br-r-r! De tunnel.

Ik zou wel eens willen weten hoe het komt dat wanneer ik in een tunnel mijn oogen sluit, ik een gevoel krijg alsof ik in snelle vaart den

anderen weg uitging. Het is volkomen of ik thans naar Londen terug ga. De kleine Bekoorster moet zeker iets vergeten, en de machine omgekeerd hebben. Neen! Na lange duisternis, verschijnen bleeke lichtstrepn. Steeds vlieg ik voorwaarts naar Folkestone. De strepen worden duidelijker — bestendiger — gaan over in den dageraad — worden heldere dag — zij werden dit meen ik — de tunnel is reeds vele mijlen achter mij, en hier vlieg ik door het zonlicht te midden van den oogst en de hopvelden van Kent.

Er ligt een droomerig genoegen in zulk een vlucht. Ik weet niet waar of wanneer het was, dat wij in de een of andere ruimte binnenstoven, een Parlementstrein, met een menigte hoofden en gezichten die uit hokken naar ons keken, en sommigen wuifden met hoeden. De Geldman zegt dat het was te Reigate Station. Verklaart aan de Geheimzinnige dat Reigate Station zoo en zooveel mijlen van Londen verwijderd is, hetwelk deze weder aan de kleine Bekoorster, mededeelt. Mijnentwege mag er noch een Reigate noch een Londen bestaan, terwijl ik voorwaarts schiet te midden der Kentsche oogst- en hopvelden. Wat bekommer ik mij er om?

R-t-t! Wij hebben weder een ander Station verlaten en vliegen achteloos voort. Alles vliegt mede. De hoptuinen wenden zich bevallig naar mij heen, en vertoonen geregelde lanen van hop in snelle vlucht, en ijlen dan voort. Evenzoo de vijvers en het riet, de hooibergen, de schapen, de klaver in vollen bloei verrukkelijk voor het gezicht en den reuk, korenschoven, kersenboomgaarden, appelboomgaarden, maaiers, nalezers, hagen, poorten, hutten, tuinen, nu en dan een kerk. R-r-t-t! Een dubbel Station! Dan een bosch, dan een brug, dan weder een landschap, of een overweg, dan een — — R-t-t! Een enkel Station — er was ergens een cricketpartij met twee witte tenten, en daarbij vier voorbijvliegende koeien, dan akkers met knollen — thans schijnen de draden der elektrische telegraaf alle te leven, en hun hoekige kanten uit te wisschen, en op en neer te gaan, en de ruimte tusschen de palen zeer ongeregeld te maken: zij worden gespannen en hangen dan weder slap neer op de vreemdste manier. Thans gaan wij langzamer. Met een drukken en schuiven, en een reuk als van water op asch geworpen, nu staan wij stil!

De krankzinnige reiziger, die reeds twee of drie minuten gereed gestaan heeft, grijpt zijn overjassen, ijlt naar de deur, ratelt er aan, schreeuwt „Hi!” begeerig zich in te schepen aan boord van onmogelijke pakketbooten, voor het binnenland. De conducteur verschijnt: „Gaat gij naar Tunbridge, mijnheer?” „Tunbridge? Neen. Parijs.” „Nog een schat van tijd, mijnheer. Geen haast. Vijf minuten opont-

houd hier mijnheer, om iets te gebruiken.” Ik ben zoo gelukkig (een halve seconde vóór Zamiel) de kleine Bekoorster een glas water te bezorgen.

Wie zou kunnen denken dat wij met zulke snelheid hadden gevlogen, en dat onze vleugels aanstonds weder voor de vlucht geschikt zouden zijn? De restauratie-kamer is vol, het plankier insgelijks, een knecht koelt bedachtzaam een heet wiel af met een gieter, terwijl een ander knecht met niet minder bedachtzaamheid de overige wielen welwillend van ijs voorziet. De Geldman en ik komen het eerst weder in den waggon, en daar wij alleen zijn, deelt hij mij mede dat die Franschen „niet meer deugen” als een natie. Ik vraag, waarom? Hij zegt dat Schrikbewind van hen was meer dan voldoende. Ik waag te vragen of hij zich het een en ander herinnert dat gezegd Schrikbewind voorafging? Hij zegt, neen, niet bijzonder. „Omdat,” merk ik op, „wat geoogst wordt somtijds van te voren gezaaid is.” De Financier herhaalt, dat het voor hem genoeg is, dat de Franschen oproerig zijn, „— ensteeds op revolutie uit.”

De bel luidt! De Bekoorster in het rijtuig geholpen door Zamiel, (de Hemel moge hem verdelen!) geeft ons haar bevalligen zij-loge blik, en treft mij tot in mijn binnenste. De Geheimzinnige eet koekjes. De ananas dampkring krijgt eenigen geur die sherry doet vermoeden. De waanzinnige reiziger snelt zoekende voorbij het rijtuig. Schijnt door het Lot uitgekozen om in de vlucht het eenige ongelukkige schepsel te zijn die eenige reden heeft om zich te haasten. Het scheelt niet veel of hij wordt achtergelaten. De conducteur, nadat de trein reeds in beweging is, grijpt hem en werpt hem in den waggon. Toch heeft hij nog eenige vermoedens dat er een boot in de buurt moet zijn, en wil met verwilderde blikken uit het venster daarnaar uitzien.

De vlucht begint opnieuw. Korenschoven, hoptuinen, maaiers, nalezers, appelboomgaarden, kersenboomgaarden, enkele en dubbele Stations, Ashford. De Bekoorster (bestendig met de Geheimzinnige sprekende op innemende wijze) uit een lichten gil; een geluid dat boven uit haar kostbaar hoofdje schijnt te komen; van achter haar schitterende kleine wenkbrauwen „Goede Hemel, mijn ananas! Mijn Engel! Zij is verloren!” De geheimzinnige is troosteloos. Er wordt gezocht. Zij is niet verloren. Zamiel vindt haar. Ik vloek hem (vliegende) op Perzische wijze. Moge zijn gelaat het onderste boven gekeerd worden, en ezels op het graf van zijn oom zitten!

De lucht wordt nu frisscher, men bespeurt glimpen van onomheinde Duinstreken, met kraaien die er klapwiekend overheen vliegen en die wij spoedig voorbijvliegen, nu de Zee,

thans Folkestone om kwart over tien. „Kaartjes gereed houden, heeren!” De Waanzinnige vliegt naar de deur. „Naar Parijs, mijnheer? Tijd genoeg.”

Niet de minste haast. Wij worden langzaam nedergezet aan de Haven, en gaan heen en weer (de gansche trein) vóór het statige Royal George Hotel, gedurende tien minuten. De Royal George slaat even weinig acht op ons, als zijn naamgenoot die te Spithead onder water, of te Windsor onder den grond ligt. De hond van den Royal George ligt tegen ons te knipoogen en te lonken, zonder zich de moeite te geven op te staan; en het „echtpaar” van den Royal George voor het open venster (dat, ik mag wel zeggen, verzadigd is van geluk) heeft geen enkelen blik over voor ons, die zoo in elf uren naar Parijs vliegen. De eerste heer in Folkestone is klaarblijkelijk aan die zaak gewoon.

Immiddels maakt de Waanzinnige zich boos. Hij begrijpt dat iedereen tegen hem is, en zijn vertrek naar Parijs wil verhinderen. Weigert troost aan te nemen. Ratelt aan de deur. Ziet rook aan den horizon, en „weet” dat het de boot is die zonder hem doorgaat. De Geldman eenigszins geraakt, verklaart, dat ook *hij* naar Parijs gaat. De Waanzinnige verklaart dat zoo de Geldman verkiest achter te blijven, *hij* niet.

„Ververschingen in de Wachtkamer, dames en heeren. Geen haast, dames en heeren, voor Parijs. Volstrekt geen haast!”

Twintig minuten oponthoud, naar de klok van Folkestone, om te zien naar de Bekoorster die een broodje met vleesch eet, en naar de Geheimzinnige, die van alles eet wat eetbaar is, van de varkenspastei, de saucijzen, de ingelegde vruchten en kruisbessen af, tot de klompjes suiker toe. Gedurende al dien tijd is er een ware waterval van bagage, met een schuim van stof, dwars van de landingsplaats in de boot tuimelende. Al dien tijd, bewaakt de Waanzinnige (die er niets mee te maken heeft) alles met afgedwaalden blik, terwijl hij onstuimig eischt dat men hem zijn bagage toont. Wanneer deze laatste eindelijk den waterval voltooit, snelt hij ijlings heen naar de restauratie — wordt nageschreeuwd, vervolgd, geduwd, teruggebracht, het onderste boven in de vertrekkende stoomboot geworpen, en door de zeelieden opgevangen.

Een prachtige oogstdag, een wolkenlooze hemel, een stille zee. De zuigerstangen der machine komen zoo geregeld van beneden opwaarts, om (zooals zij wel doen mochten) naar het mooie weer te kijken, en schijnen even geregeld hun ijzeren hoofden tegen den dwarsbalk bij het daglicht te stooten, terwijl zij het echter nooit doen! Er is nog een Parijsche tooneelspeelster aan boord, door een ander

Geheimzinnig wezen vergezeld. De kleine Bekoorster groet haar kunstzuster — O, wat heeft de Kleine fraaie tanden! — en de Geheimzinnige groet de andere Geheimzinnige. Mijn Geheimzinnige houdt spoedig op spraakzaam te zijn — in een woord, gevoelt zich ellendig, daar zij te velerlei dingen gegeten heeft bij haar lunch — en gaat naar beneden. De overblijvende Geheimzinnige glimlacht tegen de kunstzusters (die, vrees ik, er niets tegen zouden hebben elkander te doorsteken), en is over het geheel opgeruimd.

Thans vind ik dat alle Franschen aan boord beginnen uit te zetten, en alle Engelschen in te krimpen. De Franschen zijn dicht bij huis en leggen iets af dat in hun nadeel is, terwijl wij dat aannemen. Zamiel is dezelfde man, en Abdel-Kader insgelijks, maar elk hunner schijnt in bezit te geraken van een onbeschrijfelijk zelfvertrouwen, dat van ons heengaat — van den Geldman bij voorbeeld, en van mij. Juist wat zij winnen, dat verliezen wij. Zekere Britsche „Heeren”, in de nabijheid van den roerganger, die t’huis verstandelijk opgevoed zijn om alle zaken te verdraaien en niets naar waarheid te vernemen, worden overbluft en eenigermate rampzalig: en wanneer de man aan het roer hun vertelt (niet zonder opgetogenheid) hoe hij nu reeds „acht jaren in deze betrekking geweest is, en nog nooit de oude stad Bullum (Boulogne) gezien heeft,” vraagt een hunner die met onnoozele onverschilligheid op een rietstok geleund is, wat hij voor het beste Hotel in Parijs houdt?

Thans, betreed ik den Franschen bodem, en wordt begroet door de drie liefelijke woorden Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap, geschilderd (in letters te dun voor de aanzienlijke hoogte) op den muur van het Tol-kantoor — evenzoo door het gezicht van groote op zij gedragen hoeden met kokarde, zonder welk in ’t ooglopend hoofdtooisel niets van openbaren aard op dezen grond kan gedaan worden. De gansche onstuimige Hotelbevolking van Boulogne schreeuwt en gilt op waanzinnige wijze om tot ons te komen aan den buitenkant van een verwijderden sluitboom. De Waanzinnige, door een ongelukkige hem bijzonder eigene manier, wordt aan hun woede overgeleverd en men ziet hem worstelen midden in een maalstroom van lieden die klanten voor een Hotel trachten te werven — op een of andere wijze begrijpt men dat hij op weg is naar Parijs — met zeer veel geraas wordt hij ontzet door twee mannen met opgetoomde hoeden, en met de overigen van ons in gevangenschap gevoerd naar het Tol-Kantoor.

Hier geef ik de werkdadige plichten des levens over aan een beweeglijk wezen, van meer dan gewone schranderheid, met hellend voorhoofd en een armzalige snuifkleurige jas, die mij

(van de werf) in het oog had gekregen voor de boot in de haven gekomen was. Hij schiet toe op mijn bagage op den vloer, waar al de bagage verstrooid ligt, als de overblijfsels van een vergaan schip op den bodem der groote diepte; doet ze afroepen en wegen als het eigendom van „Monsieur een onbekenden reiziger”; betaalt daarvoor eenige franken aan zekeren ambtenaar achter een loket, ingericht als een betaal-bureau in een schouwburg (de regeling is over 't algemeen over groote schaal, half militair en half tooneelmatig); en ik veronderstel dat ik het bij mijn aankomst te Parijs vinden zal — hij ten minste beweert het. Ik weet er niets van, dan dat ik hem zijn klein loon betaal, en het kaartje, dat hij mij geeft in den zak steek, en op een winkelbank ga zitten, geheel versuft door het algemeene rumoer.

Spoorwegstation. „Lunch of diné, dames en heeren. Overvloed van tijd voor Parijs. Tijd genoeg!” Een groote zaal, lange toonbank, lange rijen van eettafels, flesschen wijn, borden met vleesch, gebraden kippen, broodjes, terrines met soep, kleine karaffen met brandewijn, koek en vruchten. Behoorlijk opgefrist door al die hulpmiddelen, begin ik mijn vlucht opnieuw.

Ik zag Zamiel (voor ik mijn vlucht kon nemen) voorgesteld aan de Bekoorster en kunstzuster door een officier in uniform, met een wespenestalte, en een pantalon als een paar luchtballen. Zij gingen allen te zamen in den volgenden waggon, vergezeld door de twee Geheimzinnigen. Zij lachten. Ik ben alleen in den waggon (want ik houd den Waanzinnigen niet voor iemand), en alleen in de wereld.

Velden, windmolens, gesnoeide boomen, lage landen, vestingwerken, Abbeville, soldaten, en getrommel. Ik weet niet meer waar Engeland is, noch wanneer ik daar het laatst was — omstreeks twee jaar geleden, zou ik haast zeggen. Onder deze verschansingen en batterijen in- en uitvliegende, zwevende langs rammelende ophaalbruggen, neerziende in stilstaande grachten, word ik een ontsnapte staatsgevangene. Ik ben met een kameraad in een vesting opgesloten. Onze kamer is in een bovenverdieping. Wij hebben beproefd om door den schoorsteen op te klauteren, maar er ligt een ijzeren rooster doorheen die in het metselwerk is aangebracht. Na maanden arbeids, hebben wij den rooster met den pook losgewerkt, en kunnen hem oplichten. Wij hebben ook een haak gemaakt, en onze dekens en lakens tot touwen inengedraaid. Ons plan is, langs den schoorsteen op te klimmen, onze touwen aan den top vast te haken, langs het touw af te dalen ver beneden op het dak van het wachthuis, den haak los te schudden, de gelegenheid waar te nemen dat de schildwacht voorbij is, weder vasthaken, ons in de gracht laten vallen, er overheen zwem-

men, en dan een bosch binnensluipen ten einde daar een schuilplaats te zoeken. De tijd is gekomen — een ruwe ontstuimige nacht. Wij zijn op den schoorsteen, wij bevinden ons op het dak van het wachthuis, wij zwemmen door de donkere gracht, toen zie! „Wie daar?” een jachthoorn, een alarm, een gekraak! Wat is het? De dood? Neen, Amiens.

Opnieuw vestingwerken, soldaten en getrommel, alweder soepkommen, broodjes, meer flesschen wijn, meer karaffen brandewijn, meer tijd voor verversching. Alles goed, en alles gereed. Schitterend, ondegelijk, tooneelachtig soort van Station. Menschen die staan te wachten. Huizen, uniformen, baarden, knevels, eenige klompen, verscheidene nette vrouwen en een paar oudachtige kinderen. Misschien is het wel een zinsbedrog ontstaan door mijn duizelingwekkenden vaart, maar het komt mij voor dat de volwassen lieden en de kinderen in Frankrijk hun aard schijnen verwisseld te hebben. In het algemeen zijn de jongens en meisjes oude mannetjes en vrouwtjes, en de mannen en vrouwen levendige jongens en meisjes.

Hernieuwd hoorngeschal, gegil en vlucht. De Geldman is in mijn waggon gekomen. Hij zegt dat de ververschingen „niet slecht” zijn, maar ze zijn Fransch. Geef toe dat de bedienden handig en beleefd zijn. Denkt dat de spoed, waarmede zij rekeningen in orde brengen, eenigermate toe te schrijven is aan de decimale indeeling hunner gangbare munten, en weet niet beter of het is zeer juist en gemakkelijk. Voegt er echter bij, als een algemeen protest, dat zij een oproerig volk zijn — en altijd met omwentelingen bezig.

Bolwerken, grachten, hoofdkerk, rivier, soldaten en getrommel, open landstreek, rivier, aardewerkfabrieken, Creil. Weder tien minuten. De Waanzinnige zelfs heeft geen haast. Station, een zijkamer met een terras; alsof het een huis van een planter was. De Geldman noemt het een papieren doos, en niet stevig gebouwd. Kleine ronde tafels staan er in, aan een van welke de Kunstzusters en de begeleidende Geheimzinnigen gezeten zijn met Wesp en Zamiel, alsof zij van plan waren er een week lang te blijven.

Fluks, niet met meer moeite dan voorheen, vlieg ik opnieuw, en lig, terwijl ik vlieg, op mijn gemak te bewonderen. Wat heeft toch de South-Eastern uitgevoerd met al de afschuwelijke dorpjes die wij gewoonlijk doortrokken in de D i l i g e n c e? Wat heeft men gedaan met al het stof van den zomer, en met al de modder van den winter, met al de akelige lanen van kleine boomen, met al de dooreen geworpen palen, met al de bedelaars (die des avonds met aangestoken eindjes kaars plachten naar buiten te komen om door de rijtuigvensters te kijken), met al de langstaartige paarden die

elkander steeds beten, met al de dikke postiljons in stijve laarzen — met al de vermolmdde koffiehuizen waar wij gewoonlijk stilhielden, waar op een lang verweerd tafellaken zich dartele flesschen met azijn en olie vertoonden, en waar Siameesche stellen peper- en zoutvaatjes nimmer ontbraken? Waar zijn de kleine steden met hun grastapijten, de wonderlijk kleinemarktpleinen die niets van markten hadden, de winkels die door niemand gehouden werden, de straten die niemand betreedde, de kerken waar niemand heen ging, de klokken die niemand luidde, de bouwvallige oude gebouwen met veelkleurige biljetten beplakt die niemand las? Waar zijn de twee en twintig vermoeiende uren van lange dag- en nachtreis, die onverdraaglijk heet of onverdraaglijk koud waren? Waar zijn de pijnen in mijn gebeente gebleven, waar de onrustigheid in mijn beenen, waar is de Franschman met den nachtmuts op, die nooit w i l d e dat het kleine coupé-venster neergelaten werd, en die altijd tegen mij aankwam, wanneer hij in slaap viel, en steeds den ganschen nacht lag te snorken?

Een stem wordt gehoord, „Parijs! Wij zijn er!”

Ik heb mij misschien overvlogen, maar ik kan het toch niet gelooven. Ik gevoel mij, als het ware, betooverd of behekt. Het is niet later dan acht uur — het is althans nauwelijks halfnegen — toen mijn bagage reeds onderzocht was in dat helderste der Tolhuizen aan het station verbonden en ik ratel over de straatsteenen in een huurkoets.

Voorzeker, niet het plaveisel van Parijs? Ja, ik geloof inderdaad toch, dat het de Parijsche straatsteenen zijn. Ik ken geen andere plaats met zulke hooge huizen, al die leelijke wijnhuizen, al die biljarttafels, al die kousenwevers met bleek-roode of gele houten beenen als uithangbord, al die brandstof-winkels met stapels geschilderde blokken brandhout aan den buitenkant; en werkelijke blokken die aan de straat gezaagd worden binnen, al die vuile hoeken van straten, al die kabinetprenten boven donkere gangen voorstellende bescheidene oude matronen die kleine kinderen verzorgen. En nog dezen morgen. — Ik zal er aan denken wanneer ik een warm bad neem.

Het lijkt zeer veel op een kleine kamer die ik mij herinner in de Chineesche Baden op den Boulevard, zeker; en hoewel ik ze door den damp zie, zou ik kunnen zweren op dien bijzonderen korf die veel heeft van een grooten gevlochten zandlooper. Wanneer kan het geweest zijn dat ik mijn huis verliet? Wanneer was het dat ik te Londen Bridge een „doorlopend kaartje naar Parijs” nam en mij ontsloeg van alle mogelijke verantwoordelijkheid, behalve van het bewaren van een document in drie vakken verdeeld, waarvan het eene afge-

scheurd werd te Folkestone, het tweede aan boord van de stoomboot en het derde werd mij afgenomen aan het einde mijner reis? Het schijnt reeds eeuwen geleden te zijn. Berekening is nutteloos. Ik ga een wandeling doen.

De drukte in de straten, de lichten in de winkels en op de balkons, de sierlijkheid, verscheidenheid en schoonheid hunner decoraties, het aantal schouwburgen, de schitterende koffiehuizen met hun hoogopgaande vensters tot in de bovenste verdiepingen, en de verschillende groepen om kleine tafels aan de straat gezeten, het licht en de glans der huizen die, als het ware, het binnenste buiten gekeerd zijn dat alles overtuigt mij spoedig dat het geen droom is; dat ik in Parijs ben, onverschillig hoe ik er kwam. Ik slenter naar het schitterend Palais Royal, door de straat Rivoli, naar het Vendôme Plein. Terwijl ik voor de vensters van een platenwinkel sta te kijken, komt de Geldman, mijn gewezen medereiziger, naar mij toe, lachende met de grootste minachting. „Dat is me een volk!” zegt hij, naar een portret van Napoleon wijzende in het venster en Napoleon op de kolom. „Slechts één denkbeeld over geheel Parijs. Een Monomanie!” Hum! Ik geloof dat toen ik heenging ik Napoleon's partuur gezien heb aan den hoek van Hyde Park, en een ander in de City, en op een paar platen in de winkels.

Ik wandel door naar de Barrière de l'Etoile, genoegzaam verblind door mijn vlucht, om in een aangename twijfel te verkeeren ten aanzien der werkelijkheid van alles wat ik rondom mij zie, van de opgewonden menigte, de overhangende boomen, de gedresseerde honden, de stokpaardjes, het schoone vergezicht van heldere lampen: de honderd en een omheiningen, waar gezongen wordt, in schitterende orkesten van azuur en goud, en waar een helderoogige Nimf rondgaat met een schaalje voor vrijwillige bijdragen. Ik ga dus zeer opgetogen naar mijn Hotel terug; gebruik zeer opgetogen mijn souper; en ga zeer opgetogen naar bed; terwijl ik dien morgen (zoo het werkelijk die morgen was) in de verwijdering der tijden terugdring, en de South-Eastern Maatschappij zegen, omdat zij in deze prozaïsche dagen de Arabische Nachten tot een werkelijkheid heeft gemaakt, zacht fluisterende naarmate mijn vlucht heel gemakkelijk naar het land der droomen gaat. „Geen haast, dames en heeren, tijd genoeg, in elf uren naar Parijs.” Alles is inderdaad zoo goed ingericht en wordt zoo goed uitgevoerd, dat er werkelijk tijd genoeg is en men zich volstrekt niet behoef te haasten, maar steeds op zijn gemak kan zijn.

DE GEHEIME POLITIE.

Wij stellen volstrekt geen onvoorwaardelijk geloof in de Politie van Old Bow-Street. Om de waarheid te zeggen, gelooven wij dat er heel wat gezwetst is over deze eerwaardige personen. Behalve dat velen onder hen menschen zijn van vrij onbeduidenden aard, en veel te veel gewoon om met dieven en soortgelijk volk om te gaan, laten zij nooit een gelegenheid voorbij gaan, om geheimzinnige verhalen op te dischen, en zich zelve daarbij op den voorgrond te plaatsen. Bovendien, voortdurend opgehemeld door ongeschikte overheidspersonen, welke hun eigen tekortkomingen trachtten te bedekken, en twee handen op één buik zijn met de nieuwsopsnorders der dagbladen van dien tijd, genoten zij een soort van vereering. Hoewel zij als Preventieve Politie niets uitwerkten, en als Opsporende Politie zeer onsamenvattend en onzeker in hun handelingen waren, stonden zij tot den huidige dag bij vele lieden hoog aangeschreven.

Aan den anderen kant is, sedert de instelling der tegenwoordige Politie, haar Opsporende Macht zoo goed gekozen en afgericht, zij werkt zoo stelselmatig en rustig, doet zoo knap wat zij te doen heeft, en is altijd zoo kalm en gestadig bezig in den dienst van het publiek, dat laatstgenoemde er inderdaad geen erg genoeg in heeft, om het geringste deel van het nut dat zij sticht te beseffen. Doordrongen van deze overtuiging, en zeer veel belang stellende in de mannen zelve, verklaarden wij de autoriteiten te Scotland Yard, dat het ons hoogst aangenaam zou zijn een onderhoud te mogen hebben met de dienaren der Geheime Politie, indien daartegen ambtshalve geen bezwaar was. Het gevraagde verlof werd ons terstond en op de vriendelijkste wijze gegeven, derhalve werd met zekeren Inspecteur een avond bepaald tot een vriendschappelijk onderhoud tusschen ons en de Politiebeamten, in het bureau der Household Words, Wellington Street, Strand, Londen. Ten gevolge dezer bepaling kwam het gezelschap, dat wij zullen beschrijven, bijeen. En wij nemen de vrijheid te herhalen dat wij zullen vermijden onderwerpen te behandelen, welke om duidelijke redenen beleedigend zouden zijn voor 't publiek, of onaangenaam voor achtingswaardige personen, om in druk te worden aangeduid, maar overigens zullen wij in onze beschrijving zoo nauwkeurig zijn als mogelijk is.

De lezer gelieve zich het heiligdom van Household Words voor te stellen. Alles wat het best 's lezers verbeeldingskracht voldoet, zal ook het best dit prachtige vertrek voorstellen. Wij stippen eenvoudig aan dat er in het midden een ronde tafel staat, waarop eenige glazen

en sigaren gerangschikt zijn; en de leuningstoel van den berichtgever sierlijk ingesloten tusschen dat statige meubelstuk en den muur.

Het is een smoorheete avond tegen schemering. De steenen van Wellington Street zijn heet en zanderig, en de waterdragers en huurkoetsiers bij den schouwburg aan de overzijde zijn hoogrood en gedrukt. Rijtuigen brengen bestendig menschen aan, die naar het Tooverland komen; en nu en dan wordt er een krachtig geschreeuw en gebrul vernomen, door de open vensters, dat ons voor 't oogenblik verdooft.

Juist tegen schemeravond, worden de Inspecteurs Wield en Stalker aangemeld; wij staan echter geenszins in voor de spelling van eenige der vermelde namen. Inspecteur Wield stelt Inspecteur Stalker voor. Inspecteur Wield is een man van middelbaren leeftijd en deftige houding, met een groot, vochtig, onderzoekend oog, een schorre stem, en een gewoonte om zijn gesprek klem bij te zetten met behulp van een lijvigen voorvinger, die bestendig in één lijn geplaatst wordt met zijn oogen of neus. Inspecteur Stalker is een doortrapte, stijfhoofdige Schot — uiterlijk heeft hij veel van een zeer schranderen, goed opgeleiden schoolmeester van de Normaal Inrichting te Glasgow. Inspecteur Wield ziet men misschien aan voor wat hij is. — Inspecteur Stalker, nooit.

Nadat de plechtigheid der kennismaking afgevoerd is, geven de Inspecteurs Wield en Stalker te kennen dat zij eenige gerechtsdienaars met zich hebben gebracht. Deze worden voorgesteld — vijf in getal, Agent Dornton, Agent Witchem, Agent Mith, Agent Fendal, en Agent Straw. Wij hebben de geheele Geheime Politie-macht van Scotland Yard, op één uitzondering na. Zij gaan in een halven cirkel zitten (de twee Inspecteurs aan de beide einden) op eenigen afstand van de ronde tafel tegenover den berichtgeversstoel. In een oogwenk maakt ieder hunner terstond een inventaris van de meubelen en een nauwkeurige schets van den Verslaggever. Deze gevoelt dat na twintig jaar ieder lid van het gezelschap zonder de minste aarzeling hem nog zou kunnen aanduiden, indien het noodig was.

Het geheele gezelschap is eenvoudig gekleed. De gerechtsdienaar Dornton, omstreeks vijftig jaar oud, met rood gezicht en door de zon verbruind voorhoofd, ziet er uit alsof hij sergeant bij het leger is geweest — hij kan zeer goed bij Wilkie geposeerd hebben voor den Soldaat in het „Voorlezen van het Testament”. Hij is vermaard in het standvastig vervolgen van den leidenden draad eener handeling, en met eenvoudige dingen beginnende windt hij langzamerhand het kluwen af totdat hij zijn man snapt. De Agent Witchem is korter, meer gezet en pokdalig, hij heeft in zijn uiterlijk iets ingetogens en schijnt steeds peinzend en

afgetrokken, alsof hij met de oplossing van een rekenkundig probleem bezig was. Hij is vermaard wegens zijn bekendheid met het kranige gespuis. De Agent Mith, een gladwangig man met frissche tint en een zonderling uiterlijk van onnoozelheid, is een geslepen heer voor het vinden van inbrekers. De Agent Fendall, een blondharig, welbespraakt, beleefd persoon, heeft bijzonder slag om geheime onderzoeken van kieschen aard in te stellen en na te gaan. Straw is een kleine langdradige Agent met nederige en bescheiden houding en veel gezond oordeel, hij zal aan een deur kloppen en een reeks vragen doen in elke beminnelijke rol, die hij hem verkiest voor te schrijven, te beginnen met den jongen uit een liefdadigheids-gesticht en zoo verder, en hij zal zich steeds zoo onnoozel als een kind voordoen. Zij zien er allen uit als achtingswaardige mannen, van uitstekend gedrag en buitengewoon verstand; niets lummelachtigs of kruiperigs in hun manieren; met een gelaat dat getuigt van scherpe opmerking en snelle bevattingswijze wanneer men hen aanspreekt; en gewoonlijk dragen zij op hun gezichten de meer of minder duidelijk uitgedrukte sporen van de sterke gemoedsaandoeningen, die zij doorgaans hebben. Zij hebben allen goede oogen; en zij kunnen hen tot wien zij spreken flink in 't gezicht zien, en doen dat ook altijd.

Wij steken de sigaren aan, en deelen de glazen rond (waarvan echter een vrij matig gebruik wordt gemaakt) het gesprek wordt geopend door den verslaggever, die als bescheiden liefhebber, inlichtingen vraagt omtrent het kranige janhagel.

Inspecteur Wield neemt onmiddellijk zijn sigaar uit den mond, wenkt met zijn rechterhand en zegt: „Wat betreft het kranige gespuis, mijnheer, kan ik niet beter doen dan mij beroepen op den Agent Witchem. De reden waarom, zal ik u zeggen. Het is omdat de Agent Witchem beter dan eenig ambtenaar in Londen, bekend is met dat soort van boeven.”

Ons hart sprong op toen wij dezen regenboog aan den Hemel aanschouwden, wij wendden ons naar den Agent Witchem, die zeer beknopt en in welgekozen taal, terstond tot het onderwerp overgaat. Inmiddels toonen al zijn ambtsbroeders veel belangstelling in wat hij zegt, en slaan de uitwerking er van gade. Aanstands beginnen zij in te stemmen, wanneer zich daartoe een gelegenheid aanbiedt, en het gesprek wordt algemeen. Deze ambtsbroeders echter, mengen zich slechts in het gesprek om elkander bij te staan — niet om tegenwerpingen te maken — en een meer innige broederschap kan men zich schier niet denken. Van de kranige boeven, gingen wij over tot de verwantschaps onderwerpen van inbrekers, helers, dansers

in publieke huizen, binnensluipers langs den grond, jongelieden die uitgaan op zakkenrollen en dergelijken. Opmerkelijk is het, gedurende deze mededeelingen, dat Inspecteur Stalker, de Schot, nauwkeurig is en statistisch, en dat wanneer er zich een quaestie van vorm opdoet, iedereen als met algemeene instemming ophoudt, en naar hem kijkt.

Wanneer wij de verschillende vakken der Kunst hebben uitgeput — gedurende welke bespreking het geheele korps zeer oplettend is geweest, uitgenomen wanneer eenig ongewoon rumoer bij den schouwburg aan den overkant eenige hunner noopte een onderzoekenden blik in die richting naar het venster te werpen, achter den rug heen van zijn buurman — trachten wij inlichtingen op te doen over zaken als de volgende. Worden er werkelijk in Londen rooverijen op den openbaren weg gepleegd, of zijn er omstandigheden, niet geschikt om door de beleedigde partij te worden vermeld, en die dit soort van rooverijen doorgaans voorafgaan, en het karakter derzelve geheel veranderen? Voorzeker dit laatste bijna altijd. Zijn er gevallen van diefstallen in huizen, waar bedienden noodzakelijk aan vermoeden blootgesteld zijn, waardoor de verdachte onschuld zoozeer op schuld gelijkvalt, dat een goed ambtenaar wel mag toezien hoe hij het heeft te beoordeelen? Ongetwijfeld. Niets is zoo gewoon en zoo bedriegelijk tevens als zulke aanvankelijke schijn. Is het waar, dat op een plaats van openbare vermakelijkheden een dief altijd een agent, en een agent altijd een dief herkent — gesteld dat zij elkander, nooit te voren gekend of gezien hebben — omdat ieder hunner, onder elke vermomming, in den anderen opmerkt een soort van achte-loosheid omtrent hetgeen er om hem heen voorvalt, en een bedoeling afwijkende van die, welke men hier doorgaans heeft? Ja. Dat is volkomen juist. Is het verstandig of belachelijk vertrouwen te stellen in de aangevoerde ervaringen van dieven, zooals ze door henzelve verhaald worden, in gevangnissen, of verbeterhuizen of elders? In 't algemeen is niets onge-rimder. Liegen is hun gewoonte en hun vak; en zij zouden liever liegen — zelfs al hadden zij er geen belang bij, of behoefden zich er niet door aangenaam te maken — dan de waarheid spreken.

Van deze onderwerpen gingen wij over tot een overzicht van de beruchtste en afschuwelijkste der groote misdaden, die in de laatste vijftien of twintig jaren zijn gepleegd. De mannen, die deelnamen aan het opsporen van bijna al die misdaden, en in het vervolgen en gevangen-nemen der moordenaars, tot op het laatste geval toe, zijn hier. Een onzer gasten maakte jacht op, en klampte aan boord het landverhuizers-schip, waarop de laatstelijk in Londen opge-hangene moordnares vermoed werd zich te

hebben ingescheept. Wij vernemen van hem dat zijn opdracht niet aan de passagiers werd medegedeeld, die er tot op dit oogenblik niet het minste denkbeeld van hebben. Dat hij met den kapitein naar beneden ging, een lamp in de hand — het was donker, en al de tusschen-dekspassagiers waren te bed en zeeziek — en trad, met juffrouw Manning die aan boord was, in een gesprek over haar bagage, totdat zij, met geen geringe moeite, genoopt werd haar hoofd op te heffen en haar gelaat naar het licht te keeren. Voldaan dat zij niet het voorwerp van zijn nasporing was, begaf hij zich weder aan boord van de gouvernements-stoomboot, die naast het schip lag, en stoomde huiswaarts met het bericht.

Toen wij deze onderwerpen insgelijks uitgeput hadden, die ter bespreking heel wat tijd ingenomen hadden, stonden twee of drie van hun stoelen op, fluisterden den Agent Witchem iets in het oor, en gingen toen weer zitten. Deze boog zich eenigszins voorover, en zijn handen op zijn knieën leggende, sprak hij op bescheidene wijze als volgt:

„Mijn ambtsbroeders verlangen dat ik een kort verslag zal geven van de wijze waarop ik mij van Tally-ho Thompson meester maakte. Een man behoort eigenlijk niet te verhalen wat hij zelf gedaan heeft; daar er echter niemand bij mij was, en bijgevolg niemand dan ik zelf vertellen kan, zoo wil ik het doen zoo goed als ik kan, indien gij het goedkeurt.”

Wij geven den Agent Witchem de verzekering dat hij ons zeer veel genoegen zal doen, en wij maken ons allen gereed om met groote belangstelling en oplettenheid te luisteren.

„Tally-ho Thompson,” zegt de Agent Witchem, nadat hij welgemoed zijn lippen met een teug cognacgrog bevochtigd heeft, „Tally-ho Thompson was een beruchte paardendief, opkoper en afzetter. Thompson, in vereeniging met een kameraad die nu en dan met hem samenwerkte, lichtte een buitenman op voor een aanzienlijke som gelds, onder voorwendsel hem een betrekking te bezorgen — de gewone oude slenter — en werd naderhand vervolgd wegens een paard — een paard dat hij gestolen had, in het zuiden van Hertfordshire. Ik moest Thompson opsporen, en deed dus, natuurlijk, in de eerste plaats mijn best, om te ontdekken waar hij zich bevond. Thompson's vrouw nu, woonde met een dochtertje te Chelsea. Wetende dat Thompson zich ergens in de landstreek ophield, bewaakte ik zijn huis — voornamelijk tegen posttijd in den morgen — overwegende dat Thompson hoogst waarschijnlijk aan haar zou schrijven. Wat ik gedacht had gebeurde, op zekeren morgen komt de brievenbesteller en geeft een brief af aan juffrouw Thompson. Het kleine meisje opent de deur en neemt den brief aan. Wij zijn niet altijd zeker van de

brievenbestellers, ofschoon de lieden aan de postkantoren steeds zeer beleefd zijn. Een postbeambte kan ons in de hand werken, of hij doet het niet — zooals dat valt. Evenwel, ik steek de straat over, en zeg tot den besteller, nadat hij den brief heeft afgegeven: „Goedenmorgen! hoe vaart gij?” „Hoe vaart gij?” zegt hij. „Gij hebt daar zoo even een brief afgegeven aan juffrouw Thompson.” „Ja, dat is zoo.” „Hebt gij misschien ook opgemerkt, welk poststempel er op dien brief stond?” „Neen,” zegt hij, „daar heb ik niet op gelet.” „Kom,” zeg ik, „ik wil open met u zijn. Ik heb een zaakje aan de hand, ik ben een kleinhandelaar, ik heb Thompson krediet gegeven, en wat hij mij schuldig is kan ik niet missen. Ik weet dat hij geld gekregen heeft, en dat hij zich in de landstreek bevindt, en zoo gij mij kondt zeggen wat het postmerk was, dan zou ik u zeer verplicht zijn, en gij zoudt een dienst bewijzen aan een kleinen koopman die geen verlies lijden kan.” „Wel,” zeide hij, „ik verzeker u dat ik niet op het postmerk heb gelet; al wat ik weet is, dat er geld in den brief was. — Ik zou haast zeggen een sovereign.” Dit was genoeg voor mij, omdat ik natuurlijk wist dat Thompson zijn vrouw geld gezonden hebbende, het waarschijnlijk was dat zij hem per keurende post zou schrijven, ter erkenning van de ontvangst. Ik zeide dus tot den besteller, ik dank u, en bleef op wacht staan. In den namiddag zag ik het meisje het huis uitgaan. Natuurlijk volgde ik haar. Zij ging naar den winkel van een papierverkooper, en ik behoef u niet te zeggen dat ik door het venster naar binnen keek. Zij kocht schrijfpapier, enveloppes, en een pen. Ik denk bij mij zelve, „dat gaat goed!” — bewaak haar bij het naar huis gaan — en ga niet heen, dat begrijpt gij, daar ik wist dat juffrouw Thompson haar brief zou schrijven aan Tally-ho, en dat de brief terstond naar het postkantoor zou worden gebracht. Zoo-wat een uur daarna kwam het meisje weer naar buiten, met den brief in haar hand. Ik ging naar het kind toe, en zei het een of ander tot haar; maar ik kon het adres van den brief niet te zien krijgen omdat zij hem met het zegel naar boven hield. Ik bespeurde echter dat op den achterkant van den brief zich iets bevond, dat wij een kus noemen — een druppel lak naast het zegel — en gij begrijpt dit was voor mij genoeg. Ik zag haar den brief in de bus doen, wachtte totdat zij vertrokken was, ging toen in den winkel, en vroeg om den winkelier te spreken. Toen hij voorkwam, zeide ik: „ik ben een beambte van de Geheime Politie; er is hier zoo even een brief in de bus gedaan met een kus er op, bestemd voor een man dien ik zoek; en ik heb u slechts te vragen dat gij mij het adres van dien brief laat zien.” Hij was zeer beleefd — nam een pak brieven uit de bus aan

het venster — spreidde ze over de toonbank uit met de adressen naar beneden — en daaronder bevond zich de bewuste brief met den kus. Hij was geadresseerd aan Mijnheer Thomas Pigeon, Postkantoor B—, te bewaren tot hij afgehaald wordt. Dadelijk ging ik naar B— (zoo wat honderd en twintig mijlen ver) dien avond. Den volgenden morgen vroeg ging ik naar het postkantoor; bezocht den heer die het bestuurde; vertelde hem wie ik was; en dat mijn doel was, de persoon die om den brief voor Mijnheer Thomas Pigeon kwam, te zien, en na te sporen. Hij was zeer beleefd, en zeide: „Gij zult alle hulp ontvangen die wij u kunnen geven; gij kunt hier in het kantoor wachten; en wij zullen zorgen u te waarschuwen wanneer iemand om den brief komt.” Nu, ik wachtte daar eenige dagen en begon te denken dat niemand ooit om den brief zou komen. Eindelijk kwam de klerk mij inluisteren: „Agent! Hier is iemand die om den brief komt! „Houdt hem een oogenblik op,” zeide ik, en ik ging het kantoor uit naar buiten. Daar zag ik een jongen vent, die uiterlijk veel van een stalknecht had, hij hield een paard bij den teugel — en hield den teugel over de straatsteen gespannen, terwijl hij aan het kantoorvenster op den brief wachtte. Ik begon het paard te streelen; en ik zeide tot den jongen: „Wel dat is de merrie van Mijnheer Jones!” „Nee, dat hebt ge mis.” „Niet?” zei ik. „Dan lijkt ze bijzonder veel op de merrie van Mijnheer Jones!” „Zij heeft niets te maken met de merrie van Mijnheer Jones,” zei hij. „Het is het paard van Mijnheer die en die, van de Warwick Arms.” En toen sprong hij te paard en reed weg — met brief en al. Ik nam een koets, volgde hem, en was hem zoo na op de hielen dat ik in de stalling van de Warwick Arms door de eene deur binnenkwam, op het oogenblik dat hij aan de andere verscheen. Ik trad de gelagkamer binnen, waar een jonge vrouw bediende, en vroeg om een glas cognacgrog. Hij kwam terstond binnen en overhandigde haar den brief. Zij wierp er een vluchtigen blik op, zonder iets te zeggen, en stak hem tusschen de spiegellijst boven den schoorsteen. Wat moest ik nu doen?

Ik overlegde het bij mij zelve terwijl ik mijn grog dronk (den brief bestendig in 't oog houdende), maar ik wist niet wat mij te doen stond. Ik beproefde in het huis logies te krijgen, maar er was paardenmarkt, of zoo iets geweest, en alles was bezet. Ik was derhalve verplicht ergens anders mijn intrek te nemen, maar ik kwam eenige dagen achtereenvoor en na in de gelagkamer en de brief bevond zich altijd, daar aan den spiegel. Ten laatste kwam ik op de gedachte zelf een brief aan mijnheer Pigeon te schrijven, en dan te zien, wat daarvan worden zou. Ik schreef er dus een, en deed dien op de post, maar ik adresseerde hem

opzettelijk, Mijnheer John Pigeon, in plaats van Thomas Pigeon, om te zien wat daarvan komen zou. In den morgen (het was een zeer regenachtige morgen) wachtte ik den briefsteller op aan het einde der straat, en sloop de gelagkamer binnen even voor hij bij de Warwick Arms aankwam. Daar kwam hij nu binnen met mijn brief. „Logeert hier een zekere mijnheer John Pigeon?” „Nee! — maar wacht eens even,” zei de buffetjuffrouw; en zij nam den brief van achter den spiegel. „Nee,” zeide zij, „het is Thomas, en *hy* is niet hier. Zoudt ge mij een plezier willen doen, en dezen voor mij in de bus steken, het is zulk nat weer?” De besteller zei: „Ja;” zij deed hem in een ander enveloppe, schreef er het adres op, en gaf hem toen aan den bode. Hij deed hem in zijn hoed, en vertrok.

„Het kostte mij weinig moeite het adres van dien brief te weten te komen. Hij was geadresseerd aan den Heer Thomas Pigeon, Postkantoor, R—, Northamptonshire, te bewaren tot hij afgehaald wordt. Terstond vertrok ik naar R—; ik zeide daar aan het postkantoor hetzelfde wat ik te B— had gezegd; en wederom wachtte ik drie dagen voordat er iemand kwam. Ten laatste kwam er een andere vent te paard. „Zijn er ook brieven voor den heer Thomas Pigeon?” „Waar komt ge vandaan?” „Van New Inn, bij R—.” Hij kreeg den brief en voort ging *hy* in korten galop.

„Ik deed navorschingen omtrent New Inn, bij R— en hoorende dat het een afgelegen en eenzaam soort huis was, waar men zoo wat in paarden deed, ongeveer een paar mijlen van het station, zoo dacht ik, dat ik er wel eens een kijkje kon gaan nemen. Ik vond het zooals men het beschreven had, en slenterde naar binnen om eens rond te zien. De waardin stond in het buffet, en ik beproefde met haar een praatje te maken; ik vroeg haar hoe de zaken gingen, en sprak over het natte weer en zoo meer; toen ik, door een open deur, drie mannen bij het vuur zag zitten in een soort van spreekkamer of keuken; en een van die mannen, overeenkomstig de beschrijving die ik van hem had, was niemand anders dan Tally-ho Thompson!”

„Ik trad binnen en ging bij hen zitten, en deed mijn best zoo vroolijk mogelijk te zijn; maar zij waren zeer schuw — wilden volstrekt niet spreken — keken mij, en elkander aan, op een manier die alles behalve gezellig was. Ik nam ze eens op, en bevond dat zij steviger kerels waren dan ik, verder overwegende dat hun uiterlijk niet veel goeds voorspelde — dat het een eenzame plaats was — het spoorwegstation twee mijlen ver — en de nacht naderde — zoo dacht ik niet beter te kunnen doen dan een glas cognacgrog te nemen ten einde mijn moed wat aan te vuren. Ik bestelde dus

een glas; en terwijl ik het bij het vuur zat te drinken, stond Thompson op en ging naar buiten.

„Het moeilijke van de zaak nu bestond daarin, dat ik niet zeker was dat het Thompson *was*, omdat ik hem voorheen nooit gezien had; en ik moest zeker van hem zijn. Er was thans echter niets anders te doen dan te volgen, en een onbeschaamd gezicht te zetten. Ik vond hem buiten op de werf, in gesprek met de waardin. Het bleek later dat hij voor een andere zaak, door een politie-beambte van

ken bevielen mij volstrekt niet, dat verzeker ik u. „Laat den man loopen. Wat wilt ge met hem doen?“ „Ik zal u vertellen wat ik met hem wil doen. Ik wil hem dezen avond mee naar Londen nemen, zoo waar als ik leef. Ik ben hier niet alleen, als ge dit soms meent, hebt ge het mis. Gij hebt u met uw eigen zaken te bemoeien, en op u zelve te letten. Dat zou voor u het best zijn, want ik ken u beiden zeer goed.“ Ik had nooit in mijn leven iets van hen gehoord of gezien, maar mijn snoeven gaf hun eenig ontzag, en zij hielden af, terwijl Thomp-

IN HET MIDDEN DER KEUKEN . . . . ZIT EEN JONG ZEDIG SCHEPSELJTJE MET INNEMEND VOORKOMEN, ZIJ HEEFT EEN MOOI KIND OP HAAR SCHOOT. (Blz. 271).

Northampton gezocht werd, en daar hij wist, dat die beambte pokdalig was (zooals ik zelf ook ben) zag hij mij voor hem aan. Zooals gezegd is, ik vond hem buiten in gesprek met de waardin. Ik legde mijn hand op zijn schouder — op deze wijze — en zeide: „Tally-ho Thompson, het is geheel nutteloos. Ik ken u. Ik ben een agent van Londen, en ik arresteer u wegens oplichterij!“ „Dat is verd—d,“ zei Tally-ho Thompson.

„Wij gingen weder in het huis, en de beide vrienden begonnen ruw te doen, en hun blik-

son. zich gereedmaakte te gaan. De gedachte echter kwam bij mij op, dat zij mij op den donkeren weg zouden kunnen achterhalen om Thompson te bevrijden; ik zeide dus tot de waardin: „Hebt gij hier geen man in huis, juffrouw?“ „Wij hebben hier geen mannen,“ zeide zij norsch.“ „Er zal toch wel een waard zijn, denk ik.“ „Ja, een waard is er.“ „Mag ik hem even spreken.“ Hij kwam terstond, het was een ruigharige jonge man. „Luister eens, jonge man,“ zei ik. „Ik ben een Agent van de Geheime Politie in Londen. De naam van dezen man is

Thompson. Ik heb hem gearresteerd wegens oplichterij. Ik zal hem meevoeren naar het spoorweg-station. Ik verzoek u in naam der Koningin mij te helpen; en let wel, vriend, zoo gij weigert, zult ge u in grootere moeilijkheid brengen dan gij wel zoudt denken!" Nooit hebt ge iemand grootere oogen zien opzetten. „En nu, Thompson, kom mee!" zei ik. Toen ik echter de handboeien nam, riep Thompson uit: „Nee! Dat niet! Ik kan *dat* niet verdragen! Ik zal rustig met u meegaan, maar ik wil geen boeien aanhebben!" „Tally-ho Thompson," zeide ik, „ik ben bereid, als man jegens u te handelen, indien gij ook jegens mij als man handelen wilt. Geef mij uw woord dat ge bedaard zult meegaan, en dan behoeft ik u ook geen handboeien aan te doen." „Dat zal ik," zei Thompson, „maar eerst moet ik nog een glas cognac hebben." „Ik wil er ook nog wel een," zei ik. „Ook nog twee voor ons, juffrouw," zeiden de vrienden, „en kom, politiedienaar, ge zult toch uw man wel een druppel geven, niet waar?" Ik had daar niets tegen, en dus dronken wij allen een glas, en toen geleidden mijn man en ik Tally-ho Thompson veilig naar den spoorweg, en ik bracht hem dien nacht over naar Londen. Hij werd naderhand vrijgesproken, wegens gebrek aan bewijs; en ik verneem dat hij mij altijd zeer ophemelt, en zegt dat ik de beste man ben, dien hij kent."

Toen dit verhaal onder algemeene toejuiching geëindigd was, vestigde Inspecteur Wiold, zijn oog op zijn gast, en na een poos ernstig gerookt te hebben, sprak hij aldus:

„Het was geen slechte krijgslist die ik gebruikte ten aanzien van Fikey, den man die beschuldigd werd de South-Western spoorweg-actien na te maken — pas een paar dagen geleden — de reden waarom? zal ik u vertellen.

„Ik had vernomen dat Fikey en zijn broeder een kantoor hielden aan den overkant," — hij wees daarbij naar eenige streek aan de Surrey-zijde der rivier, — „waar hij rijtuig en kocht uit de tweede hand; nadat ik tevergeefs beproefd had hem door andere middelen in handen te krijgen, schreef ik hem een brief onder een aangenomen naam, meldende dat ik een sjees had, waar ik wel af wilde, en dat ik den volgenden dag zou komen aanrijden dat hij het kon zien, en een bod doen — het was zeer billijk, zei ik, — bepaald een koopje. Straw en ik gingen naar een mijner vrienden die huurkoetsier is en in paarden schachert, en huurden een equipage voor dien dag — het was een aardig spulletje — uitstekend voor de gelegenheid! Wij reden dus heen met een vriend (die zelf niet tot het Politie-corps behoort); en mijn vriend in de sjees naast een herberg achterlatende, om voor het paard te zorgen, gingen wij naar het kantoor, dat niet ver van daar was. In het kantoor, waren een menigte sterke kerels aan 't werk; na ze

opgeteld te hebben was het mij duidelijk, dat daár iets te willen ondernemen vergeefsche moeite zou zijn. Er waren er te veel voor ons. Wij moesten trachten onzen man naar buiten te krijgen. „Is mijnheer Fikey t'huis?" „Nee, hij is er niet!" „Verwacht ge hem spoedig?" „Wel, nee, niet zoo heel spoedig." „Zoo! is zijn broeder hier?" „Ik ben zijn broeder." „O! Zoo, dat tref ik niet bijzonder. Ik schreef hem gisteren, dat ik een kleine equipage te koop had, en ik heb de moeite gedaan om met dat spulletje opzettelijk hier naar toe te komen, en nu is hij er niet." „Nee, hij is er niet. Zoudt ge misschien ook nog eens kunnen aankomen?" „Wel nee, dat kan ik niet. Ik moet verkoopen; dat is de zaak; en ik kan het niet uitstellen. Kunt ge hem niet ergens oploopen?" In het eerst zeide hij, dat hij dit niet kon, daarna was hij er niet zeker van, en eindelijk zou hij het eens probeeren. Hij ging ten laatste naar boven, waar een soort zolder was, en terstond daarna komt mijn man zelf in zijn hemdsmouwen.

„Nu," zeide hij, „het schijnt nogal haast met dat zaakje te hebben." „Ja;" zei ik, er is haast bij, en gij zult zien dat het een koopje is — schandekoop." „Ik heb nu juist geen bijzondere behoefte aan een koopje," zei hij, „maar waar is het?" „Wel," zei ik, „het staat even buiten. Kom eens mede om het te bekijken." Hij heeft niet den minsten argwaan, en wij gaan heen. Het eerste wat er gebeurt is dat het paard wegrijdt met mijn vriend (die van rijden zooveel verstand heeft als een kind) toen hij hem in kleinen draf zet, ten einde zijn gang te toonen. Gij hebt in uw leven nog zulk een wedstrijd niet gezien.

„Toen de rit gedaan was, en de equipage weer stil stond, wandelt Fikey er om heen, zoo ernstig als een kenner — ik ook! „Nu, mijnheer!" zeide ik. „Dit is een alleraardigst spannetje!" „Het ziet er niet slecht uit," zeide hij. „Dat zou ik denken," zei ik. „En hier hebt ge een paard!" — want ik zag dat hij er naar keek. „Even acht jaar!" zei ik, zijn voorpooten wrijvende. (Lieve hemel, er is geen mensch in de wereld die minder van paarden weet dan ik, maar ik had mijn vriend in de stalhouderij hooren zeggen dat het paard zoowat acht jaar oud was, dus zei ik, zoo geleerd mogelijk: „Even acht jaar.") „Is hij zoowat acht jaar?" zeide hij. „Even acht," zei ik. „Nu," zeide hij, „wat moet ge er voor hebben?" „Wel, kort en goed het eindejfer voor 't geheele zaakje is vijf en twintig pond!" „Dat is zeer goedkoop!" zei hij, mij aanziende. „Vindt ge niet?" zei ik. „Ik heb u wel gezegd dat het een koopje was! Zonder er nu veel over te dingen en te knibbelen, zal ik u zeggen dat ik wensch te verkoopen, en ik heb u den prijs genoemd. Ik wil het u bovendien gemakkelijk maken, en de helft van den prijs in geld nemen, terwijl ge een briefje kunt opmaken

voor de andere." „Nu, ik moet zeggen," herhaalde hij, „dat is zeer goedkoop." „Dat zou ik denken," zei ik; „stap eens in om het te proberen, en ik ben zeker dat gij het koopen zult. Kom! neem de proef eens?"

„Waarlijk, hij stapt in, en wij insgelijks, en wij rijden langs den weg, om hem te toonen aan een der bedienden van den spoorweg, die verborgen was achter het venster van de herberg om hem te kunnen opnemen. De bediende echter was eenigszins verbluft, en wist niet of hij het was of niet — de reden waarom? zal ik u vertellen, — 't was omdat hij zijn bakkebaarden had laten afscheren. „Het is een aardig paardje," zei hij, „het draaft goed; en de sjees loopt licht." „Ongetwijfeld," zei ik. „En nu, mijnheer Fikey, kan ik de zaak wel in eens afdoen, zonder meer van uw tijd te eischen. De zaak is deze, ik ben Inspecteur Wield, en gij zijt mijn gevangene." „Dat meent gij niet?" zei hij. „Ik meen het inderdaad." „Dan moge ik verd... d zijn," zei Fikey, „zoo dit niet *al* te gemeen is."

„Nooit zaagt ge misschien een man zoo buiten zich zelve van verbazing. „Ik hoop dat ge mij mijn jas zult laten aantrekken?" zei hij. „Voorzeker." „Nu, laat ons dan naar het kantoor terugrijden." „Wel, dat nu juist niet," zeide ik; „ik ben daar vandaag reeds eenmaal geweest. Indien wij er eens om stuurden." Hij zag dat het niet ging, hij zond er dus om, en trok haar aan, en wij brachten hem gemakkelijk naar Londen."

Deze herinnering heeft buitengewoon succes, en terwijl men er nog over spreekt, wordt een eenparig voorstel gedaan aan den frisschen, gladwangigen Agent, die een zoo zonderlinge uitdrukking van onnoozelheid heeft, om de „Geschiedenis van den Slachter" te vertellen, hij begint aldus:

„Het is nu juist zes jaar geleden, toen er te Scotland Yard bericht kwam dat uitgebreide dieverijen van kamerdoek en zijden stoffen gepleegd werden in de magazijnen der City. Er werd last gegeven om onderzoek naar die zaak te doen; en Straw, Fendall en ik, werden daarvoor aangewezen."

„Toen gij uw inlichtingen ontvingt," zeiden wij, „gingt gij heen en hield te zamen een soort van Kabinetsraad?"

De gladwangige Agent hernam vleidend: „Ja—a. Zoo is het. Wij gingen de zaak onder elkander eens goed na. Het bleek, toen wij aan het onderzoeken gingen dat de goederen door de opkoopters buitengewoon goedkoop van de hand werden gedaan — veel goedkoper dan dit het geval kon geweest zijn, indien zij er op eerlijke wijze waren aangekomen. De opkoopters waren in den handel, en hielden er uitgebreide winkels op na — inrichtingen van de grootste deftigheid — een dezer in het West-end, een andere in Westminster. Na heel wat

te hebben bespied en onderzocht, en onder elkander beraadslaagd, ontdekten wij dat het werk werd bestuurd, en de inkoopten der gestolen goederen gedaan werden, in een kleine herberg bij Smithfield, in den omtrek van St. Bartholomew's; waar de kruiers van het magazijn, die de dieven waren, de gestolen goederen heenbrachten tot dit doel, begrijpt ge? en bepalingen maakten om de lieden aan te treffen, die tusschen hen en de opkoopters stonden. Deze herberg werd voornamelijk bezocht door slachters van buiten die op dagloon arbeidden, en werk zochten; wat deden wij nu — ha, ha, ha! — wij spraken af dat ik mij als een slachter zou verkleeden, en dáár mijn intrek nemen!"

Voorzeker was nooit de gave der opmerking beter aangewend om een plan goed te doen uitvoeren, dan toen men dezen beambte uitkoos voor bovengenoemde rol. Er was er op de wereld geen die hem beter paste dan die. Zelfs terwijl hij sprak, werd hij een vettige, slaperige, schuwe, goedige, vlegelachtige, argelooze en vertrouwelijke jonge slachter. Toen hij zijn haar over zijn hoofd glad streek, scheen er reuzel in te zijn, en zijn frissche tint scheen iets glibberigs en vettigs te hebben verkregen door het overmatig gebruik van dierlijk voedsel.

„— Derhalve ik — ha, ha, ha!" (altijd met het vertrouwelijk gegriinnik van den dwazen jongen slachter) — „derhalve kleedde ik mij op de afgesproken manier, maakte een pakje klederen, ging naar de bewuste herberg, en vroeg of ik daar logeeren kon? Zij zeiden: „Ja, gij kunt hier logeeren," ik kreeg een slaapkamer, en ging beneden in de gelagkamer zitten. Een menigte menschen waren daar ter plaatse, die voor zoowel als achter het huis binnenkwamen; en dan kwam er een, en dan weder een ander naar mij toe en zeide: „Komt gij van buiten, jonge man?" „Ja," zei ik, „zoo is het. Ik kom van Northamptonshire, en ik gevoel mij hier zeer verlaten, want ik ken Londen in 't geheel niet, en het is zoo'n almachtig groote stad." „Het is een groote stad, dat is waar," zeiden zij. „O, het is een *v e r b a z e n d* groote stad!" zei ik. Op mijn woord ik ben van mijn leven nog nooit in zulk een stad geweest. Ik ben er geheel de kluts van kwijt!" — en zoo ging ik voort, gij begrijpt mij.

„Toen eenige der reizende slachters, die gewoonlijk daar kwamen hoorden, dat ik werk verlangde, zeiden zij: „O, geen nood, wij zullen wel werk voor u vinden!" En toen namen zij mij mede naar de verschillende winkels, in Newgate Market, Newport Market, Clare, Carnaby. — Ik weet niet waar al meer. Maar het loon was — ha, ha, ha! — was niet hoog genoeg, en ik kon niets naar mijn genoegen vinden, dat begrijpt gij? Sommige der zonderlinge bezoekers van het huis hadden in den beginne eenigen

argwaan tegen mij, en ik was werkelijk verplicht zeer op mijn hoede te zijn omtrent de wijze waarop ik met Straw of Fendall gemeenschap had. Soms, wanneer ik uitging, en nu en dan voor een winkelvenster stond te kijken, wierp ik een blik in het rond, en placht dan eenige hunner te zien die mij volgden; maar, daar ik misschien beter op de hoogte van die soort van zaken was, dan zij dachten, leidde ik hen gewoonlijk zoo ver als ik noodzakelijk of voegzaam achtte — soms een heel eind van den weg af — en keerde dan in eens om, en ontmoette hen dan en zeide: „O lieve mensch, wat ben ik blij dat ik u zoo gelukkig ontmoet! Wat is me dat Londen toch een groote plaats, ik mag opvliegen als ik weer niet verdwaald ben!” En dan keerden wij allen te zamen naar de herberg terug, — ha, ha, ha! — en rookten onze pijp, begrijpt ge?

„Zij waren zeer gediensig jegens mij, dat moet ik zeggen. Terwijl ik daar woonde, was het voor sommigen hunner zeer gewoon, om mij mede uit te nemen, en mij Londen te toonen. Zij toonden mij de Gevangenissen — wezen mij Newgate — en toen ze mij Newgate toonden, bleef ik staan op de plaats waar de kruiers hun vruchten afzetten, en zei: „O lieve hemel, is het hier waar zij de menschen ophangen? Och Heere mijn tijd!” „Dat,” zeiden zij, „Wat een onnoozele vent is hij toch! *Dat* is het niet!” En dan zezen zij mij waar het *was*, en ik zeide: „Heere mijn tijd!” en zij zeiden: „Nu zult ge het wel weer kunnen vinden, niet waar?” En ik zeide dat ik dit wel zou denken, zoo ik erg mijn best deed — en ik kan u verzekeren dat ik steeds scherp uitkeek naar de Politie in de City wanneer wij op die wijze uit waren, want indien toevallig een politiedienaar mij herkend en aangesproken had, dan zou het gansche plan in een oogenblik in duigen zijn gevallen. Gelukkig evenwel gebeurde zoo iets niet, en alles ging bedaard zijn gang: ofschoon het mij ontzettend veel moeite kostte mij met mijn beide ambtsbroeders in gemeenschap te stellen.

„De gestolen goederen, welke door de sjouwerlieden van het magazijn naar de herberg werden gebracht, werden altijd in een achterkamer van de hand gedaan. Langen tijd kon ik geen toegang tot die kamer krijgen ook kon ik niet zien wat daar gebeurde. Terwijl ik, als een eenvoudige jonge kerel, bij het vuur der gelagkamer mijn pijp zat te rooken, hoorde ik eenige van de dievenbende, terwijl zij in- en uitgingen, zachtjes tot den kastelein zeggen: „Wie is dat? Wat doet *hij* hier?” „God zegene u,” zei de hospes, „hij is maar een — ha, ha, ha! — hij is maar een nuchtere jonge vent, een buitenman, die hier komt om naar een slachtersdienst uit te zien. Bekommer u niet over *hem*!” Op deze wijze werden zij langzamerhand zoozeer van mijn onnoozelheid overtuigd, en zoo aan

mij gewoon, dat ik evengoed als zij in de bewuste kamer kon komen en ik heb in één avond wel voor zeventig pond waarde aan mijn kamerdoek dáár zien verkoopen, dat alles gestolen was, uit een magazijn in Friday-Street. Na affloop van den verkoop trakteerden de koopers altijd — een warm souper, of diner, en wat al niet meer — en zij zeiden bij die gelegenheden: „Kom aan, slachter! Zet nu je beste beenen eens voor, oude jongen, en val mee aan!” Dit deed ik dan gewoonlijk — en hoorde aan tafel allerlei bijzonderheden, die voor ons Geheime Agenten, zeer belangrijk waren te weten.

„Dit ging zoo voor een week of tien door. Ik woonde al dien tijd in de herberg, en ontdeed mij nooit van mijn slachterskleeding — behalve in bed. Eindelijk toen ik zeven der dieven gevolgd had, en ze bezorgd had — dit is een onzer uitdrukkingen, ziet ge? waarmede ik wil zeggen dat ik ze had opgespoord, en uitgevischt waar de dieverijen gepleegd werden, en alles wat daarmede in verband stond. — Straw, Fendal en ik spraken met elkander af, en op een bepaalden tijd werd er een aanval gedaan op de herberg, en de arrestatiën ten uitvoer gebracht. Het eerste wat de Politieagenten deden was mij bij den kraag te nemen — want de deelnemers van de dieverij moesten nog niet vermoeden dat ik iets anders was dan een slachter — waarop de waard uitriep: „Pak *hem* niet,” zeide hij, „wat gij ook anders doet! Hij is maar een arme jonge vent van buiten, hij is zoo onschuldig als een pas geboren kind!” Niettemin zij — ha, ha, ha! — zij arresteerden mij ook, en wilden mijn slaapkamer onderzoeken, waar niets gevonden werd dan een oude viool die aan den hospes behoorde, en dáár op de een of andere wijze verzeild was geraakt. Maar dit veranderde geheel het oordeel van den waard, want toen zij te voorschijn werd gebracht, zeide hij: „Mijn viool! De slachter is een dief! Ik geef hem in bewaring wegens diefstal van een muziekinstrument!”

„De man die de goederen in Friday-Street gestolen had werd nog niet gevat. Hij had mij in vertrouwen verteld, dat hij vermoedde dat niet alles in den haak was (daar de Cyt Politie één van de bende gevat had), en dat hij zich buiten schot ging stellen. Ik vroeg hem: „Waar denkt gij heen te gaan, mijnheer Shepherdson?” „Wel, slachter,” zei hij, „de „Ondergaande Maan”, in de Commercial Road, is een allerliefst huisje, en daar ga ik eenigen tijd tabernakelen. Ik zal daar den naam aannemen van Simpson, het komt mij voor dat dit nogal een bescheiden soort van naam is. Misschien zult ge mij wel eens komen opzoeken, slachter?” „Wel,” zei ik, „ik denk dat ik u wel eens *zal* komen bezoeken, — hetgeen ik ook werkelijk van plan was, dit begrijpt gij? natuurlijk omdat hij gevat moest worden! Den volgenden dag ging ik met

een confrater naar de „Ondergaande Maan”, en vroeg aan het buffet naar Simpson. Zij wezen mij zijn kamer. Toen wij naar boven gingen, keek hij over de leuning van de trap, en riep uit: „Hola, slachter! zijt gij daar?” „Ja, ik ben het. Hoe hebt ge het?” „Lekker,” zei hij; „maar wie hebt ge daar bij u?” „Dat is een jonge man, een vriend van mij,” zei ik. „Kom dan maar boven,” zei hij, „de vrienden van den slachter zijn even welkom als de slachter zelf!” Ik maakte mijn vriend dus met hem bekend, en wij namen hem gevangen.

„Gij kunt niet begrijpen, mijnheer, welk een vreemd gezicht het was, voor het Gerechtshof, toen zij voor het eerst merkten dat ik eigenlijk geen slachter was! Ik werd bij het eerste verhoor niet opgeroepen; maar wel bij het tweede. En toen ik binnenkwam, in Politie-uniform gekleed, en de gansche bende bemerkte hoe zij beet genomen waren, ontstond er op de bank der beschuldigten een gemompel van afschuw en ontsteltenis!

„Toen zij in verhoor kwamen te Old-Bailey, werd mijnheer Clarkson belast met de verdediging, en hij kon maar niet begrijpen hoe de vork in den steel zat met dien slachter. Hij dacht al door dat het een wezenlijke slachter was. Toen de Procureur-Generaal zeide: „ik zal nu, mijneheeren, de Politiedienaar, (hij meende mij) voor u doen verschijnen,” zeide mijnheer Clarkson: „Waarom een Politiedienaar? Waarom nog meer Politiedienaars? Ik heb geen Politie noodig. Wij hebben al te veel Politie gehad. Wat ik verlang is de slachter!” Intusschen, mijnheer, hij kreeg den slachter en Politieagent in één persoon. Van de zeven gevangenen, die in verhoor waren geweest, werden er vijf schuldig bevonden en sommigen hunner getransporteerd. De achtingswaardige firma in West-end werd tot eenigen tijd gevangenisstraf veroordeeld; en dat is nu de Geschiedenis van den Slachter!”

Toen het verhaal uit was nam de vlegelachtige slachter weder het gladwangige uiterlijk aan van den Geheimen Politieagent. Hij was echter zoozeer in zijn schik, dat zij hem in zijn vormoming hadden meegenomen om hem Londen te laten zien, dat hij onwillekeurig op dat punt van zijn verhaal terugkwam; en het gegrimnik van den slachter minzaam herhaalde. „O lieve hemel,” zei ik, „is het dáár dat zij de menschen ophangen? Och Heere mijn tijd!” „Kijk!” zeiden zij dan. „Wat is hij toch een onnoozele vent!”

Het begon nu laat te worden, en daar het gezelschap, uit bescheidenheid vreesde, te veel van het geduld zijner gasten te vergen, zoo werden er teekenen gemaakt tot vertrek; toen de Agent Dornton, de man met het militaire uiterlijk, het woord nam, en glimlachend om zich heen ziende, zeide:

„Voor wij opbreken, mijnheer, zou het u misschien niet ongevallig zijn de avonturen te hooren van een geborduurde Reistasch. Zij zijn zeer kort; en, naar ik meen, nogal merkwaardig.”

Wij ontvingen het avontuur van de Reistasch met evenveel genoegen als mijnheer Shepherdson den valschen slachter in de „Ondergaande Maan” ontvangen had. De Agent Dornton vervolgde:

„In 1847 werd ik naar Chatham afgezonden, om een zekeren Mesheck, een Jood, op te sporen. Hij had nogal veel werk gemaakt van het stelen van wissels, door acceptaties in handen te krijgen van jongelieden van aanzienlijke familiën (vooral bij het leger) onder voorwendsel ze te disconteeren, en er dan mee door te gaan.

„Mesheck was reeds weg voor ik te Chatham aankwam. Al wat ik van hem kon te weten komen was, dat hij waarschijnlijk naar Londen was gegaan, en dat hij — een Geborduurde Reistasch bij zich had.

„Ik kwam met den laatsten trein van Blackwall in de stad, en deed onderzoek naar een Joodschen passagier met — een Geborduurde Reistasch.

„Het kantoor was gesloten, daar het de laatste trein was. Er waren nog slechts twee of drie kruiers. Naar een Jood met Geborduurde Reistasch te zoeken, op den Blackwall Spoorweg, dat toen de gewone weg was naar een groot Militair Depot, bevatte meer moeilijkheden dan het zoeken naar een speld in een hooiberg. Toevallig echter had een dezer kruiers, voor een zekeren Jood, een zekere — Geborduurde Reistasch, naar een zekere herberg gebracht.

„Ik ging naar de herberg, maar de Jood had zijn bagage slechts voor een paar uur aldaar gelaten, en was later in een vigilante gekomen, om ze af te halen en mee te nemen. Ik deed in dit huis, alsmede aan den kruier eenige omzichtige vragen, en verkreeg daardoor de volgende beschrijving van — de Geborduurde Reistasch.

„Het was een tasch, op een der zijden waarvan met Engelsche wol een groene papegaai op een staak geborduurd was. Een groene papegaai op een staak was het middel om die — Geborduurde Reistasch te herkennen.

„Door middel van dezen groenen papegaai op een staak spoorde ik Mesheck na, te Cheltenham, te Birmingham, te Liverpool, en op den Atlantischen Oceaan. Te Liverpool raakte ik zijn spoor bijster. Hij was naar de Vereenigde Staten gegaan, en ik gaf alle gedachten op aan Mesheck, en evenzeer aan zijn — Geborduurde Reistasch.

„Verscheidene maanden — bijna een jaar — later werd een bank in Ierland bestolen voor

zevenduizend pond, door een persoon genaamd Dr. Dundey, die naar Amerika ontvluchtte; uit welk land eenige der gestolen banknoten hierheen kwamen. Men veronderstelde dat hij een boerderij gekocht had te New-Jersey. Met eenig goed beleid kon die bezitting in beslag worden genomen en verkocht, ten voordeele der bestolene partijen. Met dit doel werd ik naar Amerika gezonden.

„Ik landde te Boston. Ik zette mijn reis voort naar New York. Ik bevond dat hij kort te voren New Yorksch bankpapier gewisseld had voor bankpapier van New-Jersey, en geld belegd had in New Brunswick. Ten einde dezen Dr. Dundey gevangen te nemen, was het noodig hem in den Staat van New York te verschalken, dit vereischte echter veel behendigheid en moeite. Dan eens kon hij tot geen samenkomst worden verlokt. Op een anderen tijd sprak hij af, mij en een New Yorksch agent te ontmoeten, onder eenig voorwendsel dat ik verzon; en dan hadden zijn kinderen de mazelen. Eindelijk kwam hij per stoomboot, en ik arresteerde hem, en bracht hem naar een New Yorksche gevangenis genaamd de Tombs, die gij, geloof ik, wel zult kennen, mijnheer?”

De Verslaggever erkent dit.

„In den morgen na zijn gevangenneming, ging ik naar de Tombs, ten einde tegenwoordig te zijn bij het verhoor voor den magistraat. Ik ging door de kamer van dien overheidspersoon, en toen ik toevallig eens rondkeek om de plaats op te nemen, zooals wij gewoon zijn te doen, viel mijn oog, in een hoek, op een — Geborduurde Reistasch.

„Wat zag ik nu op de Geborduurde Reistasch, zoudt gij het gelooven, een groenen papegaai op een staak, levensgroot!

„Die Geborduurde Reistasch, met de afbeelding van een groenen papegaai op een staak,” zeide ik, „behoort aan een Engelschen Jood, genaamd Aaron Mesheck, en aan niemand anders!”

„Ik geef u mijn woord dat de New Yorksche politieagenten uitermate verbaasd stonden te kijken.

„Hoe is het Gods ter wereld mogelijk dat gij dat weet?” zeiden zij.

„Ik zou denken, dat ik thans dien groenen papegaai wel moet kennen,” zei ik, „want ik heb, te mijnent, op dien vogel een jacht gemaakt zoo aardig als er mij ooit in mijn leven een is voorgekomen!”

„En was het Mesheck's tasch,” vroegen wij onderdanig.

„Of hij het was, mijnheer? Natuurlijk was hij het! Hij zat in diezelfde Tombs, op dienzelfden tijd, voor een ander misdrijf gevangen. En wat nog het mooiste was! Er werden eenige aantekeningen gevonden, die betrekking hadden op de bedriegerij, waarvoor ik tevergeefs ge-

poogd had hem te vatten, en die aantekeningen lagen thans alle in diezelfde — Geborduurde Reistasch!”

Zoo is de merkwaardige samenloop der dingen, en zoo is de bijzondere geschiktheid, steeds gescherpt en verbeterd door oefening, en die zich altijd tracht te vereenzelvigen met de verscheidenheid der omstandigheden, en zich stelt tegenover elken nieuwen kunstgreep, dien het verdorven vernuft kan uitvinden, daardoor is deze belangrijke tak van den openbaren dienst hoogst merkwaardig. Want steeds waakzaam, met inspanning van al hun vermogens, moeten deze beampten dag aan dag, en jaar in jaar uit zich stellen tegenover elke nieuwe misleiding en vaardigheid, die de vereenigde verbeeldingskracht van alle losbandige schurken in Engeland kan uitdenken, en gelijken tred houden met elk dezer uitvindingen zoodra zij openbaar wordt. In de Gerechtshoven wordt de stof voor dui-zende van zulke verhalen als wij verteld hebben — door de nevenomstandigheden vaak verheven tot het romaneske en wonderbaarlijke — droogweg samengevat in den stereotiepen volzin: „Ten gevolge van verkregen inlichtingen, deed ik zoo en zoo.” Het vermoeden moest door zorgvuldige gevolgtrekking en afleiding gericht worden, op den rechten persoon; de rechte persoon moet gevat worden, waar hij ook heen-gegaan is, of wat hij ook mag hebben gedaan om ontdekking te voorkomen: hij wordt gevat; daar staat hij voor de balie; dat is voldoende. Ik, de agent, heb dit bewerkt door verkregen inlichtingen, en overeenkomstig het gebruik in die gevallen, zeg ik niets meer.

Dit schaakspel met levende stukken wordt voor een klein gehoor afgespeeld, en nergens wordt het opgeteekend. De belangrijkheid van het spel houdt den speler staande. Zijn gevolgen zijn voor de Gerechtigheid genoeg. Om eens groote dingen met kleine te vergelijken, veronderstel dat LEVERRIER of ADAMS het publiek kennis gaf dat hij ten gevolge van ontvanging inlichtingen, een nieuwe planeet ontdekt had; of dat COLUMBUS het publiek van zijn tijd verwittigde dat, ten gevolge van bekomen mededeelingen, hij een nieuwe wereld had ontdekt; evenzoo deelen die Geheime Politiedienars mede dat zij een nieuw bedrog of een ouden misdadiger hebben ontdekt, en de handelwijze blijft onbekend.

De beraadslagingen van ons merkwaardig en belangrijk gezelschap werden alzoo tegen middernacht geëindigd. Maar een andere omstandigheid sloot eindelijk den avond, nadat onze gasten, de Geheime Agenten, ons hadden verlaten. Een der sluwsten onder hen, en die het best met de Kranige Boeven bekend was, werd in het naar huis gaan de zak gerold!

DRIE ANEKDOTES BETREFFENDE DE
GEHEIME POLITIE.

I. — HET PAAR HANDSCHOENEN.

„Het is een vreemde geschiedenis, mijnheer,” zeide Inspecteur Wiold, van de Geheime Politie, die in gezelschap van de Agenten Dornton en Mith, ons een tweede bezoek brachten op een Juli-avond bij schemering; „en ik dacht dat gij ze wel zoudt willen vernemen.”

„Het betreft de moord van de jonge vrouw, Eliza Grimwood, eenige jaren geleden, aan de overzijde in Waterloo Road. Zij werd gewoonlijk De Gravin genoemd, wegens haar bevallige verschijning en haar fiere houding; en toen ik de arme Gravin (ik had haar vroeger gekend en gesproken) dood zag liggen met afgesneden hals, op den vloer harer slaapkamer, kunt ge wel denken dat mij vele overdenkingen door het hoofd gingen, die wel geschikt waren een mensch zeer te ontstemmen.

„Maar dat doet hier nu niets ter zake. Ik ging naar het huis des morgens na den moord, onderzocht het lijk en nam een algemeen overzicht van de slaapkamer waarin het lag. Toen ik met mijn hand het bedkussen omkeerde, vond ik daaronder een paar handschoenen. Een paar heeren handschoenen, zeer vuil; en aan de binnenzijde, de letters *Tr.*, en een kruis.

„Nu mijnheer, ik nam de handschoenen mee, en ik toonde ze den magistraat te Union Hall, voor wien de zaak moest dienen. Hij zei: „Wiold,” zeide hij, „geen twijfel of deze ontdekking kan tot iets zeer belangrijks leiden; en wat gij nu te doen hebt, Wiold, is, den eigenaar dezer handschoenen op te sporen!”

„Ik was natuurlijk van hetzelfde gevoelen, en begaf mij onmiddellijk aan het werk. Ik bekeek de handschoenen zeer nauwkeurig, en naar mijn meening waren zij gewasschen geweest. Er was een reuk aan van zwavel en hars, gij weet, zooals gewasschen handschoenen doorgaans, meer of minder hebben. Ik nam ze mede naar een mijner vrienden te Kennington, die dat vak uitoefende, en legde ze hem voor. „Wat denkt gij er van? Zijn deze handschoenen gewasschen?” „Deze handschoenen zijn gewasschen geweest,” zeide hij. „Zoudt ge mij ook kunnen zeggen wie ze heeft gewasschen?” zei ik. „Volstrekt niet,” antwoordde hij; „ik weet zeer zeker wie ze niet heeft gewasschen, en dat ben ik zelf. Maar ik zal je eens wat zeggen, Wiold, er zijn niet meer dan acht of negen goede handschoenwasschers in Londen,” — het schijnt dat er in dien tijd ook niet meer waren — „en ik geloof wel dat ik u hun adressen kan opgeven, en door dit middel

kunt ge best te weten komen, wie ze gewasschen heeft.” Dientengevolge gaf hij mij de aanwijzingen en ik ging hier en daar heen, en nam dezen en genen man eens op; maar, ofschoon zij allen toestemden dat de handschoenen gewasschen waren, zoo kon ik toch den man, de vrouw of het kind niet vinden, die dat bewuste paar handschoenen gewasschen had.

„Den een vond ik niet t’huis, de ander werd ’s namiddags t’huis verwacht, en zoo al meer, waardoor dit onderzoek mij drie dagen bezighield. Op den avond van den derden dag, kwam ik over de Waterloo-brug van de Surrey-zijde der rivier, zeer neerslachtig, en in hooge mate geërgerd en teleurgesteld, ik dacht dat ik wel een uitspanning mocht nemen voor een shilling in het Lyceum Theater, om mij wat op te frischen. Derhalve nam ik tegen halfgeld plaats in het paterre, en zette mij naast een soort van jonkman die er zeer bedaard en zedig uitzag. Meenende dat ik een vreemdeling was (in welke meening ik geschikt achtte hem te doen blijven), zeide hij mij de namen der tooneelspelers, en wij raakten in gesprek. Toen het stuk uit was, gingen wij samen naar buiten, en ik zeide: „Wij zijn zeer gezellig en aangenaam bij elkander geweest, en misschien hebt ge er niet tegen dat wij samen iets gaan drinken?” „Wel, gij zijt zeer vriendelijk,” zeide hij; „ik heb er niets tegen dat wij een glas samen drinken.” Wij gingen dus naar een herberg naast den schouwburg, namen plaats in een rustige bovenkamer op de eerste verdieping, en bestelden ieder een glas half-en-half (half Porter en half Ale) en een pijp.

„Nu, mijnheer, wij rookten onze pijpen, en dronken ons glas half-en-half, en zaten heel gezellig samen te keuvelen, toen de jonkman zeide: „Neem mij niet kwalijk dat ik niet heel lang kan blijven,” zeide hij, „want ik ben noodzaak vroegtijdig naar huis te gaan. Ik moet den ganschen nacht werken.” „Den ganschen nacht werken?” zei ik. „Gij zijt toch geen bakker?” „Neen,” zeide hij lachende, „ik ben geen bakker.” „Dat dacht ik ook niet,” zei ik, „gij ziet er niet uit als een bakker.” „Neen,” zei hij, „ik ben een handschoenwasscher.”

„Nooit in mijn leven was ik meer verbaasd dan toen ik deze woorden van zijn lippen vernam. „Zijt gij inderdaad een handschoenwasscher?” zei ik. „Ja,” hernam hij, „dat ben ik.” „Dan kunt gij,” zeide ik, terwijl ik de handschoenen uit mijn zak haalde, „mij misschien wel zeggen wie dit paar handschoenen gewasschen heeft? Het is een vreemde geschiedenis,” zei ik. „Onlangs dineerde ik te Lambeth, in een restauratie — vrij gemengd gezelschap — toen een heer deze handschoenen liet liggen. Een ander heer en ik, begrijpt ge, gingen een wedenschap aan van een sovereign dat ik niet zou kunnen ontdekken aan wien zij behoorden.

Ik heb reeds zeven shillings uitgegeven aan pogingen ter ontdekking; maar zoo gij mij helpen kondt, zou ik gaarne nog zeven shillings uitgeven. Gij ziet aan den binnenkant staat *Tr.* en een kruis!" „Ik zie het!" zeide hij. „Goede hemel, ik ken deze handschoenen zeer goed. Ik heb wel een dozijn paren gezien die aan denzelfden persoon behoorden." „Niet mogelijk," zei ik. „Ja zeker," zei hij. „Dan weet gij ook wie ze schoongemaakt heeft?" zei ik. „Dat weet ik heel goed," hernam hij. „Mijn vader heeft ze gewassen."

„Waar woont uw vader?" vroeg ik. „Juist om den hoek," zeide de jonge man, „vlak bij Exeter Street, hier. Hij zal u dadelijk zeggen aan wien zij behooren." „Wilt gij nu terstond met mij medegaan?" zei ik. „Voorzeker," antwoordde hij, „maar gij behoeft mijn vader niet te vertellen dat ge mij in den schouwburg gevonden hebt, begrijpt ge, omdat hij dit misschien niet goed mocht vinden." „Heel best, dat is in orde!" Wij gingen naar de aangeduide plaats, en daar vonden wij een ouden man met wit voorschoot, twee of drie zijner dochters waren allen bezig in een voorkamer een menigte handschoenen te wrijven en schoon te maken. „Vader!" zei de jonge man, „hier is iemand die een weddenschap heeft aangegaan, omtrent den bezitter van een paar handschoenen, en ik heb hem gezegd dat gij de zaak in orde kunt brengen. „Goeden avond, mijnheer," zei ik tot den ouden heer. „Hier zijn de handschoenen daar uw zoon van spreekt. Letters *Tr.*, zooals gij ziet, en een kruis." „O ja," zeide hij, „ik ken deze handschoenen zeer goed; ik heb dozijnen daarvan schoongemaakt. Zij behooren aan mijnheer Trinkle, den grooten stoffeerder in Cheapside." „Neem mij niet kwalijk," zei ik, „maar mag ik u vragen of gij ze rechtstreeks van mijnheer Trinkle hebt ontvangen?" „Nee," antwoordde hij; „mijnheer Trinkle zendt ze altijd naar mijnheer Phibbs, den handelaar in garen en lint, tegenover zijn winkel, en de garen- en lintkoopman zendt ze mij." „Zoudt gij er niets tegen hebben een glas met mij te gaan drinken?" zei ik. „Niet in het minst," was zijn antwoord. Ik nam dus den ouden heer mede naar buiten, en sprak verder met hem en zijn zoon onder een glas bier en wij scheidden als de beste vrienden.

Dit alles gebeurde laat op Zaterdag avond. Het eerst wat ik deed op Maandag morgen was naar den garen- en lintwinkel te gaan, recht tegenover den winkel van mijnheer Trinkle, den grooten stoffeerder in Cheapside. „Heb ik het genoegen mijnheer Phibbs?" „Mijn naam is Phibbs." „O zoo! ik geloof dat gij dit paar handschoenen gezonden hebt om te wassen?" „Ja, ik heb dat gedaan, voor den jongheer Trinkle aan de overzijde. Daar staat hij, in den winkel!" „O! is hij dat ginder in den winkel? Met die groene jas aan?" „Dezelfde."

„Wel, mijnheer Phibbs, het is een onaangenaam geval; maar de zaak is deze: Ik ben Inspecteur Wiold van de Geheime Politie, en ik vond deze handschoenen onder het kussen van de jonge vrouw die onlangs vermoord werd, in de Waterloo Road aan den overkant der rivier." „Goede Hemel!" riep hij uit. „Hij is een achtingswaardig jongmensch, indien zijn vader dit hoorde, zou het zijn dood zijn!" „Het spijt mij zeer," zei ik, „maar ik moet hem gevangennemen." „Goede Hemel!" hernam mijnheer Phibbs; „is er niets aan te doen?" „Niets," zei ik. „Wilt gij mij toestaan hem hier te roepen," vroeg hij, „opdat zijn vader het niet ziet?" „Ik heb daar niets tegen," antwoordde ik; „maar, mijnheer Phibbs, ik kan ongelukkigerwijze niet toestaan dat er tusschen u en hem eenige woordenwisseling plaats heeft. Indien zoo iets beproefd werd, zou ik onmiddellijk tusschenbeide moeten komen. Misschien zoudt ge hem wel kunnen wenken om hierheen te komen?" Mijnheer Phibbs ging naar de deur en wenkte, en de jonge man kwam terstond de straat over; het was een knappe, flinke jongen.

„Goedenmorgen, mijnheer," zei ik. „Goedenmorgen, mijnheer," zei hij. „Mag ik zoo vrij zijn, mijnheer," zei ik, „u te vragen, of gij ook kennis hebt aan iemand die Grimwood heet?" „Grimwood! Grimwood!" zei hij. „Nee!" „Kent gij de Waterloo Road?" „O! natuurlijk de Waterloo Road ken ik zeer goed!" „Hebt ge ook misschien gehoord van een jonge vrouw die daar vermoord is?" „Ja, ik heb dat in de nieuwsbladen gelezen, en het heeft mij zeer getroffen." „Hier is een paar handschoenen aan u behorende, ik vond ze onder haar kussen den morgen na den moord!"

„Hij was in een ontzettenden toestand, mijnheer; dat verzeker ik u! „Mijnheer Wiold," zei hij, ik bezweer u plechtig dat ik daar nooit geweest ben. Ik heb haar zelfs, voor zoover ik weet, nooit in mijn leven gezien!" „Het spijt mij zeer," zei ik. „Om u de waarheid te zeggen, ik geloof niet dat gij de moordenaar zijt, maar ik moet u in een rijtuig naar Union Hall brengen. Evenwel, ik denk dat de zaak van dien aard is, dat, in elk geval, de magistraat u thans een bijzonder verhoor kan doen ondergaan."

„Er had een bijzonder verhoor plaats, en toen kwam aan het licht dat deze man bekend was met een neef van de ongelukkige Eliza Grimwood, en dat, toen hij een paar dagen voor den moord dezen neef bezocht had, hij die handschoenen op de tafel had laten liggen. Kort daarna komt de bewuste Eliza Grimwood binnen! Van wie zijn deze handschoenen?" vraagt zij, terwijl zij ze opnam. „Het zijn de handschoenen van mijnheer Trinkle," antwoordt haar neef. „O!" zegt zij, „ze zijn zeer vuil, en hij kan ze voorzeker niet meer gebruiken. Ik zal ze maar meenemen voor mijn dienstmeisje

om de kachels er mee schoon te maken." Daarop stak zij ze in haar zak. Het meisje had ze, bij het schoonmaken der kachels gebruikt, en ongetwijfeld had zij ze in de slaapkamer laten liggen, op den schoorsteenmantel, of op de kast, of ergens anders; en haar meesteres, rondziende om zich te overtuigen dat de kamer opgeknapt was, had ze opgenomen en onder haar kussen gelegd, waar ik ze vond.

"Ziedaar de geschiedenis, mijnheer."

II. — DE LISTIGE HANDDRUK.

"Een der schoonste zaken die misschien ooit werd ten uitvoer gebracht," zeide Inspecteur Wield, terwijl hij bijzonderen nadruk legde op het bijvoeglijk naamwoord, als om ons voor te bereiden op schranderheid en vernuft eer dan op groote belangrijkheid, "was een zet van den Agent Witchem. Het was een prachtige inval!

Witchem en ik waren te Epsom op een Derby Dag, en wachtten aan het station op het Fatsoenlijk Gespuis. Toen wij voorheen over die dingen spraken, heb ik reeds vermeld, dat wij gereed staan aan het station wanneer er wedrennen zijn, of wanneer er een Landbouw-Tentoonstelling is, of dat een hoofdbestuurder aan een universiteit wordt beëdigd, of Jenny Lind, of, iets van dien aard; en als dan het Aanzienlijk Janhagel met den eenen trein aankomt, zenden wij het met den volgenden trein weder terug. Bij gelegenheid van den door mij bedoelden Derby Dag, speelden eenige dierlieden ons de poets, van een paard en sjees te huren; zij vertrokken daarop van Londen bij Whitechapel, en langs een omweg van eenige mijlen kwamen zij van de tegenovergestelde zijde te Epsom, sloegen toen, rechts en links, hun slag op de wedrennen, terwijl wij hen aan den spoorweg stonden op te wachten. Dit, echter, is niet de zaak die ik u wenschte te vertellen.

Terwijl Witchem en ik aan het station stonden te wachten, komt er een zekere mijnheer Tatt naar ons toe; voorheen had die heer een openbare betrekking bekleed, was op zijn manier een groot liefhebber Van de Veiligheids-Politie, en was zeer gezien. "Hola, Charley Wield!" riep hij uit. "Wat doet gij hier? Op den uitkijk naar eenige uwer oude vrienden?" "Ja, de oude sleur, mijnheer Tatt." "Kom mede," zei hij, "gij en Witchem, en neem een glas sherry." "Wij kunnen hier niet vandaan," zei ik, "tot de volgende trein aankomt; maar daarna willen wij het gaarne aannemen." Mijnheer Tatt bleef wachten, en de trein komt aan, en toen gingen Witchem en ik met hem mede naar het Hotel. Mijnheer Tatt was voorspoedig geweest, en zag, bij gelegenheid, niet op eenige uitgaven; aan zijn voorhemd droeg hij een fraaien diamanten

knop, die hem wel vijftien of twintig pond kostte — een zeer schoone borstspeld inderdaad. Wij drinken onze sherry voor de toonbank, en hadden drie of vier glazen gehad, toen Witchem plotseling uitroept: "Let op, mijnheer Wield! sta vast!" en onmiddellijk daarop werd een opschudding gemaakt in de plaats door het fatsoenlijk gespuis — vier hunner — waren aangekomen zzoals ik u verteld heb, en in een oogenblik was de hemdknoop van mijnheer Tatt verdwenen! Witchem snijdt hun de pas af aan de deur, ik sla om mij heen zoo hard als ik kan, mijnheer Tatt bewijst ook een goed vechter te zijn, en daar liggen wij nu allen te zamen, zoo lang als wij zijn, op den vloer der gelagkamer om ons heen slaande — misschien hebt ge nooit zulk een tooneel van verwarring bijgewoond! Intusschen houden wij onze mannen vast (mijnheer Tatt was evengoed als een politie-dienaar), en wij arresteerden te allen en brachten ze naar het station. Het station is vol menschen, die bij de wedrennen bestolen zijn; en het is een belangrijke zaak ze in veiligheid te brengen. Dit gelukt ons echter ten laatste, en wij onderzoeken hen; maar niets wordt bij hen gevonden, en zij worden opgesloten; en wij hadden het vrij warm op dien tijd, dat verzeker ik u!

"Ik was intusschen zelf zeer moedeloos, bij de gedachte dat de borstspeld reeds weggegeven was; en ik zeide tot Witchem, toen wij ze bezorgd hadden, en ons wat afkoelden in gezelschap met mijnheer Tatt: "Wij vangen door de z e n zet in elk geval niet veel, want wij hebben niets bij hen gevonden, en het is niet meer dan drie maanden dat is alles." "Wat zegt gij, mijnheer Wield?" zei Witchem. "Hier is de diamanten borstspeld!" en waarlijk daar had hij ze, goed en wel, in zijn hand! "Wel, in 's Hemels naam, hoe komt gij daar aan?" zeiden ik en mijnheer Tatt in de grootste verbazing. "Ik zal u zeggen hoe ik er aan kom," zei hij. "Ik zag wie hunner de doekspeld rolde; en toen wij allen te zamen op den grond lagen te schoppen en te slaan, drukte ik even op den rug zijner hand, zzoals ik wist dat zijn kameraad zou doen; en hij dacht dat het zijn kameraad was; en gaf mij de speld!" Het was prachtig, pracht—ig!

"Dit was echter nog niet het mooiste van het geval, want die kerel werd verhoord in de Driemaandelijksche Terechtingen te Guildford. Gij weet, mijnheer, wat Driemaandelijksche Terechtingen zijn. Wel, gij zoudt mij haast niet gelooven, terwijl de langzame rechters de Parlements-Akten doorsnuffelden om te zien wat zij hem konden doen, daar maakt hij zich weg uit het hok der beschuldigten vlak voor hun gezicht! Hij gaat uit het hok, mijnheer, op dien tijd, en daar ter plaatse; zwom over de rivier; en klom in een boom om zich te drogen. In

den boom werd hij gevat — een oude vrouw had er hem zien inklimmen — en ten gevolge van den listigen handdruk van Witchem werd hij gedeporteerd!"

III. — DE SOFA.

"Het is verbazend!" zeide de Agent Dornton, "wat jongelieden somtijds al niet doen om zich zelve in het verderf te storten en hun vrienden hartzeer te bezorgen. Ik had een geval van dien aard in St. Blank's Hospitaal. Het was inderdaad een hoogst onaangenaam geval, dat een slecht einde had!

"De Secretaris, de Chirurgen en de Penningmeester van St. Blank's Hospitaal kwamen te Scotland Yard om kennis te geven van verscheidene diefstallen die ten nadeele der studenten gepleegd waren. De studenten konden niets in de zakken hunner overjassen laten, terwijl deze laatste in het hospitaal hingen, of het werd bijna onveranderlijk daaruit gestolen. Zaken van verschillenden aard werden bestendig vermist; en de heeren waren daarover natuurlijk ontstemd, en zeer begeerig, ter wille van den goeden naam van het huis, dat de dief of dieven mochten ontdekt worden. De zaak werd mij toevertrouwd, en ik ging naar het hospitaal.

"Nu, mijnheer," zei ik, nadat wij het geval besproken hadden; "als ik goed begrepen heb dan worden die zaken gewoonlijk uit één kamer vermist."

"Ja," zeiden zij, "dat is zoo."

"Ik zou gaarne, als gij er niets tegen hebt," zei ik, "die kamer eens zien."

"Het was een vrij groote eenvoudige kamer op de benedenverdieping, waarin zich een paar tafels en banken bevonden, en rondom een rij pennen voor hoeden en jassen.

"Nu, mijnheeren," zei ik, hebt gij vermoeden op iemand.

"Ja," zeiden zij. Zij hadden op iemand vermoeden. Het speet hen wel het te zeggen, maar zij verdachten een der portiers.

"Ik zou wel wenschen," zei ik, "dat ge mij dien man aanweest, en dat ik eenigen tijd had om hem na te gaan."

"Hij werd mij aangewezen, en ik sloeg hem gade, en toen ging ik naar het hospitaal terug, en zeide: "Nu, mijnheer, het is de portier niet. Hij is, ongelukkig voor hem zelve, wel wat te veel liefhebber van drinken, maar dat is ook het ergste. Ik vermoed dat deze diefstallen gepleegd worden door een der studenten; en indien gij mij een sofa wilt zetten in die kamer waar de kapstokken zijn — daar er geen kast in is — dan geloof ik dat ik den dief wel zal ontdekken. Ik zou, als het u belieft, de sofa gaarne overdekt hebben met sits, of iets van dien aard,

zoodat ik op mijn borst, daaronder kan liggen, zonder gezien te worden."

"De sofa werd gebracht, en den volgenden dag tegen elf uur, alvorens de studenten kwamen, ging ik met drie heeren daarheen, om mij er onder te plaats. Het bleek echter een dier oudmodische sofa's te zijn waaronder een groote dwarsbalk was aangebracht, die mij de lenden zou hebben gebroken zoo ik er ooit onder had kunnen komen. Het was een heel karweitje voor ons om dat alles intijds weg te breken; evenwel ik ging aan het werk, en dit deden zij ook, wij braken het beletsel weg, en maakten daardoor een geschikte plaats voor mij. Ik kroop onder de sofa, legde mij voorover, nam mijn mes, en maakte in het sits een geschikte opening om er doorheen te zien. Er werd toen tusschen mij en de heeren afgesproken dat wanneer de studenten op de ziekenzalen waren, een der heeren zou binnenkomen, en een overjas aan den kapstok hangen; verder moest in een der zakken van die overjas zich een zakboek bevinden bevattende geld dat met een merkteken voorzien was.

"Nadat ik daar eenigen tijd doorgebracht had, begonnen de studenten binnen te komen, dan eens een enkele, dan weder twee of drie tegelijk, en over allerlei dingen te spreken, weinig vermoedende dat er iemand onder de sofa lag — vervolgens gingen zij naar boven. Ten laatste kwam er een, die bleef totdat hij alleen in de kamer was. Een rijzig jongmensch, die er goed uitzag van een of twee en twintig jaar, met dunne bakkebaarden. Hij ging naar een bepaalden hoeden-kapstok, nam een goeden hoed die daar hing er af, paste hem op, hing zijn eigen hoed in de plaats, en hing eerstgenoemden hoed aan een andere pen, bijna vlak tegenover mij. Toen wist ik tamelijk zeker dat hij de dief was, en straks zou terugkomen.

"Toen zij allen boven waren, kwam de heer met de overjas binnen. Ik wees hem waar hij ze moest hangen, zoodat ik er goed het oog op kon houden; hij ging heen, en ik bleef zowat een paar uren onder de sofa liggen wachten.

"Eindelijk kwam de jonge man beneden. Hij liep heen en weer door de kamer, fluitende — bleef staan en luisterde — begon weer te loopen en te fluiten — bleef opnieuw staan en luisterde — vervolgens ging hij geregeld langs al de pennen, terwijl hij in de zakken van alle jassen voelde. Toen hij bij de bewuste overjas kwam, en de portefeuille voelde, was hij zoo begeerig en zoo haastig dat hij den strop brak bij het openscheuren der brieven tasch. Toen hij begon het geld in zijn zak te steken, kroop ik van onder de sofa te voorschijn, en zijn oogen ontmoetten de mijne.

"Mijn gelaat, zooals gij ziet, is nu bruin, maar op dien tijd was het bleek en ingevallen, daar

ik eenigszins ongesteld was. Behalve dat was er onder de sofa veel tocht van de deur, en ik had een zakdoek om mijn hoofd gebonden; zoodat ik niet weet waar ik wel op moet geleken hebben. Hij werd blauw — letterlijk blauw — toen hij mij te voorschijn zag kruipen, en ik gevoelde mij daarover volstrekt niet verwonderd.

„Ik ben een ambtenaar van de Geheime Politie,” zei ik, „en heb hier gelegen sedert gij dezen morgen voor het eerst binnen kwaamt. Het spijt mij, voor u en uwe vrienden, dat gij deze dingen gedaan hebt; maar deze zaak is volkomen in orde. Gij hebt de portefeuille in uw hand en het geld in uw zak; zoodat ik u moet arresteren.”

„Het was onmogelijk iets in zijn voordeel bij te brengen, en bij zijn verhoor bekende hij schuld. Hoe of wanneer hij zich de middelen verschafte weet ik niet; maar terwijl hij zijn vonnis afwachtte, vergiftigde hij zich in Newgate.”

Aan het slot der laatste anekdote, vroegen wij den agent, of de tijd hem lang, of kort, had toegeschenen toen hij in die gedwongen houding onder de sofa lag?

„Wel, ziet ge, mijnheer,” antwoordde hij, „indien hij eerst niet was binnengekomen, en ik niet overtuigd was geweest dat hij de dief was, en terug zou komen, dan zou de tijd mij misschien lang gevallen zijn. Maar, in deze omstandigheid, daar ik volkomen zeker van mijn man was, kwam de tijd mij vrij kort voor.”

OP WACHT MET INSPECTEUR FIELD.

Hoe is het met den tijd? De klok van St. Giles slaat negen. Het weder is somber en nat, en de lange rijen straatlantaarns zijn beslagen, alsof wij ze door tranen heen zagen. Er waait een vochtige wind, en wanneer de pasteibakker de deur van zijn fornuis opent dat in de open lucht staat, dan vliegen er dwarrelend eene menigte vonken uit.

De klok van St. Giles slaat negen. Wij zijn prompt op onzen tijd. Waar is Inspecteur Field? De Onder-Commissaris van Politie is reeds hier, gehuld in geelien mantel, en staande in de schaduw van den toren van St. Giles. De Geheime Politiedienaar, vermoeid van den ganschen dag Fransch te spreken met vreemdelingen die op de Groote Tentoonstelling uitpakken, is ook al hier. Waar is Inspecteur Field?

Inspecteur Field bewaakt van nacht het Britsch Museum. Hij werpt zijn scherp blik in elken hoek der eenzame galerijen, alvorens hij rapporteert „alles in orde.” Achterdochtig omtrent de Grieksche marmeren groepen, en niet geheel voldaan met de kattengezichten der Egyptische reuzen met de handen op hun knieën, gaat

Inspecteur Field scherpzinnig en waakzaam door de ruime zalen, met een lamp in de hand terwijl hij monsterachtige schaduwen op muren en zoldering werpt. Indien een oneindig kleindeel van een mummie zich in zijn stoffig omhulsel bewoog, zou Inspecteur Field terstond zeggen, „kom daar uit, Tom Green. Ik ken u!” Indien de kleinste „gawwdief” der stad op den bodem van een klassiek bad rondkroop, zou Inspecteur Field hem opsnuffelen met een fijneren reuk dan die van den menscheneter, toen Jack in den Boonenstaak bevend in zijn keuken verborgen lag. Doch alles is rustig, en Inspecteur Field gaat behoedzaam voort, en schijnt weinig acht te slaan op de dingen in het bijzonder, in 't voorbijgaan onderzoekt hij even de vischhagedis als een vertrouwde kennis, en misschien, zou hij wel eens willen weten, hoe de politieagenten het aanlegden in de dagen voor den zondvloed.

Zou Inspecteur Field lang met dit werk opgehouden worden? Het zal misschien nog wel een half uur duren. Hij laat zijn groot brengen door den politiedienaar en stelt voor dat wij elkander zullen wachten op het Politiebureau te St. Giles, aan de overzijde. Goed. Het is veel beter daar bij het vuur te staan, dan in de schaduw van den toren van St. Giles.

Is er hier van avond iets te doen? Niet veel. Wij hebben het nogal rustig, bij het vuur zit een verdwaalde jongen, zeer kalm en klein, dien wij nu door een politiedienaar naar huis laten brengen, want het kind zegt dat zoo gij hem Newgate Street wijst hij u dank kan toonen waar hij woont — in de cellen een vaanzinnige vrouw, die zich heesch geschreeuwd heeft, en ternauwernood kracht genoeg over heeft om te verklaren, zelfs met de hartstochtelijke hulp van armen en beenen, dat zij de dochter is van een Britsch officier, en, zij mag dood vallen, als zij niet een brief aan de Koningin zal schrijven! door een dronk water wordt zij echter wat bedaard — in een andere cel zit, wegens bedelarij, een vrouw met een kind aan de borst — in een andere, haar man in een kiel gekleed, en een mand met waterkers bij zich — in een andere een zakkenroller — in een volgende, een zachtmoedig, vreesachtig, oud man die beedeeld wordt, hij is een dag voor zijn plezier uit geweest, „hij heeft maar een enkel borreltje gedronken, maar het is hem zoo in eens op zijn lijf gevallen, na zooveel maanden in het huis te hebben doorgebracht. „Zonder iets te gebruiken,” en dat is alles voor het oogenblik. Aan de deur van het politiebureau wordt thans eenig opzien teweeggebracht. Mijnheer Field, mijne heeren.

Inspecteur Field treedt binnen, terwijl hij zijn voorhoofd afwisch, want hij is nogal gezet, en heeft zich gehaast om van de erts en metalen uit de diepe mijnen der aarde te komen, van

de Papegaai-Goden der Zuid-zee Eilanden, van de vogels en kevers der keerkringslanden, van de Kunstvoorwerpen van Griekenland en Rome, van de Beeldhouwwerken van Niniveh, en van de sporen eener oudere wereld. Is Rogers gereed? Rogers is kant en klaar met zijn overjas aan, en een vlammend oog aan zijn middel, als een wanstaltige Cycloop. Vooruit Rogers, naar Rats' Castle.

Hoeveel menschen zouden er wel in Londen zijn, die, wanneer wij hen langs een omweg en geblinddoekt naar deze straat brachten, vijftig pas van het politiebureau, en binnen het beroep van St. Giles Kerk, ze zouden herkennen voor een niet verwijderd deel van de stad waarin zij hun leven doorbrenghen? Hoe velen die, te midden van dit mengsel van walgelijke geuren, deze hopen vuil, deze bouwvallige huizen, met geheel hun schandelijken inhoud, bezielt en onbezielt, waar het slijk over den weg heenvloeit, hoe velen, zeg ik, zouden willen gelooven dat zij werkelijk *die* lucht inademen? Zou er eenig officieel persoon een blik kunnen werpen op de tronies, die ons thans omgeven — want onze verschijning daar ter plaatse heeft een algemeene samenloop naar een gemeenschappelijk middelpunt veroorzaakt — op de sombere voorhoofden, de ingevallen wangen, de brutale oogen, het gevlochten haar, de besmette, met ongedierte opgevulde hoopen lorren — en dan zeggen: „ik had dit wel gedacht; ik heb de zaak niet opgeruimd; ik heb ze op geenerlei wijze trachten te verwijderen, noch uitgerooid, noch bij mij zelven gezegd foei, foei! toen mij dit alles getoond werd?”

Dit is echter niet wat Rogers verlangt te weten. Wat Rogers wenschte te weten, is of iemand hier ruim baan *wil* maken, of niet; omdat zoo ge dit ten slotte niet behoorlijk wilt doen, hij u achter het slot zal brengen! Wat! Zijt *gij* daar ook, he! Bob Miles? Heb *jij* er nog niet genoeg van gehad, zeg? Moet je soms nog drie maanden meer hebben, he? Blijf van dien heer vandaan! Wat behoef je daar zoo rond te sluipen?

„Ik doe immers geen kwaad, mijnheer Rogers!” zegt Bob Miles, die echt fieterig te voorschijn komt aan het einde eener lichtstreep door de lantaarn teweeggebracht.

„Ik zal 't je gauw leeren, als je niet inrukt. *Wil* je de plaat poetsen?”

Een vleiend gemompel wordt hoorbaar onder het gepeupel.

„Poets de plaat, Bob, wanneer mijnheer Rogers en mijnheer Field het je ordonneeren! Waarom pak je je biezen niet wanneer men het je zegt?”

De dringendste van die stemmen komt mijnheer Rogers bekend voor. Plotseling keert hij den lichtstraal van zijn lantaarn naar dien spreker.

„Wat! *jij* hier, mijnheer Click? Pak je ook weg — hoor!”

„Waarom?” zegt mijnheer Click, uit het veld geslagen.

„Je ruikt uit, niet waar?” zegt Rogers met ernstige stemverheffing.

Beide Click en Miles „*r u k k e n u i t*”, zonder een woord te zeggen, of, om duidelijker te spreken, zij sluipen weg.

„Dicht aaneengesloten, mannen!” zegt Inspecteur Field tot twee wachthebbende politiedienaren die ons gevolgd zijn. „Blijft bijeen, heeren; wij gaan hier naar beneden. Past op uw hoofden!”

De klok van St. Giles slaat halfelf. Wij bukken zooveel mogelijk, en kruipen langs een steile trap in een donkeren gesloten kelder. Er is een vuur. Er is een lange houten tafel. Er zijn zitbanken. Er is talrijk gezelschap in den kelder, vooral zeer jonge lieden, bij wie vuilheid en haveloosheid zich in de meest mogelijke verscheidenheid vertoonen. Sommigen hunner gebruiken hun avondeten. Meisjes of vrouwen zijn niet aanwezig. Welkom, heeren, in Rats' Castle, en in het gezelschap van beruchte dieven!

„Wel jongens! Hoe gaat het je? Wat heb je vandaag al zoo uitgevoerd? Hier is een gezelschap dat u een bezoek komt brengen, jongens! Hier is een gerecht biefstuk, mijnheer, voor het souper van een net jongmensch! En daar is een mond voor zulk een biefstuk! Wel, ik zou er trotsch op zijn, indien ik zulk een mond had! Sta op en toon hem eens, man! Neem je pet af. Dat is eerst een welgemanierd jonkman om een goede partij te doen, mijnheer! Is hij niet?”

Inspecteur Field is de beweeglijke spreker. Het oog van Inspecteur Field dwaalt rond en onderzoekt elken hoek van den kelder terwijl hij spreekt. De hand van Inspecteur Field is de welbekende hand die reeds de helft van de lieden hier bij den kraag heeft gepakt, en de aanleidende oorzaak was dat hun broeders, zusters, vaders, moeders, vrienden en vriendinnen onverbiddelijk naar Nieuw Zuid Wales gezonden zijn. Toch staat Inspecteur Field in dit hol, als de Sultan der plaats. Elke dief hier ziet tegen hem op, als de schooljongen tegen zijn schoolmeester. Allen zien naar hem, allen antwoorden hem wanneer hij hen aanspreekt, allen lachen om zijn grappen, allen zoeken hem gunstig voor zich te stemmen. Dit kelder-gezelschap alleen — om niet te spreken van de bende, die boven op straat aan den ingang staat, en met glinsterende oogen naar beneden tuurt — is sterk genoeg om ons allen te vermoorden, en zou ook geen het minste bezwaar hebben dit te doen; doch laat Inspecteur Field het in zijn hoofd krijgen hier een dief uit te kiezen, en hem te pakken; laat hem dat spookachtig

stafje uit den zak halen en met zijn bedrijvig gelaat zeggen: „Beste jongen, jou moet ik hebben!” en als door een beroerte getroffen, zal geheel Rats' Castle geen vinger tegen hem uitsteken, terwijl hij de handboeien aanlegt!

Waar is de Graaf van Warwick? — Hier is hij, mijnheer Field! Hier is de Graaf van Warwick, mijnheer Field! — O, zijt gij daar, Zijne Hoogheid. Kom eens voor den dag. Hier hebt ge, mijnheer, een borst die geen schoon hemd aan heeft. Wel, ik zou mij schamen als ik u was — en dat nog wel een Graaf, — om voor een heer te verschijnen met mijn hoed op! — De Graaf van Warwick lacht en neemt zijn hoed af. Het gansche gezelschap barst in lachen uit. Een der zakkenrollers, inzonderheid, lacht zeer luidruchtig. O, wat is het toch prettig wanneer mijnheer Field eens beneden komt — en dat hij niemand moet hebben! Zoo, zijt gij hier ook al, he! gij groote, grijze, deftige man met je militaire uiterlijk, die daar bij het vuur staat? — Ja, mijnheer. Goeden avond, mijnheer Field! — Laat ons eens zien. Je hebt voorheen als knecht gedienst bij een edelman, is het niet zoo? — Ja, mijnheer Field. — En wat voert ge nu ook weer uit; ik heb het vergeten? — Wel mijnheer Field, ik sjouw zoowat voort, zoo goed als ik kan. Ik heb mijn betrekking opgezegd wegens zwakke gezondheid. De familie is nog altijd zeer goed voor mij. Mijnheer Wix van Piccadilly is ook zeer goed voor mij wanneer ik in nood verkeer. Zoo ook mijnheer Nix van Oxford Street. Nu en dan krijg ik een kleinigheid van hen, en sukkel voort zoo goed als ik kan, mijnheer Field. Het oog des heeren Field drukt vroolijkheid uit, want die man is een berucht bedelbrief-schrijver. — Goeden avond, jongens! — Goedennacht, mijnheer Field, en wel bedankt, mijnheer!

Maak ruimbaan in de straat hier, dat half duizend van jelui! Pak je weg, juffrouw Stalker — niets van dat — wij hebben u niet noodig! Rogers met het vlammeend oog, gaat vooruit naar het landloopers kosthuis.

Een drom treurige gezichten volgt tot aan de deur. Nu allen achteruit gij lieden! Een Politieagent stelt zich in de achterhoede, rustig fluitende, met zijn sterken rechterarm dwars voor den nauwen doorgang. Mejuffrouw Stalker, ik mag iets zijn, dat ik hier niet behoef te zeggen, als ge niet binnen eene halve minuut in moeilijkheden komt, zoo ik dit gezicht van u nog eens weer zie!

Het gebrom van de kerkklok van St. Giles, die elf slaat, komt ons te gemoet toen wij de ontredderde deur van een donker achterhuis openen, en wij worden getroffen door de verpestende lucht, die er uitstroomt. Rogers, vooruit met het licht, en laat ons nu eens gaan zien!

Tien, twintig, dertig — wie kan ze tellen? Mannen, vrouwen, kinderen, meerendeels naakt,

op den vloer gestapeld als maden in een kaas! Hola! In dien hoek daar ginder! Ligt daar iemand? Ik, mijnheer, ik ben een Ier, een weduwnaar, met zes kinderen. En daar ginds? Ik, mijnheer, een Ier met mijn vrouw en acht arme bloeden van kinderen. En daar aan de linkerzijde? Ik, mijnheer, een Ier met nog twee Iersche jongens, dat vrienden van mij zijn. En ginds aan den rechterkant? Ik, mijnheer, en de familie Murphy, vijf arme zielen in getal. En wat is dit, dat hier thans aan mijn voet kruipt? Een andere Ier, die zeer noodig geschoren moet worden, dien ik uit zijn slaap heb gewekt — en aan mijn anderen voet ligt zijn vrouw — en aan de voeten van den Inspecteur Field liggen hun drie oudste — terwijl hun drie jongste telgen thans tusschen de geopende deur en den muur gedrukt worden. En waarom ligt er niemand op die kleine stroomat voor het smeulend vuur? Omdat O'Donovan met zijn vrouw en dochter, die lucifers uitventen, nog niet teruggekomen zijn! En dáár die hoop zakkelingen in den naasten hoek, waarom is die ook ledig? Omdat die Iersche familie, die op straat bedelt, ongelukkig! dezen avond wat te laat komt!

Allen, behalve de kinderen, zijn nu wakker geworden, en de meesten zitten op en staren rond. Waarheen mijnheer Rogers zijn vlammeend oog ook wendt, verheft zich een spookachtige gestalte, zonder omhulsel, uit een graf van voden. Wie is hier de hospes? — Dat ben ik, mijnheer Field! zegt een bundel ribben en perkament, terwijl hij zich tegen den muur krabt. Wilt gij dit geld eerlijk besteden, om morgenochtend voor hen allen koffie klaar te maken? — Ja, mijnheer, dat zal ik doen, ge kunt er op rekenen! — O, hij zal het doen, mijnheer, hij zal het gerust doen. Hij is eerlijk! roepen de spoken. En met dankbetuigingen en Goeden Nacht zinken zij weder in hun graven.

Aldus leggen wij onze New Oxford Streets en andere nieuwe straten aan, terwijl wij ons niet bekommeren, noch onderzoeken waar de ellendigen blijven die wij hebben verdreven. Met zulke tooneelen in onze nabijheid, met al de plagen van Egypte gebonden in stukken spinrag in hokken zoo dicht bij onze huizen, maken wij schroomvallig onze wetten tegen Openbare Schade en onze Gezondheidscommissies tot ondingen, en meenen den kanker van Misdaad en Onreinheid te weren wanneer wij bij verkiezingen diep buigen voor geringe stemgerechtigden, en de officieele autoriteiten hoogst deftig bejegenen!

Het nieuws van het koffiegeld heeft zich naar buiten verspreid. De plaats is vol, en Rogers met het vlammeend oog wordt bestormd met verzoeken om andere kosthuizen te toonen. Kom nu eens naar het Mijne! het Mijne! het Mijne! Rogers, krijgshaftig, verstokt, stijf, en onbeweeglijk, antwoordt niet maar gaat vooruit;

terwijl allen voor hem achteruit gaan. Inspecteur Field volgt. De Politieagent, met zijn arm als slagboom voor den nauwen doorgang, wacht behoedzaam om den stoet te sluiten. Hij kijkt kalm om zich heen, en hindert geweldig een zeker individu ver achter zich door hem koeltjes toe te roepen: „Het zal niet gaan, mijnheer Michael! Probeer het maar niet!”

Na eenige beraadslaging in de straat, treden wij andere kosthuizen binnen, bezoeken herbergen, verscheidene schuilplaatsen en hollen; waar het overal luidruchtig en ergerlijk toegaat; geene zijn zoo vuil en zoo volgepropt als waar leren zijn. In een dier huizen wordt het Ethiopisch gezelschap aanstonds t'huis verwacht — zij waren in Oxford Street het laatst gezien — men zal ze voor ons genoeg halen, binnen tien minuten. In een ander zit zich na zijn arbeid te verkwikken een der twee of drie professoren, die Napoleon Buonaparte op straat uitteekenen, en dan het kunstwerk aan een speculant verpachten. In een ander is het recht tot uitoefening der winstgevende onzedelijkheid, reeds gedurende honderd jaar erfelijk ten deel gevallen aan één familie en de eigenaar komt op zijn gemak van buiten naar zijn net bordeel in de stad rijden. In al die plaatsen wordt Inspecteur Field met hartelijkheid ontvangen. Valsche munters en geldsnoeiers buigen voor hem; zakkenrollers zijn hem onderdanig; het schoone geslacht (niet zeer schoon hier) glimlach hem toe. Half dronken wijven bejveren zich te midden van kannen bier en pinten jenever, om op de gezondheid te drinken van mijnheer Field, en verzoeken dringend of hij haar de eer wil doen haar glas te ledigen. Een oude heks in vaal zwart toont zooveel bewondering voor hem, dat zij een heele straat komt afloopen om hem de hand te drukken; onderweg tuimelt zij in een hoop slijk, en terwijl haar gedaante daardoor nauwelijks meer te onderscheiden is gaat zij steeds voort haar beleefdheden op te dringen. Tegenover de macht der wet, de macht van het meerdere verstand — want bij die manneu vergeleken, zijn gemeene dieven slechts domooren — de macht der volkomene kennis van hun aard, maakt het garnizoen van Rats' Castle en de naburige sterkten de vertooning van een troep gluipers die zich schuil houden wanneer Inspecteur Field een onderzoek naar hen komt instellen.

De klok van St. Giles verkondigt dat het over een half uur middernacht zal zijn, en Inspecteur Field zegt dat wij ons haasten moeten naar de Old Mint. De koetsier is ietwat neerslachtig, en heeft een diep gevoel van zijn verantwoordelijkheid. Nu, wat is de vracht, mijn jongen? — O, dat weet *gy* wel, Inspecteur Field: dat behoeft *gy mij* niet te vragen.

Parker, gekleed en gemanteld staat, volgens afspraak, in den duisteren doorloop van den Bo-

rough te wachten, ten einde den getrouwen Rogers te vervangen, welken laatsten wij ver in St. Giles hebben achtergelaten. Zijt *gy* gereed Parker? Volkomen gereed, Inspecteur Field, en met een beweging mijner hand, zie eens mijn vlammend oog.

Deze nauwe straat, mijnheer, is het voornameste deel der Old Mint, vol kosthuizen en nachtverblijven, zooals *gy* ziet aan de doorschijnende lampen met zeldoek en de blinden, die de aankondiging bevatten, nachtverblijf voor reizigers! Maar het is zeer veranderd, vriend Field, sedert ik er het eerst mee kennis maakte; het is veel rustiger en meer onderworpen dan toen ik hier het laatst geweest ben, zoo wat zeven jaar geleden? O ja! Inspecteur Haynes, een voortreffelijk man, is nu op deze post, en speelt den duivel met hen!

Wel, jongens! Hoe gaat het van nacht, jongens? Kaart spelen hier, he? Wie wint er? — Wel, mijnheer Field, ik, de gemelijke heer met de vochtige platte haarlokken, die mijn tranend oog afwisch met de punt van mijn halsdoek, welke wel iets heeft van een smerig palingvel, ik verlies op dit oogenblik, maar ik geloof dat ik mijn pijp uit mijn mond behoor te nemen, en voor u onderdanig moet zijn. Ik hoop dat *gy* gezond zijt, mijnheer Field? — O, flink in orde, mijn jongen. Zeg eens Gedeputeerde, wie hebt *gy* boven? Gelieve de kamers te toonen!

Waarom hij hem Gedeputeerde noemt, kan Inspecteur Field niet zeggen. Hij weet alleen dat de man die voor de bedden en de logeergasten zorgt zoo genoemd wordt. Bedaard. O Gedeputeerde, met de flikkerende kaars in de vuile flesch, want dit is een slijkerig achtererf, en de houten trap aan den buitenkant van het huis kraakt en is op verscheidene plaatsen gebroken en uitgehold.

Wederom zijn wij in deze beperkte onverdraaglijke vertrekken, omgewoeld als rattenhollen of nesten voor ongedierte, maar zij zijn nog meer doortrokken van walgelijken stank, een menigte slapers bevinden zich daar, elk op zijn vuil ledekant onder een wollen deken ineengeroold. Hola hier! Kom laat u eens zien! Toon uw gelaat! Stuurman Parker gaat van bed tot bed, en keert hun slaperige tronies naar ons toe, evenals een veekooper schapen zou omkeeren. Sommigen ontwaken met een verwensching en een bedreiging. — Wat! Wie sprak daar? O! zoo het dat vervloekte vlammeende oog is dat mij aangrijnst, ik ga waar ik wil, ik ben hulpeloos. Hier! nu zit ik overeind, ge kunt mij bekijken. Moet ge mij soms hebben? — Neen, u niet, ga maar weer liggen! — en ik leg mij weer neder met een jammerlijk gekreun.

Waar ook de lichtstraal zich heen wendt en een oogenblik vertoeft, daar verschijnt aan het einde er van een slaper, onderwerpt zich aan

een onderzoek, en verdwijnt weder in de duisternis.

Er moet hier zonderling gedroomd worden, Gedeputeerde. Zij slapen gezond genoeg, zegt Gedeputeerde, terwijl hij de kaars uit de smerige flesch neemt, die met zijn vingers snuit, het snuitsel in de flesch werpt, en die daarna met de kaars kurkt: dat is alles wat ik er van weet. Wat is er op al die ontleurde lakens geschreven? Gedeputeerde. Dit is een voorzorg tegen het verliezen van linnen. Gedeputeerde tilt den deken op van een onbeslapen bed en ontbloot het. **Houdt den Dief!**

Des nachts lig ik gewikkeld in de legende, van mijn leven; het geroep dat mij in waken den toestand vervolgt, ligt in den slaap aan mijn borst; het staart mij aan, en eischt mij tierend op, zoodra het bewustzijn terugkeert; het is de eerste wenscher op Nieuwjaarsdag, het is de eerste groet op den veertienden Februari (Valentine) en op mijn geboortedag, mijn gelukwensch met Kerstmis, mijn afscheid van het oude jaar. **Houdt den Dief!**

En dan het bewustzijn dat ik toch eens aangehouden moet worden, er gebeure wat wil. Het bewustzijn dat ik niet opgewassen ben tegen deze persoonlijke geestkracht en geslepenheid, noch tegen dit georganiseerd en vast stelsel! Kom hier aan de overzijde der straat, en een kleinen winkel en erf binnentredende, onderzoek dan deze verwikkelde gangen en deuren, die uitgedacht zijn, om de ontkoming gemakkelijk te maken, die over en weer dichtslaan, als de deksels van goochelaarsdozen. Maar wat baten zij? Inspecteur Field treedt er op een enkelen wenk binnen en toont ons de geheime werking er van.

Vergeet het oude Pachters Huis niet, Parker! Parker is de man niet om het te vergeten. Wij gaan er nu heen. Het is het oude Kasteel van dit kwartier, en vroeger was het buiten gelegen. Toen was er misschien iets, dat volstrekt niet leek op de vuile straat die men ziet, van de bouwvallige lage gevels der overhangende houten huizen daar wij onder doorgaan — thans gesloten, geheel beplakt met biljetten over de literatuur en het tooneel van de Old Mint, die thans vermolmen. Deze geplaveide plaats was eens een hertenkamp of een tuin, of een hofplaats voor het Pachters Huis. Wellicht met een duiventil in het midden, en vogels die daar omheen hun voedsel zochten — met schoone olmbuomen toenmaals, waar thans ontleurde rijen schoorsteenen en geveltopen te zien zijn — toen, luidruchtig, door het geschreeuw der kraaien, die thans hebben plaats gemaakt voor een ander soort kraaiennesten. Het heeft er niet veel van, denkt Inspecteur Field, terwijl wij de gewone keuken binnentreden, die op het binnenplein, verscheidene schreden van het huis gelegen is.

Wel jongens en meiden, hoe maak jelui het allen? Waar is Blackey, die de laatste vijf en twintig jaar bij Londen Bridge gestaan heeft, met een gekleurde huid om ziekte voor te stellen? — Hier is hij, mijnheer Field! — Hoe maak je het, Blackey? — Vroolijk en wel, meheer! — Speel je van avond niet op de viool, Blackey? — Van avond niet, meheer! — Een sluwe, glimlachende knaap, de grappenmaker van de keuken, mengt zich in het gesprek. Hij is van avond niet muzikaal, mijnheer! Ik heb hem een zedenles voorgelezen; ik heb hem over zijn laatste einde gesproken, ziet gij. Heel velen van deze hier zijn mijn leerlingen, mijnheer. Deze jonge man hier (het haar glad strijkende van een, die naast hem zat een zondagsblad te lezen) is een mijner leerlingen. Ik leer hem lezen, mijnheer. Hij is een veelbelovende snaak, mijnheer. Hij is een smid, dat is hij, en verdient zijn brood in het zweet zijns aanschijns, mijnheer. Dat doe ik zelf ook, mijnheer. Deze jonge vrouw is mijn zuster, mijnheer Field. Zij maakt het ook heel goed. Ik heb veel moeite met hen, mijnheer, maar ik word rijkelijk beloond, nu ik zie dat zij allen zoo goed oppassen, en zoo fatsoenlijk opgroeien. Dat is een groote troost, dat is het, niet waar, mijnheer? — In het midden der keuken (de geheele keuken is opgetogen door deze voor de vuist uitgesproken „grap”) zit een jong, zedig schepseltje met innemend voorkomen, zij heeft een mooi kind op haar schoot. Zij schijnt tot het gezelschap te behooren maar lijkt er volstrekt niet op, Zij heeft zulk een lief, rustig gelaat en zulk een zachte stem, en is zoo trotsch wanneer zij haar kind hoort bewonderen — zij denkt dat gij ternauwernood zult gelooven dat het slechts negen maanden oud is! Is zij even slecht als de rest, ik zou het wel eens willen weten. De ervaring van den Inspecteur geeft geen aanleiding tot een tegenovergesteld gevoelen, maar fluistert tot antwoord. Niet het geringste verschil!

Toen wij naderen wordt er een piano bespeeld in het oude Pachters Huis. De muziek houdt op. De hospita verschijnt. Zij heeft er niets tegen, mijnheer Field, dat er heeren meegebracht worden, maar wenschte wel dat het wat vroeger was, daar de gasten klagen over ongeriefelijkheid. Inspecteur Field is beleefd en kalm — hij kent zijn vrouwen en de sexe. De Gedeputeerde (een meisje hier ter plaatse) wijst den weg naar boven langs een zware breede oude trap, zeer zindelijk onderhouden, in zeer schoone kamers waar veel slapers zijn, en waar geschilderde paneelen van vroegeren tijd vreemd op de ledekanten neerzien. Het gezicht van witkalk en de geur van zeep — twee dingen waarvan wij op dit oogenblik reeds geruimen tijd gescheiden zijn — maken van het oude Pachters Huis een natuurverschijnsel, en ver-

binden zich met de zoo merkwaardige misplaatste schilderij van de bekoorlijke moeder met haar kind, lang nog nadat wij het verlaten hebben, — lang nadat wij bovendien, het naburig hoekje hebben verlaten, is er nog iets van een landelijke geur in, waar eens, onder een lage houten zuilengalerij die er nog van vroegere jaren staat, de uitstekende Jack Shepard zich te goed kwam doen, en waar, nu, twee broeders oude vrijgezellen met groote hoeden op (van wie men in de Mint fluistert dat zij reeds, voorlang een overeenkomst gesloten hebben dat zoo een hunner ooit trouwde, hij zijn aandeel op het gemeenschappelijk eigendom zou verbeuren) nog een afgesloten herberg houden, en des nachts hun pijp zitting te rooken te midden van oude flesschen en glazen, zooals onze oogen hen gezien hebben.

Hoe ver is het nu in den nacht? St. George van Southwark antwoordt met twaalf slagen aan zijn klok. Goedennacht, Parker, want Williams staat reeds te wachten ginder in de omstreken van Ratcliff Highway, om de huizen te toonen waar de matrozen dansen.

Ik zou wel eens willen weten waar Inspecteur Field geboren was. In Ratcliff Highway, zou ik in vertrouwen geantwoord hebben, ware 't niet dat hij overal waar wij gaan even goed t'huis is. *Hij* breekt zijn hoofd niet, zooals ik, met de rivier des nachts. *Hij* bekommert er zich niet om dat zij donker, en stil voortkruipt, daar aan onze rechterzijde, stroomende door sluisopeningen, schurende langs palen, posten en ijzeren ringen, terwijl zij vreemde dingen in haar modder verbergt, steeds voortrollende, met de lichamen van zelfmoordenaars, zoowel als met die van ongelukkig verdronkenen, veel sneller dan een middernachtelijke begrafenis dit zou kunnen doen, en doet intusschen van haar oorsprong tot aan haar uitwatering vreemde-soortige ervaringen op. De rivier heeft echter voor *hem* geen geheimen. Er is immers een Water-*Politie*?

Gevolgelijk, gaat Williams vooruit. Wij komen wel wat laat, want sommige der huizen worden reeds gesloten. Dat doet er niets toe. Gij toont ons een menigte. Alle herbergiers kennen Inspecteur Field. Allen laten hem in, vrij en vroolijk, waar hij ook wenschte te gaan. Zoo volkomen zijn al die huizen open voor hem en onzen plaatselijken gids, dat, toegegeven dat matrozen een ontspanning moeten hebben op hun eigen manier — waartoe zij, naar mijn meening, volkomen recht hebben — ik niet weet hoe zulke plaatsen beter geregeld kunnen worden. Niet dat ik het gezelschap zeer uitgelezen, of het dansen zeer bevallig noem — evenzoo bevallig als dat van de Duitsche Suikerbakkers, wier vergadering, bij de Minder broeders, wij even gingen zien — maar er wordt een waakzaam oog gehouden op het

handhaven der orde in elk huis, en waar het noodig is spoedige uitzetting. Zelfs te midden der dronkenschap, zoowel die van slaperigen aard, als de luidruchtige, is er een scherp oppertoezicht van den hospes, en de zakken verkeeren er in minder gevaar dan buiten de deur. Deze huizen toonen, op merkwaardige wijze, hoeveel schilderachtigs en romanesks er waarlijk nog in den zeeman is, daar hij eischt dat men bijzonder van hem zal werk maken. Al die liederen (gezongen zonder maat of toon en onder een hagelbui van halve stuivers, die den zanger worden toegeworpen, — meestal van groote stapels koper geld die voor dat doel worden meegenomen, — en die hij bij gelegenheid ontwijkt als kogels die hem om de ooren vliegen) zijn van sentimenteelen aard en hebben alle betrekking op de zeevaart. Al de kamers zijn versierd met zeevaarkundige onderwerpen. Schipbreuken, zeegevechten, schepen in brand, schepen die voorbij vuurtorens varen, schepen die in de lucht springen, schepen die zinken, schepen die op het strand gezet worden, mannen die in een storm op de groote ra op den uitkijk liggen, matrozen en schepen in allerlei soort van gevaar, maken de hoofdzaken der illustraties uit. Niets kan in zake verbeelding gedaan worden, of er is een jongen op een schubbigen dolfin, bij.

Wat is er nu van den nacht? Het is reeds één uur. Black en Green staan te wachten in Whitechapel om de geheime van Wentworth Street te ontsluiere. Williams een onzer beste vrienden moet afscheid nemen. Vaarwel!

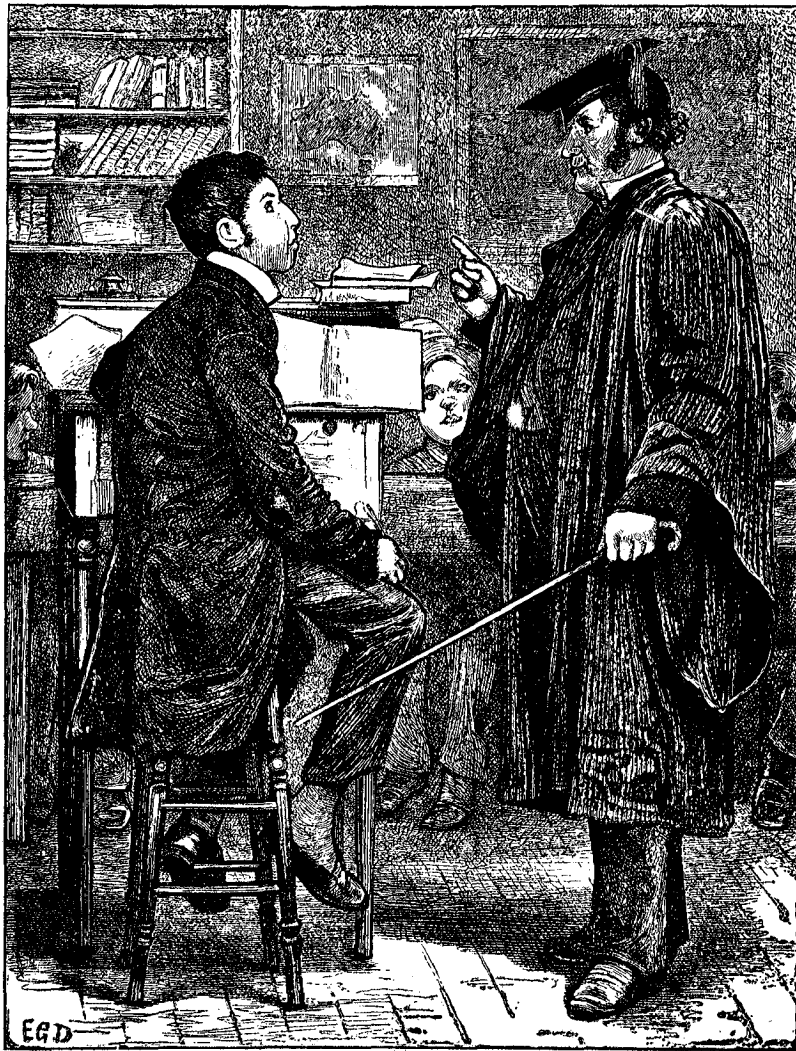
Zijn Black en Green niet op de afgesproken plaats gereed? O ja! Zij komen uit de schaduw te voorschijn als wij stilstaan. De onverstoorbare Black opent het portier van het rijtuig; de kalme Green neemt in stilte nota van den koetsier. Daarna openen Green en Black elk hun vlamvend oog (de lantaarn die aan hun middel gehecht is) en geleide ons op den weg dien wij te gaan hebben.

Het kost- en slaaphuis, daar wij nu heen moeten is in een doolhof van straten en pleinen verborgen. Het is stevig gesloten. Wij kloppen aan de deur, en staan stil, uitziende naar een licht aan het een of ander der morsige oude betraliede vensters in den leelijke gevel, toen een andere politiedienaar aankomt — hij veronderstelt dat wij wenschen „de school te zien.” De Politieagent is inmiddels door eenig rasterwerk heen aan een poort gekomen, die hij opent, vervolgens gaat hij langs een opene ruimte, komt eenige kleine hindernissen te boven, en klopt aan een venster. Thans komt hij terug. De hospes zal aanstonds een afgevaardigde zenden.

Men hoort den Gedeputeerde uit zijn bed strompelen. Hij steekt een kaars aan, schuift een paar grendels weg, en verschijnt aan de

deur. Wij zien van den Gedeputeerde niets dan een rillend hemd en broek die alles behalve schoon zijn, een slaperig gelaat, en ruig-harig hoofd uiterlijk en innerlijk zeer verward. Wij komen hier iemand zoeken. Gij kunt met het licht naar boven gaan en ze allen krijgen, als ge verkiest, zegt de Gedeputeerde, met berusting, terwijl hij op een bank in de keuken

Wat, hebt ge hem dus niet gevonden? zegt Gedeputeerde, toen wij beneden komen. Een vrouw, die den ganschen nacht opzit in de duisternis bij de smeulende asch van het keukenvuur, zegt, hier zijn niets dan landloopers en bedelaars: aan de overzijde zijn de gauwdieven. Een man, die den ganschen nacht geheimzinnig in de duisternis door de keuken rondloopt, ver-

»MIJNHEER BLINKINS, ZIJT GIJ ZIEK, MIJNHEER?» (Blz. 297).

gaat zitten met zijn tien vingers slaperig in zijn haar woelende.

Hola hier! komaan! Vertoon u eens. Zoo is het goed. Gij zijt het niet. Verontrust u maar niet verder! En zoo voort, door een doolhof van vunzige kamers, iedereen antwoordt, als een wild dier, aan den oppasser die het getemd heeft, en keert weer in zijn hok terug.

zoekt haar den mond te houden. Wij komen buiten. Gedeputeerde grendelt de deur en gaat weer naar bed.

Black en Green, gij kent Bark toch wel, den slaapsteehouder en heler van gestolen goederen? — O, ja wel, Inspecteur Field. — Dan moeten wij nu naar het huis van Bark.

Bark slaapt binnen in een houten hok naast

de straatdeur. Terwijl wij op de stoep met Bark's Gedeputeerde staan te praten, ligt Bark in zijn bed te brommen. Wij treden binnen, en Bark vliegt uit bed. Bark is een roodharige gramstorige schurk, met een bloeddorstigen hals, die opzettelijk bestemd schijnt om daaraan gehangen te worden, als hij dien zoo wantrouwend uitstrekt, over de onderdeur van zijn hok. De woorden waarvan Bark zich bedient zijn van terugstootenden aard — vooral is hij sterk in 't gebruik van bijvoeglijke naamwoorden, die wij niet herhalen, maar slechts aanduiden zullen. Ik heb, zegt Bark, geen bijvl. n.w. Politie en geen bijvl. n.w. vreemdelingen in mijn bijvl. n.w. huis noodig! Ik heb ze niet noodig, bij alle (bijvoegelijke en zelfstandige naamwoorden)! Geef mij mijn broek, en ik zal de geheele bijvl. n.w. Politie naar . . . . eenige bijvoeglijke en zelfstandige naamwoorden zenden! Geef mij, zegt Bark, mijn bijvl. n.w. broek! Ik zal hun allen een bijvl. n.w. mes door het lichaam jagen. Ik zal hun eenige opstoppers geven. Ik zal hun bijvoeglijke zelfstandige naamwoorden openscheuren. Geef mij mijn bijvl. n.w. broek! zegt Bark, en ik zal den geheelen rommel behoorlijk toetakelen!

Nu, Bark, wat moet dat alles beteekenen? Hier zijn Black en Green, met een Rechercheur en Inspecteur Field. Gij weet dat wij binnen zullen komen. — Ik weet dat ge er niet in zult komen! zegt Bark. Laat iemand mij mijn bijvl. n.w. broek geven! Bark's broek schijnt moeielijk te vinden. Hij schreeuwt er om, als Herkules om zijn knods. Geef mij mijn bijvl. n.w. broek en ik zal den heelen troep toetakelen, dat 't zoo een aard heeft.

Inspecteur Field gelooft dat het precies hetzelfde is of Bark het bezoek aangenaam vindt of niet. Hij, Inspecteur Field, is een Inspecteur van de Veiligheids Politie, de Rechercheur is de Rechercheur, Black en Green zijn Politiedienaars in uniform. Wees geen dwaas, Bark, of gij weet dat het niet goed met u afloopt. — Het kan mij niets verschelen, zegt Bark. Geef mij mijn bijvl. n.w. broek!

Tegen twee uur in den morgen komen wij beneden in Bark's lage keuken, terwijl wij Bark daar boven laten schuimbekken en de onverstoorbare Black en Green hem in het oog houden. Bark's keuken is opgepropt vol met dieven, die daar bij lamplicht een meeting houden. Het is verreweg het gevaarlijkste gespuis dat wij tot dusver gezien hebben. Opgewonden door het geweldig misbaar dat Bark daarboven maakt, zijn hun blikken somber, maar niemand spreekt. Wij gaan weder eenige trappen op. Bark heeft inmiddels zijn broek gekregen, en staat in een toestand van waanzin in het portaal, met zijn rug tegen een deur die de trap naar boven afsluit. Wij merken bovendien op, dat de persoonlijkheid van Bark iets wilds heeft.

In plaats van „Houdt den dief!” drukt hij op zijn linnengoed: „Gestolen van Bark!”

Nu, Bark, wij gaan naar boven. — Neen, gij zult niet! — Gij weigert alzoo de Politie den toegang, niet waar, Bark? — Ja, ik weiger. Ik weiger het aan al de bijvl. n.w. Politie, en aan al de bijvoeglijke en zelfstandige n.w. Indien de bijvl. n.w. stumpers, in de keuken, mannen waren, dan zouden zij thans naar boven komen, en het wel met u klaar spelen! Doe me daar ginds die deur toe! zegt Bark, en plotseling zijn wij op het portaal ingesloten. Zij zouden boven komen en het met u klaar spelen! schreeuwt Bark opnieuw, en wacht. Geen enkel geluid in de keuken! Wij zijn met ons zessen opgesloten, in Bark's huis, in de binnenste sluiphoeken van het slechtste gedeelte van Londen, midden in den nacht — het huis is opgevuld met beruchte roovers en dieven — en niet een man verroert zich. Neen, Bark. Zij kennen het gewicht van de wet, en zij kennen ook Inspecteur Field & Co. maar al te goed.

Wij verlaten den schreeuwerigen Bark, die zich nu op zijn gemak kan ontdoen van zijn toorn en zijn broek, en, ik geloof, dat hij voor lang op onaangename wijze aan dit kleine bezoek zal herinnerd worden. Black en Green doen gewoonlijk hier dienst en zien er ernstig uit.

Thans moesten wij naar White, die te Holborn Hill staat te wachten om ons de binnenpleinen te toonen van Rotten Gray's Inn Lane, waar andere slaapsteden zijn en waar (in zekere blinde laan) zich de Dievenkeuken bevindt en de kweekschool bestemd om kinderen in de kunst op te leiden, maar de nacht was zoo ver gevorderd, dat hij

Schier met den ochtend streed om heerschappij,

zoodat allen rustig zijn en geen licht door de spleten in de luiken zichtbaar is. Evenals de Dood hier eens zal binnentreden, komt thans de slaap binnen. Zelfs in dit leven staken de boozen van tijd tot tijd hun rustverstoringen, en 't schijnt dat God hun den slaap heeft gegeven, opdat de goeden dan eenigen tijd rust kunnen hebben.

MET DEN STROOM AFDRIJVEN.

Het was een donkere nacht, en bitter koud; kil blies de oostenwind, en bracht met zich stekelige deeltjes uit moerassen en veengronden — mogelijk wel uit de Groote Woestijn en Oud Egypte. Sommige der samenstellende deelen van den scherpsnijgenden damp, die over de Theems te Londen heenstrijkt zijn misschien stof

van Mummies, verdroogde atomen van den Tempel te Jeruzalem, voetsporen van kameelen, plaatsen waar krokodillen broeien, losgelaten stukken steen die uitdrukking moesten geven aan de gelaatstrekken van stompneuzige sphinxen, onbeheerde goederen en weggeloopte dieren van Turksche kooplieden, planten uit bamboesbosschen, bevrozen sneeuw van het Himalaya Gebergte. O! het was zeer, zeer donker op de Theems, en het was doordringend bitter koud.

„En toch,” zeide de stem in de groote overjas naast mij, „ik geloof dat gij ook heel wat rivieren hebt gezien?”

„Dat zou ik denken,” zei ik, „als ik het zoo eens naga dan zijn het er nogal eenige. Van de Niagara af, tot de bergrivieren in Italië, die overeenkomen met den volksgeest — zeer bedwaard, of plotseling tierend buiten haar oevers treden, om daarna langzaam weg te vloeien. De Moezel, en de Rijn, en de Rhône; de Seine, en de Saône; en de St. Laurens, Mississippi, en Ohio; en de Tiber, de Po, en de Arno: en de —”

De overjas kuchte, alsof hij er genoeg van had gehad, ik zeide niets meer. Ik had die opsomming nog vrij ver uit kunnen rekken, indien ik zoo wreed had kunnen zijn.

„En toch,” zei hij, „ziet dit er zoo akelig uit?”

„Zoo schrikwekkend,” antwoordde ik, „des nachts. De Seine te Parijs is op zulk een tijd, ook zeer somber, en is misschien het tooneel van meer misdaad en grootere snoodheid; maar deze rivier schijnt zoo breed en uitgestrekt, zoo somber en stil, vertoont zoozeer het beeld van den dood te midden van het leven der groote stad, dat —”

Opnieuw kuchte de overjas. Hij kon mijn voordracht niet uithouden. Wij waren in een vierriemige galei van de Theems Politie, en lagen op onze riemen in de duistere schaduw van Southwark Bridge — onder den hoekboog aan de zijde van Surrey — daar wij met het tij waren afgedreven van Vauxhall. Wij hadden plan daar stil te blijven liggen, ofschoon zoo dicht mogelijk onder den wal, want de rivier was gezwollen en er ging een sterke stroom. Wij bespieden zekere watterratten in mensche-lijke gedaante, en lagen in de donkere schaduw zoo stil als muizen; ons licht verborgen, terwijl de afgebroken en korte gesprekken fluisterend werden gevoerd. Boven ons waren de zware ijzeren verbindings-balken van den bruggeboog nauwelijks zichtbaar, en beneden ons scheen de zware schaduw tot op den bodem van den stroom te zinken.

Wij hadden hier zoowat een half uur gelegen. Wij hadden, wel is waar den wind achter ons; maar deze scheen vast besloten door ons heen te waaien, en zich niet de moeite te geven om ons heen te gaan. Ik zou een vuurschip aan boord geklampt hebben om maar iets te

doen, en deelde dit zachtjes mede aan mijn vriend Pea.

„Ongetwijfeld,” zei hij zoo geduldig mogelijk; „maar aan wal gaan is een tactiek, die voor ons niet deugt. Rivierdieven kunnen zich altijd in een oogenblik van het gestolene ontdoen door het overboord te werpen. Wij moeten hen vatten met het gestolene, derhalve liggen wij op de loer en overvallen hen snel. Indien zij ons zien of hooren, dan gaat alles in een ommezien over boord.”

Tegen Pea's wijsheid was niet veel in te brengen, dus zat er niets anders op dan te blijven, en ons nog een half uur te laten doorwaaien. De watterratten achtten het echter voorzichtig zich dien tijd schuil te houden zonder eenige snoodheid te begaan, en zoo schoten wij uit, met het tij, zeer teleurgesteld.

„Zij zien er grimmig uit, niet waar?” zei Pea, ziende dat ik over mijn schouder naar de lichten op de brug keek, en nederwaarts naar de lange kronkelende weerkaatsingen in de rivier.

„Nogal,” zei ik, „en zij doen een mensch met huivering denken aan Zelfmoord. Wat een geschikte nacht voor een ontzettenden sprong van die balustrade daar boven!”

„O ja, maar Waterloo Bridge is de geliefkoosde plek om van de balustrade af openingen in het water te maken,” antwoordde Pea. „A propos — flink opgeroeid jongens! — Zoudt gij Waterloo wel eens over dat onderwerp willen spreken?”

Daar mijn gelaat de verbaasde begeerte te kennen gaf, om met Waterloo Bridge, een vriendschappelijk gesprek te hebben, en aangezien mijn vriend Pea de beminlijkste mensch was die ik ooit ontmoet heb, trokken wij af, roeiden uit den sterken stroom, en in plaats van snel met het tij af te drijven, begonnen wij er tegen op te werken, opnieuw dicht onder den wal houdende. Elke kleur, behalve zwart, scheen van de wereld verdwenen te zijn. De lucht was zwart, het water was zwart, de schuiten waren zwart, het paalwerk was zwart, de gebouwen waren zwart, de schaduwen hadden slechts een donkerder zwarte tint op een zwarten grond. Hier en daar, vlamde een kolenvuur in een ijzeren baak, op een werf; maar, men kon zien dat het kort te voren ook zwart geweest was, en spoedig weder zwart zou worden. Onaangenaam ruischen van water dat aan gorgelen en verdrinken deed denken, spookachtig gerinkel van ijzeren ketenen, akelig gerammel van valsche klinkende machines, was de muziek, die het indompelen onzer riemen en hun gerammel in de roeidollen begeleidde. Zelfs die geluiden kwamen mij zwart voor — evenals de trompet voor den blinden man rood klonk. Onze handige bootslieden bekommerden zich weinig om den stroom, en roeiden ons flink op naar Waterloo Bridge. Hier ontscheepten Pea en

ik, gingen onder den zwarten steenen boog door, en klommen de steile steenen trappen op. Op een paar voet afstands van den top, stelde Pea mij voor aan Waterloo, (een uitstekend tolgarder, die deze brug vertegenwoordigt, tot aan de ooren toe in een dikke sjaal gewikkeld, een groote overjas aan en een met bont gevoerde kap op het hoofd.

Waterloo ontving ons hartelijk, en merkte op van den nacht, dat hij bijzonder geschikt was tot navorschen. Wij vernamen van hem dat deze brug oorspronkelijk de Strand Bridge genoemd werd, maar haar tegenwoordigen naam ontvangen had op voorstel van de eigenaars, toen het Parlement besloten had driehonderd duizend pond te stemmen tot oprichting van een gedenkteeken ter eere der overwinning. Het Parlement begreep den wenk (zeide Waterloo, zonder den minsten schijn van menschenhaat) en spaarde het geld. Natuurlijk was wijlen de Hertog van Wellington de eerste die er over ging, en natuurlijk betaalde hij zijn stuiver, en zoo bestendigde een edel lord het voor altijd. De trede en wegwijzer aan het tolhuis (een zeer vernuftige kunstgreep waardoor bedrog onmogelijk wordt gemaakt) werden uitgevonden door mijnheer Lethbridge, die toen leverancier was voor het Drury Lane Theater.

Was het zelfmoord waarvan wij het een en ander wenschten te vernemen? vroeg Waterloo. Nu! hij had van die daden nogal wat gezien, dat verzekert hij ons. Hij had er eenige van verhoed. Op zekeren dag kwam een vrouw, die er armoedig uitzag, aan de onderdeur, wierp een stuiver neer, en wilde verder gaan zonder geld terug te ontvangen! Waterloo vermoedde iets, en zei tot zijn kameraad: „Houd eens een oog op de deur,” en sloop haar schielijk na. Zij was aan de derde bank tusschen de aanlegplaatsen gekomen, en stond op de balustrade gereed er over te springen, toen hij haar greep en haar onder beschuldiging stelde. Den volgende morgen verklaarde zij op het Politiebureau, dat zij het had willen doen vanwege de zorgen en een slechten man.

„Dit kan zeer wel waar zijn,” merkte Waterloo op aan Pea en mij, terwijl hij zijn kin weder in zijn sjaal stopte. „Daar is, ziet ge, heel veel zorg en kommer op de wereld — en slechte echtgenooten zijn er ook in overvloed!”

Een andermaal kwam er, midden op den dag omstreeks twaalf uur, een jonge vrouw voorbij, snelle vooruit; en alvorens Waterloo haar bereiken kon, sprong zij op de balustrade, en wierp er zich zijwaarts af. Er werd alarm gemaakt, de bootslieden schoten toe, en reddden haar nog bijtijds. — Haar kleederen hadden haar drijvende gehouden.

„Dit hangt af van de plaats waar,” zei Waterloo. „Indien men recht vooruit springt van het midden der balustrade op de vooruitstekende punten der brug, dan vindt men

zelden den dood door verdrinking, maar de arme stakkers worden dan verpletterd; dat worden zij letterlijk; zij komen dan terecht op de schutturen van de brug. „Maar, gij springt er af,” zei Waterloo tot mij, terwijl hij zijn wijsvinger in het knoopsgat van mijn overjas stak; „gij springt er af aan de zijde van het vooruitstekende deel, en dan valt gij, regelrecht, in den stroom onder den boog. Het eenige wat gij te doen hebt is wel op te letten hoe gij er inspringt! Daar hadt ge bij voorbeeld Tom Steele van Dublin. Die zonk niet! God zegene u; hij schoot volstrekt niet onder water! Hij viel zoo plat op het water neer, dat hij zijn borstbeen brak, en nog twee dagen leefde!”

Ik vroeg Waterloo of men voor dit akelig doel ook de eene zijde der brug boven de andere verkoos? Hij dacht een oogenblik na, en meende, dat zulks werkelijk het geval was. Hij zou zeggen dat er een bijzondere voorkeur gegeven werd aan den kant van Surrey.

Drie mannen die er nogal fatsoenlijk uitzagen gingen op zekeren dag door den tol, zij gingen een dozijn ellen naast elkander voort; toen de middelste plotseling uitriep: „Daar gaat Jack!” en in een minuut was hij over de balustrade heen.

Werd het lichaam gevonden? Wel. Dat herinnerde Waterloo zich niet goed meer. Het waren letterzetters, dat waren zij.

Hij vond het merkwaardig hoe vlug de menschen soms zijn! Er kwam eens op zekeren Boks-avond een koets, met een jonge vrouw er in, die, naar de meening van Waterloo, er uitzag alsof ze te veel sterken drank gebruikt had; zij was echter ook zeer bevallig — zeer bevallig. Zij liet de koets ophouden aan den telboom, en zei dat ze den koetsier dan betalen zou: hetwelk zij deed, ofschoon er wel wat sterk om de vracht aangehouden werd, omdat zij in het eerst niet goed scheen te weten waar zij naar toe wilde. Intusschen, zij betaalde den man, en den tol ook, en Waterloo aanziende (hij dacht dat ze hem kende, ziet ge!) zeide zij: „Ik zal er op een of andere manier een einde aan maken!” De koets reed nu weg, en in den geest van Waterloo bleef eenigen twijfel over, en terwijl het rijtuig in volle vaart doorging sprong de jonge vrouw er uit, zij viel niet, struikelde nauwelijks, liep een eindweegs langs de brug, verscheidene menschen voorbij, en sprong toen er overheen bij den tweeden boog. Bij het onderzoek werd getuigenis afgelegd dat zij twist had gehad in den Hero of Waterloo, en dat er jaloezie in 't spel was. (Een der uitkomsten van Waterloo's ervaring was, dat er heel veel door jaloezie gebeurde.)

„Of wij ooit met waanzinnigen te doen krijgen?” zei Waterloo, in antwoord op een vraag van mij. „Wel, wij hebben wel met

waaninnigen te doen. Ja, wij hebben er een of twee gehad; uit Gestichten ontsnapt, geloof ik. Een hunner had geen halven stuiver; en daar ik hem niet wilde doorlaten, ging hij een weinig achteruit, bukte zich, nam een loop, en stiet toen als een stormram tegen het valluik. Hij verbrijzelde zijn hoed, maar zijn hoofd scheen er geen letsel van te hebben — omdat, geloof ik, het er te voren al niet pluis in was. Soms gebeurt het dat de menschen geen halven stuiver hebben. Indien zij werkelijk vermoeid en arm zijn, dan geven wij er hun een en laten hen door. Anderen laten wel eens dingen achter — vooral zakdoeken. Ik heb wel eens andere dingen gevonden, zooals halsdoeken en handschoenen, zakmessen, tandenstokers, knopjes, overhemd-spelden, ringen (gewoonlijk van joncheeren, vroeg in den morgen), maar zakdoeken behooren tot de alledaagsche voorwerpen.”

„Vaste klanten?” zei Waterloo. „Och Heer, ja! Wij hebben vaste klanten. Een is er, een oude, versleten snaak zooals ge er u nauwelijks een kunt voorstellen, die komt van de Surrey zijde even geregeld als dat het iederen avond tien uur wordt; en gaat de brug over naar eenig dievenhuis, denk ik, aan den kant van Middlesex. Hij komt geregeld terug in den morgen als de klok drie uur slaat, en kan dan ternauwernood zijn oude beenen voortslepen. Hij gaat altijd de watertrappen af, komt weer naar boven, en gaat dan verder langs den Waterloo Road. Hij doet altijd precies hetzelfde, en verandert nimmer een minuut. Hij doet zoo elken avond — zelfs des Zondags.”

Ik vroeg Waterloo of hij wel eens gedacht had over de mogelijkheid dat deze zonderling op den een of anderen morgen om drie uur de watertrap afgang en nooit meer naar boven kwam? Dat geloofde hij van hem niet, was het antwoord. Inderdaad, Waterloo had dien man nauwkeurig nagegaan, en zijn meening omtrent hem was, dat hij de een of andere weergalooze streek kende.

„Daar is nog een andere wonderlijke klant,” zei Waterloo, „die komt over de brug, even stipt als de almanak, om elf uur op den zesden Januari, om elf uur op den vijfden April, om elf uur op den zesden Juli, om elf uur op den tienden October. Hij rijdt in een ding dat veel heeft van een ratelenden armstoel, met een ruigharig paardje er voor. Hij heeft wit haar en witte bakkebaarden en wikkelt zich in allerlei soorten van sjaals. Hij komt in denzelfden namiddag en dan ziet men hem weer niet dan over drie maanden. Hij is kapitein bij de marine geweest — leeft thans stil — is zeer oud — en heeft gediend onder Nelson. Hij is nauwgezet in het beuren van zijn pensioen te Somerset House elk kwartaal voor dat de klok twaalf slaat. Ik heb hooren

zeggen dat hij gelooft, niet in overeenstemming met de Parlements-acte, te handelen indien hij het niet ging halen voor twaalf uur.”

De natuurlijke wijze waarop die anekdotes verhaald werden, was het beste bewijs voor hare echtheid, en toen onze vriend Waterloo ze geëindigd had, verzonk hij opnieuw in zijn sjaal, alsof hij zijn kracht van mededeeling uitgeput, en een genoegzame hoeveelheid Oostenwind ingeademd had, toen mijn andere vriend Pea hem in een oogenblik weer boven water bracht door hem te vragen of hij in de uitoefening van zijn plicht nu en dan wel eens was aangevallen en had moeten vechten? Waterloo geraakte terstond weer aan de praat, en weidde uit over een nieuwe tak van zijn onderwerp. Wij vernamen hoe „deze beide tanden” — hier wees hij naar de plaats van zijn voormalige twee voortanden — werden uitgeslagen door een gemeenen klant, die op zekeren avond een slag naar hem (Waterloo) deed, terwijl zijn (de gemeene klant's) kameraad en medehelper een greep deed naar des tolgaarders voorschoot ter plaatse waar de geldzakken zijn; hoe Waterloo zijn tanden liet gaan (naar de Hel, zooals hij onverschillig opmerkte) aan het plukharen geraakte met hem die zijn voorschoot had aangegrepen, terwijl hij den gemeenen klant liet wegloopen; en hoe hij het geld redde, en zijn man vasthield, en hem boete en gevangenisstraf bezorgde. Insgelijks hoe, op een anderen avond, „een kerel” Waterloo aangreep bij den paardentol der brug, en hem ter aarde wierp, na hem eerst met een zweeps slag het gelaat opengereten te hebben. Hoe Waterloo „weer op de been kwam,” en den kerel nazette langs Waterloo Road, door Stamford Street, en den hoek om naar den voet van Blackfriars Bridge, waar de kerel een herberg binnenstoot. Hoe Waterloo er ook in snelde; maar hoe een helper en medeplichtige van den kerel, die toevallig in die herberg een borrel dronk, Waterloo tegenhield; en de kerel opnieuw wegielde, den weg overstak langs Holland Street, en zoo verder voortrende naar een bierhuis. Hoe Waterloo, zich loswerkte van den man die hem vasthield, en den kerel dicht op de hielen was, gevolgd door een menigte lieden die hem ziende loopen met zijn bebloed gelaat, meenden dat er iets ergs aan de hand was, en schreeuwden Moord! en Brand! daar zij geloofden en hoopten dat het een van beide zou zijn, of wel beide tegelijk. Hoe de kerel gegrepen werd in een loods waar hij zich verborgen had, hoe men aan het Bureau van Politie de zaak in zitting had willen behandelen; maar ten slotte stond men Waterloo toe „in schikking te komen” en de kerel maakte het af met Waterloo door de rekening van den dokter te betalen (W. was een week buiten dienst) en hem bovendien drie Shillings en

tien stuivers te geven. Wij vernamen ook wat wij te voren reeds eenigszins vermoed hadden, dat uw liefhebber der Derby-wedrennen, ofschoon een kapitein — „als hij,” volgens Kapitein Bobadi's opmerking, „zoo edelmoedig is” — toch alles behalve een man van eer en een fatsoenlijk man is; wiens grappige aard niet genoegzaam bevredigd was met het beleedigen van onnoozele burgers, maar zich ook de liefhebberij veroorloofde van „den tol te ontduiken,” en „op Waterloo los te gaan, en hem met zweepslagen toe te takelen;” toen hij vervolgens voor het gerecht werd geroepen om zich wegens dien aanval te verantwoorden, was hij, wat Waterloo noemde „Geblazen,” of, zooals ik het begreep, niet te vinden. Waterloo deelde ons ook mede, in antwoord op mijn vragen, die hij met bewondering en eerbied verkoos boven die van mijn vriend Pea, dat het bedrag der opbrengst aan de Brug meer dan verdubbeld was sedert het tolgeld met de helft verminderd was. En toen hem gevraagd werd of onder de genoemde ontvangst zich veel valsch geld bevond, antwoordde Waterloo, met een blik die dieper ging dan het diepste gedeelte der rivier, dat *hij* dit niet dacht! — en daarop dook hij weer in zijn sjaal terug gedurende het overige van den nacht.

Toen stapten Pea en ik weder in onze vierriemige galei, en gleden snel de rivier af met het tij, en terwijl de scherpe Oostenwind ons korf en door het gezicht sneed, als met getande scheermessen, deed mijn vriend Pea mij vertrouwelijke en belangrijke mededeelingen betreffende de Water-Politie op de Theems; wij vonden somtijds „dienstbooten” die in donkere hoeken onder de rivierdijken schenen te hangen als zeewier — onze eigene was een „opzichtersboot” — en wanneer zij berichtten „alles in orde!” wierpen zij hun verborgen lichtstraal op ons, zooals wij den onzen op hen wierpen. In deze dienstbooten kon er slechts een zitten: een Inspecteur: en werden geroeid, zooals dat heette „Randan” — tot naricht van hen, die zich niet, zooals ik, kunnen beroemen gepromoveerd te zijn, onder een spuitgast — schuifevoerder en winner van Kean's Prijsboot: die in den tijd dat ik zijn onderwijs genoot, honderde kannen rum (op mijn kosten) dronk, in de verschillende bekende huizen boven en beneden de brug: volstrekt niet omdat hij er zooveel van hield, maar omdat het goed was ter genezing van een leverongesteldheid waaraan hij leed, en waarvoor de geneeskundige faculteit dit als bijzonder heilzaam aanbevolen had — tot opheldering dan voor dezulken dient, dat die manier van roeien geschiedt door drie mannen, een hunner zit in het midden der boot en roeit met twee roeispanten, de beide anderen staan ieder aan een uiteinde met een riem te pagaaien.

Aldus dreven wij voort langs onzen donkeren

weg, terwijl Blackfriars, Southwark en Londen ons beurtelings somber toefronsten; mijn vriend Pea toonde mij inmiddels dat er bij de Politie-macht op de Theems, wier rechtsgebied zich uitstrekt van Battersea tot Barking Creek, acht en negentig man in dienst zijn, acht dienstbooten, en twee opzichtersbooten; en dat deze zoo bedaard en stil hun werk doen, in zulke donkere plaatsen op wacht liggen, nergens schijnen te zijn, en dus ook nergens vermoed worden, dat zij gaandeweg een preventieve politiemacht zijn geworden, die de rivier van elke groote misdaad vrijwaren, terwijl de vermeerdeerde waakzaamheid aan land het moeilijker gemaakt heeft dan weleer om te bestaan van „dieverij” in de straten. En wat betreft de verschillende soorten van waterdieven, zeide mijn vriend Pea, daar hadt ge dan de Tusschendek-roovers, die des nachts langs de vaartuigen slopen in de Pool, en die aan het luik boven de trap der kajuit luisterden, naar tweederlei gesnork — het snorken numero een, was dat van den schipper; snorken numero twee dat van den knecht — daar bootslieden en schippers altijd snorken als varkens, kan men zeker zijn dat ze er mede beginnen zoodra zij in bed liggen en slapen. Op het hooren van dit dubbele geratel, gingen de roovers naar beneden in de kajuiten der schippers; tasten in het donker naar des schippers broek, welk kleedingstuk deze heeren de gewoonte hebben te laten afglijden op den vloer met horloge, geld, bretels, laarzen en alles; en maken zich dan daarmede zoo stil mogelijk uit de voeten. Dan hadt ge verder de dieven die vooral hun werk maakten op werven en kaden te stelen, dit waren meestal sjouwerlieden, werkzaam bij het lossen van schepen. Zij droegen wijde buizen van zeildoek met een breeden zoom van onderen aan de binnenzijde, waardoor een groote cirkelvormige zak gevormd werd, in welke zij als clowns in het pantomime-spel, pakken van verbazenden omvang konden bergen. Veel goederen werden op die wijze gestolen (zooals Pea mij mededeelde) van stoombooten; vooreerst omdat stoombooten een grooter aantal kleine pakjes aan boord hebben dan andere schepen; en dan ook wegens den buitengewonen spoed waarmede zij verplicht zijn te lossen, voor hun terugreis. Deze soort dieven zetten hun buit gemakkelijk af aan handelaars in scheepsbehoefden, en het eenige middel daartegen is, dat van deze soort winkels een vergunning wordt gevorderd, waardoor zij dan even streng als publieke huizen onder toezicht der Politie worden gebracht. Werfdieven smokkelen ook goederen aan wal voor de bemanning der schepen. Het sluiken van tabak wordt op zoo groote schaal gedreven, dat het voor de verkoopers van gesmokkelde tabak wel de moeite waard is er een hydraulische pers op na te houden, ten einde een enkel pond saam te persen in een pakje zoo klein, dat men het in zijn zak

kan dragen. Vervolgens, zei mijn vriend Pea, waren er nog de Kwanselaars — minder dieven dan smokkelaars, wier bezigheid bestond in het landen van aanzienlijker partijen goed dan de laatstgenoemden konden behandelen. Zij verkochten somtijds kruidenierswaren en dergelijke aan het scheepsvolk, ten einde hun ware beroep te bemantelen, en aan boord te komen zonder argwaan te wekken. Velen van hen hadden hun eigen booten, en maakten veel geld. Behalve dezen, had men nog de Baggerlieden, die, onder voorwendsel van kolen en dergelijke dingen van den bodem der rivier op te halen, om vrachtschuiten en andere ongedekte vaartuigen rondslopen en dan hun kans waarnamen om goederen die voor de hand lagen over boord te werpen, ten einde ze naderhand listig op te dreggen wanneer het vaartuig vertrokken was. Somtijds gebruikten zij behendiglijk hun dreggen om iets dat binnen hun bereik lag over boord te wippen. Sommigen hadden het hierin zeer ver gebracht, en die begaafdheid werd met den naam van droog baggeren bestempeld. Verder waren er een menigte goederen, zooals koperen spijkers en scheepsbekleding, hard hout, enz., dat gewoonlijk door scheepstimmerlieden en andere werklieden, weggevoerd werd van de werven hunner meesters, en verkocht aan handelaars in scheepsbehoeften, velen ontsnapten aan de opsporing door zware eeden, en hun uiterst behendige manier om rekenschap te geven van het bezit der gestolen goederen. Er waren bovendien praktijzen welke voor die lieden zulke zaken bepleitten, bij wie vaartuigen „van-zelf wegdrijven” — en waarin die bewuste lieden niet de hand hadden gehad, behalve dat zij ze lossneden, en daarna uitplunderden — en dat zij dus onschuldige personen waren, die geen kwaad bedoelden, en die alleen het ongeluk hadden gehad deze vondelingen op de Theems te zien drijven.

Wij gingen nu in en uit met weinig geraas en groote nauwkeurigheid, tusschen de rijen vaartuigen, waarvan de rompen dicht naast elkander liggende, uit het water verzezen als zwarte straten. Hier en daar een Schotsche, Iersche of vreemde stoomboot, die stoom maakte tegen dat de vloed opkwam, zagen er uit met haar groote schoorsteenen en hooge borstweringen, als een rustige fabriek te midden van de gewone gebouwen. Dan eens openden de straten zich in ruime vlakten, dan weder drongen zij zich samen in steegjes; maar de rijen schepen leken zoozeer op huizen in de duisternis, dat ik mij bijna verbeelde in de enge dwarsstraten van Venetië te zijn. Alles was merkwaardig stil; want het duurde nog drie uren voor de vloed opkwam, en niets scheen te waken dan hier en daar een hond.

Derhalve namen wij geen Tusschendek-roovers gevangen, noch Werfdieven, noch Kwanse-

laars, noch Baggerlieden, nog een of meerdere slechtgezinde personen; maar gingen aan wal te Wapping, waar het oude Theems Politiebureau was, is nu een wachtpost, en waar het oude Hof was met zijn kajuitvensters die op de rivier uitzagen, is een nette kamer voor de beschuldigten: waarin gewoonlijk niets ergers te zien is dan een opgezette kat onder een glazen stolp, en een portret, dat aardig is om te zien, van een zeldzaam ambtenaar bij de Theems Politie, mijnheer de Hoofdopzichter Evans, thans opgevolgd door zijn zoon. Wij doorliepen het aanklachten-boek, dat uitstekend bijgehouden was, en vonden de voorzorgsmaatregelen zoo goed dat er in een geheel jaar nog geen vijfhonderd namen ingeschreven waren (die voor dronkenschap en wanordelijkheden meegerekend). Vervolgens namen wij een kijkje in de voorraad-kamer; waar een teerlucht was, en een hoeveelheid matrozenkleederen, regementels, kabelgaren, boothaken, roeispanen en riemen, dunne voetblokken, roeren, pistolen, hartsvangers, en dergelijke dingen. Wijders, in de cel, die tamelijk hoog in den houten muur lucht ontving door een opening die veel had van een bordenwarmer in de keuken; in de cel bevond zich een dronken man, die het lang niet warm had, en verlangend uitzag of de morgen nog niet aanbrak. Verder kwamen wij in een soort van wachtkamer, waar een menigte steenen kruiken op een rij stonden, gereed om met heet water te worden gevuld, en gebruikt om bij den een of anderen ongelukkigen drenkeling, die binnengebracht werd, de levensgeesten weer op te wekken. Ten slotte namen wij, met een handdruk, afscheid van onzen waardigen vriend Pea, en liepen, voor wij weer warm werden, den ganschen weg over naar Tower Hill, niet zonder nu en dan bij de Politie sterke verdenking op te wekken.

MIJN BEZOEK IN EEN ARMHUIS.

Op een zekeren Zondag behoorde ik tot de vergadering die verzameld was in de kapel van een groot Armhuis der hoofdstad. Met uitzondering van den geestelijke, den secretaris, en een paar beambten, waren er niets anders dan bedeeden tegenwoordig. De kinderen zaten in de galerijen; de vrouwen in het schip der kapel, en in een der zijvleugels; de mannen in den overigen vleugel. De dienst werd betamelijk verricht, hoewel de preek meer in overeenstemming had kunnen zijn met de bevattings- en de omstandigheden der hoorders. De gewone gebeden werden, met meer dan de gewone beteekenis in zulk een plaats, opgezonden voor de vaderlooze kinderen en de weduwen, voor alle kranke

lieden en jonge kinderen, voor allen die bedroefd en beladen waren, voor troost en hulp van de zwakken van gemoed, voor het opstaan dergenen die gevallen waren; voor allen die in gevaar, nood en wederwaardigheden verkeerden. De gebeden der vergadering werden verzocht „voor verscheidene personen die in de verschillende ziekenzalen gevaarlijk krank lagen;” en anderen die hersteld waren brachten den Hemel hun dank.

In deze vergadering waren eenige jonge vrouwen met ongunstig uiterlijk, en jonge mannen met norsche gezichten; maar er waren er niet veel — misschien bleef die soort weg. Over het algemeen, waren de gelaatstrekken (uitgenomen die der kinderen) gedrukt, onderworpen en kleurloos. Bejaarde lieden waren er, in groote verscheidenheid. Mommelende, traanoogige, gebilde, onnoozele, doove, lamme oudjes; afgetrokken knipoogende in de zonnestralen die nu en dan binnenslopen door de open deuren van de geplaveide binnenplaats; terwijl zij hun lnisterende ooren, of lonkende oogen met hun verwelkte handen overschaduwden; zij waren over hun boeken gebogen, tuurden doelloos rond, vielen in slaap, of lagen in hoeken neergehurkt. Er waren onheilspellende oude vrouwen, van binnen geheel geraamte, van buiten geheel en al muts en mantel, die voortdurend hun oogen afwischten met vuile stofdoeken, welke zij als zakdoeken gebruikten; ook waren er leelijke oudjes, zoowel mannelijke als vrouwelijke, met een akelige soort tevredenheid over zich die volstrekt niet verkwikkelijk was te zien. Over het geheel, was het monster, Armoede, in een zeer zwakken en machtelozen toestand hier aanwezig; zonder tanden of klauwen, vrij moeilijk ademende, en nauwelijks de moeite waard om getekend te worden.

Toen de dienst geëindigd was, vergezelde ik den menschevrienden en gemoedelijken heer, wiens plicht het was dien Zondag morgen de rondte te doen, door de kleine wereld van armoede, die binnen de muren van het armhuis was ingesloten. Het was bewoond door een bevolking van vijftienhonderd of twee duizend bedeeden, zich uitstreckende van het pas geboren of nog niet in de wereld der armoede opgenomen kind, tot den grijsaard die op zijn bed lag te zieltogen.

In een kamer die uitzag op een morsige binnenplaats, waar een aantal lusteloze vrouwen heen en weer slenterden, die beproefden zich te verwarmen in den ongenoegzamen zonneschijn van den laten Meimorgen — in de „Zaal der schurftlijders”, om de waarheid niet te kort te doen — bevond zich een vrouw zooals Hogarth ze vaak geschilderd heeft, bezig in allerijl haar japon aan te trekken voor een stofferig vuur. Zij was de verzorgster, of zaalbewaakster, van dat ongezonde vertrek — zij

zelve een bedeede — zwak, mager, slordig — niet veel goeds voorspellend en grof van uiterlijk zooals natuurlijk is. Maar, toen men haar sprak over de patiënten, die zij te verzorgen had, keerde zij zich om, met haar havelooze japon half aan, half uit, en begon hevig te schreien. Het was geen vertooning, geen geklaag, geen walgelijke aandoenlijkheid, maar diepe smarten harteleed; terwijl zij haar hoofd met hangende haren afwendde, snikte zij bitter, wrong haar handen, en stortte een stroom tranen, die haar woorden verstikten. Wat scheelde de bewaakster van de zaal der schurftlijders? O, „de vondeling” was dood! O, het kind dat op straat gevonden was, en dat zij sedert opgekweekt had, was een uur geleden gestorven, en zie, daar lag het kleine schepsel, onder dat laken! De lieveling, de aardige kleine lieveling!

De vondeling scheen te klein en te nietig voor den Dood om het ernstig met hem te meenen, maar toch had de Dood hem genomen; en reeds was zijn kleine gestalte netjes gewaschen, en lag hij kalm, als in den slaap, uitgestrekt in een kistje. Ik meende een stem uit den Hemel te hooren zeggen, het zal wel voor u zijn. O, bewaakster der ziekenzaal, wanneer eenige minder vriendelijke bedeede dezelfde diensten aan uw verstijfde lichaam bewijst; gelijk aan dezen vondeling, zijn de engelen die het aangezicht mijns Vaders aanschouwen!

In een andere kamer waren verscheidene leelijke oude vrouwen neergehurkt, als heksen, om een haard, keuvelende en knikkende, op de manier der apen. „Alles wel hier? En genoeg te eten?” Een algemeen gesnater en gegrinnik; ten laatste antwoordde er een: „O ja, heeren! God zegene u, heeren! God zegene de parochie van de Heilige Zoo-en-Zoo! Zij voedt den hongerige, mijnheer, en drinkt den dorstige, en verwarmt degenen die koud zijn, dat doet zij, gezegend zij de parochie van de Heilige Zoo-en-Zoo, en dank je wel, heeren!”

Elders zaten eenige armverzorgsters aan den maaltijd. „Hoe gaat het u hier?” „O, tamelijk wel, mijnheer! Wij moeten hard werken en veel sjouwen — als de soldaten!”

In een andere kamer, een soort van vagevuur of overgangsplaat, waren zes of acht luidruchtige krankzinnige vrouwen verzameld, onder toezicht van een enkele bewaakster. Onder haar was een meisje van twee of drie en twintig jaar, zeer netjes gekleed, van deftig uiterlijk, en goede manieren, die hierheen gebracht was van het huis waar zij als dienstbode woonde (zij had, veronderstel ik, geen vrienden), omdat zij onderhevig was aan vlagen van vallende ziekte, en haar vervoering was gevraagd toen zij onder den invloed van een hevigen aanval was. Zij was volstrekt niet van dezelfde opvoeding, of ervaring, noch in den-

zelfden geestestoestand, als degenen die haar omringden; en zij beklagde zich op aandoenlijke wijze dat de dagelijksche omgeving en het nachtelijk rumoer haar verergerden en haar krankzinnig zouden maken — hetgeen zeer waarschijnlijk was.

Het geval werd opgeteekend ter onderzoeking en verandering, zij verklaarde echter dat zij reeds eenige weken daar geweest was.

Indien dit meisje het horloge harer meesteres gestolen had, aarzel ik niet te zeggen dat zij oneindig beter af geweest zou zijn. Wij zijn gekomen tot dezen ongerijmden, gevaarlijken monsterachtigen toestand, dat de oneerlijke fielt, ten aanzien van zindelijkheid, orde, voeding en gemak, beter voorzien en verzorgd wordt, dan de eerlijke arme. Dit nu bevat geen bepaalde betichting van het armhuis der parochie van den Heilige Zoo-en Zoo, waar ik, integendeel veel prijzenswaardige dingen gezien heb. Het was zeer aangenaam, vooral bij de herinnering aan dien schandelijk snooden gruwel, te Tooting bedreven — een gruwel, die men zich over honderd jaren nog levendig zal herinneren in de sluipwegen van het Engelsche leven, en die meer gedaan heeft om ontevredenheid en argwaan te verwekken onder vele duizenden van het volk, dan al de leiders der Chartisten in hun gansche leven hebben kunnen doen — het was, zeg ik, verkwikkend te zien dat de arme kinderen in dit huis er gezond en sterk uitzagen, en klaarblijkelijk zeer goed werden verzorgd. In de kinderschool — een groot, licht en luchtig vertrek boven in het gebouw — waren de kleinen aan den maaltijd, zij aten hun aardappelen met smaak, waren volstrekt niet schuchter door de tegenwoordigheid van vreemde bezoekers, maar staken, met aangename vertrouwelikheden, ons hun kleine handen toe. Ook was het aangenaam, te zien hoe voor die arme kinderen gezorgd werd, zelfs een paar hobbelpaarden merkte men in een der hoeken op. In de meisjesschool waar de maaltijd ook aan den gang was, zag alles er vroolijk en gezond uit. De maaltijd in de jongensschool was, bij onze aankomst aldaar, juist afgelopen, en het vertrek was nog niet geheel opgeruimd; maar de jongens zwierven rond in een groote luchtige binnenplaats, zooals iedere andere schooljongen zou gedaan hebben. Sommige hunner hadden groote schepen op den muur der schoolkamer geteekend; en indien er voor hun oefening een mast werd opgesteld, met want en stag (zooals er een staat in het Verbeterhuis te Middlesex), dan zou dit zooveel te beter zijn. Indien thans een jongen sterke neiging gevoelt om de kunst te leeren in het want te klimmen, dan kan hij, mijns inziens, aan die neiging alleen voldoen, op de manier die mannelijke en vrouwelijke bedeedden aanwenden wanneer zij betere kost en inwoning verlangen, dat is door zooveel

vensters van het armhuis te verbrijzelen als mogelijk is, ten gevolge waarvan zij dan bevorderd worden tot een gevangenis.

Op een binnenplaats, de Newgate van het Armhuis, waren eenige knapen en jongelingen alleen opgesloten; daar hun gewone kamer een soort van hok was, alwaar vroeger de zwerfende armen gewoonlijk des nachts een strooleger vonden. Verscheidene hunner waren daar reeds langen tijd geweest, „Loopen zij nooit weg?“ was de natuurlijke vraag. „De meesten hunner zijn op een of andere wijze hulpbehoevend,“ zei de oppasser, „en tot niets geschikt.“ Zij slopen rond, als uitgeputte wolven of hyenas; en schoten op hun voedsel toe wanneer het hun werd toegediend, evenals genoemde dieren doen. De dikhoofdige idioot die waggelend rondslentert, in het zonlicht daarbuiten, was in elk opzicht een aangenamer voorwerp.

Een menigte kleine kinderen die op den arm gedragen werden; troepen moeders en andere zieke vrouwen in bed; zwermen van waanzinigen; groepen mannen die allen in de benedenzalen met steenen vloer op hun middagmaal stonden te wachten; steeds langere rijen van oude lieden, in de ziekenzalen op de bovenverdieping, die hun leven voortsleepten, God weet hoe — dit waren de tooneelen die wij op onze wandeling gedurende twee uren te aanschouwen kregen. In sommige dezer laatste kamers hingen teekeningen aan den wand, alsmede een nette uitstalling van aardewerk in en op een soort van buffet; nu en dan werd men aangenaam verrast door het gezicht van een paar planten; in bijna elke zaal was een kat.

Onder al deze bejaarden en zieken, waren er sommigen reeds geruimen tijd bedlegerig; sommigen zaten half naakt in hun bedden; anderen lagen in hun bedden te zieltogen; en weer anderen zaten aan een tafel bij het vuur. Een wrevelige of slaperige onverschilligheid voor alles wat gevraagd werd, een ongevoeligheid voor alles behalve warmte en voedsel, een sombere onthouding van klachten als zijnde nutteloos, een onverzettelijk zwijgen en een spijtig verlangen om ongemoeid te worden gelaten, dit was naar mijn meening, algemeen merkbaar. Bij onze poging om op de hoogte te komen van een der treurige vooruitzichten dezer oude lieden, had nagenoeg het volgende kleine onderhoud plaats, terwijl de bewaakster voor het oogenblik niet aanwezig was.

„Is hier alles wel?“

„Geen antwoord. Een oud man met een Schotse pet op, die te midden van anderen op een krukje aan de tafel zit te eten uit een tinnen schaalje, schuift zijn pet even terug om naar ons te zien, slaat hem echter weer spoedig neer over zijn oogen, en eet voort.

„Is hier alles wel?“ (herhaling).

Geen antwoord. Een andere oude man zit in zijn bed, vrij onbeholpen een gekookten aardappel te schillen, heft zijn hoofd op, en staart onnoozel rond.

„Genoeg te eten?”

Geen antwoord. Een andere oude man wendt zich om in zijn bed en hoest.

„Hoe bevindt *gij* u vandaag?” Tot laatstgenoemden ouden man.

Die oude man zegt niets; maar een andere, een rijzige grijsaard met zeer goede manieren, en die zich met zeer veel juistheid uitdrukt, komt te voorschijn, en antwoordt voor de anderen. In den regel wordt het antwoord gegeven door den een of anderen vrijwilliger, en niet door den persoon dien men aanziet, of tot wien men spreekt.

„Wij zijn zeer oud, mijnheer,” met zachte duidelijke stem. „De meesten onzer kunnen niet verwachten gezond te zijn.”

„Zijt *gij* hier op uw gemak?”

„Ik heb niet te klagen, mijnheer.” Eenigszins hoofdschuddend, en zijn schouders ophalende, dat vergezeld gaat met een soort van verschoonenden glimlach.

„Genoeg te eten?”

„Wel, mijnheer, mijn eetlust is niet groot,” met dezelfde teekenen als te voren; „en toch kan ik gemakkelijk mijn portie aan.”

„Maar,” op een schaal wijzende met een echt Zondagsmaal er op, „hier is een portie schapenvleesch en aardappelen. Daarmee zult ge vooreerst nog niet van honger sterven?”

„O, lieve Hemel neen, mijnheer,” met denzelfden verschoonenden glimlach, „van honger sterven volstrekt niet.”

„Wat zoudt ge dan nog willen?”

„Wij krijgen zeer weinig brood, mijnheer. Een heel kleine portie brood.”

De bewaakster, die den vrager even aanstoot, kom nu tusschenbeide. „Het is inderdaad niet veel, mijnheer. Ziet u, zij krijgen maar zes ons per dag, en wanneer zij hun ontbijt gebruiken hebben, dan *kan* er slechts weinig overblijven voor den avond, mijnheer.”

Een andere oude man, tot hiertoe onzichtbaar, verrijst uit zijn beddelakens, als uit een graf, en ziet rond.

„Krijgt *gij* 's avonds thee?” De vrager richt zich steeds tot den welbespraakten grijsaard.

„Ja, mijnheer, 's avonds krijgen wij thee.”

„En houdt *gij* dan 's morgens wat brood over, om het er bij op te eten?”

„Ja, mijnheer — indien wij wat over kunnen houden.”

„En zoudt ge er meer bij verlangen te eten?”

„Ja, mijnheer.” Met een zeer angstig gelaat.

De vrager, die zeer goedgehartig is, schijnt eenigszins verdrietig, en stapt van het onderwerp af.

„Wat is er van den ouden man geworden die gewoonlijk in het bed lag, daar in gindschen hoek?”

De bewaakster herinnert zich niet welken ouden man men bedoelt. Er zijn al zooveel oude mannen geweest. De welbespraakte grijsaard weet het ook niet recht. De spookachtige oude man, die in zijn bed tot het leven teruggekeerd is, zegt: „Billy Stevens.” Een andere oude man, die te voren zijn hoofd bij het vuur verborgen had, roept met schelle stem:

„Charley Walters.”

Iets dat naar belangstelling leek is opgewekt. Ik veronderstel dat Charley Walters eenig conversatietalent bezat.

„Hij is dood,” zei de oude met de schelle stem.

Een andere oude, met het eene oog opgeheven, valt den vorigen spreker in de rede, en zegt:

„Ja! Charley Walters stierf in dit bed, en — en —”

„Billy Stevens,” volhardt de spookachtige oude man.

„Neen, neen! en Johnny Rogers stierf in dat bed, en — en — zij zijn nu allebei dood — en Sam'l Bowyer,” dit schijnt voor hem iets zeer buitengewoons; „hij ging ook heen!”

Hiermede bedaarde hij, en al de oude mannen (er genoeg van hebbende) bedaarden insgelijks, en de spookachtige oude daalt weder in zijn graf, en neemt de schim van Billy Stevens met zich mede.

Toen wij ons omkeerden en de deur wilden uitgaan, stond daar een voorheen onzichtbare, schorre oude man, in een flanellen kleed, alsof hij uit den grond was opgekomen.

„Neem mij niet kwalijk, mijnheer, mag ik zoo vrij zijn een woordje te spreken?”

„Ja wel; wat is er?”

„Ik ben veel gezonder dan voorheen mijnheer; maar wat mij mankeert, om geheel in orde te komen,” terwijl hij zijn hand aan zijn keel houdt, „is een beetje versche lucht, mijnheer. Dat heeft mij altijd zoo goed gedaan, mijnheer. Het geregeld verlof om uit te gaan komt zoo zelden, dat zoo de heeren, aanstaanden Vrijdag, mij verlof zouden willen geven om nu en dan eens naar buiten te gaan wandelen — slechts voor een uur of zoo mijnheer.”

Wien zou het verwonderen, die op deze rijen bedden en ongemakken neerzag, dat het hem goed zou doen eens andere tooneelen te ontmoeten, en zich te overtuigen dat er op aarde nog iets anders was? Wie zou niet nalaten zich te verbazen waarom die oude lieden voortleefden zooals zij deden; welke band hen nog aan het leven hechtte; welke kruimelen van belangstelling of ingenomenheid zij nog van den ledigen levensdich konden oprapen; of Charley Walters hun ooit verteld had van de dagen dat hij in gezelschap leefde met

eenige oude armoedige vrouw die toen nog in haar bloeitijd was, of had Billy Stevens hun gesproken van den tijd toen hij nog woonde in het ver afgelegene vreemde land genaamd 't Huis?

Het overblijfsel van het gebrande kind, dat in een andere kamer zoo geduldig te bed lag, in pluksel gewikkeld, en ons met zijn groote rustige oogen aanstaarde toen wij hem vriendelijk toespraken, zag er uit alsof de kennis dezer dingen, en van alle hartelijke zaken waar men maar aan denken kon, in zijn geest vereenigd waren — als dacht hij, met ons, dat er medegevoel was bij de armenbewaaksters, waardoor zij haar taak met meer minzaamheid schenen te volbrengen dan het ras der gewone verpleegsters in de hospitalen — alsof hij peinsde over de Toekomst van sommige oudere kinderen die om hem heen lagen in dezelfde plaats, en misschien dacht hij, dat, alles wel beschouwd, het maar beter was zoo hij stierf — alsof hij, zonder vrees, bekend was geworden met die menigte voltooide en onvoltooide doodkisten, die daar beneden in het magazijn opgestapeld stonden — en met zijn onbekend vriendje, „den kleinen vondeling”, die zoo rustig en kalm lag op het deksel der kist met een laken gedekt. Evenwel er lag ook een verlangen en een beroep op zijn uitgeteerd gezichtje, alsof hij peinsde over de gebreken en ongepastheden, en inmiddels ter wille van de hulpeloze en bejaarde armen pleitte om wat meer vrijheid — en een beetje meer brood.

PRINS BULL.

(EEN TOOVERGESCHIEDENIS.)

Eens op een tijd, en natuurlijk was het in de gouden eeuw, ik hoop dat gij zult weten wanneer dat was, want ik weet het niet, hoewel ik mijn best gedaan heb om het te onderzoeken, leefde er in een welvarend en vruchtbaar land, een machtige Prins, wiens naam was Bull. Hij had in zijn tijd veel gevochten om allerlei dingen, ook om niets; maar, gaandeweg was hij bedaard geworden, en nu was hij een bezadigde, vreedzame, goedaardige, gezette, eenigszins slaperige Prins.

Deze machtige Prins was gehuwd met een beminlijke Prinses wier naam was Schoone Vrijheid. Zij had hem een groot vermogen aangebracht, en had hem een groot aantal kinderen geschonken, en had die onderricht doen geven in spinnen, landbouwen, de werktuigkunde, de zeevaart, de geneeskunde, de rechtsgeleerdheid, de godgeleerdheid en in alle soorten van bedrijven. De schatkist van Prins Bull was gevuld,

zijn kelders waren vol van de uitgezochtste wijnen uit alle werelddeelen, het rijkste gouden en zilveren vaatwerk dat er ooit gezien was versierde zijn buffetten, zijn zonen waren krachtig, zijn dochters waren schoon, kortom, gij mocht gerust aannemen, dat zoo er ergens op aarde een rijke en gelukkige Prins leefde, dat zijn naam dan voorzeker Prins Bull was.

Wij allen weten echter, dat men niet altijd op den schijn aan kan, dit zij verre; en zoo deze u tot dit besluit geleid had ten aanzien van Prins Bull, dan zou hij u zeer misleid hebben, zooals hij dit mij vaak gedaan heeft.

Deze goede Prins had namelijk twee scherpe doornen in zijn hoofdkussen, twee harde knobbels in zijn kroon, twee zware lasten op zijn gemoed, twee onbeteugelde nachtmerries in zijn slaap, twee rotsen voor zich op zijn weg. Hij kon volstrekt geen bedienden krijgen die hem voldeden, en hij had een tirannieke oude peettante wier naam was Tape.

Zij was een tooveres, die Tape, en was geheel en al schitterend rood. Zij was onuitstaanbaar gemaakt en deftig, en wilde nooit een haar breed afwijken van haar natuurlijke onrechtvaardige manieren. Zij had het echter zeer ver in haar snoode kunst gebracht. Zij kon de snelste zaak ter wereld stuiten, zij kon het sterkste voorwerp in het zwakste, en het nuttigste in het meest nuttelooze veranderen. Om zoo iets ten uitvoer te brengen had zij slechts haar koude hand er op te leggen, en haar eigen naam, Tape, uit te spreken. Dan volgde de uitwerking onmiddellijk.

Aan het Hof van Prins Bull — ik meen niet letterlijk *zijn* hof, omdat hij een zeer voorkomend vorst was en gereedelijk toegaf aan zijn peettante wanneer zij dit altijd voor zijn erfelijke Heeren en Dames bewaarde — in het grondgebied van Prins Bull onder de groote massa der burgers die in de taal van dit wellevende land genoemd werden de Boeven en de Ploerten, waren een aantal zeer vernuftige menschen, die altijd bezig waren met de eene of andere uitvinding, ter bevordering van den voorspoed van 's Prinsen onderdanen, en ter vermeerdering van diens macht. Maar telkens als zij hun modellen aan 's Prinsen goedkeuring onderwierpen, trad zijn peettante nader, legde haar hand daarop, en zei: „Tape.”

Zoo gebeurde het dan, dat zoo eenige bijzonder goede ontdekking gedaan werd, de ontdekker ze placht weg te brengen naar vreemde streken, bij eenig ander vorst, die geen oude peettante had, welke het woord „Tape” uitsprak. Naar mijn bescheiden meening was dit, over het geheel, geen voordeelige staat van zaken voor Prins Bull.

Het ergste van dit alles was, dat na verloop van jaren Prins Bull in zulk een staat van onderwerping was vervallen tegenover zijn onge-

lukkige peettante dat hij nooit een ernstige poging deed om zich aan haar tirannie te onttrekken. Ik zeide dat dit het ergste was, maar hierin heb ik ongelijk, omdat er nog iets ergers uit volgde. De talrijke familie van den Prins ergerde zich zoozeer en waren zoo afkeerig van Tape, dat in plaats van den Prins te helpen om uit de moeielijkheden te geraken waarin dat onaangename schepsel hem gebracht had, zij tot de gevaarlijke gewoonte vervielen zich gebelgd van hem te verwijderen op een koude en onverschillige manier, alsof zij geheel vergeten hadden dat den Prins, hun vader, geen nadeel kon overkomen, zonder dat zij zelve er ook iets van ondervonden.

Zoo stonden de zaken aan het Hof van Prins Bull, toen deze groote vorst het noodig oordeelde ten strijde te trekken tegen Prins Bear. Hij had in den laatsten tijd zeer getwijfeld aan zijn bedienden, die, behalve dat zij vadsig waren, en zich schuldig maakten aan het verrijken hunner bloedverwanten op zijn kosten, ook nog op verregaande wijze over hem den baas speelden, dreigende dat zij zelve hun ontslag zouden nemen zoo men hun op de minste fout zou willen opmerkzaam maken; bewerende dat zij ontzaggelijk veel hadden gewerkt, terwijl zij inderdaad niets hadden uitgevoerd, en de onbeteekenendste redeneeringen hielden die ooit op 's Prinsen naam waren gehouden, en allen te zamen bewezen zij dat zij voor hun taak zeer weinig berekend waren. Ofschoon, het moet gezegd worden, dat sommigen hunner uitmuntende getuigschriften hadden van vorige betrekkingen. Prins Bull dan, riep zijn bedienden bijeen, en zeide tot hen: „Zendt mijn leger uit tegen Prins Bear. Kleedt het, wapent het, voedt het, voorziet het van alle mogelijke benodigdheden, en ik zal betalen! Doet uw plicht mijn dappere troepen,” zei de Prins, „en doet dien goed, en ik zal mijn schatten doen vloeien als water, om de kosten te bestrijden. Wie heeft ooit gehoord dat ik mij beklaagd heb over welbesteed geld?” Hij kon dit met recht zeggen, omdat hij algemeen bekend was als een waarlijk edelmoedige en milde Prins.

Toen de dienaars deze woorden vernamen, zonden zij het leger uit tegen Prins Bear, en zij zetten de regimentskleermakers aan het werk, alsmede de leveranciers van het leger, en de kanongieters, groot en klein, en de buskruitmakers, en de fabrikanten van kanon- en geweerkogels, en schroot; en zij kochten allerlei voorraad en veel schepen op, zonder hun hoofd te breken met den prijs, en schenen het zoo druk te hebben dat de goede Prins zich de handen wreef en (een zijner geliefkoosde uitdrukkingen gebruikende), zeide: „'t is alles in orde!” Maar, terwijl zij zoo bezig waren, kwam 's Prinsen peettante, die bij de dienaren in groot

aanzien was, gedurig naar hen kijken en telkens wanneer zij haar hoofd door de deur stak, zeide zij: „Hoe gaat het, kinderen? Wat hebt ge hier aan de hand?” — „Amptsbezigheden, peettante.” — „Och he!” zei die boosaardige Fee. — „Tape!” En dan ging alles verkeerd, wat het ook was, en de dienaren werden zoo dom en beneveld dat zij meenden wonderen te verrichten.

Dit nu was zeer slecht van die oude boosaardige kwaadstichtster, en zij verdiende geworgd te worden, zelfs, al had zij verder niets gedaan dan dat, maar hierbij bleef het niet, zooals zij zult vernemen. Een groot aantal van 's Prinsen onderdanen, die zeer ingenomen waren met het leger, dat uit zeer dappere mannen bestond, kwamen bijeen en bezorgden allerlei eet- en drinkwaren, ook boeken opdat zij iets te lezen hadden, kleederen, tabak en kaarsen voor hun gebruik, zij deden dat alles in groote pakkisten, spijkerden die dicht en brachten ze aan boord van verscheidene schepen, om te worden vervoerd naar dat dappere leger in het koude en onherbergzame land waar zij Prins Bear bestreden. Toen echter de schepen het anker lichtten, kwam de boosaardige Fee, en zeide: „Hoe gaat het u kinderen? Wat doet gij hier?” — „Wij gaan met al die verkwikkingen naar het leger, peettante.” „O, zoo!” zeide zij. „Ik wensch u goede reis, lievelingen. — Tape!” En van dien tijd af, waren die schepen als betooverd, zij zeilden tegen wind en stroom en tegen alle gezond verstand in, de wereld rond, en indien zij eenige haven aandeden, dan werden zij oogenblikkelijk weggezonden, en konden hun kostbare lading nergens lossen.

Dit was weder zeer slecht gehandeld van de boosaardige oude kwaadstichtster, en zij had verdiend geworgd te worden, als zij maar niets ergers gedaan had; maar, zij deed nog iets ergers, zooals gij zult vernemen. Zij zette zich, namelijk, schrijlings op een officieelen bezemstok, en mompelde als een tooverwoord deze twee machtspreuken: „In dienst van Haar Majesteit,” en „Ik heb de eer te zijn, mijnheer, uw onderdanige dienaar,” en thans daalde zij neder in het koude en onherbergzame oord waar het leger van Prins Bull gekampeerd was om het leger van Prins Bear te bevechten. Aan de zee-kust van dat land, vond zij tal van huizen die daar gezet waren ter woonplaats voor het leger, en een grooten voorraad levensmiddelen en kleedingstukken voor de manschappen: terwijl een groep officieren, die er even rood als de booze oude vrouw uitzagen, daar zaten om toezicht op alles te houden. Toen zei de oude tot een dezer officieren: „Wie zijt gij, mijn waardste, en hoe gaat het u?” — „Ik ben het Departement van den Kwartiermeester Generaal peettante, en ik ben vrij wel.” Toen zeide zij tot een ander: „Wie zijt gij, mijn lieveling, en hoe

vaart *gij*?" — „Ik ben het Commissariaat der Proviandeering, peettante, ik ben zeer wel." Toen zeide zij tot een ander: „Wie zijt *gij*, mijn waardste en hoe gaat het u?" — „Ik ben het hoofd van het Geneeskundig Departement, peettante, en ik ben zeer wel." Toen zeide zij tot eenige heeren die sterk naar lavendel roken, en die zich ver van de overigen verwijderd hielden: „En wie zijt *gij* mijn lieve troetelkinderen, en hoe vaart *gij*?" En zij antwoordden: „Wij behooren tot het Staf-Departement, peettante, en wij bevinden ons zeer wel." — „Ik ben zeer blijde dat ik u allen zie, mijn lieven," zeide de boosaardige oude Fee. — „Tape!" Nauwelijks was dit woord uitgesproken of de huizen, kleederen en voorraad alles vermolmde; en de soldaten die gezond waren, werden ziek; en die ziek waren, stierven ellendig; en het schoone leger van Prins Bull ging te gronde.

Toen de treurige tijding van zijn groot verlies den Prins ter oore kwam, rees er bij hem sterk vermoeden tegen zijn peettante; maar, hij wist dat zijn dienaars met de valsche heks in betrekking moesten hebben gestaan, en haar hebben toegegeven, en daarom besloot hij deze dienaars uit hun ambt te ontzetten. Toen riep hij een Reebok die de gave der spraak bezat, en hij zeide: „Goede Reebok, zeg hen dat zij moeten heengaan." De goede Reebok bracht zijn boodschap over, en hij deed dit zoo geheel als een mensch, dat *gij* verondersteld zoudt hebben dat het een mensch was, en zij werden ontslagen — evenwel niet zonder waarschuwing, want zij hadden tijd genoeg gehad.

En nu komt het zonderlingste gedeelte van de geschiedenis van dien Prins. Toen hij deze dienaars weggezonden had, had hij natuurlijk andere noodig. Hoe groot was echter zijn verbazing toen hij bevond dat in zijn gansche grondgebied, dat niet minder dan zeven en twintig millioen menschen bevatte, alles te zamen niet meer dan vijf en twintig dienaars te vinden waren! Daarbij hadden zij zulk een hoog denkbeeld van zich zelve, dat in plaats van te beraadslagen of zij zich zouden verhuren als dienaars bij Prins Bull, zij de zaken omkeerden, en onverwogen of zij als een groote gunst Prins Bull zouden huren om hun meester te zijn! Terwijl zij onder elkander op hun gemak over dit punt redetwisten, ging de oude roode Fee onophoudelijk op en neer, klopte aan de deuren van twaalf der oudsten van de vijf en twintig, die tevens de oudste inwoners van dat land waren, en wier gezamenlijken leeftijd wel tot duizend opklom, zeggende: „Wilt *gij* Prins Bull huren voor uw meester?" Waarop de een antwoordde: „ik wil wel als mijn buurman wil;" en een ander: „ik doe het niet als mijn overbuur het doet;" en weer een ander: „ik kan het niet doen zoo hij, zij of de anderen het kunnen, willen of moeten doen!" En gedurende dien tijd gingen

de zaken van Prins Bull hoe langer hoe meer achteruit.

Toen ten laatste de verslagenheid van Prins Bull ten top gestegen was, zette hij een nadenkend gelaat, alsof hij een geheel nieuw denkbeeld gekregen had. De snoode oude Fee was terstond aan zijn zijde, en vroeg: „Hoe gaat het u Prins, en waarover peinst *gij*?" — „Ik denk, peettante," zei hij, „dat onder al de zeven en twintig millioen mijner onderdanen die nooit in dienst zijn geweest, er zich verstandige en werkzame menschen bevinden die mij beroemd hebben gemaakt onder mijn vrienden en vijanden." — „Ja, dat is waar!" zei de Fee. — „Zeker is dat waar," zei de Prins: — „En wat zoudt ge dan willen?" zei de Fee. — „Wel," zei hij, „aangezien de gewone oude klasse der dienaars zoo verkeerd doen, zoo moeilijk te krijgen zijn, en zulk een hoogten toon aanslaan, zou ik wel eens kunnen beproeven om van eenige der eerstgenoemden goede dienaars te maken." Nauwelijks waren deze woorden over zijn lippen gekomen, of zij lachte in haar vuistje en antwoordde: „Denkt *gij* dit inderdaad, Prins? — Tape!" Hierop had hij terstond vergeten waaraan hij gedacht had, en riep jammerlijk uit tot de oude dienaars: „O, kom hier en huur uw ouden meester! Ik bid u doe het! Op welke voorwaarden ook!"

En hiermede eindigt, voorshands, de geschiedenis van Prins Bull. Ik wenschte dat ik ze nog wat kon uitspinnen, door te zeggen dat hij naderhand gelukkig leefde, maar ik kan dit met geen goed geweten doen; want, met Tape aan zijn zijde, en zijn vervreemde kinderen, door haar op noodlottige wijze van hem geweerd, geloof ik, om u de waarheid te zeggen, niet aan de mogelijkheid van zulk een einde.

WAT EEN TAFELBORD MIJ VERTELDE.

Ik was afgestapt om te overnachten in een der voornaamste steden van Staffordshire, ik vond dat het alles behalve een levendige stad was. Het is inderdaad zulk een sombere en doodsche stad als men ooit verlangen kan niet te zien. Het schijnt dat de geheele bevolking elkander rendez-vous gegeven heeft in het Spoorweg-Station. De Restauratie-Kamer van genoemd Station is een maalstroom van verkwisting vergeleken met de uitgestorven stads-herberg „de Dodo", in de sombere Hoogstraat.

Waarom Hoogstraat? Waarom niet liever Laagstraat, Platstraat, Doodschestraat, Versletenstraat? Waar zijn de menschen die tot de Hoogstraat behooren? Zijn zij misschien over de landstreek verspreid, om den ongelukkigen reizenden Directeur op te sporen, die verleden

week vertrok van het vervallen kleine Theater in het begin van zijn seizoen (zoals zijn affiches verklaren), en hem berouwvol terug te brengen, aannemende hem te onderhouden, als hij hun maar wat ontspanning bezorgt. Of zijn zij allen, bij hun vaderen vergaderd in de twee oude kerkhoven dicht bij de Hoogstraat — afzondering in deze kerkhoven schijnt niet meer dan een vorm te zijn, wijl er zoo weinig leven buiten hun omtrek is, en geen merkbaar verschil tusschen levend begraven te zijn in de stad, en dood begraven te zijn in de stedelijke begraafplaatsen? Aan de andere zijde vlak tegenover de in het oog springende blanke boogvensters van „de Dodo,” bevinden zich een kleine ijzerwinkel, een kleine kleermakerswinkel (met een modeplaatje in het kleine venster, en een krombeenig kind op den vloer dat er naar kijkt) een horlogemakerswinkel, waar voorzeker, al de klokken en horloges moeten stilstaan, want zij kunnen onmogelijk den moed hebben te gaan, wanneer de stad in 't algemeen, en „de Dodo” in 't bijzonder naar hen ziet. Schim van mejuffrouw Linwood, voorheen van Leicester Square, Londen, gij zijt welkom hier, en uw wijkplaats is geschikt gekozen! Ik zelf was een der laatste bezoekers van dat ontzaggelijk magazijn van het werk uws levens, waar een kluisenaarsachtige oude man en vrouw met plechtige verwondering mijn shilling aannamen, en mij geleidden naar een somber graf van naaldenarbeid die reeds door stof en ouderdom in stukken viel, op het midden van den dag was alles daar in schemering gehuld, daar lieten zij mij, huiverig, angstig, en alleen achter. En nu lees ik uw geëerden naam, in spookachtige letters op al de blinde muren dezer doodsche stad, en ik vind dat uw Laatste Avondmaal, met borduur-wol gewerkt, krachtig tot een onderzoek uitnoodigt!

Waar zijn nu de lieden, die met zooveel geschreeuw worden uitgenoodigd om dezen wolarbeid te bezichtigen? Waar zijn zij? Wie zijn zij? Zij zijn zeker niet het krombeenige kind, dat de modeplaat in het kleermakersvenster bestudeert. Zij zijn niet de twee landlieden, die buiten den zadelmakerswinkel rondsluieren, op het stijve plein waar het Stadhuis staat, als een particulier huis van steen en kalk. Zij zijn niet de waardin van „de Dodo” in de ledige gelagkamer, uit wier oog onrust, en geen welkom sprak, toen ik een diner vroeg. Zij zijn niet de cipiers van de Stadsgevangenis, die in hun uniform voor de gevangendoor staan te kijken, alsof zij den ganschen doorslag der bevolking (zoals mijn Amerikaansche vriend zou zeggen) achter slot hadden, en nu wat konden rusten. Zij zijn niet de twee bestoven molenaars in den witten molen ginds aan de rivier waar het groote waterrad even traag omwentelt, als de eentonige dagen en nachten in deze vergeten plaats.

Wie zijn zij dan toch, want er is niemand anders? Neen; deze getuige zwerft dat er niemand anders is, behalve de bediende in „de Dodo”, die nu de tafel dekt. Ik ben door de straten gegaan, heb de huizen aangestaard, en ben teruggekomen naar het witte boogvenster van „de Dodo”; en de stadsklokken slaan zeven, en de aarzelende echo's schijnen uit te roepen: „Wek ons niet!” en het krombeenige kind is naar huis en naar bed gegaan.

Zoo „de Dodo” ¹⁾ nog maar een gezellige vogel was — zoo hij slechts een flauw begrip van een gemakkelijk nest had — dan zou ik kunnen hopen de uren tusschen nu en den tijd van naar bed gaan door te komen zonder al te groote zwaarmoedigheid. Maar de gewoonten van „de Dodo” zijn geheel anders. Ik krijg hier een ongezellige zitkamer, met een stoel voor elken dag van het jaar, een tafel voor iedere maand, een versleten buffet waarop een eenzame porseleinen vaas in een hoek staat te smachten naar haar reeds lang vertrokken gezellin, en nooit een goed paar kan vormen met den kandelaar in den anderen hoek, al leefde zij ook tot den jongsten dag. „Dodo” heeft niets in de provisiekamer. Op dit oogenblik, bespeur ik de laarzen van hem die terugkomt met tong in een stuk papier; en met dat gedeelte van mijn middagmaal bij zich, bemerkt hij mij aan het venster, waarna hij onmiddellijk pogingen doet om te doen gelooven dat het wat anders is. De „Dodo” is een vijand van de buitenlucht. Wanneer ik naar boven ga naar mijn slaapkamer, komt er een vunzige schoorsteenlucht als slaapsnuif in mijn neus. De losse stukjes vloerkleed worden onder mijn tred verwrongen, en nemen de gedaante aan van wormen. Ik ken den belachelijken man in den spiegel niet — en ik kan hem morgen onmogelijk scheren! De „Dodo” is kleingeestig in zake handdoeken; hij verwacht dat ik mij bij het wasschen zal bedienen van een vrijmetseelaars voorschoot zonder garneersel; wanneer ik om zeep vraag, geeft hij mij iets wits zoo hard als steen, dat niet meer schuim bevat dan het marmere beeldhouwwerk van Lord Elgin. De „Dodo” heeft betere dagen gekend, en bezit in het achterhuis uitgebreide stallingen — thans doodsche, met gras begroeid, met gebroken vensters, en zonder paarden.

Deze treurige vogel kan echter een tong bakken, en dit beteekent veel. Hij kan ook een biefstuk klaarmaken, en dit beteekent nog meer. Ik zou wel eens willen weten waar hij zijn sherry vandaan heeft! Indien ik mijn pint wijn eens ter onderzoeking, naar een beroemd scheikundige zond, waaruit zouden dan de bestanddeelen

¹⁾ Dodo of Dronte. Struiskasuaris of Basterdstruis zwaarlijvige vogel van de grootte eener zwaan, op Mauritius en Bourbon. VERT.

blijken te bestaan? Het smaakt naar peper, suiker, bittere amandelen, azijn, den een of anderen flauwen drank en een weinigje brandewijn. Zou die wijn een Spaanschen banneling aan zijn geboorteland herinneren? Ik geloof het niet. Indien er, behalve op de kerkhoven, nog eenige menschen in de stad zijn, en zoo een gezelschap hunner ooit in deze eenzaamheid van „den Dodo” komt dineeren, met een flesch wijn per persoon, dan zal de geneesheer den volgenden dag goede zaken doen!

Waar was de bediende geboren? Hoe kwam Hij hier? Heeft hij eenige hoop hier vandaan te komen? Ontvangt hij ooit een brief, gaat hij per spoortrein, of ziet hij ooit iets anders dan „den Dodo”? Misschien heeft hij de borduur-wol gezien. Hij schijnt onder een stille smart gedrukt, en dat zal het zijn. Hij ruimt de tafel af; trekt voor het groote boogvenster de vuile gordijnen dicht, welke zoo onwillig zijn elkander te naderen, dat zij samen vastgespeld moeten worden; hij laat mij bij het vuur met mijn karaf, en een klein dun trechtervormig wijnglas, daarbij een schaal bleeke beschuitjes — dit was al genoeg om een mensch wanhopig te maken.

Geen enkel boek, of nieuwsblad! De Arabische Nachtvertellingen heb ik in den Spoorwegwaggon laten liggen, en heb niets te lezen dan Bradshaw, en „die wegwijzer liegt”. Daar ik mij herinner wat gevangenen en schipbreukelingen dikwijls gedaan hebben om hun geest in de eenzaamheid bezig te houden, zoo herhaal ik de tafel van vermenigvuldiging, de stuivers- en shillingstafel: welke al de tafels zijn die ik toevallig ken. Als ik eens wat ging schrijven? „De Dodo” houdt er geen andere, dan stalen pennen op na; en daarmede steek ik altijd door het papier, en kan ze tot niets anders gebruiken.

Wat moet ik uitvoeren? al kon ik zelfs het krombeenige kind doen opkloppen en hierheen brengen, dan kon ik hem toch niet anders dan sherry aanbieden, en dat zou zijn dood zijn. Hij zou er niet meer van opkomen, zoo hij er zijn mond aanzette. Ik kan niet naar bed gaan, omdat ik een doodelijken haat voor mijn slaapkamer heb opgevat; en ik kan niet heengaan, omdat er vóór morgen geen trein naar de plaats mijner bestemming gaat. De beschuitjes verbranden is slechts een voorbijgaande vreugde; toch is het een tijdelijke verademing, en daar gaan ze dan in het vuur! Zal ik de schaal verbrijzelen? Laat mij eerst aan den buitenkant zien, wie de maker is. Copeland.

Copeland! Wacht een oogenblik. Was het gisteren dat ik Copeland's fabrieken bezocht, en zag hoe zij daar borden maakten? In de verstrooijing van de reis weet ik niet of het gisteren was of gisteren voor een maand; maar ik meen dat het gisteren was. Ik doe

een beroep op de schaal. De schaal zegt, het was bepaald gisteren. Ik vind dat het bord, terwijl ik het zoo bekijk, voor mij een makker wordt.

„Herinnert gij u niet (zegt het bord) hoe ge gisterenmorgen weg stoomdet, bij helderen zonneshijn en Oostenwind, langs de vallei van de schuimende Trent? Herinnert gij u niet hoeveel ovens gij voorbij vloogt, die er uitzagen als de koppen van reusachtige tabakspijpen, kort aan den steel afgebroken en onderst boven gekeerd? En de vuren — en de rook — en de paden gemaakt van stukken aarde-werk alsof al de schalen en borden in de beschaaftde wereld gemacadamiseerd waren, opzettelijk om de paarden kreupel te maken? Natuurlijk herinner ik mij dat!

En herinnert ge u niet, (zegt het bord) hoe gij afstaptet te Stoke — een schilderachtige menigte huizen, ovens, rook, werven, kanalen en rivier, alles liggend (zooals het geschiktst was) in een kom, — en hoe, na langs de kanten van die kom te zijn opgeklimmen om een vergezicht te hebben, gij weder naar beneden roldet en rechtstreeks voortgingt naar het huis van mijn vader, Copeland, vanwaar mijn familie, groot en klein, rijk en arm, uit hun kinderkamer en opleidingsplaats die wel veertien morgen gronds beslaat, over de wereld wordt verspreid? En herinnert gij u niet dat wij ontstaan uit: — hoopen kleigrond, gedeeltelijk bereid en schoongemaakt in Devonshire en Dorsetshire, vanwaar gezegde klei voornamelijk komt — en heuvels van keisteenen, zonder welke wij het heldere geluid zouden missen, en nooit muzikaal zouden zijn? En wat den keisteen betreft, herinnert gij u niet dat die het eerst in ovens gebrand en dan gelegd wordt onder de vier ijzeren pooten van een demonischen slaaf, die daarop hevig begint te stampen, en met zijn vier ijzeren pooten zoo waanzinnig doorstampt, dat zoo hij er zich toe zet, hij al de keisteenen van het eiland Thanet tot poeder zou kunnen vergruizelen, zonder op te houden? En wat de klei betreft, herinnert gij u niet hoe die in molens bewerkt en gesneden wordt, door tal van messen, tot dat zij geklonterd en kleverig is, maar tevens stevig — en uit die machine geperst wordt door een vierkanten trog, waarvan zij den vorm aanneemt — daarna in vierkante klompen gesneden en in een kuip geworpen, daar met water vermengd, en door schepraders tot een zachte massa geslagen — vervolgens vloeit alles naar een loods van ruwe balken en latten met wit bespat, — onder toezicht van Grindoff den molenaar in zijn werpkak, geheel met witte vlekken bezaaid, — de plaats waar die massa doorgaat is voorzien van een aantal door machines bewogen zeven — alle met wit bespat, en wier fijnheid trapswijze toeneemt (enkele zijn

zoo fijn, dat driehonderd zijden draden elkander op een vierkanten duim der oppervlakte doorkruisen), en alle in hevigen staat van koortsachtige beweging, met klapperende tanden en steeds huiverende lichamen? En om tot de keisteenen terug te keeren, worden zij niet fijn gemaakt en vermurwd en doorengemengd evenals de lorren in een papiermolen, totdat alles een pap is geworden zoo fijn dat het geen enkele atoom „grind” meer bevat, zelfs niet voor den fijnsten smaak? En na dat alles, worden dan de steen en de klei niet dooreen gemengd in verhouding van vijf deelen klei tegen één deel steen, en wordt dit mengsel — bekend onder den naam van „pottenbakkersdeeg” — niet in langwerpige troggen gestort, waar het overtollige vocht verdampen kan; en wordt het ten slotte niet dooreengeslagen, gestooten en gekneed als boter, totdat het in een schoon grijs deeg overgaat, geschikt voor het gebruik van den pottenbakker?

Ten aanzien van den pottenbakker, algemeen zoo genoemd (zegt het bord), zult gij toch niet vergeten hebben dat een werkman, Draaier genaamd, eigenlijk de man is onder wiens hand dit grijze deeg de vormen aanneemt van het huishoudelijk vaatwerk, en dat zoo snel dat het oog het nauwelijks volgen kan? Gij kunt hem u zeker wel voor den geest brengen, als hij daar zoo, naast zijn vrouw, aan zijn pottenbakkerswiel zit — een schijf van de grootte van een tafelbord, die op een spil ronddraait snel of langzaam zooals hij goedvindt — die u, zoo voor de grap in eens een onthijstsel voor een ongehuwd persoon vervaardigde? Gij herinnert u toch hoe hij het benodigde deeg opnam, en het op zijn wiel werpende, in een oogenblik daaruit een theekop vervaardigde — dan wat meer klei opnam, en een schotel maakte — een grootere hoeveelheid, en daaruit een trekpot draaide — in een oogwenk uit een kleiner hompje den deksel voor de trekpot zoo maar op het oog maakte, die nauwkeurig paste — wreef een stuk van middelbare grootte een paar seconden, brak het, draaide het even om aan den rand, en maakte een melkkan — lachte, en draaide een spoelkom — kuchte, en bezorgde daarna de suikerpot? Ook hebt gij, denk ik, de nieuwere manier om verschillende artikelen, vooral kommen, te maken niet vergeten, volgens welke verbetering een vorm ronddraait, in plaats van een schijf? Want gij moet u herinneren (zegt het bord) hoe gij den vorm van een kleine kom zaagt rondwentelen, en hoe een werkman een handvol deeg daarop zacht maakte en drukte, en hoe met een instrument genaamd profiel (een stuk hout in den vorm van den bodem eener kom) hij handig den ring uitsneed die de bazis van zulk een kom uitmaakt, en toen de kom, die veel had van een nachtmuts van deeg van de draai-

bank nam, om ze te drogen, en daarna (in wat men den eersten toestand noemt) gebracht te worden op een tweeden draaibank, om daar te worden voltooid en gebruineerd met iets dat men een bruineerstaal noemt? En wat het vormen over het algemeen betreft (zegt het bord), het kan voor mij nuttig zijn u te herinneren, dat alle artikelen van versiering, en alle niet cirkelvormige artikelen, in vormen worden gemaakt. Want gij moet u herinneren hoe gij de groente-schalen, bij voorbeeld, in vormen hebt zien maken; en hoe de oortjes van theekopjes, en de tuiten der trekpotten, en de voet der terrines, en zoo meer, alle in kleine afzonderlijke vormen worden gemaakt, en dan elk in 't bijzonder worden vastgehecht, aan het voorwerp waarvan zij een deel moeten uitmaken, met een stof „metaalslak” genoemd, zoo snel als ge het u denken kunt. Verder vernaamt gij — zooals ge weet — bij datzelfde bezoek, hoe het schoone beeldhouwwerk op de nieuwestof, Parisch marmer genaamd, in vormen vervaardigd wordt, hoe, in die stof, fijngemalen beenderen van dieren opgenomen zijn, omdat de phosphorzure kalk die in beenderen aanwezig is de stof doorschijnend maakt; hoe elk voorwerp, alvorens in het vuur te gaan, een vierde grooter wordt gevormd, dan het zijn moet wanneer het er uit komt, omdat het door de groote hitte in die verhouding krimpt, dat wanneer een voorwerp ongeëvenredigd inkrimpt, het bedorven is — daar het dan als een misgeboorte uit den oven komt; een groot hoofd met een klein lichaam, of een klein hoofd en een groot lichaam, of een Quasimodo met lange armen en korte beenen, of een juffrouw Biffin wier armen noch beenen de vermelding waardig zijn.

En wat de ovens betreft, waarin de verhitting geschiedt, en waarin eenige der meer kostbare artikelen herhaaldelijk gebrand worden, in verschillende trappen van hun voortschrijden tot volmaking, — wat de ovens betreft (zegt het bord, warm wordende bij de herinnering), zoo gij u *die* niet herinnert met ijselijk veel belangstelling, waarvoor zijt ge dan ooit naar Copeland gegaan? Waar gij binnen een dier omgekeerde koppen van een Voor-Adamitische tabakspijp stond, opziende door de open top ver in de blauwe lucht daarboven, alsof ge opzaagt uit een put, diep onder den bodem van het Pantheon in Rome, hadt ge toen het minste denkbeeld van de plaats waar ge waart? En toen ge u in dit koepelvormige hol, omgeven vondt, — door talloze kolommen van onaardsche bouwde, die niets onderschraagden, en bijeengedrukt waren alsof een Voor-Adamitische Simson een groote Zaal in zijn armen genomen, en die tot de kleinst mogelijke ruimte had samengedrukt, hadt gij toen het minste denkbeeld wat die waren? Neen (zegt het bord), natuurlijk niet! En wanneer gij bevondt dat elk

dier pilaren een stapel was van kunstig gemaakt vaatwerk van ruwe klei — Vormen genaamd — die, afzonderlijk beschouwd, er uit zien als pasteien voor de tafel van den Reus Blunderbore, en nu alle gevuld met verschillende artikelen van vaatwerk, zoo gerangschikt dat de bodem van elk vat tot deksel diende van

gekoeld — en gevuld — en geledigd — en opgemetseld — en weer opengebroken — menschelijk gesproken, een eeuwigdurende beweging? Zeker hebt ge u verwonderd! En zoo ge in een dezer bijna gevulde ovens staat, en een kraai vrij voorbij de opening aan den top ziet schieten, en verneemt dat het vuur lang-

»HIJ NAM HAAR IN ZIJN ARMEN EN VERTELDE HAAR DAT HET VERBEELDING WAS.» (Blz. 317).

dat wat er onder stond, de oven werd dan snel daarmede gevuld, laag op laag, totdat de laatste werkman ternauwernood plaats had om er uit te kruipen, voordat de opening in den muur gesloten, en het vuur langzamerhand ontstoken werd; stondt gij niet verbaasd bij de gedachte dat het gansche jaar door deze vertrekken verhit worden, gloeiend heet — en weer af-

zamerhand feller wordt, en dan weer evenzoo afkoelt gedurende een tijdruimte van veertig tot zestig uren, drukt u dan niet de herinnering aan de dagen toen menschelijke stof verbrand werd? Ja, dat geloof ik wel! Ik vermoed dat ge in uw verbeelding een vurigen nevel ziet en een afnemende ademhaling, en een toenemende hitte, en een angstig gebed; en een zwarte ge-

daante die zich tusschen u en den hemel plaatste (zooals gedaanten in het zwart doorgaans doen), en nederwaarts blik, alvorens het te heet wordt om te zien, naar den Ketter in zijn stichtelijken doodsstrijd. — Ik zeg, dat ik vermoed (zegt het bord) dat zulk een voorstelling zeer levendig bij u moet zijn opgekomen, toen gij naar buiten gingt in de vrije lucht, en God zegendet voor den schoonen lentedag en de veranderde tijden!

Na dat alles, behoef ik u niet te herinneren wat een verlichting het was om te zien hoe eenvoudig de bewerking was der versiering van dit „eerste baksel” (zooals het na de bakking genoemd wordt) met bruine kringen en blauwe boomen — waardoor het in gewoon aardewerk verandert, dat naar Afrika wordt uitgevoerd, en ook in hutten bij ons wordt gebruikt. Want (zegt het bord) ik ben ten volle overtuigd dat ge nog wel weet, hoe die bijzondere kruiken en drinkkannen nog eens op een draaibank gezet en in beweging gebracht werden; en hoe een man bezig was de bruine verf (die een sterke natuurverwantschap heeft met de stof in dien toestand) uit een blaaspijp daarop te blazen, terwijl zij rondraaiden; en hoe zijn dochter, met een gewone kwast, op de juiste plaats vlekken blauw wierp, en hoe zij, door ze op en neder te wenden, er ruwe figuren mede beschreef van boomen en zoo voort.

En hebt gij niet gezien (zegt het bord) dat op mijn eigen broeder die wonderlijke blauwe wilg geplant werd, met knoestigen stam, en gebladerte van blauwe struisvederen, dat onze familie den titel van „Wilgen-patroon” gegeven heeft? En hebt gij ook niet opgemerkt, dat gelijktijdig op hem werd overgebracht, die blauwe brug welke niets overspant, die uit de wortels van den wilg opgroeit; en de drie blauwe Chinezen die er overgaan naar een blauwen tempel, uit het dak waarvan, een mooie blauwe struik ontspruit, en een blauwe boot die boven dat alles heenzeilt, de mast van welke door de grondvesten eener blauwe villa heenbreekt, die hemelhoog opgehangen is, en nog hooger een stuk blauwe rots, en daarboven een paar trekkebekkende blauwe vogels — met het overige van dat bekoorlijke blauwe landschap dat, sedert de dagen der platte borden, millioenen van onze familie versierd heeft, uit eerbied voor onze voorvaders van het Hemelsche Rijk, en in spijt van elke bekende wet van het perspectief? Hebt gij de koperen plaat niet onderzocht waarop mijn patroon diep ingesneden was? Hebt gij een indruk er van niet opgemerkt in kobalt-kleur aan een cilindervormige pers, op een blad dun papier, dat uit een bad van zeepwater stroomde? Werd de papier-indruk niet keurig uitgespreid, door een juffrouw met fijne vingers (gij weet dat gij haar bewonderdet!) over de oppervlakte der plaat, en

de keerzijde van het papier hard gewreven — met een lange stevige rol flanel, opgebonden als een schijf gedroogd rundvleesch — zonder het papier te kreukelen; hoe nat het ook was? Werd toen (zei het bord), het papier niet weg gewasschen met een spons, en verscheen er toen niet op het bord, *dit* zelfde stuk van blauwe sapverf dat gij nu aanschouwt? Het was niet te ontkennen!” Ik had dat alles gezien — en meer. Men had mij, op Copeland's fabriek, patronen van schoone schetsen getoond, met onberispelijk perspectief, die den ouden wilg uit de gunst van het publiek hebben verbannen; en die, daar ze even goedkoop zijn, een goed, gezond en natuurlijk kunstgevoel in de nederigste huishouding hebben ingevoerd. Wanneer mijnheer en mevrouw Sprat hun materieelen smaak bevredigd hebben door die gelijke verdeling van vet en mager die hun h u i s h o u d e n onsterfelijk heeft gemaakt; en, volgens de bevallige overlevering, „hun borden schoon gelikt hebben”, dan kunnen zij — dank onze hedendaagsche kunstenaars in aardewerk — hun geestelijken smaak vergasten op uitstekende teekeningen van natuurlijke voorwerpen.

Deze overdenking spoort mij aan om mijn aandacht van het blauwe bord over te brengen naar de verlaten maar netjes beschilderde vaas op het buffet. En voorzeker (zegt het bord) gij hebt niet vergeten hoe de omtrekken van zulke groepen bloemen, als gij daar ziet, gedrukt worden, evenals ik gedrukt werd, en daarna door vrouwen en meisjes beschaduwd en ingevuld worden met metaalkleuren? Wat de aristocratie onzer orde betreft, van fijner leem gemaakt — porseleinen pairs en pairsvrouwen; — de tegels, en paneelen, tafelbladen, en vazen; de eindeloze adel en ridderschap van het dessert, ontbijt en theeserviezen; de rijkversierde reukfleschjes, de scharlaken en gouden schoteltjes, gij zaagt dat ze door kunstenaars beschilderd worden, met metallieke kleuren die er met kemelsharen penseelen worden opgebracht, en naderhand er ingebrand.

En van inbranden gesproken (zegt het bord), vindt gij niet dat elk voorwerp, van het wilgen patroon af tot het landschap naar Turner — op het eerste baksel van klei of porselein gevormd zijnde — moet worden verglaasd? Natuurlijk hebt gij het glazuur gezien — uit verscheidene glasstoffen samengesteld — dat over elk voorwerp wordt heengebracht; en zeker hebt gij ook opgemerkt hoe elk stuk, volgens het afzonderlijk stelsel in vormen eng wordt opgesloten, krachtig in bedwang gehouden door fijngepunte aarden staafjes tusschen de voorwerpen geplaatst, ten einde de geringste aanraking te voorkomen. In mijn tijd — en ik geloof dat het nog zoo is — moesten wij veertien uren in het vuur blijven om het glazuur te bevestigen, en te maken dat het gelijkelijk over ons heen „liep”,

en zoo doende een goed glinsterende en onkratsbare oppervlakte op ons te leggen. Ongetwijfeld hebt gij die soort glazuur opgemerkt, welke in de betere soorten gebrand wordt voor zij gedrukt worden. Op deze zaagt gij de fijnste staalgravures overgebracht, om daarop bevestigd te worden door een latere verglazing — hebt gij dat alles niet gezien? Dat moet gij voorzeker gezien hebben!

Ik had het ook inderdaad gezien. Ik had alles wat het bord mij vertelde gezien en genoten, en had met bewondering aanschouwd hoe de omwentelende beweging, die onze aardbol in het stelsel op zijn plaats houdt met al zijn bedrijvige vormen, die zich daarop bewegen, in den ontwikkelingsgang noodzakelijk was, en alleen in het vuur kon opgeheven worden. Aldus luisterende naar de herinneringen van het tafelbord, en daarover nadenkende, bracht ik toch den avond door, en ging naar bed. Ik sliep uitstekend den ganschen nacht door — dat ik ongetwijfeld ook aan het bord verschuldigd was — en ik verliet 's morgens den eenzamen „Dodo”, geheel met hem verzoend, vóór het krombeenige kind nog op was.

ONZE ACHTINGSWAARDIGE VRIEND.

Wij zijn zeer verheugd dat hij er in gekomen is! Onze achtbare vriend is zegepralend teruggekeerd om bij de aanstaande vergadering van het Parlement zitting te nemen. Hij is de achtbare vertegenwoordiger van Woordenrijkheid — de plaats die in Engeland het best vertegenwoordigd wordt.

Onze achtbare vriend heeft aan de Kiezers een adres van gelukwensching uitgevaardigd, dat wel dat edele kiescollege waardig is, en een zeer aardig gesteld stuk kan genoemd worden. Door hem te kiezen, zegt hij, hebben zij zich met roem bedekt, en Engeland is zich zelf trouw geweest. (In zijn voorloopig adres had hij opgemerkt, in een dichterlijke aanhaling van groote zeldzaamheid, niets dat ons ooit verstrekt tot rouw, zoo Engeland aan zich zelf bleef trouw.)

In hetzelfde stuk doet onze achtbare vriend ook een voorspelling, namelijk dat de zwakke gunstelingen eener partij nooit meer hunne hoofden zullen opsteken; en dat de vinger der verachting hen nog eeuwenlang in hun gedrukten toestand zal aanwijzen. Verder, dat de huurlingen die het heilige bolwerk onzer nationaliteit zouden willen verwoesten den naam van Engelschman onwaardig zijn; en dat zoolang de zee rondom dit door den Oceaan omgorde eiland golft, zijn motto steeds zal zijn: Geen

Overgave. Eenige onhandelbare personen van minne beginselen, van hoegenaamd geen verstand, hebben getwijfeld of iemand wel wist wie de bedoelde gunstelingen zijn, of welke de partij is, of wie de huurlingen zijn, en het heilige bolwerk, of wat dat is hetwelk nooit moet worden overgegeven, en zoo niet, waarom dan niet? Maar, onze achtbare vriend, het lid van Woordenrijkheid weet daar alles van.

Onze achtswaardige vriend heeft in verscheidene Parlementen zitting gehad, en schepels van stemmen uitgebracht. Hij is een man die in zake van stem uit te brengen zoo diep denkt, dat gij nooit weet wat hij meent. Wanneer hij voor zuiver wit schijnt te stemmen, kan het gebeuren dat hij werkelijk stemt voor gitzwart. Wanneer hij *Ja* zegt, dan is het waarschijnlijk — of meer dan waarschijnlijk dat hij *Nee* n meent. Dit is het staatsbeleid van onzen achtbaren vriend. Hierin verschilt hij van zuiver onparlementaire mannen. *Gij* wist misschien niet wat hij toen meende, of wat hij nu meent; maar, onze achtbare vriend weet, en wist van den beginne af, zoowel wat hij toen meende, als wat hij nu meent; en wanneer hij zeide dat hij het toen niet meende, dan zei hij werkelijk dat hij het nu meent. En wanneer gij beweert dat gij destijds, en thans nog niet weet, wat hij toen meende, of thans meent, dan zal onze achtbare vriend gaarne van u een uitvoerige verklaring ontvangen, of gij van zins zijt om de heilige bolwerken onzer nationaliteit te verwoesten.

Onze achtbare vriend, het lid van Woordenrijkheid, heeft deze uitstekende eigenschap, dat hij altijd iets meent, en altijd dezelfde zaak meent. Toen hij naar het Lager Huis kwam, en zich, met droevig gelaat, op zijn plaats beroemde, als een individueel lid der vergaderde Gemeenten van dit groote en gelukkige land, dat hij zijn hand op zijn hart kon leggen, en plechtig verklaren dat geen enkele overweging ter wereld hem kon nopen om, op welken tijd of onder welke omstandigheden ook, zoo ver noodwaarts te gaan als Berwick aan de Tweed; en toen hij desniettemin, het volgende jaar, toch naar Berwick aan de Tweed ging, en zelfs verder tot Edinburg; dat hij slechts één enkele meening had, één en overdeelbaar. En de Hemel verhoede (zegt onze achtbare vriend) dat hij een ander bewijs zou verspillen tegen den man, die beweert dat hij het niet kan verstaan! „Ik ben ij d niet, mijne heeren,” zei onze achtbare vriend, met verontwaardigde stemverheffing en te midden van luide toejuiching, bij zulk een openbare gelegenheid; „Ik ben ij d niet, mijne heeren, dit verklaar ik hier, de gevoelens van den man wiens geest zoo gestemd is dat hij zulke taal kan voeren tegen mij, en toch zijn hoofd rustig

kan neerleggen, met de bewering dat hij is een inboorling van dat land, waarvan men zegt dat,

De weg daarheen is 't golvend nat.
Het huis een dobberend schip!"

(stormachtige bijval, en verwijdering van dien man.)

Toen onze achtbare vriend zijn inleidende rede had uitgesproken tot de kiesvereëning van Woordenrijkheid bij gelegenheid van een bijzonder roemrijke overwinning, veronderstelden eenige zijner vijanden, dat zelfs hij, in een moeilijken toestand zou worden geplaatst, bij de volgende betrekkelijk onbeduidende samenloop van omstandigheden. Het twaalftal edellieden en heeren die onzen achtbaren vriend steunden waren opgekomen opzettelijk om iets te doen. Vier van hen zeiden op de bepaalde plaats, dat zij niet voornemens waren dat te doen, en nooit van zins waren geweest dat te doen; een ander viertal van het dozijn zeide, op een andere plaats, dat zij wel voornemens waren dat te doen, en altijd voornemens geweest waren het te doen; twee van de vier overigen zeiden op twee andere plaatsen, dat zij de helft van die zaak zouden doen (maar verschilden ten aanzien van welke helft), en zij zouden een menigte namelooze wonderen doen in plaats van de andere helft; en een van de twee overigen verklaarde dat de zaak zelf dood en begraven was, terwijl de andere even dapper verklaarde dat zij springlevendig was. Het werd aangenomen dat de parlementaire geest van onzen achtbaren vriend wel in staat zou zijn zulke kleine tegenstrijdigheden als deze was in orde te brengen; maar er bleef nog deze moeilijkheid over dat elk der twaalf, geheel verschillende verklaringen aflegde op verschillende plaatsen, en dat alle twaalf elke zaak zichtbaar en onzichtbaar, heilig en onheilig noemden, en toch getuigden dat zij een volkomen ondoordringbare drom van eenstemmigheid uitmaakten. Dit zou, naar men vermoedde, een struikelblok zijn voor onzen achtbaren vriend.

De moeilijkheid kwam voor onzen achtbaren vriend op de volgende wijze. Hij ging naar Woordenrijkheid om zijn vrije onafhankelijke kiezers te ontmoeten en een verslag te geven (zooals hij hen in de plaatselijke nieuwsbladen mededeelde) van de volmacht die zij in zijn handen hadden toevertrouwd — die volmacht waarvan het bezit een der schoonste voorrechten van een Engelschman was, — die volmacht waarvan het behoud het heerlijkste voorrecht was van een Engelschman. Als een bewijs van de groote algemeene belangstelling in den strijd moge vermeld worden dat een Waanzinnige naar Woordenrijkheid ging met eenige duizende

ponden aan goud bij zich, besloten om alles weg te geven — hetwelk hij ook deed, en dat alle herbergiers hun huizen openden voor niets. Evenzeer gingen verscheidene voorvechters, en een vaderlandslievende groep inbrekers (voor de grap met zwembuizen voorzien en zeer beschonken) op eigen kosten naar het tooneel van den strijd; deze kinderen der natuur hadden een warme belangstelling voor onzen achtbaren vriend opgevat, en toonden dit, op hun ongekunstelde wijze, door de kiezers van de tegenovergestelde richting neer te slaan.

Toen onze achtbare vriend in tegenwoordigheid zijner kiezers gekomen was, en met veel liefelijkheid had verklaard dat hij uitermate verheugd was zijn goeden vriend Tipkisson daar, in zijn werkpak, te zien — zijn goede Tipkisson een vanouds gevestigde zadelmaker die hem altijd tegenwerkt, en tegen wien hij een doodelijken haat koestert — hield voor hen een bezielende, opgewonden soort van toespraak, waarin hij hen aantoonde hoe het twaalftal edellieden en heeren (binnen tien dagen na hun optreden) een hoogst weldadigen invloed hadden uitgeoefend op den geheelen financiëelen toestand van Europa, hoe zij den staat der in- en uitvoeren over het loopende half jaar hadden veranderd, den afvoer van goud hadden belet, de zaak in orde gebracht omtrent den overvloed van ruwe stof en alle soorten van evenwicht hadden hersteld waarmede de opgeheven edellieden en heeren den duivel hadden gespeeld — en dat alles met tarwe tegen zooveel per kwart, goud tegen zooveel per ons, en het disconto der Engelsche bank tegen zooveel percent op goede wissels! Men zou, merkte hij op in een slotrede van groote kracht, hem kunnen vragen wat zijn grondbeginselen waren? Zijn grondbeginselen waren wat zij altijd geweest zijn. Zijn grondbeginselen waren geschreven in de houdingen van den leeuw en den eenhoorn; zij waren onuitwischaar gegrift op het koninklijk schild hetwelk door deze groote dieren geschraagd wordt. Zijn grondbeginselen waren, Groot-Brittannië en den drietand van zijn zeekoning! Zijn grondbeginselen waren, voorspoed van handel naast volkomen tevredenheid van den landbouw; maar hierbij zou hij nooit blijven stilstaan. Zijn grondbeginselen waren deze, — met bijvoeging van zijn vlag aan den mast gespijkerd, het hart van iedereen op de rechte plaats, ieders oog geopend, ieders hand gereed, ieders gemoed op zijn hoede. Dit waren zijn grondbeginselen gezamenlijk met een algemeene herziening van zeker iets — algemeen gesproken — en een mogelijke regeling van iets anders, dat niet uitvoerig behoefde vermeld te worden. Zijn grondbeginselen, in een woord, waren Haarden en Altaren, Werk en Kapitaal, Kroon en Schepster. En wanneer nu, zijn goede vriend Tipkisson nog verdere verklaringen van hem eischte, dan

was hij (onze achtbare vriend) volkomen bereid die te geven.

Tipkisson, die gedurende dien tijd onder de menigte had gestaan, met zijn armen over elkander geslagen en zijn oogen met gespannen aandacht op onzen achtbaren vriend gevestigd; Tipkisson, die gedurende de toespraak van onzen achtbaren vriend, geen spier van zijn gelaat bewogen, maar daar gestaan had zonder dat deze stroom van welsprekendheid de minste uitwerking op hem teweegbracht: een voorwerp van verachting en smaad voor de menschen (natuurlijk meenen wij daarmede, voor de ondersteuners van onzen achtbaren vriend); Tipkisson zeide nu dat hij een eenvoudig man was (kreten van: „Dat zijt ge inderdaad!”) en wat hij wenschte te weten was, waartoe onze achtbare vriend en het dozijn edellieden en heeren eigenlijk wilden komen?

Onze achtbare vriend antwoordde oogenblikkelijk: „Tot het onbegrensd verschiet.”

De geheele vergadering meende, dat deze gelukkige verklaring van de staatkundige inzichten van onzen achtbaren vriend, de zaak van Tipkisson in eens zou hebben onderdrukt en hem met schande zou hebben bedekt; maar deze onverzoenlijke persoon nam niet de minste notitie van de verwenschingen die van alle zijden tegen hem werden uitgebraakt (waardoor wij natuurlijk meenen van de zijde van onzen achtbaren vriend) bleef onwankelbaar bij zijn stuk, en antwoordde hardnekkig dat zoo onze achtbare vriend dat meende, hij wel eens wenschte te weten wat *dat* beteekende?

Het was in de wederlegging van dezen berispelijken en ongepasten tegenstand, dat onze achtbare vriend zijn uitstekende eigenschappen aan den dag legde voor de vertegenwoordiging van Woordenrijkheid. Zijn warmste ondersteuners, en die welke het best met zijn bevelhebberschap bekend waren, veronderstelden dat het oogenblik gekomen was dat hij zich zou terugtrekken op de heilige bolwerken onzer nationaliteit. Volstrekt niet. Hij antwoordde aldus: „Mijn goede vriend Tipkisson, mijne heeren, wenschte te weten wat ik meen wanneer hij mij vraagt waar wij naar toe willen, en wanneer ik oprechtelijk zeg naar het onbegrensd verschiet. Dan wensch hij (zoo ik hem goed begrijp) te weten wat ik meen?” „Ja dat wenschte ik te weten!” zegt Tipkisson, te midden van geroep „Schaam u!” en „Weg met hem!” „Mijne heeren?” zegt onze achtbare vriend, „ik zal mijn goeden Tipkisson tevreden stellen door hem te zeggen, zoowel wat ik meen als wat ik niet meen. (Gejuich en geroep van: „Geef hem wat hij verdient!”) Hem zij dan kennelijk zoowel als allen die het aangaat, dat ik meen altaren, haarden, en huisgezinnen, en dat ik niet meen moskeeën en Mahomedanisme!” De uitwerking van dezen grooten stoot was ontzettend. Tipkisson (die Doopsgezind

is) werd uitgejouwd en weggedrongen, en is sedert altijd beschouwd geworden als een Turksch Renegaat die over een pelgrimstocht naar Mekka peinst. Hij was niet de eenige die uit het veld geslagen werd. De aanval, op hem gericht, werd als door tooverkracht op den tegenstander van onzen achtbaren vriend overgebracht, die in een menigte plakaten werd voorgesteld als iemand die vast aan Mahomet geloofde; en de mannen van Woordenrijkheid werden genoodzaakt te kiezen tusschen onzen achtbaren vriend met den Bijbel, en den tegenstander van onzen achtbaren vriend met den Koran. Zij beslisten ten voordeele van onzen achtbaren vriend, en schaarden zich om het onbegrensd verschiet.

Onzen achtbaren vriend komt de eer toe, van, met veel schijn van recht, het eerst heilige zaken te hebben gebruikt in kiesmanoeuvres. Wat daarvan ook moge zijn, het schoone voorbeeld werd ongetwijfeld gegeven in een verkiezing van Woordenrijkheid: en het is zeker dat onze achtbare vriend (die in zijn jeugd een volgeling was van Brahma, en een Boeddhist toen wij een paar jaar geleden de eer hadden met hem te reizen) in het publiek meer ongerustheid aan den dag legt dan de geheele vergadering der Bisschoppen, betreffende godgeleerde en godverheerlijkende meeningen van ieder man, vrouw en kind in het Vereenigd Koninkrijk.

Wij zijn begonnen te zeggen, dat onze achtbare vriend er weder ingekomen is bij de laatste verkiezing, daarmede willen wij dan ook besluiten. Onze achtbare vriend kan niet te dikwijls voor Woordenrijkheid optreden. Het is een goed teeken; het is een groot voorbeeld. Het is aan mannen als onzen achtbaren vriend, en aan twistgedingen als die welke hij er zoo glansrijk heeft afgebracht, dat wij voor het grootste gedeelte die belangstelling in staatkunde verschuldigd zijn, zoomede die geestdrift in het vervullen der burgerplichten, die vurige wensch om bij de verkiezingen op te komen, welke thans in Engeland zoo algemeen is. Wanneer (zooals dit somtijds het geval is) het geschil bestaat tusschen twee zulke mannen als onze achtbare vriend, dan worden de schoonste andoeningen onzer natuur opgewekt, en de hoogste bewondering waarvoor onze hoofden en harten vatbaar zijn ontwaakt dan.

Wij zeggen niet te veel, zoo wij voorspellen, dat in de volgende zitting onze achtbare vriend steeds op zijn post zal zijn. Wat de quaestie ook zijn moge, of welken vorm de discussie ook moge aannemen; zij het een adres aan de kroon, verkiezing, verzoek, gebruik der algemeene geldmiddelen, uitbreiding van het kiesrecht, opvoeding, misdaad; laat dit behandeld worden in een vergadering van het geheele Huis, in een commissie van het geheele Huis,

in bijzondere commissie; in elke parlementaire discussie van elk onderwerp en overal: Het achttingswaardige Lid van Woordenrijkheid zal men zeer zeker tegenwoordig vinden.

ONZE SCHOOL.

Wij gingen er den vorigen zomer eens kijken, en bevonden dat de spoorweg de school met wortel en tak had uitgeroeid. Een groote hoofdlijn had de speelplaats verzwolgen, het schoolvertrek weggesneden, en den hoek van het huis weggenomen: dat aldus in zijn verhoudingen gekortwiek, zich vertoonde, als een groot station met stukadoorwerk, van ter zijde naar den weg gekeerd, als een eenzaam strijkijzer, zonder handvat, dat overeind stond.

Het schijnt alsof onze scholen veroordeeld waren, om het spel der lotwisseling te zijn. Wij hebben nog flauwe herinneringen van een Voorbereidende Dagschool, die wij tevergeefs hebben gezocht, en die reeds lang geleden moet afgebroken geweest zijn, om een nieuwe straat te maken. Wij hebben nog zwakke indrukken, die nauwelijks tot een overtuiging leiden, dat daar tegenover een ververswinkel stond. Wij weten dat men trappen op moest klimmen, waardoor men vaak zijn knieën schaafde; dat men gewoonlijk gebruik maakte van een krabijzer, om de kleine schoenen van de modder te ontdoen. De meesteres der Inrichting heeft in onze herinnering geen plaats behouden; maar, op een vloermat in een eeuwige nauwe gang, kruipt een opgeblazen mophond, die jegens ons een persoonlijke vijandschap toonde, deze heeft over den Tijd gezegevierd. Het geblaf van dien norschen hond, een zekere manier die hij had om naar onze onbeschatte beenen te bijten, het akelig gegrijs van zijn vochtigen zwarten snuit en witte tanden, en de onbeschaamdheid van zijn staart, gekruld als een herders-staf, al leven en beweging. Zijn verwantschap met een vedel kunnen wij niet anders verklaren, dan door aan te nemen dat hij van Fransche afkomst, en, zijn naam F i d è l e was. Hij behoorde aan een vrouwelijk wezen, die voornamelijk de achterkamer bewoonde, en die haar leven schijnt te hebben doorgebracht met snuiven, en met een hoed van bruin bever te dragen. Voor haar placht hij op te zitten, een koekje op zijn snuit te balanceeren, en het niet op te eten voordat er tot twintig geteld was. Voor zoover wij ons herinneren, werden wij eens binnen geroepen om die vertooning te zien; toen hij, niet in staat, zelfs in zijn zachtere oogenblikken, om onze tegenwoordigheid te verdragen, met koek en al naar ons toevloog.

In verband met onze voorbereidende school

staat iets in de rouw, genaamd „juffrouw Frost”, wij kunnen niet zeggen waarom. Wij hebben geen indruk behouden van de schoonheid van juffrouw Frost — indien zij werkelijk schoon was; noch van de verblindende geesteshoedanigheden van juffrouw Frost — zoo zij werkelijk bekwaam was; niettemin behouden haar naam en haar zwarte kleeding een voortdurende plaats in onze herinnering. Een jongen van even weinig persoonlijkheid, wiens naam ons onveranderlijk is bijgebleven. „Jongheer Mawls”, kunnen wij niet uit onze herinnering verwijderen. Geen wraakzuchtige gevoelens koesterde jegens Mawls — eigenlijk in 't geheel geen gevoelens — voegen wij slechts hierbij dat wij geen van beiden veel van juffrouw Frost hielden. Onze eerste indruk van Dood en Begrafenis hangt samen met dit vormelooze paar. Op een winterdag terwijl er een kille wind woei, waren wij alle drie angstig in een hoekje genesteld, met juffrouw Frost's voorschot over onze hoofden: en juffrouw Frost vertelde ons fluisterend van iets dat „ingeschroefd werd”. Het is de eenige duidelijke herinnering die wij van deze onbeduidende schepselen hebben overgehouden, uitgenomen nog dat de manieren van den jongheer Mawls veel verbetering noodig hadden. Wij merken in 't algemeen op, dat telkens wanneer wij een kind ontmoeten, die met verwaarloozing van alle andere belangen, zich geheel en al bezighoudt met zijn neus, onze geest dan onmiddellijk terugkeert naar den jongheer Mawls.

Maar de School, dat Onze School was voor de Spoorweg kwam en haar vernielde, was een geheel andere plaats. Wij waren oud genoeg om aan Virgilius te beginnen toen wij er heen gingen, en prijzen te ontvangen voor een massa beschaving waarover sedert lang de roest is heengegaan. Het was een School die eenige vermaardheid had in de omstreek — niemand wist waarom — en wij hadden de eer de onderscheiding te verkrijgen van primus der school. De meester ging bij ons door voor iemand die niets wist, en een der ondermeesters voor iemand die alles wist. Wij zijn thans nog geneigd te gelooven dat de eerstgenoemde veronderstelling volkomen juist was.

Wij hebben enig vermoeden dat hij vroeger in den lederhandel is geweest, en dat hij ons — dat is Onze School — gekocht had van een anderen eigenaar die zeer geleerd was. Er bestaat weinig kans dat we er ooit achter komen, of deze meening eenigen grond had. De weinige vakken van opvoeding waarin hij eenige kennis aan den dag legde waren, liniëeren en lichamelijke straffen. Hij was steeds bezig rekenboeken met een dikke mahoniehouten liniaal te liniëeren, of de handpalm der overtreders met dat duivelsche werktuig te tuchtigen, of boosaardig met een zijner groote handen een broek te spannen,

en met de andere den drager van dit kleedingstuk af te ranselen. Wij twifelen geenszins, dat deze bezigheid de voornaamste verkwikking van zijn leven was.

Een diepe eerbied voor geld was in Onze School doorgedrongen, die natuurlijk, afgeleid was van het Hoofd. Wij herinneren ons een domme jongen, met uitpuilende oogen, een groot hoofd en een eindelooze massa halve kronen, die plotseling verscheen als een-bevoorrechte kostleerling, en het gerucht ging dat hij over zee was gekomen van eenig geheimzinnig deel der aarde waar zijn ouders zich in goud baadden. Hij werd gewoonlijk „mijnheer”, genoemd door het Hoofd der school, men zeide dat hij in de huiskamer gevoed werd met biefstuk en vleeschnat; en dat hij wijn dronk. Hij verklaarde openlijk dat zoo hij voor zijn ontbijt geen broodjes en koffie kreeg, hij dan naar huis zou schrijven, naar dat onbekende deel der aarde waar hij vandaan kwam, en zich terstond doen terugroepen naar die goudstreken. Hij werd in geen klasse gezet, maar leerde alleen, zooveel en zoo weinig als hij verkoos — en hij verkoos maar zeer weinig — en wij geloofden onder ons dat dit kwam, omdat hij te rijk was om te worden „opgeteekend”. De bijzondere wijze waarop hij behandeld werd, en ook het onbepaald verband waarin wij hem brachten met de zee, met stormen, en haaien, en koraalriffen, gaven aanleiding dat de vreemdste sprookjes als zijn geschiedenis rondgingen. Een treurspel in rijmelooze verzen werd over dit onderwerp geschreven — zoo ons geheugen ons niet bedriegt, door de hand die nu deze herinneringen boekstaft — waarin zijn vader voorkomt als een Zeeroover, en doodgeschoten werd voor het begaan voor een menigte afschuwelijkheden: terwijl hij eerst aan zijn vrouw het geheim openbaarde van den kelder waarin zijn rijkdommen waren opgestapeld, en waaruit nu de halve kronen van zijn eenigen zoon voortvloeiden. Dumbledon (de naam van den jongen) werd voorgesteld als geboren; na zijns vaders terechtstelling en de wanhoop en smart van mevrouw Dumbledon over deze ramp, werd aandoenlijk voorgesteld als de oorzaak waardoor de geest van den bevoorrechten kostleerling verzwakt was. Dit voortbrengsel werd met groote ingenomenheid ontvangen, en tweemaal met gesloten deuren in de eetkamer opgevoerd. Maar, het werd ontdekt, en er werd beslag op gelegd, als zijnde lasterlijk, het bracht den ongelukkigen dichter in ernstige onaangenaamheid. Een paar jaar later, verdween Dumbledon op zekeren dag. Men fluisterde dat de Chef zelf hem naar het Dok had gebracht en hem had ingescheept naar het Spaansche Vasteland; maar niets zekers werd er ooit van zijn verdwijning bekend. Thans nog, kunnen wij hem niet losmaken van Californië.

Onze School was nogal vermaard wegens geheimzinnige leerlingen. Er was een andere — zwaargebouwde jongeling, met een groot zilveren horloge in dubbele kast, en een dik zakmes, waarvan het heft een ware gereedschapsdoos was — die eens op onverklaarbare wijze verscheen aan een bijzonderen lessenaar die zijn eigendom was, en naast dien van den Chef stond, met wien hij gemeenzaam omging. Hij was doorgaans in de huiskamer, en ging wandelen, en nam nooit de minste notitie van ons — zelfs niet van ons den primus — of het moest zijn om ons een minachtenden stomp te geven, of barsch onzen hoed af te nemen en weg te werpen, wanneer hij ons buiten ontmoette, welke onbehaaglijke handeling hij steeds herhaalde wanneer hij voorbijging — niet eens zich verwaardigende om voor dat doel stil te staan. Sommigen onzer geloofden dat de klasieke begaafdheden van dit wonder buitengewoon waren, maar dat er nog wat aan zijn schoonschrijven en rekenen ontbrak, en dat hij daar gekomen was om dit te verhelpen; anderen meenden dat hij een school zou beginnen, en den Chef „vijf en twintig pond constant betaald had”, voor het verlof om Onze School in werking te zien. De meer sombere gemoederen zeiden zelfs dat hij *ons* kwam koopen; tegen welke gebeurlijkheid, samenzweringen werden gesmeed tot een algemeenen afval en vlucht. Evenwel, daar gebeurde niets van. Na een driemaandelijksch verblijf, gedurende welk tijdvak, ofschoon nauwkeurig bespied, hij nooit iets anders deed dan pennen te maken uit vleugels, klein schrift schrijven in een geheime portefeuille, en met het scherpste lemmet van zijn zakmes gaatjes te boren over zijn ganschen lessenaar, daarna verdween hij insgelijks en zijn plaats kende hem niet meer.

Er was een andere jongen, een mooie, zachtzinnige knaap, met een zwak gestel en fraai krullend haar, die, zooals wij ontdekten, of meenden te ontdekken (wij weten thans niet, en wisten waarschijnlijk toen ook niet, op welke gronden, maar het ging vertrouwelijk van mond tot mond) de zoon was van een Burggraaf die zijn beminnelijke moeder verlaten had. Men wist dat zoo hij zijn rechten deed gelden, hij twintigduizend pond 's jaars inkomen had. En dat zoo zijn moeder ooit zijn vader ontmoette, zij hem zou doodschieten met een zilveren pistool, dat zij tot dit doel, altijd, geladen bij zich droeg. Hij was een zeer belangrijk onderwerp. Zoo was ook een jonge Mulat, van hem geloofde men altijd dat (ofschoon zeer beminnelijk) hij ergens een verborgen dolk bij zich droeg. Wij meenen echter, dat beiden, over het geheel, in de schaduw werden gesteld, door een anderen jongen die beweerde op den negen en twintigsten Februari geboren te zijn, en die slechts eenmaal

in de vier jaren zijn geboortedag vierde. Wij vermoeden dat dit slechts een verzinsel geweest is — maar hij heeft er plezier van gehad zoolang hij op Onze School was.

Het voornaamste geld op Onze School was griffels. Zij hadden een onverklaarbare waarde, die nooit was vastgesteld, en nooit tot een standaard was herleid. Een groote verzameling daarvan te bezitten werd beschouwd als rijkdom. Wij plachten ze te gebruiken tot liefdadige doeleinden, en ze als een kostbare zaak aan onze beste vrienden te geven. Wanneer de vacantie begon werden er inzamelingen gedaan voor sommige jongens wier bloedverwanten in Indië waren, en voor wie men, onder den algemeenen naam van „Vacantie-overblijvers”, een beroep deed — geschikte teekenen van herinnering, die hen in hun verlaten toestand moesten troosten en opvroolijken. Persoonlijk, droegen wij altijd bij aan deze teekenen van hartelijkheid in den vorm van griffels, en gevoelden steeds dat zij voor hen een troost en een schat zouden zijn.

Onze School had eenige vermaardheid wegens witte muizen. Roodkopjes, vlasvinken, en zelfs kanaries, werden gehouden in lessenaars, laden, hoedendozen, en andere zonderlinge verblijven voor vogels; maar witte muizen waren de meest geliefkoosde bezitting. De jongens onderwezen de muizen beter dan de meesters de jongens onderwezen. Wij herinneren ons een witte muis, die verblijf hield in den omslag van een latijnsch woordenboek, die tegen ladders opliep, Romeinsche zegewagens voorttrok, geweren schouderde, raderen omdraaide, en zelfs een vrij goede vertooning maakte op het tooneel als de Hond van Montargis. Hij zou misschien nog grootere dingen hebben volbracht, had hij niet het ongeluk gehad van den weg af te raken in een zegevierenden optocht naar het Kapitoel, toen hij in een diepen inktkoker viel, waardoor hij zwart gekleurd werd en verdronk. De muizen gaven aanleiding dat eenige onzer zeer vernuftige werktuigkundigen werden in het samenstellen hunner huizen en van de benoodigde gereedschappen. De vermaardste onder hen behoorde tot een Maatschappij van grondbezitters, sommigen hunner hebben sedert Spoorwegen gemaakt, Werktuigen en Telegrafen; de president heeft fabrieken en bruggen in Nieuw-Zeeland aangelegd.

De ondermeester van Onze School, die verondersteld werd alles te weten, geheel het tegenovergestelde van den Chef, die verondersteld werd niets te weten, was een beenderig jong-mensch die er vriendelijk en eenigszins als een geestelijke uitzag, in vaal zwarte kleding. Men fluisterde dat hij zeer lief was jegens een der zusters van Maxby (Maxby woonde in de buurt, en was een dagscholier), en wijders, dat hij „Maxby voortrok”. Wij herinneren ons dat hij, op halve

vacantiedagen aan Maxby's zusters les gaf in het Italiaansch. Eens ging hij met haar naar den schouwburg, en droeg bij die gelegenheid een wit vest en een roos; hetwelk onder ons beschouwd werd gelijk te staan met een declaratie. Wij waren, bij die gelegenheid, van meening, dat hij tot het laatste oogenblik verwachtte dat Maxby's vader hem tegen vijf uur tot het middagmaal zou uitnoodigen, hij verzuimde derhalve om half twee zijn eigen diner, en ten slotte ontving hij geen uitnoodiging. Wij overdreven in onze verbeelding den omvang waarop hij sprak over het koud vleesch van Maxby's vader bij het souper; en wij geloofden dat hij opgewonden was door wijn met water toen hij t'huis kwam. Echter, wij hielden allen van hem: want hij had goed slag om met de jongens om te gaan, en zou er een veel betere school van gemaakt hebben, zoo hij maar meer macht had gehad. Hij was schrijffmeester, gaf les in meetkunde en Engelsche taal, maakte de rekeningen op, vermaakte de pennen, en deed allerlei dingen. Hij deelde de kleine jongens met den meester in het Latijn (zij werden zoo wat door hun beginselen heen gesmokkeld op tijden dat er niets anders te doen was), en hij ging altijd naar de huizen der ouders om te informeeren als de jongens ziek waren, omdat hij fatsoenlijke manieren had. Hij was tamelijk muzikaal, en had op een betaaldag, al lang geleden, een trombone gekocht; maar er was iets aan verloren geraakt, en dit instrument maakte de vreemdste geluiden, wanneer hij er des avonds somtijds op trachtte te spelen. Zijn vacantie begon altijd (vanwege de rekeningen) lang na de onze; in de zomervacantie echter placht hij voetreizen te maken met een knapzak bij zich; en met Kerstmis ging hij zijn vader bezoeken te Chipping Norton, die volgens ons (hoewel zonder eenig gezag) een goed gevoede varkensslachter was. De arme jongen! Hij was zeer neerslachtig op den dag dat Maxby's zuster trouwde, en naderhand dacht men dat hij Maxby meer dan ooit begunstigde, ofschoon men zou verwacht hebben dat hij hem moest ergeren. Hij is reeds twintig jaar dood. De arme jongen!

De herinnering aan Onze School brengt ons voor den geest den Latijnschen meester als een kleurloos, in tweeën gevouwen, bijziend man met een kruk, hij was altijd koud, en stopte altijd uien in zijn ooren als middel tegen doofheid, hij vertoonde steeds onder al zijn kledingstukken lappen flanel, terwijl hij bijna altijd een opgerolde zakdoek over eenig deel van zijn aangezicht schroefsgewijze ronddraaide. Hij was een groot geleerde, en gaf zich veel moeite waar hij verstand en leerlust bespeurde: anders misschien niet. Onze herinnering vertoont hem ons (tenzij hij driftig was) met even weinig geestkracht als kleur — alsof hij door kwelling en ergernis tot eentonige zwakheid was ver-

vallen — alsof het beste gedeelte van zijn leven uit hem gemalen was in een Jongensmolen. Wij herinneren ons met schrik hoe hij op een brandend heeten namiddag in slaap viel met de kleine klasse voor zich, en niet ontwaakte toen de voetstap van den Chef op den vloer weerklonk; hoe de Chef hem wekte, te midden van een doodelijke stilte, en zeide: „Mijnheer Blinkins, zijt gij ziek, mijnheer?” hoe hij blozend antwoordde: „ja Mijnheer, nog al;” waarop de Chef met strengheid hernam: „Mijnheer Blinkins dit is geen plaats om ziek te zijn” (hetgeen volkomen juist was), waarna hij terugkeerde, plechtig als de geest in Hamlet, toen hij een rondwalend oog bemerkte, en dien jongen met zijn rotting afranselde wegens onoplettendheid, waardoor hij tevens zijn gevoelens te kennen gaf jegens den Latijnschen meester door middel van een plaatsvervanger. Er was ook een dikke kleine dansmeester, die in een sjees placht te komen en de verstgevorderden onder ons de horlepyp leerde (als zijnde een talent, dat later in de maatschappij zeer gevraagd werd); en er was ook een levendige kleine Fransche meester, die zelfs bij het fraaiste weder, gewoonlijk kwam met een parapluie zonder knop, en jegens wien de Chef altijd beleefd was, omdat (zooals wij geloofden), zoo de Chef hem beleedigde, hij den Chef in het Fransch zou aanspreken, en hem voor altijd tegenover de jongens zou beschaamd maken, daar zijn onbekwaamheid in het verstaan en antwoorden dan aan den dag moest komen.

Bovendien was er nog een bediende, namelijk Phil. Onze terugblik stelt ons Phil voor als een timmerman die schipbreuk heeft geleden, en terecht is gekomen op het woeste eiland, school genaamd, hij was een kort begrip van allerlei bedrijven, die hij hier uitoefende. Hij repareerde al wat gebroken was, en maakte alles wat er noodig was. Hij was algemeene glazenmaker, en herstelde, onder andere dingen, al de gebroken vensters — tegen den inkooprijs (zooals onder ons gemompeld werd) van negen stuivers voor iedere ruit, die de ouders tegen drie shillings en zes stuivers in rekening gebracht werd. Wij hadden een hooge meening van zijn gediensstigen geest, en het werd er algemeen voor gehouden dat de Chef „iets slechts van hem wist”, en op straffe van het openbaar te maken, Phil noodzaakte zijn slaaf te zijn. Wij herinneren ons in het bijzonder dat Phil een groote verachting voor geleerdheid aan den dag legde; hetwelk ons een hoog denkbeeld geeft van zijn schranderheid, daar zulks pleit voor de nauwkeurige opmerking der betrekkelijke verhouding van den Chef en de ondermeesters. Hij was een ondoordringbaar man, die bij tusschenpoozen aan tafel bediende, en de koffers in strenge bewaring hield. Hij was norsch, zelfs tegen den Chef, en glimlachte

nooit, behalve bij het heengaan, wanneer, uit erkentelijkheid voor den toast: „Geluk voor Phil! Hoera!” hij een flauwe grijns uit zijn houten gezicht placht te snijden, die daarop bleef totdat wij allen weg waren. Niettemin, toen eens het roodvonk in de school heerschte, verzorgde Phil uit eigen beweging de zieke jongens en was voor hen als een moeder.

Er was een andere school niet ver af, en natuurlijk kon Onze School van die niets zegen. Het is meestal het geval met scholen, zoowel van jongens als van groote menschen. Nu! de spoorweg heeft de onze verzwoegen, en de locomotieven schuiven thans zacht over haar asch.

Zoo welkt en kwijnt, wordt dof en sterft,
Al wat de wereld roemt,

— en ook wat zij niet roemt. Er was geen reden om Onze School zeer te roemen, en de wereld is er sedert door de verzwelging beter mee geworden, en zal er later nog beter mee worden.

ONZE KERKERAAD.

Wij hebben het roemrijk voorrecht altijd in warm water ons te bevinden wanneer wij goedvinden. Wij zijn een aandeelhouder in de Grootte Parochiale Britsche Vereenigde Effectenbank van Balkerdash. Wij hebben een Kerkeraad in onze gemeente en kunnen stemmen voor een lid in dien raad — wij kunnen zelfs lid worden, misschien, zoo wij met verhevene en edele eerezucht bezielid zijn. Hetwelk niet het geval is.

Onze Kerkeraad is een beraadslagende vergadering van groote waardigheid en belangrijkheid. Evenals de Senaat van het oude Rome, zou haar ontzaglijke deftigheid barbaarsche bezoekers overweldigen (of zou dit behooren te doen). Hij heeft zitting in het Kapitoel (wij meenen in het kapitale gebouw dat daarvoor opgericht is), voornamelijk des Zaterdag, en doet de aarde op haar grondvesten schudden door de echo's der donderende welsprekendheid in een Zondagsblad.

Om in dezen Kerkeraad te komen in de verheven hoedanigheid van Lid, worden reusachtige pogingen aangewend, en herculische krachtinspanning gebruikt. Het wordt bij elke verkiezing duidelijk gemaakt voor het bekrompenste verstand, dat zoo wij Snozzle niet kiezen het met ons gedaan is, en dat zoo wij er Blunderbooze niet glansrijk inbrengen, wij de

dierbaarste rechten der Britten onwaardig zijn. Vurige plakkaten komen allerwege voor op de blinde muren der gemeente, openbare gebouwen steken vlaggen uit, huurkoetsen worden met keur van letters bedekt, en iedereen is, of moet zijn, in angstige spanning.

Bij deze dringende aangelegenheden van het volksbelang, worden wij in onze beraadslagingen krachtig bijgestaan door twee uitstekende vrijwilligers; een hunner onderteekent zich Een Mede-Gemeentenaar, de andere een Belasting-Betaalder. Wie zij zijn, of wat zij zijn, of waar zij zijn, dit weet niemand; maar, wat de eene ook beweert, weerspreekt de andere. Zij zijn beiden uitvoerige schrijvers, zij stellen in een enkele week meer brieven dan Lord Chesterfield; en het grootste gedeelte hunner gevoelens kan in niets minder dan hoofdletters worden geuit. Zij vereischen insgelijks de hulp van geheele rijen uitroepingsteekens; als luchtballen, om hun edelmoedige verontwaardiging kenbaar te maken; en somtijds deelen zij een verpletterende strengheid mede aan sterretjes. Op deze wijze:

MANNEN VAN GELD.

Is het, of is het niet, een * * * het kerspel te belasten met een schuld van £ 2,745 6 s. 9 d.; en toch te beweren een streng Staathuishoudkundige te zijn.

Is het, of is het niet, een * * * om als een feit aan te nemen wat bewezen is te zijn, z o o w e l e e n m o r e e l e a l s e e n P H Y S I C H E O M G E L I J K H E I D ?

Is het, of is het niet, een * * * om de som van £ 2,745 6 s. 9 d. niets te noemen; en niets, iets?

Hebt gij behoefte, of hebt gij g e e n behoefte, aan * * * O m u i n d e n K E R K E R A A D T E V E R T E G E N W O O R D I G E N ?

Een ernstige overweging dezer vragen wordt u aanbevolen door

EEN MEDE-PAROCHIAANT.

Het was van dit belangrijke openbare stuk dat een onzer eerste redenaars Mijnheer Magg (van Little Winkling Street) gewag maakte, toen hij het groote debat van den veertienden November opende door te zeggen: „Mijnheer, ik heb hier in handen een naamlozen laster” — en toen de storing, waarmede hij op dit punt overvallen werd door de tegenpartij, aanleiding gaf tot die gedenkwaardige discussie over een punt van orde, dat altijd met belangstelling zal herinnerd worden door grondwettige vergaderingen. In de levendige woordenwisseling, waarnaar wij verwijzen, zag men niet minder dan zeven en dertig heeren tegelijkertijd opstaan, vele hunner van groote bekwaamheid, onder welke M i j n h e e r W i g s b y (van Chumbledon

Square); en het was bij dezelfde groote gelegenheid dat Dogginson — die in onzen Kerkeraad beschouwd wordt als „een volkomen John Bull”: omdat, naar wij meenen, hij het over elk onderwerp met zich zelven eens is zonder er iets van te weten — een ander heer van dergelijke beginselen aan de andere zijde te kennen gaf, dat zoo hij „hem verhinderde” hij tot den uitersten maatregel zou overgaan en hem neervellen.

Dit was een groote gelegenheid. Maar, onze Kerkeraad is gewoon te schitteren. Hij is, bij voorbeeld, zeer sterk in het verkondigen van zijn eigen voortreffelijkheid. Bij de minste uitdaging, of ook zonder deze, zal hij met veel misbaar wenschen te weten of hij zich „de wet moet laten voorschrijven,” of moet „laten trappen”, of moet „laten overrijden”. Zijn groot wachtwoord is Zelf-bestuur. Dat wil zeggen, gesteld dat onze Kerkeraad de eene of andere kleine schadelooze ongesteldheid, zooals Typhus Koorts in de hand werkte, en gesteld dat de Regeering van het land, door eenig toeval in zulke dwaze handen was dat eenige der autoriteiten het als een plicht beschouwden de Typhus Koorts tegen te werken — dat klaarblijkelijk een ongrondwettige tegenkanting is — dan, komt onze Kerkeraad voor den dag met een geducht manifest van Zelf-bestuur en eischt zijn onafhankelijk recht om zooveel Typhus Koorts te hebben als hem zelf goeddunkt. Sommige zonderlinge en gevaarlijke personen hebben, daarentegen voorgesteld, dat ofschoon onze Kerkeraad bevoegd mocht zijn „de grenzen te overschrijden” van zijn eigen kerspel, hij echter niet bevoegd is de grenzen van zijn eigen ziekten te overschrijden; welke (zeggen zij) zich verspreiden over de geheele landstreek in een zich steeds uitbreidenden kring van verwoesting, ellende en dood, waardoor het aantal weduwen en weezen op onrustbarende wijze toeneemt. Maar, onze Kerkeraad maakt korte wetten met dergelijke snaken.

Het was onze Kerkeraad — de kern van alle Kerkeraden — die ter ondersteuning van zijn geliefkoosd beginsel het vermaarde standpunt aannam van het bestaan te ontkennen der laatste Pestziekte die in Engeland heerschte, toen de pestziekte aan de Kerkeraadseuren woedde. Dogginson zeide het was van de pruimen; Mijnheer Wigsby (van Chumbledon Square) zeide het was van de oesters; Mijnheer Magg (van Little Winkling Street) zeide, te midden van uitbundige kreten, dat het kwam van de nieuwsbladen. De edele verontwaardiging van onzen Kerkeraad over die on-Engelsche instelling, Gezondheids-Commissie genaamd, onder deze omstandigheden, is een der schoonste bladzijden in zijn geschiedenis. Hij wilde van geen ontzet hooren. Zooals Joseph

Miller's Franschman, zou hij verdrinken en niemand zou hem redden. Door zijn opgewekte gramschap vervoerd buiten de regelen der spraakkunst, sprak hij in onbekende talen, en uitte onverstaanbaar geschreeuw, meer als een oud orakel dan als een nieuw, dat op ieders hand schijnt te zijn. Zeldzame behoeften brengen zeldzame zaken teweeg; en zelfs onze Kerkeraad, nieuw uitgebloeid naar den jammerlijken tijd, kwam te voorschijn als een grootere gans dan ooit.

Dit was, echter, weder een bijzondere gelegenheid. Op meer gewone tijden, eischt onze Kerkeraad, zijn verdienden lof.

Onze Kerkeraad is bij uitnemendheid parlementair. Parlement spelen is zijn geliefkoosd spel. Hij wordt zelfs door eenige zijner leden beschouwd als een hulp-kapel voor het Huis der Gemeenten; een soort kleine Gang waar men eerst door moet. Hij heeft zijn vreemdelingen galerij, en van zijn beraadslagingen wordt bericht gegeven (zie het bovenvermelde Zondagsblad), en onze Kerkeraadsleden zijn in en buiten de orde, op en van hun beenen, en, boven alles, zijn zij uitermate twistziek, naar het model van het werkelijke origineel.

Wanneer onze Kerkeraad vergaderd is, wenscht Mijnheer Magg nooit Mijnheer Wigsby lastig te zijn met een eenvoudige vraag. Hij weet dat beter. Ziende dat de achtbare heeren, in den geest verbonden zijn met Chumbledon Square, wenscht hij, op zijn beurt, dien achtbaren heer te vragen wat zijn voornemens zijn, en die van hen met welke hij samenwerkt, ten aanzien van het playeisel van het district, bekend onder den naam van Piggieum Buildings? Mijnheer Wigsby antwoordt (het oog op het volgende Zondagsblad gevestigd), dat met betrekking tot de vraag die hem gesteld is door den achtbaren heer aan de overzijde, hij zoo vrij moet zijn te zeggen, dat zoo die achtbare heer de beleefdheid had gehad hem kennis te geven van die vraag, hij (Mijnheer Wigsby) zijn collega's zou hebben geraadpleegd of het raadzaam was, in den tegenwoordigen stand der discussies over de nieuwe straat-belasting, op die vraag te antwoorden. Daar, echter, de achtbare heer niet de beleefdheid heeft gehad hem kennis te geven van die vraag (groot gejuich van de zijde van het Wigsby belang), moest hij weigeren dien achtbaren heer de voldoening te geven die hij eischt. Mijnheer Magg staat onmiddellijk op om te antwoorden, maar wordt ontvangen met luid geschreeuw van de Wigsby-partij, en met toejuichingen van de aanhangers van Magg. Daarenboven staan vijf heeren op, om zich te verklaren voor de orde, en een hunner, uit wraak dat men geen notitie van hem neemt, verbaast de vergadering door een motie voor te stellen dat deze Kerkeraad zal worden verdaagd; maar wordt overgehaald

dit akelig voorstel in te trekken, wegens zijn vreeselijke gevolgen zoo daarbij volhard werd. Mijnheer Magg, ten einde gehoord te worden, stelt een motie voor, dat gij, mijnheer, thans tot de orde van den dag overgaat, en neemt deze gelegenheid waar om te zeggen, dat zoo een achtbare heer dien hij op het oog heeft, en dien hij zich niet verlagen wil met name te noemen (O, O, en gejuich), veronderstellen mocht dat hij, Magg, overbluft kan worden door geschreeuw, die achtbare heer — hoe ook ondersteund door een Mede-Parochiant, met wien hij wel bekend is (teekenen van bijval en afkeuring. Mijnheer Magg wordt steeds gesteund door den Belasting-Betaalder) — zich zeer vergissen zal.

Hierop spreken achtereenvolgens twintig leden van onzen Kerkeraad over hetgeen de twee groote mannen gemeend hebben, totdat het, na één uur en twintig minuten, blijkt dat geen van beiden iets gemeend hebben. Daarna begint onze Kerkeraad aan het behandelen van zaken.

Wij hebben gezegd dat, naar het model van het werkelijk origineel, onze Kerkeraad wanneer hij Parlement speelt zeer twistziek is. Een persoonlijk gekibbel is hem boven alle dingen aangenaam. Het geduchtste geval van dien aard hetwelk wij misschien ooit gehad hebben — ofschoon wij er zooveel hebben gehad dat het moeilijk is dit te beslissen — was dat waarbij de laatste buitengewone complimenten gewisseld werden tusschen Mijnheer Tiddypot (van Cuntion House) en Kapitein Banger (van Wilderness Walk).

In een verdaagde beraadslaging werd de vraag behandeld, of water kon beschouwd worden als een levensbehoefte; ten aanzien waarvan de meeningen zeer uiteen liepen, en veler gevoeligheid werd opgewekt; Mijnheer Tiddypot, in een krachtigen uitval van welsprekendheid tegen deze stelling, maakte herhaaldelijk gebruik van de uitdrukking dat een zeker gerucht hem „ter oore was gekomen”. Kapitein Banger, volgde hem, en beweerde dat, voor wasschen en verfrissing, een pint water per dag noodzakelijk was voor ieder volwassene van de geringere klassen, en een halve pint voor ieder kind, hij maakte in een schitterende rede, de toespraak van eerstgenoemden belachelijk, en besloot met te zeggen dat in plaats dat deze geruchten gekomen waren ter oore van den achtbaren spreker, hij veeleer dacht dat de ooren van dien achtbaren heer naar de geruchten moeten zijn gekomen, wegens hunne welbekende lengte. Onmiddellijk stond Mijnheer Tiddypot op, keek den achtbaren en dapperen spreker strak in het gelaat en verliet den Kerkeraad. De opgewondenheid, die op dit oogenblik tot een pijnlijke spanning was gekomen, werd tot een verhoogden graad van scherpte gebracht toen Kapitein Banger opstond, en insgelijks

den Kerkeraad verliet. Na eenige oogenblikken van diepe stilte — een dezer ademlooze onvergetelijke pauzen — stond Mijnheer Chib (van Tucket's Terrace, het oudste lid van den Kerkeraad) van zijn zetel op. Hij zeide dat in deze vergadering woorden en blikken gewisseld waren, waarvan de vele gevolgen door ieder gevoelig gemoed moesten worden betreurd. De tijd was dringend. Het zwaard was getrokken, en terwijl hij sprak kon de scheede reeds zijn weggeworpen. Hij stelde voor dat die achtbare heeren welke de vergadering hadden verlaten teruggeroepen zouden worden, en eischte dat zij op hun eer zouden beloven dat deze zaak geen verdere gevolgen zou hebben. Het voorstel eenstemmig aangenomen zijnde, doordien alle partijen in deze overeenkwamen (want iedereen wenschte de oorlogvoerende partijen dáár te hebben, in plaats van uit het gezicht: dat volstrekt niet grappig was), zoo werd Mijnheer Magg afgevaardigd om Kapitein Banger terug te brengen, en Mijnheer Chib zelf om Mijnheer Tiddypot te gaan opzoeken. De Kapitein werd gevonden in een in het ooglopende houding, kijkende naar de voorbijrijdende omnibussen van de bovenste trap aan de voordeur vlak naast het huisje van den bode; Mijnheer Tiddypot deed een wanhopige poging van weerstand, maar werd toch overreed door Mijnheer Chib (een merkwaardig gezonde oude heer van twee en tachtig), en in veiligheid teruggebracht.

Toen Mijnheer Tiddypot en de Kapitein hun zetels weer ingenomen hadden, en elkander aanstaarden, werden zij door den president aangesproken om alle moorddadige plannen te laten varen, en den Raad de verzekering te geven dat zij zulks deden. Mijnheer Tiddypot bewaarde een diep stilzwijgen. De Kapitein bleef insgelijks sprakeloos, behalve dat de personen om hem heen bespeurden dat hij zijn armen kruiste evenals Napoleon Buonaparte, en snuivend ademde — welke daden maar al te duidelijk op buskruit wezen.

De sterkste aandoening kreeg nu de overhand. Verscheidene leden schaalden zich vermanend om den Kapitein, en vele andere om Mijnheer Tiddypot; maar, beiden waren verstokt. Toen vertoonde zich Mijnheer Chib te midden van uitbundig gejuich, en zeide, dat om niet van de vervulling van zijn moeilijken plicht af te wijken, hij thans het voorstel moest doen dat beide achtbare heeren in verzekerde bewaring genomen werden door den bode, en overgebracht naar het naastbijzijnde politiebureau, ten einde daar onder borgtocht te worden gehouden. Daar de overeenstemming der partijen steeds voortduurde, werd het voorstel ondersteund door den Heer Wigsby — die bij alle gewone gelegenheden Mijnheer Chib's tegenstander was — en met geestdrift aangenomen met slechts één stem tegen. Dit was de

stem van Dogginson, die van zijn plaats af zeide: „Laat ze het uitvechten met hun vuisten;” maar wiens ruwe opmerking ontvangen werd zooals zij verdiende.

De bode naderde nu de zittingskamer van den Kerkeraad en wenkte de beide leden. Iedereen hield den adem in. Te zeggen dat men een speld kon hooren vallen, zou een te zwakke voorstelling zijn om de gespannen belangstelling en stilte uit te drukken. Plotseling brak er van alle kanten der vergadering een onstuimig gejuich uit. Kapitein Banger was opgestaan — in werkelijkheid was hij opgetrokken door een vriend aan weerskanten, en opgeporst door een vriend achter hem.

De Kapitein zeide, met een zware vastberaden stem, dat hij allen mogelijken eerbied had voor dezen Kerkeraad en ook allen eerbied voor dien Voorzitterstoel; dat hij ook den achtbaren heer van Gumtion House eerbiedigde; maar, dat hij nog meer eerbied had voor zijn eigen eer. Hierop ging de Kapitein zitten, terwijl de gansche Kerkeraad zeer aangedaan was. Oogenblikkelijk stond Mijnheer Tiddypot op en werd met dezelfde aanmoediging ontvangen. Hij zeide insgelijks — en de keurige manier van dezen redenaar deelde aan de opmerking een tint van frisheid en nieuwheid mede — dat hij ook buitengewoon veel eerbied voor dezen Kerkeraad had; en ook allen mogelijken eerbied voor gindschen stoel. Dat hij ook den achtbaren en dapperen heer van Wilderness Walk eerbiedigde; maar, dat hij insgelijks nog meer eerbied had voor zijn eer. „Intusschen,” voegde het uitstekende Kerkeraadslid er bij, „indien de eer van den achtbaren of dapperen heer nooit meer betwijfeld en benadeeld wordt dan dit door mij is geschied, dan is alles in orde.” Kapitein Banger stond aanstonds weder op, en zeide, dat na deze opmerkingen, die zoo uitgebreide inwilliging voor zijn eer inhielden, zonder de eer van den achtbaren heer te krenken, hij gebrek aan eer, zoowel als aan edelmoedigheid zou verraden, zoo hij niet terstond afzag van elk plan om de eer van den achtbaren heer te kwetsen, of iets onteerends te zeggen over zijn eerbiedwaardige gevoelens. Deze opmerkingen werden herhaaldelijk afgebroken door uitbarstingen van gejuich. Mijnheer Tiddypot antwoordde dat hij den geest van eer wel kende waarmede de achtbare en dappere heer zoo vereerend beziel was, en dat hij een vereerende verklaring aannam, die hem zou worden aangeboden op een wijze die hem eer aandeed; maar, hij vertrouwde dat de Kerkeraad in aanmerking zou nemen dat zijn (Mijnheer Tiddypot's) eer van hem gebiedend had gevorderd dien pijnlijken weg in te slaan, welken hij zijn eer verschuldigd was aan te nemen. De Kapitein en Mijnheer Tiddypot raakten toen even

voor elkander hun hoeden aan, en herhaalden dat verscheidene malen van de tegenovergestelde zijden van de zittingskamer, en men geloofde dat deze handelingen (waarvan een verslag van verscheidene kolommen, in het volgende Zondagsblad, zal worden gegeven) hen het volgende jaar als kerkopzieners in aanmerking zal doen komen.

Dit alles was volkomen naar het model van het werkelijk origineel, en zoo zijn de handelingen van al onze Kerkeraden. In al hun debatten zijn zij loffelijke nabootsers van het winderige en breedsprakige gebeuzel van het werkelijk origineel, en hebben niets van wat daarin beter is. Zij bezitten stijfhoofdige partij-oneenigheden, zonder eenige inachtneming van de waarde der quaesties; zij verbinden heel wat redeneering aan een zeer kleine zaak; zij maken heel wat meer omslag met den vorm dan met den inhoud; — alles volkomen gelijk aan het werkelijk origineel! Er is in onze gemeente wel eens aan getwijfeld of de Kerkeraad inderdaad eenig nut sticht; maar onze slotsom is, dat hij voor de Gemeente is wat een verkleinglas is voor een Schilder, daar hij haar in staat stelt in een klein brandpunt van ongerijmdheid al de gebreken der oppervlakte van het werkelijke origineel waar te nemen.

ONZE KWELGEEST.

Het is onnoodig te zeggen, dat wij er een kwelgeest op na houden. Dit is met iedereen het geval. Maar, de kwelgeest, dien wij de eer hebben onder onze speciale vrienden te tellen is van zulk een bijzonder geslacht, en heeft (naar het ons voorkomt) zooveel trekken gemeen met de groote kwelgeestenfamilie, dat wij in verzoeking komen hem tot het onderwerp dezer aantekeningen te maken. Moge hij algemeene belangstelling vinden!

Onze kwelgeest wordt overal gehouden voor een goedhartig mensch. Hij kan vijftig menschen uit hun humeur brengen, maar hij blijft dood bedaard. Hij behoudt door de volmaakteid die hij in zijn kunst heeft bereikt, een flauwen onveranderlijken glimlach op zijn gelaat, wanneer anderer gelaatsstreken ontseld zijn, en heeft een gelijkmatig stemgeluid dat nooit uit een toonaard gaat noch boven een zekere hoogte. Zijn aard is een aard van stille belangstelling. Geen zijner meeningen zijn schrikwekkend. Onder zijn diepst gewortelde overtuigingen mag worden vermeld dat hij de lucht in Engeland als vochtig beschouwt, en is van oordeel dat onze levendige naburen — hij noemt de Franschen altijd onze levendige naburen — in dat opzicht beter af zijn dan wij.

Niettemin, zal hij nooit vergeten dat John Bull, over de gansche wereld John Bull is, en dat Engeland met al zijn gebreken, toch altijd Engeland is.

Onze kwelgeest heeft gereisd. Hij kon onmogelijk een volkomen kwelgeest zijn zonder gereisd te hebben. Hij spreekt zelden van zijn reizen, zonder dat hij zijn verhaal doorspekt met fragmenten der taal van het land, die hij altijd voor u vertaalt. Gij kunt hem geen naam noemen van eenig verwijderd stadje in Frankrijk, Italië, Duitschland of Zwitserland, of hij kent het; heeft daar veertien dagen onder zeer bijzondere omstandigheden doorgebracht. En van dat plaatsje gesproken, misschien herinnert ge u een standbeeld boven een oude fontein, op een pleintje, dat het tweede is, — neen, het derde — wacht eens — ja, het derde wanneer gij rechts den hoek omgaat, van het Posthuis komende, en den heuvel opgaat, naar de marktplaats? Kent gij dat standbeeld niet? Ook niet die fontein? Dat verwondert hem zeer! Zij worden gewoonlijk niet door reizigers opgemerkt (zeer vreemd, hij heeft nooit een enkel reiziger ontmoet die ze kende, behalve een Duitscher de schranderste man dien hij ooit in zijn leven ontmoet heeft!), maar hij dacht dat *gij* de man zoudt geweest zijn om ze te ontdekken. En dan gaat hij ze u beschrijven in een uitvoerige voordracht van een half uur lang, die gewoonlijk gehouden wordt achter een deur welke bestendig naar de andere zijde geopend wordt; en verzoekt u dringend, zoo ge ooit die plaats weder mocht bezoeken, dan naar dat standbeeld en die fontein te gaan kijken!

Op dezelfde wijze heeft onze kwelgeest, toen hij eens in Italië was, een ontzettende schilderij gezien, die sedert lang de schrik van een groot gedeelte der beschaaftde wereld is geweest. Wij hebben de levendigste menschen daardoor verlamd gezien achter een groote eettafel. Hij slenterde door het gebergte, mijnheer, zich koesterende in den zachten invloed van het klimaat, toen hij kwam bij *una piccola chiesa* — een kleine kerk — of misschien ware het nauwkeuriger te zeggen *una piccolissima cappella* — de kleinste kapel die ge u bij mogelijkheid kunt voorstellen — en trad binnen. Niemand bevond zich daar behalve een *cieco* — een blinde man — die zijn gebeden opzond, en een *vecchio padre* — oude monnik — die met een geldbus rammelde. Maar, boven het hoofd van dien monnik, en onmiddellijk rechts van het altaar als gij binnenkomt — rechts van het altaar? Neen. Links van het altaar als gij binnenkomt — of beter gezegd dicht bij het midden — hing een schilderij (onderwerp, de heilige Maagd en het Kind) zoo goddelijk in zijn uitdrukking, zoo zuiver en toch zoo warm en rijk in toon, zoo frisch van penseelstreek, zoo gloei-

end in kleur een zoo volkomen beeld in zijn rust, dat onze kwelgeest in verrukking uitriep: „Dit is de schoonste schilderij in Italië!” En zoo is het, mijnheer. Daar is geen twijfel aan. Het is vreemd dat deze schilderij zoo weinig bekend is. Zelfs de schilder is onbekend. Daarna nam hij Blumb, van de Koninklijke Academie (het is opmerkelijk dat onze kwelgeest slechts de uitmuntendste mannen neemt om gezichten te zien, en dat geen anderen dan uitstekende lieden onzen kwelgeest nemen) en nooit zaagt ge in uw leven een man zoo aangedaan als Blumb. Hij schreide als een kind! En dan begint onze kwelgeest zijn beschrijving in bijzonderheden — want dit alles is slechts een inleiding — en wort zijn hoorders met de plooiën van de purperen draperieën.

Door een gelijke samenloop van toevallige omstandigheden, gebeurde het dat toen onze kwelgeest in Zwitserland was, hij een Vallei ontdekte, zoo verrukkelijk schoon, dat Chamouni daarmee niet te vergelijken is. Dit is nu zooals het is, mijnheer. Hij reisde op een muilezel — was reeds eenige dagen in den zadel geweest — toen, terwijl hij en de gids, Pierre Blanquo: dien gij misschien kent? — het spijt onze kwelgeest dat ge hem niet kent, omdat hij de eenige gids is, welke dien naam verdient — toen hij en Pierre afdaalden, tegen den avond, te midden van die eeuwige sneeuw, naar het kleine dorp La Croix, bemerkte onze kwelgeest een bergpad, dat juist aan den rechterkant zich vertoonde. In het eerst was hij onzeker of het wel een bergpad was, en, hij zeide tot Pierre, „Qu'est que c'est donc, mon ami? Wat is dat, vriend?” „Où, monsieur?” zei Pierre — „waar, mijnheer?” „Là! — daar!” zei onze kwelgeest. „Monsieur, ce n'est rien de tout — mijnheer, het is volstrekt niets,” zeide Pierre. „Allons! — haast u wat. Il va n'êgier, — het zal gaan sneeuwen!” Maar onze kwelgeest was op deze wijze niet uit het veld te slaan, en hij antwoordde ferm: „Ik wensch daarheen te gaan — je veux y aller. Ik ben er op gesteld — je suis déterminé. En avant! Vooruit!” Ten gevolge dezer flinkheid van onzen kwelgeest, gingen zij vooruit, mijnheer, gedurende twee uren in den avond en drie bij maanlicht (zij wachtten in een hol tot de maan op was) langs het smalste pad, dat loodrecht boven de vreeselijkste afgronden hing, tot zij langs een slingerende helling aankwamen, in een Vallei die mogelijk, en hij mag zeggen waarschijnlijk, nooit te voren door een vreemdeling bezocht was. Wat een Vallei! Bergen op bergen gestapeld, sneeuwvallen door dennenbosschen tegengehouden; watervallen, gletschers, bergstroomen, houten bruggen, elke denkbare schildering van Zwitsersche tooneelen! Het gansche dorp was uitgelopen om onzen kwelgeest te ontvangen. De boerenmeisjes kusten

hem, de mannen drukten hem de hand, een oude dame van goedig uiterlijk schreide aan zijn borst. Hij werd in oorspronkelijke zegepraal naar de kleine herberg geleid: alwaar hij den volgenden morgen ziek werd, en zes weken moest blijven liggen, verzorgd door de beminnelijke waardin (dezelfde goedhartige oude dame, die den vorigen avond geweend had) en haar bekoorlijke dochter, Fanchette. Het behoeft niet gezegd te worden dat zij hem oppasten; zij waren verzet op hem. Zij noemden hem in hun eenvoudige taal, l'Ange Anglais — den Engelschen Engel. Toen onze kwelgeest de vallei verliet, was er geen oog droog in den omtrek; sommige lieden deden hem eenige mijlen ver uitgeleide. Hij vraagt en verzoekt u zelfs als een persoonlijke gunst, dat zoo gij ooit weder naar Zwitserland gaat (gij hebt reeds gezegd dat uw laatste bezoek het drie en twintigste was). gij dan de gezegde vallei zult bezoeken, en het Zwitsersche tooneel voor de eerste maal zult zien. En zoo ge werkelijk het landvolk in Zwitserland wilt leeren kennen, en hen verstaan, noem dan, in die vallei, den naam van onzen kwelgeest!

Onze kwelgeest heeft in Indië een broeder, die op de een of andere wijze, het zoo ver gebracht heeft dat hij pijpjes rookt met Mehemet Ali, en terstond iemand werd die een woord kon meespreken over Oostersche aangelegenheden, van Haroun Alraschid af tot den tegenwoordigen Sultan toe. Hij is gewoon geheimzinnige meeningen te uiten over deze uitgestrekte klasse van onderdanen, maar hij doet dit meer uitvoerig, in brieven, over de buitenlandsche staatkunde; en onze kwelgeest zendt voortdurend fragmenten van deze brieven aan de nieuwsbladen (die zij nooit opnemen), en draagt andere stukken daarvan mee in zijn zakboek. Men fluistert zelfs dat hij gezien is aan het Ministerie van Buitenlandsche Zaken, en daar met zeer veel onderscheiding behandeld werd, door de ambtenaren die terstond zijn kaartje naar het heiligdom van dien tempel overbrachten. De vernieling door dezen Oosterschen broeder in de maatschappij teweeggebracht is ongelooflijk. Onze kwelgeest heeft hem altijd bij de hand. Wij weten dat onze kwelgeest een verstandig jongmensch, die lang in deze wildernis had vertoefd, bij den eersten zin van diens verhaal aanviel, en al het vertrouwen op hem wegnam door een enkelen slag van zijn broeder. Hij werd alwetend, in de buitenlandsche staatkunde, omdat hij in gezelschap van Mehemet Ali al die pijpen gerookt had. Het evenwicht van macht in Europa, de kuiperijen der Jezuiten, de zachte en menschlievende invloed van Oostenrijk, de stelling en de vooruitzichten van dien held, die door het gelukkige Frankrijk verzeerd wordt, en dat alles is gemakkelijke lectuur voor den broeder van onzen kwelgeest.

Daarbij is onze kwelgeest met zooveel zelfverloochening te zijnen aanzien bezielde! „Ik zelf maak geen aanspraak op meer dan een zeer oppervlakkige kennis van die onderwerpen,” zegt hij, „maar dit zijn de meeningen van mijn broeder, en iedereen weet dat hij goed onderrecht is.”

De meest gewone gevallen en plaatsen schijnen voor onzen kwelgeest gemaakt te zijn. Vraag hem of hij ooit, tusschen zeven en acht uur 's morgens in James's Street, te Londen heeft gewandeld, en hij zal u zeggen, slechts éénmaal in zijn leven. Maar, het is merkwaardig dat die eene keer juist was in achttienhonderd dertig, en dat, toen onze kwelgeest door de genoemde straat ging, op genoemd uur — half acht — of twintig minuten voor achten. Neen! Laat hem nauwkeurig zijn! — het was juist kwart voor achten op de klok van het Paleis — hij een ouden heer ontmoette met frissche tint en grijs haar die er opgeruimd uitzag, hij had een bruine parapluie bij zich, en toen hij hem voorbijging, raakte hij even zijn hoed aan en zeide: „Een prachtige morgen, mijnheer, een prachtige morgen!” — Het was Willem de Vierde!

Vraag onzen kwelgeest of hij de nieuwe Parlement's Huizen van Mijnheer Barry heeft gezien, en hij zal antwoorden dat hij ze nog niet nauwkeurig heeft beschouwd, maar gij herinnert hem daardoor dat hij zoo buitengewoon gelukkig was de oude Parlement's Huizen het laatst te zien voor de brand uitbrak. Het gebeurde op deze wijze. De arme John Spine de beroemde romanschrijver, had hem meegenomen naar Lambeth, om hem de laatste hoofdstukken voor te lezen van wat zeker zijn beste boek was — zoogals onze kwelgeest hem toen zeide, er bijvoegende: „Nu, mijn waarde John, zoo ge er iets aan verandert, dan zult ge het bederven!” en onze kwelgeest ging terug naar de Sociëteit langs Millbank en Parlement Street, toen hij even stilhield om aan Canning te denken, en naar de Parlement's Huizen te zien. Nu, gij weet veel meer van de philosophie van den geest dan onze kwelgeest, en zijt beter in staat hem te verklaren, dan hij het u kan doen, waarom of om welke reden, juist op dien tijd de gedachte van brand in zijn hoofd opkwam. En toch was het zoo. Het was zoo. Hij dacht: Wat zou het toch een nationale ramp zijn zoo een gebouw waaraan zooveel herinneringen zijn verbonden eens door brand vernield werd! Op dien tijd was er, buiten hem, geen levende ziel in de straat. Alles was rustig, donker en eenzaam. Na het gebouw een minuut te hebben beschouwd — of, laat hij zeggen anderhalve minuut, niet meer — vervolgde onze kwelgeest zijn weg, werktuigelijk herhalende: Wat een nationale ramp zou het toch zijn indien zulk een gebouw, waaraan zulke herinneringen zijn verbonden, vernield werd door — Een man

komt in hevige ontsteltenis naar hem toe en voleindigt den zin met den uitroep: Brand! Onze kwelgeest kijkt om en het gansche gebouw stond in vlam.

In overeenstemming met deze ervaringen, ging onze kwelgeest nooit in een stoomboot ergens heen, of hij maakte de beste of slechtste reis die op die lijn gemaakt was. Dan eens had hij den kapitein met gevouwen handen bij zich zelve hooren zeggen: „Wij zijn allen verloren!” dan weder verklaarde de kapitein hem openlijk, dat hij nog nooit zulk een vaart gedaan had, en nooit in staat zou zijn er weer zulk een te doen. Onze kwelgeest was in dien sneltrein op dien zekeren spoorweg toen men (buiten weten der passagiers) ontdekte dat de snelheid honderd mijlen per uur was geweest. Onze kwelgeest had bij die gelegenheid aan de andere menschen in den waggon gezegd: „Dat gaat te snel, maar blijf stil zitten!” Hij was op het muziekfeest te Norwich toen men voor het eerst en het laatst die buitengewone echo waarnam, die de wetenschap nimmer heeft kunnen verklaren. Hij en de bisschop hoorden hem op hetzelfde oogenblik en wenkten elkander toe. Hij was tegenwoordig bij die illuminatie van de St. Pieterskerk van welke bekend is dat de Paus de opmerking maakte, toen hij uit zijn venster van het Vaticaan keek: „O Cielo! Questa cosa non sara fatta, mai ancora, come questa! — O Hemel! zoo iets zal nimmer meer te zien zijn!” Elken leeuw, dien hij ooit gezien heeft, heeft hij onder bijzondere gunstige omstandigheden gezien. Hij weet dat het geen verbeelding is, omdat in al die gevallen, de vertoonder het feit toen vermeldde, en er hem mede geluk wenschte.

Op zekeren tijd had onze kwelgeest een ziekte. Het was een ziekte van gevaarlijksten aard. Maak eens de onschuldige opmerking dat gij zeer wel zijt, of dat een ander zeer wel is; en onze kwelgeest wordt daardoor aan die ziekte herinnerd en met een inleiding, dat niemand den zegen der gezondheid kent voordat hij die eerst verloren heeft; voert hij u mede door al de verschijnselen, vorderingen en behandeling van die ziekte. Maak de onschuldige opmerking dat gij niet wel zijt, of dat een ander niet wel is, en dan staat u onvermijdelijk hetzelfde te wachten. Gij zult vernemen hoe hij een stramheid gevoelde omstreeks hier, mijnheer, en hij wist niet hoe dat kwam, vergezeld van een bestendig gevoel als ware hij met een dolk doorstoken of — liever, doorgesneden — dat drukt het nauwkeuriger uit — doorgesneden — met een stomp mes. Nu, mijnheer! Dit ging zoo door, totdat vuurvonden voor zijn oogen begonnen te spatten, wateraderen in zijn hoofd rond te wentelen, en hamers die voortdurend sloegen bons, bons, bons, over zijn ganschen rug heen — langs de

ruggegraad. Toen het zoover gekomen was, meende onze kwelgeest dat het zijn plicht was, raad in te roepen, en hij zeide! Nu, wien zal ik nu moeten raadplegen? Hij dacht natuurlijk aan Callow, die op dien tijd een der uitstekendste geneesheeren van Londen was, en hij ging naar Callow. Callow zei: „Lever!” en schreef rabarber en kwik voor, weinig voedsel, en matige beweging. Onze kwelgeest ging voort met deze behandeling maar werd dagelijks erger, totdat zijn vertrouwen in Callow geschokt was, en hij ging naar Moon, met wien de halve stad dweept. Moon stelde veel belang in het geval; en hij zeide: „De nieren!” Hij veranderde de gansche behandeling, mijnheer — gaf sterke zuren, koppen, en trekpleisters. Dit ging zoo voort, en onze kwelgeest werd dagelijks erger, totdat hij Moon openlijk verklaarde dat het hem aangenaam zou zijn een consult met Clatter te hebben. Nauwelijks had Clatter onzen kwelgeest gezien, of hij zeide: „Ophooping van vet bij het hart, Snugglewood, die er met hem was bijgeroepen, verschilde van meening, en zei: „Hersens!” Maar, waarin zij allen overeenkwamen was onzen kwelgeest op zijn rug te leggen, zijn hoofd te scheren, hem bloedzuigers te zetten, hem enorme massa's medicijn te doen slikken, en hem zeer min te houden; zoodat hij slechts een schaduw was, gij zoudt hem niet gekend hebben, en niemand achtte het mogelijk dat hij er ooit van zou opkomen. In dezen toestand verkeerde hij, mijnheer, toen hij hoorde van Jilkins — die op dien tijd nog maar weinig praktijk had, en in Great Portland street op een bovenverdieping woonde; maar weet gij, hij begon reeds naam te krijgen onder de weinige menschen die hem kenden. Daar hij in dien toestand was, waarin een drenkeling een stroohalm grijpt, zond onze kwelgeest om Jilkins. Jilkins kwam. Onze kwelgeest was ingenomen met zijn oogopslag, en zeide: „Mijnheer Jilkins ik heb een voorgevoel dat gij mij helpen zult.” Het antwoord van Jilkins kenschetste den man volkomen. Dat deed het: „Mijnheer ik ben voornemens u te helpen.” Dit bevestigde de goede meening die onze kwelgeest van zijn oogopslag had, en zij onderzochten te zamen het geval — onderzochten het door en door. Jilkins stond toen op, liep door de kamer, kwam terug, en ging weer zitten. Daarna sprak hij aldus: „Gij zijt bedrogen geworden. Dit is een geval van slechte spijsvertering, veroorzaakt door gebrek aan werking van de Maag. Gebruik een lams-côtelet binnen een half uur, met een glas van den besten ouden Sherry dien ge voor geld krijgen kunt. Gebruik morgen twee lams-côteletten, en twee glazen van den fijnsten ouden Sherry. Den daarop volgende dag, zal ik eens aankomen.” Binnen een week was onze kwelgeest weer op de been, en van dien tijd dagteekent de roem van Jilkins!

Onze kwelgeest is sterk in het inwinnen van berichten. Hij weet toevallig een menigte zaken die niemand anders weet. Hij kan u gewoonlijk vertellen waar de oneenigheid van het ministerie in zit; hij weet heel wat van de Koningin; en kan u kleine anekdotes verhalen van de koninklijke kinderkamer. Hij zegt u het persoonlijk gevoelen van den rechter in zake Sludge den moordenaar, en ook zijn gedachte toen hij hem in verhoor nam. Hij weet toevallig wat die en die man bij dien omzet won, het was vijftienduizend vijfhonderd pond, en zijn inkomen is twaalfduizend 's jaars. Onze kwelgeest doet ook sterk in geheimzinnigheid. Hij gelooft, met een gramstorig vertoon alsof hij daaraan veel beteekenis hechtte, dat gij den vorigen Zondag Parkins zaagt? — Ja, gij hebt hem gezien. — Zeide hij iets bijzonders? — Neen, niets bijzonders. — Onze kwelgeest staat daarover versted. — Wat? — Niets. Hij meende maar dat Parkins u iets verteld had. — Waarover dan? — Wel! onze kwelgeest mag u niet zeggen waarover. Maar, hij gelooft dat gij dit spoedig van Parkins zelf zult hooren, en hij hoopt dat het u niet verbazen zal zooals het hem verbaasde. Intusschen, hebt gij misschien nooit hooren spreken van de zuster van Parkin's vrouw? — Ach! zegt onze kwelgeest, dan wordt alles duidelijk!

Onze kwelgeest is ook groot in bewijsgronden. Hij hoort gaarne een lange, vervelende, slaperige woordenwisseling over nietigheden. Hij meent dat dit den geest versterkt; gevolgelijk, neemt hij daar niet zeer dikwijls deel aan. Of, hij zou gaarne weten wat gij daarmede meent. Of, hij betwijfelt dat. Of, hij heeft het altijd juist andersom begrepen. Of, hij kan dit niet toegeven. Of, hij is zoo vrij dat te ontkennen. Of gij kunt dat voorzeker niet meenen. En zoo meer. Eens raade hij ons; bood ons een soort van raad aan, omtrent een feit, geheel onuitvoerbaar en te eenemale onaannemelijk, omdat het feit, dat toen reeds voor lang beslist was, voorgesteld werd alsof de rechtspraak nog volgen moest. Het is reeds een dozijn jaren geleden, en tot op dit uur wenscht onze kwelgeest, met zachte stem, bij zekere gelegenheden, dat wij beter op zijn meening zouden acht gegeven hebben.

Het instinct waarmede onze kwelgeest een anderen kwelgeest ontdekt, en zich bij hem aansluit, is verwonderlijk. Wij hebben gezien dat in een paar minuten, hij zijn man uit vijftig andere wist te kiezen. Zij zetten gaarne (en doen dit ook natuurlijk) een zwakken bewijsgrond op touw over een onderwerp te voren reeds uitgeput, om elkander tegen te spreken, en de hoorders te vermoeien, zonder hun eigene voortdurende frischheid als kwelgeesten te benadeelen. Het verhoogt de goede verstandhouding tusschen hen, en zij komen later weder bijeen, en kwelen elkander vriendschappelijk. Wanneer wij onzen

kwelgeest met een anderen zich zien afzonderen, weten wij, dat zoo hij te voorschijn komt, hij den anderen kwelgeest zal roemen als een der verstandigste mannen die hij ooit ontmoette. En daar dit ons tot het besluit brengt van wat wij omtrent onzen kwelgeest meenden te moeten mededeelen, wenschen wij nog ter kennis te brengen dat hij ons dezen lof nooit geschonken heeft.

EEN GEDENKTEEKEN VAN FRANSCHEN DWAASHEID.

Het werd grondig opgemerkt door een geestig lid van het Hof van Gewone beraadslaging in Raad vergaderd in de City van Londen, in het jaar onzes Heeren achttienhonderd vijftig, dat de Franschen een volk is, dat kikvorschen eet, en klompen draagt.

Wij zijn op goede gronden onderricht, ten opzichte van dat volk, dat de caricaturen en tooneelvoorstellingen die in Engeland een halve eeuw geleden in zwang waren, hun tegenwoordigen toestand nauwkeurig schilderen. Bij voorbeeld, wij vernemen dat elk Franschman, zonder uitzondering, een staartpruik en papillotten draagt. Dat hij buitengewoon bleek en mager is, een lang gezicht heeft en ingevallen kaken. Dat zijn kuiten onontwikkeld zijn; dat zijn beenen aan de knieën eindigen, en dat zijn schouders altijd hooger zijn dan zijn ooren. Men verzekert ons ook dat hij zelden eenig ander voedsel gebruikt dan magere soep, en een ui; dat hij altijd zegt: „Aha! Wat zegt gij, mijnheer?” aan het einde van elken zin dien hij uit; en dat de ware geslachtsnaam van zijn ras is de *Mosjeus*, of de *Parlez-vous*. Zoo hij geen dansmeester of kapper is, dan moet hij noodzakelijk een kok zijn; omdat geen andere bedrijven dan deze drie met den smaak van het volk strooken, of door 's lands instellingen worden veroorloofd. Hij is natuurlijk een slaaf. De vrouwen van Frankrijk (die ook slavinnen zijn) hebben onveranderlijk blauw-zijden doeken om het hoofd gebonden, dragen lange ooringen en tamboerijnen, en verlichten het vervelende van hun juk door met hooge stem en door den neus te zingen — voornamelijk bij draaiorgels.

In het algemeen kan van dit ondergeschikt volk gezegd worden, dat zij van niets eenig denkbeeld hebben.

Van een groote Instelling zooals Smithfield zijn zij niet in staat de geringste opvatting te hebben. Een Veemarkt in het hart van Parijs zou beschouwd worden als een onmogelijk na-deel. Ook hebben zij niet het minste begrip van slachthuizen in het midden eener stad. Een

dezer achterlijke kikvorschen-eters zou u ternauwernood verstaan, zoo gij hem spraakt van het bestaan van zulk een Britsch bolwerk.

Het is aangenaam, en wellicht vergeeflijk zich over zijn eigene voortreffelijkheid te verheugen, wanneer het recht daartoe volkomen gevestigd is. In den tegenwoordigen tijd, merkwaardig door een laatsten aanval op die goede oude markt, die de oogappel is van den Gemeenteraad, vergelijken wij ons tot onze vreugde en nationalen trots, met den buitenlander, ten aanzien van deze twee zaken het slachthuis en de veemarkt.

De zegeningen van Smithfield zijn te goed bekend dan dat ze behoeven herhaald te worden; allen die vluchten (voor dolle stieren en vervolgende ossen) kunnen ze lezen. Op elken marktdag kan men ze in glorieijke daden aanschouwen. Mogelijk worden de voordeelen van onze slachthuizen nog niet zoo algemeen ge waardeerd.

Slachthuizen, in de groote steden van Engeland, zijn altijd (met uitzondering van een of twee ondernemende steden) het meest talrijk in de dichtst bevolkte plaatsen, waar de minste luchtstrooming is. Zij zijn vaak onder den grond, in kelders; zij zijn somtijds in afgesloten binnenplaatsen; somtijds (zooals in Spitalfields) in dezelfde winkels waar het vleesch verkocht wordt. Nu en dan worden zij, onder goed bestuur, gelucht en schoongemaakt. Voor het grootste gedeelte zijn zij vuil en wordt er de lucht niet ververscht; en aan de rookende muren, kleeft bedorven vet en andere schadelijke dierlijke bestanddeelen. De drukste slachthuizen in Londen zijn den in omtrek van Smithfield, in Newgate Market, in Whitechapel, in Newport Market, in Leadenhall Market, in Clare Market. Al deze plaatsen worden omgeven door niet zeer ooglijke huizen, opgevuld met bewoners. Sommige daarvan grenzen onmiddellijk aan de slechtste begraafplaatsen in Londen. Indien het slachthuis onder den grond is, dan worden de schapen gewoonlijk met kop en staart van een steiger naar beneden geworpen — hetwelk stuitend is te zien, maar volstrekt niet wreed kan zijn. Zoo het gelijkvloers zich bevindt is het dikwijls zeer moeilijk te naderen. Dan moeten de beesten langen tijd gejaagd, gedreven, en angeprikkeld worden, voor men ze er in krijgt — hetwelk moet worden toegeschreven aan hun natuurlijke koppigheid. Wanneer de toegang tot het slacht-huis niet moeilijk is, dan is het meest in een toestand van onreinheid, wat de beesten zien en ruiken maakt hen nog afkeeriger om binnen te gaan — dat alweder wegens hun natuurlijke koppigheid is. Wanneer zij er ten laatste inkomen, zonder noemenswaardige moeite of pijn (want daartoe is geen aanleiding op de voorafgegene reis naar het hart van Londen,

het nachtverblijf in Smithfield, de worsteling om er uit te komen te midden van de saamgepakte menigte, de koetsen, karren, wagens, omnibussen, sjeezen, phaetons, handwagens, honden, jongens, getier, gebrul en tienduizend andere kwellingen), dan zijn zij niet geschikt om te worden geslacht, volgens het microscopisch onderzoek van hun koortsachtig bloed door een der uitstekendste physiologen der wereld, Professor Owen — maar dat is blufferij. Wanneer zij, ten laatste, worden geslacht hangt men hun rookende lijken in onzuivere lucht, om, zooals gezegde Professor u zal verklaren, minder voedend en meer ongezond te worden — maar hij is maar een ongewone raadgever, dus bekommer u niet om hem. Over een lengte van een half vierde mijl van Whitechapel, zullen tegelijkertijd zeshonderd pas geslachte ossen opgehangen worden, en zevenhonderd schapen — maar, zooveel te aangenamer — bewijs van welvaart. Dicht bij Snow Hill en Warwick Lane, zult gij de kleine kinderen van hun geboorte af zien gewinnen aan tooneelen van onmenselijkheid, zij loopen door gangen, gevuld met troepen van afschuwelijke varkens, tot hun enkels in bloed — maar dat maakt de jonge deugnieten gehard. In het onvolmaakte rioolstelsel van deze overbevolkte stad, zult gij de eindeloze massa van bederf verkrijgen, die uit deze handelingen voortkomt, langzaam wordt dit buiten het gezicht gebracht, om te verrijzen als vergiftigde gassen, die des nachts uw huizen binnensluipen, wanneer uw slapende kinderen ze het makkelijkst zullen inademen, en eindelijk vindt die bedorven massa langzaam haar uitweg, in de rivier waarvan gij het water drinkt — maar, de Franschen zijn een kikvorsch-etend volk die klompen dragen, en weet ge, oude jongen, daar gaat maar niets boven het gebraden rundvleesch van Engeland, dat lekkere oud-Engelsche gebraden rundvleesch.

Het is geheel en al een abuis — een nieuwerwetsch uitvindsel anders niet — om te veronderstellen dat er een natuurlijke tegenstand bestaat tusschen verrotting en gezondheid. Zij weten dat beter in den Gemeenteraad. Gij moogt spreken over de Natuur, die in haar wijsheid, den mensch altijd waarschuwt, door zijn reukorgaan, wanneer hij iets gevaarlijks nadert; maar, dat gaat niet door in de City. De Natuur meent het dikwijls zoo erg niet. Mevrouw Quickly zegt dat pruimen slecht zijn voor een versche wond; maar al wie zegt dat verrotte dierlijke bestanddeelen slecht zijn voor een versche wond, of voor een sterk gestel, of voor iets of iemand, is een vertoonmaker van menschlievendheid en een opsnijder. De Britten daarom nooit, nooit, nooit, enz. En bloeie nog lang het vee-drijfven, vee-slachten, het vergruizelen van beenderen, het koken van bloed, het af-

schrappen van schaapspooten, het koken van ingewanden, het schoonmaken van darmen, het maken van snaren, het bereiden van huiden, het smelten van vet, en andere heilzame handelingen, te midden van hospitalen, kerkhoven, armhuizen, scholen, ziekenhuizen, verplegingsgestichten, woonhuizen, winkels van eetwaren, bewaarscholen, ziekbedden, elken stand- en pleisterplaats op de reis van de geboorte tot aan het graf!

Deze ongewone raadgevers, uw Professor Owen's en zijns gelijken, zullen betwisten dat het toelaten van zulke dingen in een beschaafde stad is, haar te brengen tot een toestand nog erger dan die welke Bruce in Abyssinië in zwang vond. Want, zeggen zij, daar ginds komen de jakhalzen en wilde honden des nachts om den afval te verslinden, terwijl hier zulke natuurlijke straatvegers niet bestaan, en even zulke woeste gebruiken. Wijders willen zij bewijzen dat niets in de Natuur bestemd is om te worden vernietigd, en dat, behalve de verwoesting welke dergelijke misbruiken teweegbrengen in zake gezondheid en leven — hoofdbronnen van rijkdom voor elke gemeente — zij leiden tot een aanzienlijke vernieling van stoffen die aan verandering onderhevig zijn, en welke, met geschikte toebereiding, en onder wetenschappelijk toezicht, veilig zouden kunnen worden aangewend ter vermeerdering van de vruchtbaarheid des lands. Aldus (zoo betoogen zij) wreekt de Natuur altijd de schending harer weldadige wetten, en even zeker als de mensch steeds geneigd is hare zegeningen in vloek te veranderen, zullen zij een vloek worden, en zal hij daaronder lijden. Maar, dit is wartaal. Even goed als het de onzinnigste wartaal is om tot den Londenschen Gemeenteraad te zeggen: „Hoe kunt gij het volk een zoo onnoozel tooneel van dubbelzinnigheid voor oogen leggen, door aanspraak te maken op het recht van een markt te houden in het midden der groote stad, op grond van een uwer aanbesteden privilegiën, wanneer gij weet dat uw laatste recht om markt te houden u gegeven werd door Koning Karel den Eerste, en toen Smithfield gelegen was in de Buitenwijken van Londen, dit wordt in genoemde koninklijke vergunning uitdrukkelijk in die vijf woorden omschreven?” — dit is voorzeker waar, maar heeft met de quaestie niets te maken.

Maken wij nu een vergelijking van de bijzonderheden der beschaving, tusschen de hoofdstad van Engeland, en de hoofdstad van dat land waar men kikvorschen eet en klompen draagt, zooals het beroemde lid van den Gemeenteraad zoo sarcastisch zeide.

In Parijs is geen Veemarkt. Koeien en kalven worden verkocht binnen de stad, maar de Veemarkten zijn te Poissy, omstreeks dertien mijlen daar vandaan, aan een spoorlijn; en te

Sceaux, ongeveer vijf mijlen ver. De markt te Poissy wordt elken Donderdag gehouden; de markt te Sceaux elken Maandag. In Parijs zijn geen slachthuizen, volgens onze opvatting van dat woord. Er zijn vijf openbare Abattoirs (slachterijen) — binnen muren, ofschoon in de buitenwijken — en in deze moet de slachting ten behoeve der stad verricht worden. Zij worden bestuurd door een Syndicaat of Slachters Gilde, dat met den Minister van Binnenlandsche Zaken beraadslaagt over alle zaken den handel betreffende, en dat gehoord wordt wanneer eenige nieuwe regeling omtrent dat bestuur in overweging komt. Zij zijn evenzeer onder het waakzaam oppertoezicht der politie. Iedere slachter moet zich van een vergunning voorzien: hierdoor wordt bewezen dat hij een slaaf is, want in Engeland onderwerpen wij de slachters aan geen vergunning — wij geven slechts vergunning aan apothekers, procureurs, postmeesters, herbergiers, marskramers, kleinhandelaars in tabak, snuif, peper en azijn — en nog een paar andere kleine neringen niet waard te vermelden. Elke regeling in verband met de slachterij en den verkoop van vleesch is een zaak van nauwkeurige Politie-verordening. (Dit is alweer slavernij, hoewel wij voorzeker hier een algemeene soort van Politie-Reglement bezitten.)

Maar, om den lezer een denkbeeld te geven van het monument van dwaasheid, dat deze kikvorschen-eters in hun abattoirs en veemarkten hebben opgericht, en opdat hij kan vergelijken wat gemeenschappelijk overleg al deze jaren voor ons gedaan heeft, en nog voor ons doen zou, zonder die zucht naar nieuwigheden, welke onzen tijdgeest kenmerkt, zoo volgt hier een kort verslag van een bezoek dat kortelings in die plaatsen gedaan werd:

Op een zekeren Februari morgen toen het zoo koud was, als men het ooit aan zijn vingertoppen zou wenschen te voelen, ging ik uit — struikelende over een voddenraper met zijn korfje en hark, die de stukken gekleurd papier oprapte, welke in den laten avond uit een banketwinkel waren geworpen — om den Slachters-trein naar Poissy te nemen. Een koud mat licht streek even langs de hooge daken der Tuilerieën die getuige zijn geweest van zoovele lotswisselingen, zulk waanzinnig gepeupel, zooveel oproer en bloedvergieten; en zij zagen er geheel met wit rijp bedekt, even kalm en oud uit, als de Pyramiden. Er was nog geen licht genoeg om de torens van Notre Dame aan de overzijde der rivier te beschijnen; maar ik dacht aan het koude plaveisel van de oude hoofdkerk juist toen er eenige grijze strepen op vielen; en aan de lampen in het „Hôtel-Dieu”, het Hospitaal daarnaast, die laag brandden en op het uitgaan waren; en aan den

bewaker der Morgue die rondging met een verbleekende lantaarn, bezig met het rangschikken van zijn akelige wassen figuren voor een volgenden zonnigen dag.

De zon scheen vroolijk toen de slachters en ik, door het gefluit der machine ons vertrek aan het slaperige Parijs verkondigden, en wegstoomden naar de Veemarkt. Het ging dwars door de landstreek, over de Seine, te midden van een bosch kale boomen — de rijp lag koud in beschaduwde plaatsen, en glinsterde in het licht — en hier zijn wij te Poissy! De slachters, die den ganschen weg over druk hebben zitten keuvelen, springen er uit, en gaan uiteen naar de Veemarkt (natuurlijk onder onophoudelijk gebabel), zij zijn gedost in hoeden en petten van allerlei vorm, in jassen en kienen, in kalfshuiden, koeienhuiden, paardenhuiden, bont, ruige mantels, harige jassen, baai, zakkelinnen, wasdoek, kortom in alles wat een mensch en een slachter op een kouden morgen warm kan houden.

Menige Fransche stad heb ik gezien tusschen deze plek en Straatsburg of Marseilles, die kon poseeren om u, klein Poissy! te schilderen. Behoudens de bijzonderheden van uw oude kerk, ken ik u heel goed, ofschoon wij thans voor het eerst kennis maken. Ik ken uw nauwe, verstrooide, kronkelende straten, met een goot in het midden, en lantaarns daarboven opgeschen. Ik ken uw schilderachtige straten die zich opwaarts kronkelen de Hemel weet hoe ver of waarheen! Ik ken de uithangborden uwer winkeliers, met letters nooit dik genoeg; de koperen barbierschalen die boven kleine winkels bungelen; uw koffiehuisen en Gaarkeukens, met donkere flesschen oude siroop in de vensters, en geschilderde biljartkeuen buiten. Ik ken dat eenzelvige grijze paard met zijn staart opgebonden in een knot als het „achterhoofdhaar” van een slordige vrouw, welk paard niet beslagen wil worden, en dat zich heraldiek maakt door de straat kletterende op zijn achterpooten, terwijl twintig stemmen naar hem gillen als een Brigand, een vervloekte Roover, en een voor eeuwig verdoemd Varken. Ik ken ook uw schitterende stads-fontein, mijn Poissy, en ben blijde die te zien naast de veemarkt, zoo frisch stroomende, onder bescherming van een dapperen niet zeer hoog verheven Franschman in metaal bewerkt, die op den top staat. Door het gansche land van Frankrijk ken ik deze ongeveegde kamer in de Glory, met haar bijzonderen reuk van boonen en koffie, waar de slachters zich om de kachel verzamelen, en den dunsten wijn drinken uit de kleinste glazen; waar de dikste koffiekoppen naast de langste brooden en de zachtste klompjes suiker staan; waar Madame achter de toonbank welwillend de hulde ontvangt van al de komende en gaande slachters; waar de biljarttafel in

het midden bedekt is als een groote vogelkooi — maar de vogel kan aanstonds gaan zingen!

Een klok! De kalvenmarkt! Beleefd vertrek van slachters. Spoedige betaling en vertrek van den liefhebber Bezoeker. Madame verwijt Ma'amselle te groote lichtgeraaktheid ten aanzien der vereering van een Slachter in een berenhuid. Monsieur, de hospes van de Glory, telt een dubbele handvol stuivers, zonder dat een onuitgewischt inschrift, of een onbeschadigd gekroond hoofd, er onder te vinden is.

Er is buiten weinig rumoer, overvloedige ruimte, en geen verwarring. De open ruimte tot markt bestemd is in drie vakken verdeeld: de Kalvenmarkt, de Rundermarkt, de Schapenmarkt. Kalven om acht, runderen om tien, schapen om twaalf uur. Alles is zeer zindelijk.

De Kalvenmarkt is een verheven terras van steen, ongeveer drie of vier voet hoog, aan alle kanten open, met een hoog dak daarover heen, dat door steenen kolommen wordt geschraagd, waardoor het uiterlijk veel heeft van een wijnberg in Noordelijk Italië. Hier liggen, op den verheven bodem, tallooze kalven, alle met de achter- en voorpooten saamgebonden, en alle hevig bevende — misschien van kou, misschien van angst, misschien van pijn; want, deze manier van binden, welke uit een bijgeleefde boeren schijnt te ontstaan, moet noodzakelijk groote kwelling veroorzaken. Hier liggen zij, geduldig in rijen, te midden van stroo, met hun dwaze gezichten en hun oogen zonder uitdrukking, onder toezicht van mannen, vrouwen, jongens en meisjes; hier worden zij onderzocht door onze vrienden, de slachters, er wordt onderhandeld, bedongen en gekocht. Tijd genoeg; plaats in overvloed; goede luim in overvloed. „Ha, Monsieur François in uw berenhuid, zijt gij daar, hoe gaat het vriend? Komt ge van Parijs met den trein? De frissche morgenlucht doet u goed. Hebt ge nu van morgen eens drie of vier uitmuntende kalven noodig, mijn engel. Wel Madame Doche, het zal mij zeer aangenaam zijn met u negotie te doen. Bekijk me nu die kalven eens, Mijnheer François! Goede Hemel, twijfelt ge nog! Nu, mijnheer, ga de gansche markt rond en kijk goed uit. Zoo ge er betere voor dat geld vindt, koop ze. Zoo niet, kom dan bij mij!” Monsieur François gaat bedaard zijns weegs, en houdt een voorzichtig oog op den voorraad. Geen andere slachter stoot Monsieur François, en Monsieur François stoot geen anderen slachter uit den weg. Niemand is opgewonden noch overdreven. Niemand is woest. Te midden der blauwe kielen en roode doeken van de boeren, en de ruige, bonte en harige jassen van de slachters, steekt een driekante hoed en blauwe jas uit. Dit is Slavernij! Want onze Politie draagt overjassen en glanzige hoeden.

Thans echter is het schacheren voorbij, en de kalven zijn verkocht. „Heidaar! Gregoire, Antoine, Jean, Louis! Brengt de karren, jongens! Gauw wat, kerels! Hola! He!”

De karren, goed met stroo voorzien, worden achteruit getrokken, naar den rand van het verheven terras, en verscheidene ijverige snaken dragen kalven op hun hoofden, en werpen ze er handig in, terwijl andere niet minder ijverige jongens, in de karren staan, de kalven rangschikken en ze zorgvuldig in stroo pakken. Hier is een veelbelovend jong kalf, dat niet is verkocht, en door Madame Doche wordt losgemaakt. Neem mij niet kwalijk, Madame Doche, maar ik vrees, dat deze manier om de vier pooten van een viervoetig dier samen te binden, hoewel zij zeer in zwang is, toch niet deugt. Gij ziet, Madame Doche, dat het touw diepe sporen in de huid achterlaat, en dat het dier in den beginne zeer belemmerd is, waardoor het niet weet of zelfs geheel niét vermoedt, dat het los is, totdat gij, op uw eigenaardig kiesche wijze, het opstoot en aan zijn staart trekt, als ware die een schellekoord. Dan waggelt het dier op zijn knieën, daar hij onbekwaam is op zijn pooten te staan, en tuimelt rond als een dronken kalf, of als het paard in den Circus van Franconi, dat gij misschien gezien hebt, Madame Doche, en dat moet voorstellen in den slag doodelijk gewond te zijn. Maar wie strijkt daar langs mij heen terwijl ik met Madame Doche spreek? Het is een andere verhitte knaap met een kalf op zijn hoofd.” Pardon, Mijnheer, zoudt ge zoo goed willen zijn mij te laten passeeren?” „O, met plezier mijnheer. Het spijt mij dat ik den weg versper.” Voort waggelt hij, met kalf en al, en bekreunt zich in het minst niet meer om mijn oogen of ledematen.

Thans zijn al de karren vol. Meer stroo, Antoine, beste jongen, om over deze bovenste rij te strooien; dan gaat er rammelend, stommelend en hotsend een lange rij van ons, uit de eerste, en dan uit de tweede stadspoort, voorbij het ledige schilderhuis, en het kleine vierkante wachthuisje in de gedaante van een lintendoos, waar niemand schijnt te leven; en voort gaat het naar Parijs, over den straatweg, die als een rechte lijn zich uitstrekt tusschen twee lange rijen boomen. Wij kunnen onzen weg niet kiezen en ook niet onzen gang, want dit alles wordt ons voorgeschreven. De openbare geriefelijkheid eischt van ons dat onze karren naar Parijs gaan langs dien weg en geen anderen (Napoleon vond nog tijd om dit vast te stellen terwijl hij nagenoeg met de geheele wereld in oorlog was), en wee ons! zoo wij die orders overtreden.

Kudden ossen staan op de Veemarkt, gebonden aan ijzeren staven in steenen palen bevestigd. Andere driften komen langzaam aan langs de lange laan, voorbij de tweede, en de eerste

stadspoort en het schilderhuis, en het wachthuisje, hun rookende adem is in de koude morgenlucht zichtbaar, terwijl zij voortgaan. Overvloed van plaats; overvloed van tijd. Noch mensch noch dier raakt de kluts kwijt te midden van koetsen, karren, wagens, omnibussen, sjeezen, phaëtons, handwagens, jongens, getier, gebrul en gedrang. Het is niet noodig de dieren aan den staart te trekken, noch met ijzeren punten voort te drijven. Er zijn hier geen ijzeren gaffels. De ossenmarkt wordt even rustig gehouden als de kalvenmarkt. Op den bepaalden tijd vertrekt het vee naar Parijs; de drijvers kunnen geenszins hun weg kiezen, noch hun tijd, noch het aantal runderen dat zij zullen drijven, evenmin als zij in den loop der natuur het uur van hun dood kunnen kiezen.

Vervolgens de schapen. De schapenhokken zijn hier opgeslagen, even voorbij de Bijbank der Parijsche Bank, aldaar gevestigd voor het gemak der slachters, en achter de twee mooie fonteinen die men op de Markt gemaakt heeft. Mijn naam is Bull; toch geloof ik dat ik gaarne een paar zulke goede fonteinen zou zien — niet slechts in Smithfield, maar op elke andere plaats in Engeland. Plaats in overvloed; tijd in overvloed. En hier zijn schaapherdershonden, zoo gevoelig als immers, maar met een soort van Fransch uiterlijk over zich — niet zonder eenig vermoeden van vermomming — met een soort geur voor knevel en baard — bondige honden, ruig en los waar een Engelsche hond strak en gesloten zou zijn — niet zoo gekweld met drukten als onze Engelsche drijvershonden, die altijd met hun schapen bezig zijn en over hun werk denken, zelfs wanneer zij rusten, zooals gij aan hun gezichten kunt zien; maar, voortvarend zwierig, vrij ondegelijke honden; die in plaats van hun wettigen last, *mij* zouden willen rukken en plukken indien zij er gelegenheid voor zagen — en wellicht zouden zij die wat plotseling zien. De schapenmarkt loopt af als de andere twee; en ook zij vertrekken naar Parijs langs den *hun* aangewezen weg. Mijn weg is de spoorweg, en daarmee ga ik terug met een vaart van twintig mijlen per uur, terwijl ik door het nu helder verlichte landschap voortsnor, denk ik dat de onervaren groene knoppen binnenkort zullen wenschen, dat zij niet in verzoeking waren gekomen om zoo vroeg uit te loopen; ook ben ik eenigszins nieuwsgierig te weten wie in dit of dat kasteel woont, dat geheel uit vensters en traliewerk schijnt te bestaan, en wat de familie op dezen kouden morgen voor haar ontbijt zal hebben.

Na de markt komt het Abattoir. Welk abattoir zal ik het eerst bezoeken? Montmartre is het grootste. Ik zal dan daarheen gaan.

De abattoirs zijn alle binnen de muren van Parijs, met het oog op den ontvangst der inkomende rechten; maar zij staan in open plaatsen

in de buitenwijken, verwijderd van het gedrang en rumoer der binnenstad. Zij worden bestuurd door het Syndicaat of Slachters-Gilde, onder toezicht der Politie. Zeker klein gedeelte van de opbrengst daaruit voortvloeiende wordt door het Gilde ingehouden ter betaling van kleine onkosten, en gedeeltelijk door hen aangewend tot liefdadige doeleinden in verband met den handel. De inrichtingen kosten zeshonderd tachtig duizend pond; en zij betalen aan de stad Parijs voor die uitgave een interest welke ongeveer zes en een half procent jaarlijks bedraagt.

Hier op een genoegzaam ontmantelde ruimte, is het Abattoir van Montmartre, dat omstreeks negen morgen gronds beslaat, omgeven door een hoogen muur, en van buiten heeft het veel van een cavalerie barak. Aan het ijzeren hek staat een kleine ambtenaar met een grooten steek op. „Wenscht Monsieur het abattoir te zien? Voorzeker.” Daar Staatskleeding voor bijzondere aangelegenheden minder geschikt is, en Monsieur den steek reeds heeft opgemerkt, legt de ambtenaar hem in een klein officieel bureau dat er bijna geheel mede gevuld wordt, en vergezelt mij met het nederige hoofdtooisel van het gewone leven.

Verscheidene der dieren van Poissy zijn reeds hier gekomen. Bij de aankomst van elke drift, wordt zij naar gindsche ruime plaats gevoerd, waar elke slachter zijn eigen koop uitkiest. Sommige zien wij nu, in die lange reeks stallen met een hoog overhangend dak van hout en glazen pannen, dat boven de muren uitsteekt. Terwijl de dieren hier rusten alvorens geslacht te worden, moeten zij worden gevoed en gedrenkt, en de stallen moeten worden schoon gehouden. Een bepaalde hoeveelheid droog voeder moet altijd gereed liggen op den zolder boven de stallen; en het toezicht daarover is zeer streng. Dezelfde regeling wordt toegepast op schapen en kalven; voor welke afzonderlijke gedeelten dezer stallen afgebakend zijn. Al de gebouwen zijn sterk en zeer solide aangelegd.

Na door deze rustplaatsen te zijn gegaan, welke behalve de zoo even vermelde openingen in het dak voor luchtverversching, ook nog luchtstrooming ontvangen van vensters die in de tegenover elkander staande zijmuren zijn aangebracht, en van deuren aan elk einde, gaan wij door het breede geplaveide binnenplein totdat wij aan de slachthuizen komen. Zij zijn alle volkomen gelijk, en liggen naast elkander ten getale van acht of negen te zamen, in stevig gebouwde blokken. Laat ons het eerste binnentreden.

Het is hecht gebouwd en met steen bevloerd. Het is goed verlicht en gelucht, en overvloedig van frisch water voorzien. Het heeft twee deuren vlak tegenover elkander; de eerste, de deur door welke ik binnenkwam van het groote plein; de

tweede daar tegenover, kwam uit op een ander kleiner plein, waar de schapen en kalven op banken worden geslacht. De vloer van die plaats zooals ik zie, helt af naar een goot, waar de reiniging vergemakkelijkt wordt. Het slachthuis is vijftien voet hoog, zestien en een halven voet breed, en drie en dertig voet lang. Het is voorzien van een krachtige windas, waarmede een man den kop van een os aan den grond kan brengen ten einde den slag met de bijl te ontvangen die hem velt — met het middel tevens om den romp op te hijschen en dien gedurende de bewerking opgeheven te houden — en met haken waaraan de geheel bereide geraamten kunnen hangen, zonder de muren aan te raken. Op den vloer dezer eerste steenen kamer ligt een pas gedoodde os. Uitgenomen het bloed dat van hem afvloeit naar een kleine steenen put in een hoek van den vloer, is de plaats zoo vrij van iets aanstootelijks als de Place de la Concorde. Zij is veel zuiverder en schooner, dat weet ik, mijn vriend de ambtenaar, dan de hoofdkerk van Notre Dame. Ha, ha! Monsieur is grappig, maar, waarlijk, er is veel van aan.

Ik kijk in een ander van deze slachthuizen. „Kom binnen, als 't u belieft,” zegt een heer in bloedige laarzen. „Dit kalf heb ik van morgen geslacht. Ik had eenigen tijd over en toen heb ik dit kantpatroon in de wanden van zijn maag gesneden en geprikt. Het is nog al aardig. Ik heb het voor mijn plezier gedaan.” — „Het is heel mooi, Mijnheer de slachter!” Hij zegt dat ik zeer beleefd ben dit te zeggen.

Ik kijk in rijen van slachthuizen. In vele bevinden zich kleinhandelaars, die hier gekomen zijn om koopen van vleesch te sluiten. Er is voorzeker slachting genoeg om een niet daaraan gewoon oog te verzadigen; en er zijn rookende geraamten genoeg om naar een diner van gevogelte en salade te verlangen; maar, overal ontwaart men bij het werk orde, zindelijkheid en stelselmatigheid — afschuwelijk werk, als gij wilt; maar, zooveel te meer reden ook om het goed te doen. Ik weet niet (mijn naam is Bull, zooals ik reeds opgemerkt heb) dat een Parijzenaar van de laagste soort bijzonder kiesch is, of dat zijn aard gekenmerkt wordt door een zeer kleine dozis wreedheid; maar wat ik weet, mijn machtige, deftige sinjeuren van den gemeenteraad, is, dat hij genoodzaakt wordt, wanneer hij met dit werk bezig is, zich aan een door en door goed stelsel te onderwerpen, en een Engelschman aanleiding te geven zich over u te schamen.

Hier binnen de muren van hetzelfde abattoir, en andere ruime en gemakkelijke gebouwen, wordt plaats gevonden om het vet in talk te veranderen en het voor de mark te verpakken — een plaats om kalfskoppen en schapenpooten te reinigen en te branden — een plaats om de ingewanden te bereiden — stallen en koetshuizen

voor de slachters — tal van gemakken, strekkende zooveel mogelijk ter opheffing van alles wat stuitend is, en ter bevordering van zindelijkheid en goed toezicht. Vandaar dat al het vleesch dat de poort uitgaat wordt verzonden in heldere gedekte karren. En indien elk bedrijf dat in verband staat met het slachten van dieren, bij wettelijk voorschrift moest uitgeoefend worden in dezelfde plaats, dan twijfel ik, mijn vriend, die thans weer den steek op heeft (wiens beleefdheid door deze twee franken slechts schaars erkend wordt, maar die ze toch voldoende schijnen te vergoeden), of er beter regeling kan bestaan dan die welke voorgeschreven wordt in het Abattoir van Montmartre. Vaarwel, mijn vriend, want ik ga naar de andere zijde van Parijs, naar het Abattoir van Grenelle! Daar vind ik volkomen hetzelfde op kleinere schaal, met bijvoeging van een prachtige Artesischen put, en ook een andere soort gids, in de persoon van een nette kleine vrouw, met aardige kleine oogen, en een allerliefst stemmetje, die netjes tusschen de stieren en ossen heenloopt, in een zeer net paar schoentjes en kousen.”

Dit is het Monument van Fransche Dwaasheid hetwelk een vreemd volk heeft opgericht, tot een nationalen haat en afkeer van gemeenschappelijk en wijs overleg. Die wijsheid, welke vergaderd is in de stad Londen, heeft na een driedaagsche beraadslaging, en met een meerderheid van zeven tegen één, bepaald geweigerd zich in te laten met de Veemarkt der Hoofdstad, tenzij die mocht worden gehouden in het midden der City, hieruit volgt dat wij de onschatbare voordeelen zullen verliezen van de bescherming van den gemeenteraad, en in zake de markt, verwezen worden naar onze eigene zwakke hulpmiddelen. Naar alle menselijke berekening zullen wij er dus ten slotte toe komen een monument van dwaasheid op te richten, dat zeer veel heeft van dit Fransche monument. Zoo dit gebeurt, liggen de gevolgen voor de hand. De lederhandel zal worden vernietigd door den invoer van Amerikaansch hout, om tot schoeisel te worden verwerkt voor de vervallen Engelschen; de Lord Mayor zal, door de volksstem genoopt worden geheel van kikkorschen te leven; en beide deze veranderingen zullen (hoe is thans nog niet duidelijk, maar zeker op de eene of andere manier) neerkomen op dat ongelukkige landsbelang dat altijd moet gedood worden, toch wordt het steeds levend bevonden — en steeds in verzet.

EEN KERSTBOOM.

Dezen avond heb ik een troep vroolijke kinderen gezien, die om dat prettige Duitsche speeltuig, den Kerstboom, verzameld waren. De boom was in het midden van een groote ronde tafel geplaatst, en stak hoog boven hun hoofden uit. Hij was schitterend verlicht door tal van kaarsjes; en overal glinsterden en fonkelden schoone voorwerpen. Er waren rooswangige poppen, achter de groene bladeren verborgen; er waren heusche horloges (ten minste met beweegbare wijzers en zij konden tot in het oneindige worden opgewonden) bungelende aan tallooze takken; er waren Fransch gepolijste tafels, stoelen, ledekanten, kleerkasten, klokken die acht dagen liepen, en verscheidene andere artikelen huisraad (zeer mooi gemaakt, van tin, te Wolverhampton), tusschen de takken geplaatst, alsof ze bestemd waren voor een feeën-huishouding; er waren vroolijke kleine mannen met dikke gezichten, die naar het uiterlijk veel aangenamer waren om te zien dan vele wezenlijke menschen — en geen wonder, want men kon hun hoofden afnemen en die waren dan vol suikergebak; er waren violen en trommels; alsmede tamboerijns, boeken, werkdoozen, kleurdoozen, confituren-doozen, alle soorten van doozen; er waren bijouterieën voor de oudere meisjes, veel schitterender dan goud en juweelen voor volwassenen; er waren mandjes en speldekussens in allerlei vormen; ook waren er geweren, zwaarden en banieren; er waren tooveressen die in betooverde ringen van bordpapier stonden, om de toekomst te voorspellen; er waren tollers, bromtollen, naaldkokers, inktlappen, reukfleschjes, bouquethouders; echte vruchten, met kunstmatigegoudenbladeren voorzien; nagemaakte appels, en peren en noten, opgevuld met surprises; kortom het was, zooals een aardig kind dicht bij mij, in verrukking fluisterde tot een ander aardig kind, haar boezem vriendin: „Er was alles, en nog meer.” Deze bonte verzameling van vreemdsortige voorwerpen bij trossen aan den boom hangende als toovervruchten, en die de schitterende blikken terugkaatsten welke van alle kanten daarop gericht waren — eenige diamant heldere oogen die dat alles bewonderden, kwamen nauwelijks boven de tafel uit, en eenige weinigen lagen in schroomvallige bewondering op den schoot van moeders, tantes, en kindermeiden — maakten een aangename werkelijkheid van de begoochelingen der kindsheid; en deden mij denken hoe in dien gedenkwaardigen tijd al de boomen die groeien, en alle dingen die op aarde ontstaan, hun eigenaardigen tooi hebben.

Daar ik nu weder t'huis ben, en alleen, de eenige persoon die in huis wakker is, worden mijn gedachten als door een tooverkracht die

ik mij de moeite niet geef te weerstaan, onwillekeurig teruggevoerd, naar de dagen mijner eigene kindsheid. Ik begin na te gaan, wat wij allen ons het best herinneren op de takken van den Kerstboom van onze eigene jonge Kerstdagen, waardoor wij tot het werkelijke leven opklommen?

Juist in het midden van de kamer, door geen omgevende muren of lage zoldering in de vrijheid van zijn groei belemmerd, verheft zich een schaduwwijke boom; en, opziende naar de nevelachtige glans van zijn top — want ik bespeur, in dien boom, de vreemde eigenschap dat hij nederwaarts naar den grond schijnt te groeien. — 'Blik ik in mijn vroegste Kerstmis-herinneringen terug!

Ik vind al het speelgoed in eens terug. Daar ginder onder de groene hulst en de roode bessen, is de Tuimelaar met zijn handen in den zak, die niet kon blijven liggen, maar telkens wanneer hij op den grond gelegd werd zijn dik lichaam voortdurend omrolde, totdat hij ten laatste bleef liggen, en zijn kreeftenoogen op mij vestigde — als wanneer ik in lachen uitbarstte, maar inwendig vertrouwde ik hem niet veel. Dicht bij hem staat die helsche snuifdoos, daaruit sprong altijd een demonische raadsheer in het zwart gekleed, een onaangenaam hoofd met haar, en een wijd geopenden mond van rood laken, die onuitstaanbaar was, maar toch niet kon worden terzijde gesteld; want in droomen vloog hij gewoonlijk, zeer vergroot, uit Mammouthachtige Snuifdoozen, wanneer men dit het minst verwachtte. Niet ver van daar is de kikvorsch met schoenlappers pik aan zijn staart; men wist niet waar hij al niet heensprong; en wanneer hij over de kaars vloog, en op uw hand neerkwam met dien gevleekten rug — rood, op een groenen grond — dan was hij afschuwelijk. De dame van kaartenblad in een blauw zijden rok, die opgezet werd, tegen den kandelelaar om te dansen, en die ik op denzelfden tak zie, was zachter, en tevens schoon; maar dit kan ik niet zeggen van den grooteren bordpapierman, die gewoonlijk tegen den muur hing en door een koordje in beweging gebracht werd; er was een onheilspellende uitdrukking in zijn neus; en wanneer hij zijn beenen om zijn hals sloeg (dat hij zeer dikwijls deed) dan was hij afschuwelijk, en geen schepsel zou met hem alleen hebben willen zijn.

Wanneer keek dat akelig masker mij het eerst aan? Wie zette het op, en waarom was ik zoo verschrikt dat het gezicht daarvan époque in mijn leven maakt? Het is op zich zelf geen leelijk gezicht; het moet zelfs aardig zijn; waarom waren dan zijn dwaze gelaatstrekken zoo onuitstaanbaar? Voorzeker niet omdat het de gelaatstrekken verborg van hem die het droeg. Een boezelaar zou denzelfden dienst hebben verricht, en ofschoon ik zelfs den boezelaar

liever zou hebben weggeschoven, zou die toch niet bepaald onverdragelijk geweest zijn, zooals het masker. Was het de onbeweeglijkheid van het masker? Het gezicht van de pop was ook onbeweeglijk, en daarvoor was ik niet bang. Misschien was het die vastheid en stijfheid welke over een werkelijk gelaat komt, die in mijn prikkelbaar gemoed eenige verwijderde wenken en vrees deden ontstaan van de algemeene verandering welke over elk gelaat moet komen en het roerloos maken? Niets kon mij er mee verzoenen. Geen trommels, waaruit een eentonig gepiep kwam, wanneer men aan een handvat draaide; geen regiment soldaten, met een stom muziekkorps, die men uit een doos nam, en één aan één, plaatste op een stijve en trage verlengschaar; geen oude vrouw van ijzerdraad en bruin papier gemaakt, die een pastei sneed voor twee kleine kinderen, konden mij lang aangenaam bezighouden. Evenmin gaf het mij eenige voldoening zoo men mij het Mom toonde, om te doen zien dat het van papier gemaakt was, of het wegsloot om te bewijzen dat niemand het droeg. De enkele herinnering aan dat onbeweeglijk gelaat, de enkele gedachte dat het ergens zich bevond, was voldoende mij des nachts te doen ontwaken, in angstzweet badend, uit te roepen: „O, ik weet dat het daar aankomt! O het masker!”

Ik ben toen nooit begeerig geweest te weten waar de oude ezels met de draagkorven van gemaakt was! Zijn huid was, herinner ik mij, bij de aanraking zeer natuurlijk. En het groote zwarte paard geheel met ronde roode vlekken bezaaid — het paard waar ik zelfs op kon klimmen — ik was nooit nieuwsgierig te weten, hoe het in dien vreemden toestand kwam, ook dacht ik er nooit aan dat zulke een paard gewoonlijk niet te Newmarket gezien werd. De vier kleurlooze paarden daarnaast, die in den waggon met kazen gingen, en er konden uitgenomen en onder de piano gestald worden, schijnen stukken van bonte kragen tot staarten te hebben, en andere stukken tot manen, en op pennen in plaats van pooten te staan, maar het was niet zoo, toen zij ons thuis gebracht werden voor een Kerstgeschenk. Zij waren toen heel goed; ook waren hun tuigen niet maar zoo in hun zijden vastgespijkerd, zooals thans het geval schijnt te zijn. Ik ontdekte dat de klankgevende werken van den muziek-wagen gemaakt waren van tandenstokers en ijzerdraad; en ik dacht altijd dat de kleine tuimelaar in zijn hemdsmouwen, voortdurend opstijgende langs de eene zijde van een houten toestel, en aan den anderen kant neerkomende, met zijn hoofd vooruit, een persoon was van zwakke geestvermogens — ofschoon goedaardig; maar de Jacobs Ladder, daarnaast, van kleine vierkante stukjes rood hout gemaakt, die klappend en kletterend over elkander heensloegen, en ieder een verschillend

beeld vertoonde terwijl bovendien het geheel met belletjes verlevendigd werd, dit was een waar wonder en groote vreugde voor mij.

O! Het huis van de Pop! waarvan ik geen eigenaar was, maar dat ik bezocht. Ik bewonderde de Huizen van het Parlement niet half zoo veel als dat gebouw met steenen gevel, met wezenlijke glazen vensters en drempels, en een wezenlijk balkon — groener dan ik ze thans zie, uitgenomen op badplaatsen; zelfs vertoonen zij slechts een zwakke nabootsing. En ofschoon de geheele voorgevel van het huis tegelijk open ging (hetgeen, ik erken het, de voorstelling van de trap zeer benadeelde) had men alles maar weer te sluiten, en dan kon ik weder gelooven. Geopend zijnde, zag men er duidelijk drie vertrekken in: een zitkamer en slaapkamer, smaakvol gemeubileerd, en het best van alles, een keuken, met buitengewoon zacht haardstel, een overvloedig getal kleine gereedschappen. — O, die beddepan! — en een tinnen kok in profiel, die altijd bezig was twee visschen te bakken. Wat was ik opgetogen met die edele feesten waarop het stel houten borden voorkwam, elk met zijn eigene bijzondere lekkernij, een ham of een kalkoen, die er aan vastgelijmd was, en versierd met iets groens, hetwelk ik voor mos herkende! Kunnen alle Matigheids-Genootschappen van den laatsten tijd te zamen mij zulke thee geven als ik gedronken heb uit dat kleine stel van blauw aardewerk daar ginder, daar werkelijk vocht in kon (het liep uit het kleine houten tonnetje, herinner ik mij, en smaakte naar zwavelstokken), en die de thee veranderde in nectar? En wat komt het er op aan, of de twee deelen van den kleinen suikertang over elkander schoten en niet aan het doel beantwoordden? En al gilde ik ook eens, als iemand die vergiftigd was, en daardoor groote ontsteltenis bij het fatsoenlijk gezelschap veroorzaakte, omdat ik een theelepeltje had opgedronken, dat ongemerkt in de heete thee was opgelost. Ik had er geen ander letsel van, dan dat ik een poeder moest innemen.

Op de volgende takken van den boom, iets lager, dicht bij den grasroller en tuingereedschappen in het klein, hoe vol begint het daar te hangen met boeken! Eerst dunne boeken, maar welk een massa, en met heerlijk zachte omslagen in schitterend rood of groen. Wat een dikke zwarte letters om te beginnen! „A. was een aapje, dat at uit zijn poot.” Nu laat hij zijn gang gaan. Die A. was ook een appeltaart, en daar is hij! Hij was in zijn tijd heel wat, die A. en dat waren ook zijn vrienden, behalve X. die zoo weinig verscheidenheid had, dat ik niet weet of hij ooit verder is gegaan dan Xerxes of Xantippe — evenmin als *IJ* die altijd beperkt werd bij *IJs*brand die zich op 't *IJs* vermaakte; en Z. veroordeeld steeds een Zebra te zijn. Maar, nu verandert de boom zelf, en wordt

een boonenstaak — de wonderlijke boonenstaak waarlangs Jack naar het huis van den Reus opklom! En nu beginnen deze akelig belangrijke dubbelhoofdige reuzen, met hun knodsen over hun schouders in menigte langs de takken te stappen, terwijl zij ridders en dames bij het haar meetrekken naar het huis om ze daar te verslinden bij hun diner. En Jack — hoe edel, met zijn scherp zwaard, en zijn vlugge schoenen! Opnieuw komen deze oude overdenkingen bij mij op, wanneer ik naar hem zie; en ik vraag mij zelven of er meer dan één Jack was (dat ik ongenegen ben als mogelijk aan te nemen), of slechts één echte oorspronkelijke bewonderenswaardige Jack, die al de vermelde heldendaden ten uitvoer bracht.

Zeer geschikt voor Kersttijd is de roode kleur van de rok in welke — de boom maakt van zelf een bosch voor haar waardoor zij heen-trippelt met haar mandje — Roodkapje op zekeren Kerstavond tot mij komt om mij te vertellen van de wreedheid en verraderij van dien geveinsden wolf, die haar grootmoeder opat, zonder dat dit eenigen invloed op zijn eetlust had, en toen haar opat, na die afschuwelijke grap gemaakt te hebben over zijn tanden. Zij was mijn eerste liefde. Ik gevoelde dat zoo ik klein Roodkapje had kunnen huwen, ik volmaakt geluk zou hebben gekend. Maar, het mocht niet gebeuren; en er was niets anders te doen dan den Wolf op te zoeken in Noach's Ark daar ginds, en hem in den stoet op de tafel achteraan te plaatsen, als een monster dat vernederd moest worden. O die wonderbare Noach's Ark! Zij werd bevonden niet zeewaardig te zijn, toen men haar in een waschkuip plaatste, en de dieren werden er door het dak ingestopt, en hun pooten moesten goed geschud worden, voordat zij zelfs daardoor konden — en toen tuimelden zij de deur weer uit die slechts met een klink van ijzerdraad gesloten was — maar wat kon *die* daartegen doen? Beschouw de edele vlieg, iets kleiner dan de olifant: het Onzen Lieven Heer's haantje, den vlinder — alle zegepralen der kunst! Beschouw de gans, wier pooten zoo klein, en wier evenwicht zoo slecht was, dat zij gewoonlijk voorover viel, en de gansche dierlijke schepping omverwierp. Aanschouw Noach en zijn familie, zij hebben veel van pijpenstoppers; en hoe de luipaard aan warme vingers blijft kleven; en hoe de staarten van de groote dieren zich trapsgewijze plachten op te lossen in kale stukken bindtouw!

Stil! Alweder een bosch, en iemand in een boom — niet Robin Hood, niet Valentine, niet de Gele Dwerg (ik heb hem, evenals alle wonderen van Moeder Bunch, onopgemerkt voorbijgegaan), maar een Oostersch Koning met een flikkerend slagzwaard en tulband. Bij Allah! twee Oostersche Koningen, want ik zie

een anderen over zijn schouder kijken! Op het gras, aan den voet van den boom, ligt een koolzwarte Reus in zijn volle lengte uitgestrekt te slapen, met zijn hoofd op den schoot eener dame; en naast hen staat een glazen doos, gesloten met vier glimmend stalen sloten, waarin hij de dame opsluit als hij wakker is. Ik zie thans de vier sleutels aan zijn gordel. De dame geeft teekenen aan de twee koningen in den boom, die stilletjes naar beneden komen. Het is het begin van de Arabische Nachtvertellingen.

O, nu worden alle gewone dingen voor mij ongewoon en betooverd! Alle lampen zijn wonderlampen; alle ringen zijn talismannen. Gewone bloempotten zitten vol schatten, met een weinig aarde boven op gestrooid; boomen zijn bestemd voor Ali Baba om zich daarin te verschuilen; beeststukken worden in de Diamant-Vallei geworpen, opdat de edelgesteenten daaraan zouden vastkleven, en door de arenden naar hun nesten gevoerd worden, vanwaar de handelaars met groot geschreeuw ze wegnemen. Taarten worden gemaakt, naar het voorschrift van den zoon des Viziers van Bussorah, die pasteibakker werd, na hulpeloos aan de poort van Damascus te zijn neergezet; schoenlappers zijn allen Mustapha's, gewoon om lieden die in vier stukken gesneden zijn, toe te naaien, waartoe zij geblinddoekt worden.

Een of andere ijzeren ring in een steen bevestigd is de ingang tot een kelder die alleen maar wacht op den toovenaar, en het kleine vuur, en de geestenbezwering, die de aarde zullen doen schudden op haar grondvesten.

Al de ingevoerde dadels komen van denzelfden boom als die ongelukkige dadel, met de bast waarvan hij het oog uitsloeg van den onzichtbaren zoon van den genius. Alle olijven zijn van den voorraad van die versche vrucht, ten aanzien van welke de Commandant van de Faithful, den jongen het verdichte onderzoek hoorde doen, van den bedrieglijken olijvenkoopman; alle appelen zijn gelijk aan den appel die (met twee andere) gekocht werd van des Sultan's tuinman voor drie sequinen, en dien de groote zwarte slaaf van het kind stal. Alle honden zijn vermaagschapt, met den hond, die in werkelijkheid een vervormd mensch is, die op de toonbank van den bakker springt, en zijn poot zet op het valsche stuk geld. Alle rijst herinnert aan die welke de vreeselijke dame, zij was een geest die zich met lijken voedde, slechts met enkele korrels kon eten, vanwege haar nachtelijke feestmalen op de begraafplaats. Mijn hobbelpaard zelf, — daar is het, met zijn neusgaten geheel naar buiten gekeerd, dat Bloed vertoont! — moet een pen door zijn hals hebben, waardoor hij met mij kan wegvliegen, zooals het houten paard deed met den prins van Perzië, in het gezicht van zijns vaders gansche hofhouding.

Ja, op elk voorwerp dat ik onder de bovenste takken van mijn Kerstboom herken, zie ik dat tooverachtig licht! Wanneer ik in mijn bed ontwaak, bij het aanbreeken van den dag, op de koude donkere wintermorgens, en de witte sneeuw daarbuiten nauwelijks gewaar word door de bevroren vensterruiten, hoor ik Dinarzade. „Zuster, zuster, indien gij al wakker zijt, eindig dan bid ik u de geschiedenis van den Jongen Koning der Zwarte Eilanden.” Scheherazade antwoordt: „Zoo mijnheer de Sultan mij nog een dag wil laten leven, zuster, dan zal ik niet alleen deze voleindigen, maar ik zal u een nog wonderlijker geschiedenis verhalen.” Dan gaat de goedertieren Sultan uit, geeft geen bevel tot de terechtstelling, en wij ademen alle drie opnieuw.

Op deze hoogte van mijn boom begin ik te zien onder de bladeren gedoken — iets van kalkoen, of pudding of vleeschpastei, of van die menigte artikelen, die met Robinson Crusoe op zijn eenzaam eiland geworpen zijn, Philip Quarl onder de apen, Sandford en Merton met mijnheer Barlow, Moeder Bunch, en het Masker — of het kan ook wel het gevolg zijn van slechte spijsvertering geholpen door verbeelding en het vele dokteren — een vreeselijke nachtmerrie. Het is zoo hoogst onduidelijk, dat ik niet weet waarom het verschrikkelijk is — maar ik weet dat het zulks is. Ik kan alleen verklaren dat het een oneindige rij is van vormeloze zaken, die in grooten overvloed geplaatst schijnen op de verlengschaar, die gewoonlijk de kleine soldaatjes droeg, ze langzaam tot aan mijn oogen voortbewoog, en zich dan weer tot op onmetelijken afstand verwijderden. Wanneer het dichtbij komt, is het het ergst. In verband daarmede komen herinneringen op van ongelooflijk lange winternachten; van het vroeg naar bed gezonden worden, als strafwegens kleine overtredingen, en na twee uren te ontwaken, met het gevoel alsof ik twee nachten geslapen had; van de hopeloosheid dat de morgen ooit zou aanbreken; waarbij nog kwam de kwelling van het berouw.

En nu, zie ik een wonderlijke rij kleine lichtjes zacht uit den grond oprijzen, voor een groot groen gordijn. Nu luidt er een bel — een tooverbel, die nog in mijn oor klinkt geheel verschillend van alle andere bellen — en er wordt muziek gemaakt, te midden van het gegons van stemmen, en een geurige reuk van oranjeschillen en olie. Terstond beveelt de tooverbel de muziek op te houden, het groote groene scherm wordt majestueus opgeheven, en Het Spel begint! De trouwe hond van Montargis wreekt den dood zijns meesters, die laaghartig vermoord werd in het bosch van Bondy; en een luimige Boer met rooden neus en zeer kleinen hoed op, dien ik van dat oogenblik als een vriend n mijn boezem meddraag (Ik geloof dat hij

Bediende of waard in een dorpsherberg was, maar verscheidene jaren zijn voorbij gegaan sedert hij en ik elkander ontmoet hebben) merkt op dat de snuggerigheid van dien hond inderdaad verbazend is; en voor altijd zal die vroolijke grap onuitgewischt en helder in mijn geheugen blijven, en zal tot het laatst toe alle andere grappen overtreffen. Thans verneem ik met bittere tranen hoe de arme Jane Shore, geheel in 't wit gekleed, en met hangende bruine haren, hongerig door de straten ging; of hoe George Baruwel den waardigsten oom vermoordde, dien een mensch ooit hebben kon, en naderhand daarover zooveel berouw toonde, dat hij moest worden vrijgelaten. Spoedig daarop komt om mij te troosten, de Pantomime — verbazend Natuurverschijnsel — wanneer Clowns uit geladen mortieren in den grooten armkandelaar worden geschoten; wanneer harlekijns, geheel met zuiver gouden schubben bedekt, dooreen schieten en parelen, als wonderlijke visschen, wanneer Pantaloon (dien ik, behoudens allen eerbied, bij mij zelven met mijn grootvader vergelijk) gloeiende poken in zijn zak steekt, en uitroept: „Hier komt iemand aan!” of den Clown van kleinen diefstal beticht door te zeggen: „Nu ik zag het u doen!” wanneer Alles, met het grootste gemak, in iets anders kan veranderd worden; en „Niets is er, of men kan het in de gedachte zoo maken.” Thans, ook, doe ik mijn eerste ervaring op van het schrikkelijk gevoel — dat later zoo vaak terugkomt — den volgenden dag, niet in staat te zijn, om in de vervelende wereld der werkelijkheid terug te keeren; om voor altijd in den schitterenden kring, dien ik verlaten heb, te leven; om verzet te zijn op de kleine Fee, met den tooverstaf gelijk aan een hemelschen Barbier's Stok ¹⁾ en smachtende naar een Feeën onsterfelijkheid met haar. Ach, zij komt in verscheidene gestalten terug, wanneer mijn oog door de takken van mijn Kerstboom waart, en gaat even dikwijls weer heen, en is nooit bij mij gebleven!

Uit al die heerlijkheid ontspringt eindelijk het kinder-theater — hier is het, met zijn gewoon proscenium, en dames met vederen getooid in de loges! — en alles wat daarbij behoort met bordpapier en lijm, en gom en waterkleuren, voor de opvoering van den Molenaar en zijn knechten, en Elisabeth, of de Banneling van Siberië. In spijt van eenige verontrustende ongevallen en mislukkingen (voornamelijk een onverstandige neiging, bij den eerwaarden Kelmar en eenige anderen, om zwak te worden in de beenen, en door te buigen bij aangrijpende punten van het drama),

¹⁾ Stok, dien vroeger de barbiers plachten uit te steeken, thans verouderd. VERT.

een vruchtbare wereld van grillen zoo alomvattend, dat, ver beneden op mijn Kerstboom, ik donkere, morsige, wezenlijke Theaters zie, bij daglicht met deze zaken verbonden als met frissche kransen der meest zeldzaamste bloemen, en die mij nog altijd bekoren.

Maar luister! De Kerstliederen worden gezongen, en zij storen mijn kinderlijken slaap! Welke beelden plaatsen zich bij mij naast de Kerstliederen terwijl ik ze op den Kerstboom naga? Voor alle andere bekend, en ver van alle andere verwijderd, verzamelen zij zich om mijn kleine bed. Een engel, sprekende tot een troep schaapherders in het veld; eenige reizigers met opgeheven oogen, die een ster volgen; een klein kind in een krib; een kind in een ruimen tempel, met ernstige mannen sprekende; een plechtige gestalte, met een zacht en schoon gelaat, een dood meisje bij de hand opheffende; en weder, bij een stadspoort, den zoon eener weduwe op zijn doodbaar gelegen, tot het leven terugroepende; een menigte lieden die door het open dak nederzien in de kamer waar hij zit, en een ziek mensch op een bed met touwen neerlaten; dezelfde, te midden van een storm, op het water loopende naar een schip; dan op het zeestrand, een groote schaar onderwijzende; dan, met een kind op zijn schoot, en andere kinderen om zich heen; dan weder, de blinden het gezicht gevende, de stommen de spraak, de dooven het gehoor, de zieken de gezondheid, de lammen kracht, de onwetenden kennis; dan weder stervende aan een kruis, door gewapende soldaten bewaakt, een dikke duisternis verspreidt zich, de aarde begint te schudden, en slechts één stem wordt gehoord: „Vergeef hen want zij weten niet wat zij doen!”

Op de onderste en rijpere takken van den boom komen nog een groote massa dingen voor die op Kerstmis betrekking hebben. Schoolboeken worden gesloten; Ovidius en Virgilius tot zwijgen gebracht; de Regel van Drieën, met zijn nuchtere onbeschaamde vragen is reeds lang ter zijde gelegd; Terentius en Plautus worden niet meer behandeld, in een perk van dooreen gehaspelde lessenaars en banken, alle gesplinterd, gekorven, en met inkt bedekt; cricket-stokken, kolyen en ballen hooger gelegen, met een reuk van gras en het gedempte geluid van kreten in de avondlucht; de boom ziet er altijd frisch en vroolijk uit. Zoo ik met Kersttijd niet meer naar huis ga, dan zullen er (Goddank!) meisjes en jongens zijn zoolang de wereld duurt. Ginds dansen en spelen zij op de takken van mijn Boom. God zegene hen, en mijn hart danst en speelt mede!

En ik ga met Kerstmis naar huis. Wij doen dat allen, of wij moesten het allen doen. Wij gaan allen of behooren allen naar huis te gaan, voor een korte vacantie — hoe langer, hoe

beter — en de groote kostschool, waar wij steeds met onze rekenboeken bezig zijn, voor eenigen tijd vaarwel zeggen, ten einde wat rust te nemen en rust te geven. Wat aangaat bezoeken te doen, waar kunnen wij al niet gaan, zoo wij willen; waar zijn wij al niet geweest, wanneer wij wilden; wanneer wij in onze verbeelding ons van onzen Kerstboom verwijderden?

Voort naar het winterlandschap. Er zijn er vele op den boom! Door laag gelegen nevelachtige terreinen, veengronden en moerassen, langs heuvelen, die zich als donkere holen kronkelden tusschen dichte beplantingen, die bijna ondoordringbaar zijn voor de flonkerende sterren; dan verder op ruime hoogten, totdat wij ten laatste plotseling stilstaan, bij een laan. De bel aan de poort heeft een eenigszins akelig geluid in de koude lucht; de poort draait open op haar hengels; en, terwijl wij oprijden naar een groot huis, worden de flikkerende lichtjes in de vensters al grooter, en de tegenover elkander staande rijen boomen, schijnen aan weerskanten plechtig achteruit te treden om plaats voor ons te maken. Den ganschen dag, is bij tusschenpoozen, een opgeschrikte haas over dit witte veld geschoten; of het verwijderde gekletter van een drift herten, die den harden grond betreden, heeft voor een minuut, de stilte van het landschap verbroken. Hun waakzame oogen schitteren nu misschien onder het varenkruid, als wij ze maar konden zien, gelijk de bevrozen dauwdroppelen op de bladeren; maar zij zijn stil en alles is stil. En zoo worden de lichten grooter en grooter, de boomen treden terug voor ons en sluiten zich achter ons, als om den terugtocht af te sluiten, en wij komen aan het huis.

Er is waarschijnlijk al dien tijd een geur van gebraden kastanjes en andere smakelijke dingen, want wij vertellen Winter-Sprookjes — Spookvertellingen, of meer dingen waarvoor wij ons schamen — rondom het Kerstvuur; en wij bewegen ons niet dan om een weinig dichter bij te schikken. Maar, het doet er niets toe. Wij komen aan het huis, en het is een oud huis, vol groote schoorsteenen waar hout gebrand wordt in oude roosters op den haard, en terugstootende portretten (aan sommige waarvan ook terugstootende overleveringen verbonden zijn) kijken wantrouwend uit de eikenhouten paneelen der muren. Wij zijn een edelman van middelbaren leeftijd, en wij houden een goed souper met onzen gastheer, onze gastvrouw en hun genoodigden — daar het Kersttijd is, en het oude huis vol gezelschap — en toen gaan wij naar bed. Onze kamer is een zeer oude kamer. Zij is behangen. Wij houden niet van het portret van een ridder in groene kleeding, dat boven den schoorsteen hangt. Er zijn groote zwarte balken in de zol-

dering, en er is een groot zwart ledikant, geschraagd aan den voet door twee groote zwarte figuren, die van een paar oude graftomben in de kerk schijnen gekomen te zijn, voor ons bijzonder gemak. Maar wij zijn geen bijgeloovige edelman, en wij storen er ons niet aan. Nu dan! wij zenden onzen bediende weg, sluiten de deur, en gaan in onze kamerjas bij het vuur zitten, over een menigte dingen nadenkende. Eindelijk gaan wij naar bed. Echter, wij kunnen niet slapen. Wij bewegen ons heen en weer, en kunnen niet slapen. De sintels op den haard branden nog met ongestadige flikkering, en geven de kamer een spookachtig aanzien. Onwillekeurig blikken wij over de spreij, naar de twee zwarte figuren en naar den ridder — dien ridder in groene kleeding en boosaardig uiterlijk. Bij het flikkerend licht schijnen zij te naderen en zich te verwijderen: hetwelk, ofschoon wij volstrekt geen bijgeloovig edelman zijn, lang niet aangenaam is. Welnu! wij worden zenuwachtig — meer en meer zenuwachtig. Wij zeggen: „Het is zeer dwaas, maar wij kunnen dat niet uitstaan; wij zullen voorgeven ziek te zijn, en iemand opkloppen.” Nu zijn wij op het punt dit te doen, toen de gesloten deur opengaat, en een jonge vrouw binnenkomt, doodsbleek, en met lang schoon haar, die naar het vuur sluipt, en in den stoel gaat zitten, dien wij daar hebben laten staan, terwijl zij haar handen wringt. Wij merken toen op dat haar kleederen nat zijn. Onze tong kleeft aan ons verhemelte, en wij kunnen niet spreken; echter, wij slaan haar nauwkeurig gade. Haar kleederen zijn nat; haar lang haar is met vochtig slijk bemorst; zij is naar de mode harer kleeding een paar honderd jaar ten achtere; en zij heeft een bos roestige sleutels aan haar gordel. Daar zit zij nu, en wij kunnen zelfs niet flauw vallen, wij zijn in zulk een opgewekten toestand over een en ander. Thans staat zij op, en past de roestige sleutels op alle sloten in de kamer, maar geen enkele past; dan, vestigt zij haar oogen op het portret van den ridder in groene kleeding, en zegt, met een zachte, vreeselijke stem: „De herten weten het!” Daarna wringt zij haar handen opnieuw, gaat het bed voorbij en de deur uit. Wij schieten onze kamerjas aan, grijpen onze pistolen (wij reizen altijd met pistolen), en willen haar volgen, toen wij de deur gesloten vinden. Wij draaien den sleutel om, kijken rond in de duistere galerij; er is niemand te zien. Wij gaan verder, en trachten onzen bediende te vinden. Onmogelijk. Wij loopen de galerij op en neder tot het aanbreken van den dag; keeren toen naar onze verlatene kamer terug, vallen in slaap, en worden gewekt door onzen bediende (nooit wordt hij door geesten geplaagd) Nu! wij doen een zeer slecht ontbijt, en het gansche gezelschap zegt dat wij er ongunstig uitzien. Na het ontbijt, gaan wij

met onzen gastheer het huis eens bekijken, en wij brengen hem toen bij het portret van den ridder in groen gekleed, en nu komt alles voor den dag. Hij was ontrouw geweest jegens een jonge huishoudster die eens bij die familie in dienst en zeer vermaard wegens haar schoonheid was, zij verdronk zich in een vijver, en haar lichaam werd eerst geruimen tijd daarna ontdekt, omdat de herten het water uit dien vijver niet wilden drinken. Sedert dien tijd, fluisterde men, loopt zij om middernacht door het huis (maar gaat vooral naar die kamer, waar de ridder in 't groen gewoon was te slapen) dan beproeft zij de oude sloten met de roestige sleutels. Wij vertellen nu onzen gastheer wat wij gezien hebben, en een schaduw komt over zijn gelaats-trekken, en hij verzoekt dat het zou gesust worden; en dat gebeurde ook. Maar, het is volkomen waar; en wij hebben dit, voor wij stierven (thans zijn wij dood), aan verscheidene solide personen verteld.

Er is geen einde aan de oude huizen, met weergalmende galerijen, en statige slaapkamers, en vleugels waar het spookt, die reeds jaren lang gesloten zijn, en waardoor wij heen zwerfen, met een aangenaam gevoel dat langs onzen rug kruipt, steeds spoken ontmoetende, maar (het is misschien de moeite waard om te worden vermeld) zij kunnen slechts tot zeer weinig typen of klassen gebracht worden; want, spoken hebben slechts weinig oorspronkelijkheid, en „gaan” op een gebaad spoor. Zoo, gebeurt het dan, dat een zekere kamer in een zeker oud kasteel, waar een zekere slechte lord, baronet, ridder of heer zich doodschoot, zekere planken in den vloer heeft waaruit het bloed niet kan worden verwijderd. Gij moogt schrappen en schrappen, zooals de tegenwoordige eigenaar heeft gedaan, of schaven en schaven, zooals zijn vader deed, of boenen en boenen, zooals zijn grootvader, of branden en nog eens branden met scherpe zuren, zooals zijn overgrootvader, maar steeds zal het bloed daar blijven — niet rooder en ook niet bleeker — niet meer en ook niet minder — altijd precies hetzelfde. Zoo is er een ander spookhuis waar de deur nooit kan openblijven; of een andere deur die nooit gesloten kan blijven; of men hoort er het geluid van een spinnewiel, of een hamer, of een voetstap, of een kreet, of een zucht, of paardengetrappel, of het rammelen met een keten. Of elders is een torenklok, die te middernacht dertien slaat, wanneer het hoofd der familie gaat sterven; of een onbeweeglijk zwart rijtuig, dat op dien tijd altijd door iemand is gezien, toen het stond te wachten, aan de groote poort bij de mestvaalt. Of het gebeurde dat Lady Maria een bezoek ging afleggen in een groot afgelegen huis in de Schotsche Hooglanden, en vermoeid zijnde van haar lange reis, vroeg naar bed ging, den volgenden morgen

aan de ontbijttafel zei zij geheel onschuldig: „Hoe vreemd dat er den vorigen avond zoo laat een partij is geweest in deze afgelegen plaats, en er mij niets van is gezegd voor ik naar bed ging!” Toen vroeg iedereen aan Lady Maria wat zij meende. Waarop deze antwoordde: „Wel, den ganschen nacht, hebben rijtuigen heen en weer gereden om het terras, onder mijn venster!” Toen werd de eigenaar van het huis bleek, en evenzoo zijn vrouw, en Charles Macdoodle van Macdoodle gaf Lady Maria een wenk niets meer te zeggen, en zoo werd iedereen stil. Na het ontbijt, vertelde Charles Macdoodle aan Lady Maria dat het een overlevering in de familie was, dat die ratelende rijtuigen op het terras dood voerspelden. En dit kwam uit, want, twee maanden later, stierf de vrouw des huizes. En Lady Maria, die Staatsdame was aan het Hof, vertelde die geschiedenis dikwijls aan de oude Koningin Charlotte; waarop de oude Koning altijd zeide: „Kom, Kom! Wat, Wat? Geesten, Geesten? Die bestaan niet, die bestaan niet! allemaal gekheid!” En dit herhaalde hij voortdurend totdat hij naar bed ging.

Of, een vriend van zeker iemand, dien de meesten onzer kennen, had, toen hij een jonkman was, op het College een bijzonderen vriend, met wien hij afspraak, dat zoo het mogelijk was voor den Geest, om, na zijn scheiding van het lichaam, weer tot de aarde terug te keeren, dan zou hij, die van beiden het eerst stierf, aan den anderen verschijnen. Na verloop van tijd werd deze afspraak door onzen vriend vergeten; de twee jonge mannen waren ieder langs afzonderlijke en uiteenlopende wegen in het leven voortgekomen, en hadden elkander uit het oog verloren. Maar op zekeren nacht, verscheidene jaren later, was onze vriend in het Noorden van Engeland, en overnachtte in een herberg bij de Moerassen van Yorkshire, toen hij toevallig uit zijn bed keek; en daar zag hij, in het maanlicht, leunende op een bureau bij het venster, zijn ouden academie-vriend die hem onbeweeglijk aanstaarde! De verschijning op plechtige wijze aangesproken zijnde, antwoordde, fluisterend, maar toch zeer hoorbaar: „Nader mij niet. Ik ben dood. Ik ben hier om mijn belofte na te komen. Ik kom van een andere wereld, maar mag haar geheimen niet openbaren!” Toen werd de geheele gestalte bleeker, versmolt, als het ware, in het maanlicht, en verdween.

Of, daar hadt gij de dochter van den eersten bewoner van het schilderachtige huis, uit den tijd van Elizabeth, dat in onze buurt zoo vermaard is. Hebt gij van haar gehoord? Neen! Wel, Zij ging op zekeren avond uit, tusschen licht en donker, toen zij een schoon meisje was, juist zeventien jaar oud, om bloemen in den tuin te plukken; en plotseling kwam zij verschrikt de zaal binnen, naar haar vader, zeggende: „O, lieve vader, ik heb mij zelve ontmoet!”

Hij nam haar in zijn armen en vertelde haar dat het verbeelding was, maar zij zeide: „O neen! ik heb mij zelve ontmoet in de breede laan, en ik was bleek en plukte verwelkte bloemen, en mijn hoofd omwendende, hief ik ze op!” En, dien nacht stierf zij; en er werd aan een schilderij van haar verhaal begonnen, ofschoon die niet voltooid is, en men zegt dat die thans nog ergens in het huis zich bevindt, omgekeerd tegen den muur.

Of, de oom van mijn broeders vrouw, die op een zoelen avond te paard naar huis reed tegen zonsondergang, toen hij, in de groene laan dicht bij zijn huis een man zag staan, midden op den smallen weg. „Waarom staat die man daar in zijn mantel gehuld?” dacht hij zoo. „Wenscht hij dat ik over hem heen zal rijden?” Maar de gestalte bewoog zich niet. Een vreemd gevoel maakte zich van hem meester, maar hij verminderde zijn draf en reed voort. Toen hij zoo dicht bij was, dat hij de gestalte bijna met zijn stijgbeugels aanraakte, werd zijn paard schuw, en de gestalte sloop naar den kant van den weg, op een vreemde, onaardsche wijze — achteruit en zonder, naar het scheen zijn voeten te gebruiken — en was verdwenen. De oom van mijn broeders vrouw riep uit: „Goede Hemel! Het is mijn neef Harry, van Bombay!” gaf zijn paard de sporen, dat druipend van zweet, en zeer verbaasd over zulk een zonderling gedrag, voortstootte naar het huis. Daar zag hij dezelfde gestalte, door de lange vensterdeur van de salon naar binnen gaan. Hij wierp den teugel toe aan een bediende, en haastte zich naar binnen. Zijn zuster zat daar alleen. „Alice, waar is mijn neef Harry?” „Uw neef Harry, John?” „Ja. Van Bombay. Ik heb hem zoo even in de laan ontmoet, en zag hem op het oogenblik hier binnen gaan.” Geen schepsel was door iemand gezien; en op datzelfde uur, op de minuut af, zooals later bleek, stierf de bewuste neef in Indië.

Of, het was een zeer gevoelige oude maagdelijke dame, die op negen en negentigjarigen leeftijd stierf, en tot op het laatste oogenblik in het bezit bleef van al haar geestvermogens, zij zag werkelijk den Weesjongen; een geschiedenis die dikwijls zeer onnauwkeurig verteld is, maar de waarheid daarvan is deze — het is een geschiedenis die werkelijk tot onze familie behoort — ook zij behoorde tot onze familie. Toen zij omstreeks veertig jaar oud, en nog een buitengewoon schoone vrouw was (haar minnaar stierf jong, dit was de reden waarom zij nooit trouwde, ofschoon zij dikwijls gevraagd was), ging zij logeeren in Kent, op een buitenplaats, die haar broeder, een Indisch koopman, kort te voren gekocht had. Er liep een verhaal dat dit buitengoed eens was beheerd geworden door den voogd van een jongen knaap; deze voogd was de naaste erfge-

naam en doodde den jongen door harde en wreede behandeling. Genoemde dame wist niets daarvan. Men vertelde, dat zich in haar slaapkamer een kooi bevond, waarin de voogd gewoon was den jongen op te sluiten. Thans was daarvan niets te zien. Er was slechts een kast. Zij ging naar bed, maakte des nachts niet de minste beweging, en des morgens zeide zij heel gewoon tot haar kamenier, toen deze binnenkwam: „Wie is toch dat aardige kind dat er zoo rampzalig uitziet, en den ganschen nacht uit die kast daar gekeken heeft?” De dienstmaagd antwoordde met een luiden gil, en ging oogenblikkelijk weg. Zij was verwonderd, maar zij bezat merkwaardig veel geestkracht, zij kleepte zich, ging naar beneden en toen zij met haar broeder alleen was, zeide zij: „Nu, Walter, ik ben den ganschen nacht gestoord geworden door een aardig kind, dat er rampzalig uitzag, en voortdurend uit de kast in mijn kamer keek, welke kast ik niet kan openen. Dit moet zeker de een of andere grap zijn.” „Ik vrees dat het geen grap is, Charlotte,” zei hij, „want het is het sprookje aan dit huis verbonden. Het is de Weesjongen. Wat deed hij?” „Hij opende zachtjes de deur,” zeide zij, „en keek er uit. Soms kwam hij een paar schreden ver in de kamer. Toen ik hem toesprak, om hem aan te moedigen, deinsde hij terug, sidderde, kroop er weer in, en sloot de deur.” „Het vertrekje heeft geen gemeenschap Charlotte,” zei de broeder, „met eenig ander deel van het huis, en is dicht gespijkerd.” Dit was onbetwistbaar waar, en twee timmerlieden hadden den ganschen voormiddag werk om het open te krijgen en te onderzoeken. Zij was toen voldaan dat zij den Weesjongen gezien had. Maar het verschrikkelijke van het verhaal is, dat hij ook gezien werd door drie van haar broeders zonen achtereen, die allen jong stierven. Bij gelegenheid dat elk dier kinderen ziek werd, kwam hij, twaalf uren van te voren, zeer verhit naar huis, en zeide: O, mama, hij had gespeeld onder een bepaalden eikenboom, in zekere weide, met een vreemden jongen — een aardigen jongen, die er echter heel rampzalig uitzag, zeer beschroomd was, en teekenen maakte! Door noodlottige ervaring, kwamen de ouders te weten dat dit de Weesjongen was, en dat de levensdraad van het kind dat hij tot speelmakker koos, bepaald zeker afgesneden werd.

Het aantal namen is legio van Deutsche kasteelen, waar wij alleen zitten waken om op het spook te wachten — waar men ons in een kamer brengt, die betrekkelijk gemakkelijk en vroolijk voor onze ontvangst is ingericht — waar wij rondkijken naar de schaduwen, door het knappende vuur, op de witte muren ge-

worpen — waar wij ons zeer eenzaam gevoelen wanneer de dorpswaard en zijn beminnelijke dochter zijn heengegaan, nadat zij eerst nog wat hout op den haard hebben gelegd, en op de kleine tafel een goed souper hebben aangericht, bestaande uit koude gebraden kapoen, brood, druiven, en een flesch ouden Rijnwijn — waar bij hun heengaan de deuren de een na de andere dicht geslagen worden met weerkaatsend geluid, als zoovele donderslagen — en waar in het middernachtelijk uur verscheidene bovennatuurlijke geheimen te onzer kennis komen. Het aantal namen is legio van Deutsche geleerden die komen spoken, in wier gezelschap wij nader bij het vuur schuiven, terwijl de schooljongen in den hoek zijn oogen wagenwijd openspert, en de vlucht neemt van de stoof die hij tot zitplaats heeft gekozen, wanneer de deur toevallig open waait. Groot is de voorraad van zulke vruchten die op onzen Kerstboom schitteren; aan den top nog bijna in bloesem, en langzaam rijpende naar de benedenste takken!

Onder de speeltuigen van lateren tijd die daar hangen — even ijdel vaak, en minder rein — zijn de beelden die eens samengingen met de liefelijke oude Kerstliederen, de zachte onveranderlijke muziek in den nacht! Moge het gezegende beeld mijner kindsheid steeds onveranderd daar staan, omgeven door de gezellige gedachten van den Kersttijd! Moge de schitterende ster die boven het nederige dak stond, de ster van de gansche Christen-wereld zijn, en worden aanschouwd in elk liefelijk beeld dat de jaargetijden aanbrenge. Een oogenblik rust: O verwelkende boom, waarvan de lagere takken thans voor mij nog duister zijn, en laat mij nog eens zien! Ik weet er zijn open plekken op uwe takken, waar oogen die ik beminde geschitterd en geglimlacht hebben; en die nu van daar zijn heengegaan. Maar, ver daarboven, zie ik hem die het doode meisje en den Zoon der Weduwe heeft opgewekt; en God is goed! Indien de ouderdom voor mij verborgen is, in de onzichtbare gedeelten van uw onderste takken: O, moge ik, met een grijs hoofd, nog een kinderlijk hart naar dat beeld wenden, en ook een kinderlijk geloof en vertrouwen!

Thans, is de boom getooid met uitbundige vroolijkheid, en zang, en dans, en vreugde. En allen zijn welkom. Onschuldig en welkom mogen zij steeds blijven onder de takken van den Kerstboom, die geen donkere schaduwen werpt! Maar, terwijl hij in den grond wegzinkt, hoor ik een gefluister door de bladeren gaan: „Dit, ter gedachtenis aan de wet der liefde en zachtmoedigheid, barmhartigheid en mededoogen. Dit ter herinnering aan Mij!”